T.C.
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

PEYZAJ MİMARLIĞI ANABİLİM DALI

KENT KİMLİĞİ OLUŞUMUNDA KÜLTÜREL PEYZAJIN ROLÜ: KONURALP ÖRNEĞİ

DOKTORA TEZİ

AYŞEGÜL TANRIVERDİ KAYA

ŞUBAT 2016

DÜZCE

KABUL VE ONAY BELGESİ

Ayşegül KAYA tarafından hazırlanan "Kent Kimliği Oluşumunda Kültürel Peyzajın Rolü: Konuralp Örneği", isimli lisansüstü tez çalışması, Düzce Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun ..... tarih ve ..... sayılı kararı ile oluşturulan jüri tarafından Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı'nda Doktora Tezi olarak kabul edilmiştir.

Üye
(Tez Danışmanı)
Doç. Dr. Zeki DEMİR
Düzce Üniversitesi Orman Fakültesi
Peyzaj Mimarlığı Bölümü

Üye
Prof. Dr. Haldun MÜDERRİSOĞLU
Düzce Üniversitesi Orman Fakültesi
Peyzaj Mimarlığı Bölümü

Üye
Doç. Dr. Hakan ARSLAN
Düzce Üniversitesi Sanat Tasarım Fakültesi
Mimarlık Bölümü

Üye
Yrd. Doç. Dr. Zerrin İNAN
Yeditepe Üniversitesi Mimarlık Fakültesi
Peyzaj Mimarlığı Bölümü

Üye
Prof. Dr. Mükerrem ARSLAN
Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi
Peyzaj Mimarlığı

Tezin Savunulduğu Tarih: 26.02.2016

ONAY

Bu tez ile Düzce Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu .....'ın ..... Anabilim Dalı'nda Doktora derecesini almasını onamıştır.

Prof. Dr. Haldun MÜDERRİSOĞLU
Fen Bilimleri Enstitüsü Müdürü

BEYAN

Bu tez çalışmasının kendi çalışmam olduğunu, tezin planlanmasından yazımına kadar bütün aşamalarda etik dışı davranışımın olmadığını, bu tezdeki bütün bilgileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, bu tez çalışmasıyla elde edilmeyen bütün bilgi ve yorumlara kaynak gösterdiğimi ve bu kaynakları da kaynaklar listesine aldığımı, yine bu tezin çalışılması ve yazımı sırasında patent ve telif haklarını ihlal edici bir davranışımın olmadığını beyan ederim.

26.02.2016

(İmza)

Ayşegül Tanrıverdi Kaya

Sevgili Annem ve

Babam, Rahmetli Prof.Dr. Fuat Tanrıverdi Anısına

TEŞEKKÜR

Doktora öğrenimim ve bu tezin hazırlanması süresince gösterdiği her türlü destek ve yardımından dolayı çok değerli hocam Doç. Dr. Zeki Demir'e en içten dileklerimle teşekkür ederim.

Tez çalışmam boyunca değerli katkılarını esirgemeyen Tez İzleme Komisyonu üyeleri değerli hocalarım, Prof. Dr. Haldun Müderrisoğlu, Yeditepe Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr. Zerrin İnan'a şükranlarımı sunarım.

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Peyzaj Mimarlığı öğretim üyesi Prof. Dr. Mükerrem Arslan ve Düzce Üniversitesi Sanat, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü öğretim üyesi Doç. Dr. Hakan Arslan'a katkılarından ve desteklerinden dolayı teşekkürlerimi sunarım.

Başta Yrd. Doç. Dr. Pınar Girti Gültekin olmak üzere Düzce Üniversitesi Orman Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü ve Sanat, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümünde görev yapan tüm hocalarıma ve araştırma görevlisi arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Anket uygulamalarımda, tezimin istatiksel analizlerinde yardımlarını esirgemeyen Yrd. Doç. Dr. Okan Bütüner'e, anket formlarının e-posta olarak gönderilmesinde yardımcı olan başta Bilgi İşlem Daire Başkanı Doç. Dr. Resul Kara ve birim çalışanlarına sonsuz teşekkür ederim.

Düzce Belediyesi İmar Müdürlüğü çalışanlarına özellikle Şule Aydın'a yardımları için teşekkür ederim. Ayrıca çalışma süresince yardımlarını esirgemeyen bütün Konuralp'lilere şükranlarımı sunarım. Bu çalışma boyunca beni sürekli destekleyen, her aşamasında bana yardımcı olan sevgili eşim Prof. Dr. Murat Kaya ve çocuklarım; Fuat Emre ve Zeynep Sıla'ya sonsuz minnet ve teşekkürlerimi sunarım.

Bu tez çalışması, Düzce Üniversitesi, BAP 2014.02.01.280 numaralı Bilimsel Araştırma Projeleri Destek Programı kapsamında desteklenmiştir.

26.02.2016 **Ayşegül Tanrıverdi Kaya**

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR I
İÇİNDEKİLER II
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ V
TABLO LİSTESİ VII
RESİMLER LİSTESİ IX
ŞEKİLLER LİSTESİ XI
ÖZET 1
ABSTRACT 2
EXPANDED ABSTRACT 3
1. GİRİŞ 7
1.1. TEZİN AMACI 8
1.2. TEZİN ÖNEMİ VE KAPSAMI 9
1.3. KURAMSAL TEMELLER 11
1.3.1. Kimlik, Kent Kimliği ve Bileşenleri 12
1.3.2. Kentin Kimliğinin Algılanması 21
1.3.3. Kültürel Peyzaj Tanımı ve Türleri 25
1.3.4. Tarihi Kentsel Peyzaj - Koruma Mevzuatı 30
2. MATERYAL VE YÖNTEM 35
2.1. MATERYAL 35
2.1.1. Coğrafi Konum 36
2.1.2. Araştırma Alanının Tarihi 37
2.2. YÖNTEM 40
2.2.1. Araştırma Alanı İçin Kültürel Peyzaj Yaklaşımı 42
2.2.2. Araştırma Alanının Yapısal ve Sosyal Çevre Kimlik Öğelerinin Tespiti 46
2.2.3. Peyzaj karakterinin 1982-2015 yıllar içindeki değişiminin tespit edilmesi 53
2.2.4. Araştırma Alanında Yapısal Çevrenin Morfolojik Özelliklerinin Tespiti 55
3. BULGULAR VE TARTIŞMA 59
3.1. ÇALIŞMA ALANI DOĞAL VERİLERİ 59
3.1.1. Topoğrafya ve Jeomorfoloji 59
3.1.2. Jeoloji 61

3.1.3. İklim Özellikleri **63**
3.1.4. Toprak Özellikleri **65**
3.1.5. Bitki Örtüsü **66**
3.1.6. Hidrografya **68**
3.2. ÇALIŞMA ALANININ YAPISAL ÇEVRE ÖZELLİKLERİ **70**
3.2.1. Arkeolojik Kültürel Peyzaj Elemanları **70**
3.2.1.1. Antik Şehir *70*
3.2.1.2. Antik Tiyatro *72*
3.2.1.3. Antik Kent Surları *74*
3.2.1.4. Su Kemerleri *76*
3.2.1.5. Mozaikler *78*
3.2.1.6. Roma Köprüsü *79*
3.2.1.7. Yazıtlar *80*
3.2.1.8. Konuralp Müzesi *82*
3.2.2. Kırsal ve Kentsel Kültürel Peyzaj Elemanları **82**
3.2.2.1. Sivil Mimari Özellikleri *82*
3.2.2.2. Geleneksel Sivil Mimari Örneklerinin Dağılımı ve Kütle Analizi *97*
3.2.2.3. Yerleşim Dokusunun Tarihi Süreçte Fiziksel Değişimi(İmar Planları) *122*
3.2.2.4. Koruma Kararları *125*
3.3. EKONOMİK YAPI **128**
3.4. SOSYAL YAPI **130**
3.5. KİMLİK TESPİTİ VE KİMLİK ÖĞELERİNİN ALGILANIŞI **143**
3.6. 1982-2015 YILLAR İÇİNDE PEYZAJ KARAKTERİ DEĞİŞİMİ **157**
3.7. YERLEŞİM DOKUSUNUN ÖZELLİKLERİ **182**
4. SONUÇLAR VE ÖNERİLER **192**
5. KAYNAKLAR **207**
6. EKLER **216**
EK-1. Pilot Çalışma Anket Formu **216**
EK-2. Anket Formu(Yerleşke) **219**
EK-3. Anket Formu(Konuralp) **221**
EK-4. Sözlü Görüşmeler **224**
EK-5. Konuralp İmar Planı- 1984 ..... **230**
EK-6. Konuralp Revize İmar Planı-2014. ..... **231**
EK-7. Kocaeli Kültür Varlıkları Koruma Bölge Kurul Kararı **232**
EK- 8. Mahalleye Göre Soru 15.1. Karşılaştırmalı Tablo. **235**

EK-9. Mahalleye Göre Soru 15.2. Karşılaştırmalı Tablo. 237
EK-10. Mahalleye Göre Soru 15.3. Karşılaştırmalı Tablo. 239
EK-11. Mahalleye Göre Soru 15.4. Karşılaştırmalı Tablo. 241
EK-12. Mahalleye Göre Soru 15.5 Karşılaştırmalı Tablo. 243
EK-13. Mahalleye Göre Soru 15.6 Karşılaştırmalı Tablo. 245
EK-14. Mahalleye Göre Soru 15.7 Karşılaştırmalı Tablo. 247
EK-15. Mahalleye Göre Soru 16.1 Karşılaştırmalı Tablo. 249
EK-16. Mahalleye Göre Soru 16.2 Karşılaştırmalı Tablo. 251
EK-17. Mahalleye Göre Soru 16.3 Karşılaştırmalı Tablo. 253
EK-18. Mahalleye Göre Soru 16.4 Karşılaştırmalı Tablo. 255
EK-19. Mahalleye Göre Soru 16.5 Karşılaştırmalı Tablo. 257
EK-20. Mahalleye Göre Soru 16.6 Karşılaştırmalı Tablo 259
EK-21. Mahalleye Göre Soru 16.7 Karşılaştırmalı Tablo 261
EK-22. Mahalle Bazında Değiştirilmek İstenen Olgu Tamhane Tablosu. 263
EK-23. Oturma Sürelerine Göre Önermelerin Kruskal Wallis Testi Tablosu 266
EK-24. Mesleklere Göre Önermelerin Kruskal Wallis Testi Tablosu..... 267
EK-25. Mahallelere Göre Önermelerin Kruskal Wallis Testi Tablosu..... 269
EK-26. Gelir Seviyesine Göre Önermelerin Kruskal Wallis Testi Tablosu... 271
EK-27. Oturma Süresine Göre Önermelerin Kruskal Wallis Testi Tablo..... 272
Ek-28. Mesleğe Göre Önermelerin Kruskal Wallis Testi Tablo. 273
EK-29. Mahallelere Göre Kimlik Ögelerinin Kruskal Wallis Testi Tablosu. 274
ÖZGEÇMİŞ 275

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

Between Groups	Gruplar arası (İlişkisiz Gruplar)
CBS	Coğrafi Bilgi Sistemleri
Chi-square	Ki-kare (bağımsızlık testi)
Confidence Interval	Güven aralığı
Da	Dekar
Df -Degree of Freedom	Serbestlik derecesi
DSİ	Devlet Su İşleri
GEEAYK	Gayri Menkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu
GPS	Küresel Konumlama Sistemi (Global Positioning System)
HGK	Harita Genel Komutanlığı
Hmax	Maksimum Yükseklik
IUCN	Uluslararası Doğa Koruma Birliği (International Union for the Conservation of Nature)
İSKİ	İstanbul Su Kanalizasyon İdaresi
Km	Kilometre
Km^2	Kilometrekare
KTVKYK	Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu
KVKBK	Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu
MARKA	Doğu Marmara Kalkınma Ajansı
Mean	Ortalama
Mean Square	Kareler ortalaması
Median	Ortanca
Mod	Tepe değer
M.Ö.	Milattan Önce
M.S.	Milattan Sonra
NCC	National Capital Commission (Kanada Ulusal Konseyi)
Significance Level Sig.	Anlamlılık düzeyi (p)
STK	Sivil Toplum Kuruluşu

Standart Deviation, Std. d.	Standard sapma
Standart Error Mean	Ortalamanın standart hatası
Sum of Square	Kareler toplamı
UNESCO	**U**nited **N**ations **E**ducational, **S**cientific and **C**ultural **O**rganization) (Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilatı)
TAKS	Taban Alanı Kat Sayısı
TDK	Türk Dil Kurumu
TUİK	Türkiye İstatistik Kurumu
Within Groups	Gruplar içi (İlişkili Gruplar)

TABLO LİSTESİ

Tablo 1.1. Kent kimliğini etkileyen faktörler (Ocakçı ve Türk 2012). 20
Tablo 1.2. Kültürel miras - kent kimliği - kentsel gelişim ilişkisi (Turan 2010). 20
Tablo 1.3. Kültürel peyzaj morfolojisinin anlatımı (Sauer 1969). 26
Tablo 2.1. Araştırma materyali. 36
Tablo 2.2. Araştırma yöntemi. 41
Tablo 2.3. Kırsal peyzaj öğeleri (Melnick 1984). 43
Tablo 2.4. Kırsal peyzaj karakter analizi (Melnick 1984). 43
Tablo 2.5. NCC kültürel peyzaj değerlendirme kriterleri (Anonim 2004). 44
Tablo 2.6. Araştırma alanı kültürel peyzaj değerlendirme yöntemi. 45
Tablo 2.7. Örneklem alanı nüfus verileri (Anonim 2015c). 52
Tablo 2.8. Materyal listesi. 55
Tablo 2.9. Yol kademelenmesi. 55
Tablo 2.10. Peyzaj karakteri göstergeleri (Eetvelde ve Antrop2009). 55
Tablo 2.11. Arazi gözlemi ile elde edilen veriler. 58
Tablo 3.1. Çalışma alanında bulunan dereler. 69
Tablo 3.2. Mahallelerde konut dokusu oranları. 99
Tablo 3.3. Araştırma alanında cadde ve sokak isimleri. 101
Tablo 3.4. Tescil Listesi (2014b). 126
Tablo 3.5. Araştırma alanında faaliyet gösteren sanayi kuruluşları (Anonim 2016d). 128
Tablo 3.6. Yörükler Köyü İşletme üretim bilgileri (Anonim 2015h). 129
Tablo 3.7. Aynalı Köyü İşletme üretim bilgileri (Anonim 2015h). 129
Tablo 3.8. Konuralp İşletme üretim bilgileri (Anonim2015h). 129
Tablo 3.9. Mahalle bazında cinsiyet ve medeni hal demografik istatistikleri. 131
Tablo 3.10. Mahalle bazında öğrenim düzeyi ile ilgili demografik istatistikler. 132
Tablo 3.11. Mahalle bazında meslek dağılımı ile ilgili demografik istatistikler. 133
Tablo 3.12. Gruplandırılmış aylık gelir seviyesi. 134
Tablo 3.13. Gruplandırılmış Konuralp'te oturma süresi. 135
Tablo 3.14. Öğrenim düzeyi*gruplandırılmış Konuralp'te oturma süresi. 135
Tablo 3.15. Öğrenim düzeyi*gruplandırılmış gelir seviyesi. 136
Tablo 3.16. Mahalle bazında gruplandırılmış gelir seviyesi. 138
Tablo 3.17. Mahalle temelinde gruplandırılmış oturma süresi. 139
Tablo 3.18. Mahalle bazında yaşanılan ev tipi. 140

Tablo 3.19. Mahalle bazında Konuralp'e geliş sebebi..... 142
Tablo 3.20. Pilot çalışmadan Konuralp ile ilgili elde veriler. 143
Tablo 3.21. Konuralp genelinde yaşadığınız mahalle ve sokağı nasıl tanımlarsınız. .. 144
Tablo 3.22. Mahallelere göre yaşadığınız mahalle ve sokağı nasıl tanımlarsınız..... 144
Tablo 3.23. Konuralp'e gelmeden önceki bilgi düzeyi. 145
Tablo 3.24. Yaşanan mahalle ve çevresinin özelliklerinin önem derecesi. 145
Tablo 3.25. Yönetici olsaydınız Konuralp'le ilgili hangisine öncelik verirdiniz..... 147
Tablo 3.26. Mahalle bazında değiştirilmek istenen olgu anova tablosu**.** 147
Tablo 3.27. Konuralp'te oturma süresine göre Kruskal Wallis testi tablosu. 148
Tablo 3.28. Katılımcıların mesleklerine göre Kruskal Wallis testi tablosu. 149
Tablo 3.29. Katılımcıların yaşadığı mahalleye göre Kruskal Wallis testi tablosu..... 150
Tablo 3.30. Katılımcıların oturduğu mahalleye göre Kruskal Wallis testi tablosu..... 152
Tablo 3.31. Konuralp Beldesinin kimlik öğelerinin değerlendirilmesi..... 153
Tablo 3.32. Konuralp'te oturma süresine göre Kruskal Wallis testi..... 153
Tablo 3.33. Katılımcıların mesleğine göre Kruskal Wallis testi tablosu. 155
Tablo 3.34. Katılımcıların oturduğu mahalleye göre Kruskal Wallis testi tablosu..... 155
Tablo 3.35. Aynalı köyü 1982-2015 yılları peyzaj karakter tipi oranları. 158
Tablo 3.36. Murat Demir mahallesi 1982-1997 yılları peyzaj karakter oranları. 160
Tablo 3.37. Hüseyin Kıl mahallesi 1982-2015 yılları peyzaj karakter oranları..... 163
Tablo 3.38. B. Gökmen mahallesi 1982-2015 yılları peyzaj karakter tip oranları..... 164
Tablo 3.39. Yörükler köyü 1982-2015 yılları peyzaj karakter oranları. 166
Tablo 3.40. Çiftepınarlar mahallesi 1982-2015 yılları peyzaj karakter oranları..... 168
Tablo 3.41. K. Işıldak mahallesi 1982-2015 yılları peyzaj karakter tip oranları. 173
Tablo 3.42. Terzialiler mahallesi 1982-2015 yılları peyzaj karakter tip oranları**.** 174
Tablo 3.43. Orhangazi mahallesi 1982-2015 yılları peyzaj karakter tip oranları. 175
Tablo 3.44. Peyzaj karakter tipi -algı karşılaştırması (yollar)..... 177
Tablo 3.45. Peyzaj karakter tipi -algı karşılaştırması (yeşil alan)..... 177
Tablo 3.46. Peyzaj karakter tipi -algı karşılaştırması (yerleşim). 177
Tablo 3.47. Orhangazi ve Murat Demir mahalleleri yerleşim dokusu özellikleri. 183
Tablo 3.48. Aynalı ve Yörükler köyü yerleşim dokusu özellikleri..... 184
Tablo 3.49. B. Gökmen ve K. Işıldak mahalleleri yerleşim dokusu özellikleri..... 185
Tablo 3.50. Terzialiler ve Çiftepınarlar mahalleleri yerleşim dokusu özellikleri..... 186
Tablo 3.51. Hüseyin Kıl (Muhacir mahallesi) mahallesi yerleşim dokusu özellikleri.
..... 187

RESİMLER LİSTESİ

Resim 3.1. Murat Demir mahallesi Düzce Ovası 16.01.2016. 64
Resim 3.2. Tykhe Heykeli (Anonim 2016b). 71
Resim 3.3. Antik Tiyatro (Anonim 2016c). 74
Resim 3.4. Antik Tiyatro 1961(L.Şimşek). 74
Resim 3.5. Atlı Kapı 1961(L.Şimşek). 75
Resim 3.6. Atlı Kapı 2015. 76
Resim 3.7. Terzialiler Mahallesi Batı Surları. 76
Resim 3.8. Su Kemerleri 1961 (L.Şimşek). 77
Resim 3.9. Su Kemerleri 2015. 77
Resim 3.10. Mozaikler (Anonim 2013b). 78
Resim 3.11. Roma Köprüsü (L.Şimşek). 79
Resim 3.12. Tescilli yapının doğu ve güney cephelerden görünüşleri. 83
Resim 3.13. Tuğla dolgulu ahşap karkas sistem. 84
Resim 3.14. Dizeme tekniği ve ahşap cephe kaplaması örneği (Anonim 2014d). 85
Resim 3.15. Çatıların görünümü 1987 (Coşkun Günal). 86
Resim 3.16. Ev ve kuruluk- Çiftepınarlar mahallesi (Anonim 2014d). 87
Resim 3.17. Kentsel sivil mimari örnekleri(Anonim 2012). 88
Resim 3.18. Kırsal sivil mimari örnekleri, Aynalı Köyü. 88
Resim 3.19. Kırsal sivil mimari örnekleri ve araziye yerleşimi. 89
Resim 3.20. Yeni yapılaşma Örnekleri 2015. 90
Resim 3.21. Ahşap kiler ve ocak. 91
Resim 3.22. Kırsal alanda serender -samanlık-kuruluk-depo birimleri. 92
Resim 3.23. Konuralp bey ve yaveri için yapılmış türbenin dış görünüşü. 93
Resim 3.24. 700 Yıllık Ulu Çınar. 94
Resim 3.25. Aynalı Köyü, H. Kıl ve B. Gökmen mahalleleri kuşatma elemanları. 95
Resim 3.26. Murat Demir mahallesi villa bahçe duvarları. 95
Resim 3.27. Terzialiler bahçe duvarı. 96
Resim 3.29. Çeltik tarlalarının bitkilerle ayrılması. 96
Resim 3.28. H. Kıl, K. Işıldak mahalleleri bahçe giriş ve duvarlarından örnekler. 96
Resim 3.30. Hüseyin Kıl mahallesi bahçe giriş kapısı. 97
Resim 3.31. 1958 Yılında Konuralp Beldesi (Lütfi Şimşek). 98
Resim 3.32. Terzialiler mahallesi Kuşcualtı mevkii. 100

Resim 3.33. Terzialiler taş kaplama sokak 1987(Çoşkun Günal) 102
Resim 3.34. Çiftepınarlar mahallesi taş kaplama sokak 1987 (Coşkun Günal). 102
Resim 3.35. Antik Tiyatro- Kırk basamaklar. 103
Resim 3.36. Antik Tiyatro çevresi yapılar. 103
Resim 3.37. Murat Demir mahallesi Hilmi Sönmez caddesi eski ve yeni yapılar. 107
Resim 3.38. Murat Demir mahallesi Bağlık Mevkii görünümü. 107
Resim 3.39. Orhangazi mahallesi yeni yol ve çevre yapılaşmadan görünüm. 108
Resim 3.40. Yörükler Köyü Sokak, Kurtsuyu Deresi, Cami, Anıt Ağaç, Yurtlar. 111
Resim 3.41. Aynalı köyü görünümü. 115
Resim 3.42. Bayram Gökmen mahallesinde yurt inşaatı. 117
Resim 3.43. Bayram Gökmen mahallesi çeltik tarlaları 31.05.2015. 117
Resim 3.44. Hüseyin Kıl mahallesi Murat Demir mahallesinden görünümü. 118
Resim 3.45. Hüseyin Kıl mahallesi Tabak deresi. 118
Resim 3.46. Hüseyin Kıl-Muhacirler mahallesi görünümü. 120
Resim 3.47. Kemal Işıldak mahallesi görünümü. 122
Resim 3.48. 1959 ve 1982 yılları Akçakoca yolu (G26a2-1959-1982HGK.). 123
Resim 3.49. Murat Demir Bağlık mevkiinden görünüm 1987 (Coşkun Günal). 160
Resim 3.50. Hüseyin Kıl ve Bayram Gökmen mahalleleri 2015. 162
Resim 3.51. Hüseyin Kıl mahallesi görünümü 1974 (Anonim 2016c). 162
Resim 3.52. Çiftepınarlar mahallesi 1974 (Anonim 2016c). 167
Resim 3.53. Çiftepınarlar mahallesi hasarlı yapılar 1995 (Anonim 2014d.) 169
Resim 3.54. Kemal Işıldak mahallesi Akçakoca yolu 1987 (Coşkun Günal). 172
Resim 3.55. Kemal Işıldak mahallesi Akçakoca yolu 2015. 172

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 2.1.Çalışma alanı (Anonim 2014a)..... 35
Şekil 2.2. Düzce-Konuralp haritası (Esri 2015). 37
Şekil 3.1. Yükseklik haritası. 60
Şekil 3.2. Bakı haritası (NİK, 2015). 60
Şekil 3.3. Bakı-yön-alan grafiği. 61
Şekil 3.4. Çalışma alanı kayaç haritası (MTA 2008). 63
Şekil 3.5. Toprak sınıfları haritası (UTABİM 2008). 66
Şekil 3.6. Hidroloji haritası..... 69
Şekil 3.7. Konuralp Tiyatro Cavea ve Sahne Binası Planı (Zeyrek ve Çelik 2005)..... 73
Şekil 3.8. Ahşap karkas yapı sistem detayı (Erdoğan vd. 2004). 84
Şekil 3.9. Tescilli yapı zemin kat planı (Anonim 2013b). 89
Şekil 3.10. Tescilli yapı kat planı (Anonim 2013b). 89
Şekil 3.11. Terzialiler mahallesi yerleşim dokusu. 100
Şekil 3.12. Çiftepınarlar Mahallesi yerleşim dokusu. 104
Şekil 3.13. Murat Demir mahallesi yerleşim dokusu. 106
Şekil 3.14. Orhangazi mahallesi yerleşim dokusu. 109
Şekil 3.15. Yörükler köyü yerleşim dokusu. 112
Şekil 3.16. Aynalı köyü yerleşim dokusu. 114
Şekil 3.17. Bayram Gökmen mahallesi yerleşim dokusu. 116
Şekil 3.18. Hüseyin Kıl mahallesi yerleşim dokusu. 119
Şekil 3.19. Kemal Işıldak mahallesi yerleşim dokusu. 121
Şekil 3.20. Çalışma alanı revizyon imar planı sınırları (Anonim 2014a). 124
Şekil 3.21. Arkeolojik Sit Alanları (Anonim2013c)..... 125
Şekil 3.22. Hüseyin Kıl ve Bayram Gökmen tarım arazileri. 165
Şekil 3.23.1982 yılı Arazi kullanımı haritası (HGK 1982). 170
Şekil 3.24. 2015 Yılı arazi kullanımı haritası. 171
Şekil 3.25. 1982-2015 Yılları yerleşim-yeşil alan-yol uzunlukları değişimi 178
Şekil 3.26. 1982-2015 Yol uzunluklarının değişimi..... 179
Şekil 3.27. 1982-2015 Yerleşim alanlarının değişimi. 180
Şekil 3.28. 1982-2015 Yeşil alanların değişimi. 181
Şekil 3.29. Araştırma alanında kat yüksekliklerinin dağılımı. 188
Şekil 3.30. Çalışma alanı yerleşim ve kayaç haritası (MTA 2008). 189

Şekil 4.1. Öneri Kültürel Peyzaj Koruma Bölgeleri haritası. 203
Şekil 4.2. Akçakoca yolunun mahalle yolları ile ilişkisi. 204

ÖZET

KENT KİMLİĞİ OLUŞUMUNDA KÜLTÜREL PEYZAJIN ROLÜ; KONURALP ÖRNEĞİ

Ayşegül TANRIVERDİ KAYA
Düzce Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı
Doktora Tezi
Danışman: Doç.Dr. Zeki DEMİR
Şubat 2016, 297 sayfa

İnsanlar yerleşik hayata geçip, toplu yaşamaya başlamalarıyla birlikte çevrelerini kendi istek ve gereksinimleri doğrultusunca değiştirmeye başlamışlardır. Çevremizi sarmalayan ve algılayabildiğimiz peyzajın insan eliyle değişmesi sonucu oluşan kültürel peyzajın yaşayanlarca benimsenip sahip çıkılması ve mekânda oluşan maddi ve manevi değerlerin ortak bellek olarak kabullenilmesi mekânda kimliğin oluşumunu sağlamaktadır. Fakat hızlı kentleşme ve küreselleşen dünya ile yaşam alanlarımız, kentlerimiz, kimliksizleşmeye(tek tip) dönüşmektedir. Kent kimliğinin önemli belirleyicileri genelde, tarihi kentsel dokular, arkeolojik alanlar, özgün, yöresel konut dokuları, geleneksel işlev alanları içinden çıkmaktadır. Dolayısıyla tarihi geçmişi hellenistik döneme ulaşan Osmanlı İmparatorluğu döneminde de yerleşim yeri olan tarihi peyzaj alanı Konuralp Beldesi, Prusias ad Hypıum antik kenti, kent kimliğinin tesbiti ve kimliğin oluşumunda kültürel peyzaj öğelerinin etkisinin incelenmesi için araştırma alanı olarak seçilmiştir. Araştırma da literatür araştırması, anket yöntemi ve uzaktan algılama yöntemleri kullanılarak, Beldenin kültürel peyzaj öğeleri, 1982-2015 yılları arasındaki peyzaj karakter değişimi ve çevrenin yaşayanlarca nasıl algılandığı araştırılmıştır. Belde; Düzce depremi, Üniversitenin kuruluşu ve gelişimi ile hızlı bir yapılaşma sürecine girmiştir. Bu hızlı büyümenin tarihi beldenin kentsel ve kırsal dokusuna, kimliğine etkileri, Beldenin kültürel peyzaj elemanlarının 1982-2015 yılları aralığındaki değişimi araştırılarak irdelenmiştir. Yoğun bir yapılaşma faaliyeti içinde olan ve sanayi yatırımlarının da yer seçimi yaptığı tarihi peyzaj alanının kimliğinin korunması ve güçlendirilmesi, UNESCO 'un 2011 Tavsiye Kararı prensipleri doğrultusunca kentin dinamikleri göz ardı edilmeden koruma ilkesine uygun olarak öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar sözcükler: Kent kimliği, Kentsel kültürel peyzaj, Kırsal kültürel peyzaj, Konuralp, Tarihi kentsel peyzaj

ABSTRACT

ROLE OF THE CULTURAL LANDSCAPE OF URBAN IDENTITY FORMATION; CASE OF KONURALP

Ayşegül TANRIVERDİ KAYA
Duzce University
Graduate School of Natural and Applied Sciences, Departmant of Landscape Architecture
Doctoral Thesis
Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Zeki DEMİR
February 2016, 297 pages

When people passed to settled life, the start of public life began to change the environment along with their own wishes and requirements. The cultural landscape is the landscape we perceive and surrounds our environment which transformed as a result of man-made changes and where place identity advance when inhabitants adopted intangible or tangible values as a collective memory that occur in the cultural landscape. But with rapid urbanization and a globalized world, our habitat, our city is transformed into uniform. In general, historic urban fabric, archaeological sites, authentic local housing tissue and traditional function areas are important determinants of urban identity. Because of the historical past to extent helenistic period and was an important city during the ottoman period, the antique city 'Prusias ad Hypium' or Konuralp is chosen as a search area in order to investigate the role of cultural landscape in the formation of urban identity. In this research literature, was reviewed, survey methods and remote sensing methods were used to study the town's cultural landscape elements and landscape character exchange between the years 1982-2015 and how it is perceived by inhabitants of the area. In order to conserve and enrich the urban identity of historical urban landscape area, proposals were developed according to the UNESCO's recommendation of 2011 without ignore the dynamics of the historical town.

Key words: Urban ıdentity, Urban cultural landscape, Rural cultural landscape, Konuralp, Historical urban landscape

EXPANDED ABSTRACT

ROLE OF THE CULTURAL LANDSCAPE OF URBAN IDENTITY FORMATION; CASE OF KONURALP

Ayşegül TANRIVERDİ KAYA
Duzce University
Graduate School of Natural and Applied Sciences, Departmant of Landscape Architecture
Doctoral Thesis
Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Zeki DEMİR
February 2016, 297 pages

INTRODUCTION

After the industrial revolution cities; due to development and growth in transportation, communication, developed production techniques, rapidly consumed the environmental values. Spatial identity began to disappear due to neglection of cultural heritage, and they lost their differences so began to similiar one to another. Nowadays, we can see obviously the economic segregation and social polarization in cities so they became symbols of socio-psychological disasters. This case causes decrease in sustainability, functionality, security, pleasantness, diversity and quality of urban life, as well. Cities provide to contınue their identities with the traditional and historical references which obtained from their history and they conveyed to the future. The loss of the identity elements or a negative change of their nature are closely related to the disappearance of urban quality of life.

In this research, ancient residential area Prusias, at this time we called it Konuralp town is accepted as cultural landscape district. Ancient city has lived and transformed throughout the historical periods and it conveyed historical references into nowadays. But now Konuralp's natural, cultural and historical assests are threatened by growth of university which is caused to increase of population and speculative urban lot movements as well. At the same time, ındustrial plants tend to choose location to settle down for themselves ın Konuralp farmlands.

MATERIAL AND METHOD

Düzce is a 2.593 km^2 city which is located between 400 37'' - 410 07'' North latitude and 300 49'' - 310 50'' East latitude in the West Black Sea Region. Kemal Işıldak,

Hüseyin Kıl, Bayram Gökmen, Terzialiler, Çiftepınarlar, Orhangazi, Murat Demir settlements, Aynalı and Yörükler villages are neighborhood units of Düzce which are the main research materials. Research areas have 21.27 km square. Even though these research areas were in Konuralp, a district in Düzce, legal entity of this district has been disincorporated with the municipal law no. 5393, article 11 in 2014 local elections.

In this research we aimed to detect cultural heritage, natural assests and also develop strategies to balance the utilizing -conservation of cultural and natural assests. The concept of identity and its changes throughout the time are examined with the analyze of cultural landscape which is the original value of this Project.

METHOD

Detection and change of landscape characteristics of the 7 neighbourds and 2 villages between 1982 and 2015 are examined that based on the material list which can be seen in table 1. Distribution rate and change of settlement, land usage, green areas, and roads are determined by digitizing them by using Arc Gıs 10.3 software. The patch seen as the smallest unit which can be mapped has been regarded as the key element. Research areas with the same characteristics are digitized with the help of polygons. The polygon which represents the smallest unit is defined as a patch. Distribution rate of the characters and changes of the ratio within years have been examined by using patches, which represents the character type.

Table. 1. Dataset.

Scale	Year	Material Quality	Layout
1/25 000	1982	Photometric Map	G26a1-2,
1/25 000	1997	Photometric Map	G26a1-2
*	2003.01.15	Quickbird Orthoready. resolution 50 cm 3 band, 16 bit	G26a1-2
*	2013.04.05	GE1: Orthoready. resolution 50 cm, 3 band, 16 bit	G26a1-2
*	2014.05.27	PL –PNP: Pleiades. Solubility 50 cm, 3 band, 16 bit	G26a1-2

Changes in landscape characters of the research area between 1982 and 2015 are represented in maps based on the study of Eetvelde and Antrop (2005). Settlements, land usage, roads and green areas are mapped thematically by using the software Arc GIS 10.3. The features shown in table 2 are examined for each historical period.

Table 2. Landscape metrics as expected indicators of landscape character (Eetvelde& Antrop 2009).

Acronym	Landscape Metrics	Indicator for landscape character
P LCT	Proportion of landscape character type (%)	Dominance of character types, diversity, types that become exceptional.
NP	Number of patches	Degree of spatial fragmentation of character type or landscape; complexity.
AREA MN	Mean patch area	Geometric complexity, variation, landscape scale.
D	Patch density	Landscape scale, size of landscape elements.
CPA	Mean shape index : $0.282\ P/A^{0,5}$	Spatial complexity; artificial (geometric forms) versus irregular natural forms.

To realize this Project in 7 neighbourhood and 2 villages are closed to Konuralp are executed survey method to determine the urban identity. The survey with a random sample of 590 people was conducted face to face in June 2015.

RESULTS AND DISCUSSIONS

The identification data obtained from the survey results and according to that results the impact of the cultural landscape as the identity element is evaluated on the role of identity change. The changes of the landscape character types between the 1982-2015 time gap, belong to the research area were determined to obtain the character of the research area which is the part of the urban identity. In the study area the districts that changed, ever-changing or stable in the last 33 years were mapped. In the study area the cultural landscape elements which give spatial identity to the built environment were ascertained according to the proposed classification as Urban Cultural Landscape and Rural Cultural Landscape. The presence, distribution in the neighbourhood and the integrity of cultural landscape elements have been questioned ın the urban tissue. According to data obtained by remote sensing and field observations, urban and rural landscape examples only in Ciftepinarlar and Terzialiler neighborhoods can create an urban fabric while other districts have been identified as scattered. There are 111 urban and rural cultural landscapes considered examples that should be protected in the whole study area.

CONCLUSION AND RECOMMENDATIONS

With this study an assessment criteria is developed for identification, classification and conservation of cultural landscape which no definition is recommended in our legislation. The change of the town's character in 1982 to 2015 is obtained by digitized the old maps, satellite images, and also results of the interrogation modells, conversations with older

people, old dated photographs was evaluated to determine the general characteristics of the research area. Then working area is divided into 3 zones based on the definition and classification of the cultural landscape for the sustainability of the Konuralp's identity. The zones which are the conservancy districts for the cultural landscape areas. In those areas, restrictions about the urban structure are proposed to conserve the urban and rural cultural landscape elements.

According to the survey results the perception of the Konuralp urban identity is realized and understood clearly that habitants lay claim to their town's cultural heritage.

1.GİRİŞ

Hızlı kentleşme, son yıllarda artan bir ivme ile kırsal alanları, orta ölçekteki kentleri, tarihi alanları, doğal ve kültürel mirası tehdit eder hale gelmiştir. Kentsel alanlar, girişimcilik ve yaratıcılık merkezi olma avantajları, sundukları istihdam ve eğitim fırsatları ile çekim merkezi olmaktadırlar. Bu hızlı gelişme ile tarihsel alanlar dünyanın birçok yerinde yoğun baskılarla karşı karşıya kalmaktadırlar. Bu baskılar; tarihsel alanların köklü değişime uğraması, kimlik kaybı, toplumun değer verdiği, aidiyet duyduğu kentsel mekânların yok olması veya dönüşümü, geleneksel rol ve işlevlerin kaybı, sosyal ve alansal bölünmüşlük, kentsel ortamın ve bunu çevreleyen kırsal çevrenin kalitesinin ciddi bir şekilde bozulmasına neden olmaktadır. Oysaki tarihi kentsel alanlar nesiller tarafından şekillendirilen ortak kültür mirasımızın en zengin dışavurum şekli olmaktadır, zaman ve mekân içinde insanlığın gelişiminin tanıklığını yapmaktadır (Bandarin ve Oers 2012). Yıllar içinde oluşan tarihi, kültürel ve sosyal değerlerin mekâna yansımasıyla o '*yer*'in kimliği oluşmaktadır. Bu kimlik yaşayanların o "*yer*"e aidiyetini sağlamaktadır ve toplumların devinimi kimliği sürekli olarak yeniden tanımlamakta ve üretmektedir. Dolayısıyla kent kimliği geçmişten geleceğe süreklilik arzeden ve kentleri yaşatan önemli önceliklerdendir (Güvenç 1991).

Tarihi yerleşimler, birbirinin ardılı olan kültürel mirasın ve yaşayan kültürlerin ürettiği deneyimlerin oluşturduğu tarihsel katmanlardır. UNESCO'nun 2011 yılında aldığı, Tarihi Kentsel Peyzaj ile ilgili Tavsiye Kararı, kentsel kimliğin oluşumunda rol alan doğal ve kültürel mirasın korunmasına kent ölçeğinde bütüncül bir yaklaşım önermektedir. Tarihi alanlarda, kültürel peyzaj öğelerinin kimlik değeri olarak tespit edilip, korunması ve güçlendirilmesi gerekmektedir. Kimlik üzerinden tarihi alanların, kültürel peyzajın korunması ve kentin dinamikleri göz önünde bulundurularak gelişmenin sağlanması bu yaklaşımın hedefidir (Banderin ve Oers 2012).

Tarihi kentsel peyzaj; daha geniş bir kentsel bağlam ve coğrafi alanda kültürel ve doğal özellikleri kapsamaktadır; bu alanın topoğrafyası, jeomorfolojisi, subilim, tarihi ve çağdaş yapıları, arazi kullanımı, kırsal alanları bir bütün olarak ele alınması gerekmektedir (Anonim 2011a).

1.1.TEZİN AMACI

Bu çalışmanın amacı, tarihi bir yerleşim yeri olan Konuralp beldesini; Tarihi Kentsel Peyzaj alanı olarak ele alıp, alanın kimliğini, kimlik değerlerini oluşturan kültürel peyzaj öğeleri üzerinden korumayı ve geliştirmeyi amaçlamaktadır. Hızlı kentleşme baskısı altında olan tarihi kentlerin; kimliklerini koruyarak, yaşayanların aidiyet duygularını kaybetmeden, yaşadıkları yere yabancılaşmadan gelişmelerini ve büyümelerini sağlayan plan kararlarının alınmasına yardımcı olabilecek bir yöntem geliştirmektir.

Kent kimliği kültürel peyzaj yaklaşımı ile irdelenerek, zaman içinde değişimin tespit edilmesi, değerlendirilmesi, koruma-geliştirme politikalarını planlama pratiği çerçevesince oluşturulması hedeflenmektedir.

Bu Tez'de tarihi peyzaj alanı içinde 'Kent Kimliği' ile 'Kültürel Peyzaj' ilişkileri irdelenmiş ve kültürel peyzaj öğelerinin değerlendirilmesi için bir yöntem önerilmiştir. Örneklem alanı seçilen Düzce, Konuralp'te elde edilen veriler bu yönteme göre değerlendirilmiştir. Tezin amacı; her şeyin çok hızlı tüketildiği zamanımızda, kültürel ve doğal değerlerimize sahip çıkarak, (UNESCO) Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu'nun 2011 Tavsiye Kararı prensipleri doğrultusunca kenti; anlama, kavrama ve planlama ile ilgili bir yöntem geliştirmektir.

Bu Tez'de kabul edilen Varsayımlar;

Varsayım 1: Bir kentin kimliğini oluşturan en önemli ögeler arasında 'Kültürel Peyzaj' yer almaktadır. Antik kentlerde (yerleşimlerde) "Arkeolojik Kalıntılar" ve yüzeydeki "Antik Dönem Eserleri" önemli kimlik öğesi olarak algılanan Kültürel Peyzajlardır.

Varsayım 2: Baskın kimlik öğelerinin algılanmasında 'zaman' faktörü ve 'yer' de yaşanmışlık etkili olmamaktadır.

Varsayım 3:Sosyo-ekonomik değişimler kültürel peyzaj öğelerini dolayısıyla kentsel kimliği etkilemektedir.

Varsayım 4: Kentsel kimliğin kaynağı, o yöreye özgü, yerel, kültürel, sosyal ve fiziksel özellikler olmaktadır.

1.2.TEZİN ÖNEMİ VE KAPSAMI

Kentsel yerleşmeler sahip oldukları çeşitli işlevlerin yanı sıra kent mekânını meydana getiren fiziksel yapılanmalarına bağlı olarak farklılıklar göstermektedirler. Bu farklılaşma kentlerin kendilerine özgü kimliklerini oluşturmakta ve kentler bu kimlikleri ile anılmaktadırlar (Eryazıcıoğlu ve Markoç 2014). Kentlerin yerleşik alanları içinde kalan tarihsel dokular, korunarak süreklilikleri ve kent ile uyumu sağlanabildiği ölçüde, kentsel çevrenin kalitesine katkı sağlayabilecek çok özel alanlardır. Kentler ancak, geçmişten geleceğe uzanan tarihsel sürekliliklerini sağlayarak, kültürel miraslarını koruyabilmektedirler. Her şeyin çok hızlı tüketildiği günümüzde, kent planlaması ve kullanımı da bu hızdan etkilenmekte, kent mekânları bu tüketime kurban gitmektedir. Kentler özgün kimliklerini, zaman ve mekân içindeki okunabilirliklerini yitirmekte, zamanla tanımsız mekânlar bileşkesine dönüşmektedir. Çağımızda, özellikle küreselleşmenin mekâna yansımasının göstergesi olarak, farklı coğrafi ve ekonomik mekânlardaki kent parçalarının, tek tip olması, benzeşmesi sorunu yaşanmaktadır (Eryazıcıoğlu ve Markoç 2014, Ocakçı ve Türk 2012)

Kentler, sanayi devrimi sonrası ve günümüzde ulaşım-iletişim-üretim tekniklerindeki yenilikleri içeren -geniş çaplı- büyüme ve gelişme sürecine bağlı olarak; çevre değerlerinin hızla tüketildiği, kültürel mirasın ihmal edilmeye, mekân kimliğinin kaybolmaya başladığı, farklılıklarını yitirip birbirine benzeyen yaşam alanları olmaya başlamıştır. Bu durum, tarihsel gelişme süreci içinde elde edilen -kentlerin geçmişlerinden gelen, geleceklerine sürekliliğini sağlayan geleneksel referansların - kimlik elemanlarının kaybedilmesi veya niteliklerinin olumsuz yönde değişmesi ile kentsel yaşam kalitesinin kaybolmasına neden olmaktadır (Nalkaya 2006).

Kent yaşamının kalitesini artıran, aidiyet duygusunu güçlendiren kent kimliğinin oluşumunda Kültürel peyzajın rolünü incelemek ve tespit edilen kent kimliğini koruyarak, sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla antik dönemlerde önemli bir yerleşim alanı olan Prusias ad Hypıum antik kenti –Konuralp- araştırma alanı olarak belirlenmiştir. Sürdürebilirlik kavramı sadece doğal kaynakların kullanımı ile sınırlandırılmamalı, kültürel mirasla gelen kent kimliğini de içermelidir. Dolayısıyla kent kimliğinin değerlendirilmesinde metodolojik analize gerek vardır düşüncesi ile kültürel peyzaj değerlerini göz önünde bulunduran bir planlama anlayışının gerekliliğini vurgulayan bir çalışma ortaya konulmuştur.

Bu çalışmada öncelikle, kentsel kimlik ve kültürel peyzaj ilişkisi irdelenmiştir. Çalışmanın ilk aşamasında; kent kimliği tanımı, bileşenleri, algılanması, kültürel peyzajın tanımı, uluslararası kuruluşlarca ve ülkemizde tanımlaması ve sınıflandırılması ve Tarihi Kültürel Peyzaj yaklaşımı araştırılmıştır. Bu araştırmada, kültürel peyzaj ve kimlik öğelerinin tespit edilmesinde kullanılacak olan bileşenlerin sınıflandırılması yapılmıştır.

İkinci aşama olarak; araştırma alanına ait algılanan kent kimliği ve kent kimliği öğelerinin tespiti için 60 adet pilot anket ve 60 yaş üstü kişiler ile sözlü görüşmeler yapılmıştır. Bu çalışma ile alana ait veri toplanmış ve bu veriler göz önünde bulundurularak, araştırma alanının kimlik ve kültürel peyzaj öğelerinin algılanmasını ölçmek için çalışma alanında yaşayanlar ve alanı dışardan deneyimleyenlere yönelik anket formu hazırlanmıştır.

Çalışmanın üçüncü aşamasında; yapılan literatür çalışması ile alana yönelik kültürel peyzaj öğelerinin tespiti, sınıflandırılması, değerlendirilmesi için bir yaklaşım önerilmiştir. Araştırma alanının 2011 yılı UNESCO Tavsiye Kararı ve Tarihi Kentsel Peyzaj tanımı kapsamınca değerlendirilmesi benimsenmiştir. Karar'da tarihi kentsel alanların nesiller tarafından şekillendirilen ortak kültür mirasımızın en zengin ve çeşitli oluşumları arasında yer alması, zaman ve mekân içinde insanlığın ortaya koyduğu en önemli eserlerden olması ve tarihsel düzlemin kültürel ve doğal özelliklerini taşıdığı fikri benimsenmiştir. Tavsiye Kararı ile getirilen Tarihi Kentsel Peyzaj tanımın da; alanların topoğrafyası, jeomorfolojisi, subilim ve doğal özelliklerini, çevresindeki tarihi ve çağdaş yapılaşmaları; açık alanları ve bahçeleri; arazi kullanımını ve alan organizasyonunu; algılar ve görsel ilişkiler ile kentsel yapının tüm diğer unsurlarını içermekte olduğu belirtilmektedir. Tarihi Alan tanımına göre; tarihi ve mimari (dönemsel yapılar dâhil) alanlar, kırsal yerleşimler, köyler, köy evleri, arkeolojik ve paleontolojik siteleri içeren her türlü bina, yapı ve açık alanlar grubu olarak kabul edilebileceği ifade edilmektedir. Dolayısıyla araştırma alanı; Tarihi Kentsel ve Kırsal Kültürel Peyzaj olarak Tavsiye Kararı tanımları ve yaklaşımı uyarınca değerlendirilmesi benimsenmiştir. Daha sonra alanda kültürel peyzaj öğelerinin tespit edilmesi için uygulanacak yöntemsel çalışma tarif edilmiştir.

Çalışmanın son aşamasında uygulanan anket çalışması ve görüşmeler ile elde edilen sonuçlar, arazi gözlem çalışmaları ve uydu görüntüleri, hali hazır harita ve imar planlarından elde edilen verilerin Arc Gıs10.3 yazılımına aktarılmasıyla oluşturulan veri tabanından elde edilen görsel ve sayısal sonuçlar yorumlanmıştır. Bütün veriler

değerlendirilerek çalışma alanının kimlik tespiti, bu kimliğin oluşumunda kültürel peyzajın etkisi ve kimlik öğelerinin korunması, geliştirilmesi ve sürdürülebilirliği için öneriler geliştirilmiştir.

Çalışmanın özgünlüğü; Konuralp ile ilgili -bütün beldeyi kapsayan- kentsel ölçekte ilk çalışma olması, alana ait "*Kolektif Bellek*" oluşturmaya çalışması, peyzaj yaklaşımı ile kentsel ölçekte koruma kavramını ele alarak, alana ait bütüncül bir koruma anlayışı getirmesidir. Çalışma sonucunda tespit edilen problemlerin çözümüne yönelik bir "plan" sunması, mevzuatımızda yer almayan "*kültürel peyzaj koruma alanı*" kavramını önermesi ve planlama disiplinin içinde sunmasıdır.

1.3.KURAMSAL TEMELLER

Kent; ekonomik, politik, teknolojik ve sosyolojik boyutlarını kapsayan tanımı ile ırk, etnik köken ve sosyo-ekonomik statü olarak farklılaşmış heterojen gruplardan oluşan, karmaşık bir teknoloji ve iş bölümüne dayanan ekonomik yapıya sahip, nüfusu artmış, kamusal yönetimi barındıran yerleşim olarak tanımlanmaktadır. Belirli bir teknolojinin beraberinde getirdiği büyüklük, yoğunluk, farklılaşma ve bütünleşme düzeyine ulaşmış, tarımsal olmayan üretimin yapıldığı, kırsal ve kentsel üretimin ve dağıtımın denetlendiği yerleşme türü olarak da tanımlanan kentlere geçiş, Gordon Child'a göre insanoğlunun yerleşik düzene geçiş aşaması olan 'neolitik devrim'den sonra gerçekleştirdiği ikinci devrimdir (Eraslan 2007).

Türk Dil Kurumu sözlüğünde Kent; Sürekli toplumsal gelişme içinde bulunan ve toplumun, yerleşme, barınma, gidiş-geliş, çalışma, dinlenme, eğlenme gibi gereksinmelerinin karşılandığı, pek az kimsenin tarımsal uğraşılarda bulunduğu, köylere bakarak nüfus yönünden daha yoğun olan ve küçük komşuluk birimlerinden oluşan yerleşme birimi olarak tanımlanmıştır (Anonim 2015a).

Ülkemiz yasal mevzuatı açısından bakıldığında kentin genel tanımı büyüklük olarak ele alınmaktadır. Devlet Planlama Teşkilatının hazırladığı Kalkınma Planlarında ve yayınlarında, genellikle nüfusu 10.000' den fazla olan yerleşmelere kent denildiği görülmektedir (Keleş 1993).

Tarihçiler ve toplumbilimciler, kentlerin ortaya çıkışına uygarlıkların doğuşu gözüyle bakmaktadır. İnsanlar yerleşik hayata geçtiğinden beri belirli bir uzam (mekân), bir

toprak parçası üzerinde yaşayarak, kendilerine bir yaşam alanı oluşturmuşlardır. Yaşamlarını sürdürdükleri bu "*yer"* i kent veya köy olarak adlandırmışlardır. Fakat son yıllarda, kent ve köy ayrımının gereksiz olduğu yolunda bir kanı gelişmiştir. Kent ve köy boşlukta birbirinden ayrı ayrı olgular değildir, her birinin içinde bir diğerinin özellikleri barınabilmektedir. Köyün nerede bittiği kentin nerede başladığı konusu kent planlaması açısından büyük önem taşımaktadır fakat ne coğrafyacılar, ne toplumbilimciler ne de kent planlamacıları, köy ile kent arasında kesin bir ayrım yapabilmekte, ancak bir köy-kent sürekliliğinden söz etmektedirler. Küçük bir köy, her zaman bir kasaba, daha sonra da bir kent olmaya aday yerleşme basamağı olabilmektedir (Keleş 1993).

İnsanlığın teknolojik olarak doğa ile mücadele gücünün gelişmediği dönemlerde, yaşam alanları doğal koşullardan etkilenmiş ve onlara uyumlu olarak gelişmiştir. Doğa, insan yerleşimlerini etkilemiş, toprağın verimliliği, mikro iklimler, içme ve kullanma suyunun sağlanmasında kolaylıklar, denize ve uygun doğal limanlara yakınlık, stratejik denetim noktalarını oluşturan boğazlar, yolların geçişini kolaylaştıran beller, yollar yakınında onu denetleyecek tepeler, üretimin gerektirdiği yakıtı sağlayan ormanlar vb. doğal özellikler yer seçimlerinde etkili olmuştur. Doğanın sağladığı olanaklar ile siyasal ve ekonomik sistemin gerekleri bir araya gelip belli bir noktada mekânsal gelişme sağlamışsa, Tarih de o noktada bir birikime sahip olmaktadır ve o noktalar kent olarak adlandırılmaktadır (Tekeli 2011).

1.3.1.Kimlik, Kent Kimliği ve Bileşenleri

En yalın anlamı ile kimlik, kişilerin, grupların, toplum veya toplulukların "*Kimsiniz, kimlerdensiniz*?" sorusuna verdikleri yanıt ya da yanıtlardır (Güvenç 2003). Kimlik doğadaki herhangi bir varlığın başka varlıklardan ayrılan özelliklerinin ifadesi, onun kendine özgü olma durumudur. Bu kendine özgü olma durumu diğer varlıklarla kurulan ilişkilerle anlaşılabildiğinden, ilişki kimliği ortaya çıkaran eylem biçimi olmaktadır (Ocakçı ve Türk 2012).

Bireysel veya ulusal-kültürel kimliklerimizle, bizi ötekilerinden ayıran nitelik ve özelliklerden çok, bazıları ile ortak olduğumuz değer ve ilişkilere yer veya öncelik veririz. Bu yaklaşımı ile kimlik konusu kendi içinde bir çelişkiyi barındırmaktadır. Bilerek veya bilmeyerek, kimlerden olduğumuzu belirlerken, kimlerden olmadığımızı ya da kimlere karşı olduğumuzu da söylemiş oluruz (Güvenç 2003, Hague 2005). Kimlik konusu ve sorununun örtük boyutu bu karşıtlıkta saklıdır (Güvenç 2003).

Lynch (2013), kimliğin benzerliklerle değil farklılıklarla olabileceğini vurgulamaktadır. Lukerman (1964); her mekânın ve yerin kendine has diğer yerlerden ayıran özellikleri ve düzeni olduğunu söylemektedir (Relph 1976). Amudsen (2001), mekânsal farklılıklar, mekânı diğer yerlerden ayıran özelliklerdir, yaşayan halkın kendilerini diğerlerinden ayıran özellikleri, sosyal durum ve ilişkileri, kültürel tarihi; yöre sakinlerini birleştirirken diğerlerinden ayıran özelliklerdir (Hague 2005).

Kişilik ve kimlik birbiri ile karıştırılan kavramlardır. Kimlik ya da varlık bilinci, toplumsal kişilik (karakter) yapısı ve dünya görüşü ile ilişkilidir ama özdeş değildir. Kişilik sosyal varlığın kendine özgü davranış özellikleridir, nesneldir, karşılaştırmalıdır. Dışardan görüldüğü veya algılandığı gibidir. Oysa kimlik, insanın kendini nasıl algıladığı, kimle ne ile özdeştirdiğidir. Bu bağlamda kimlik konusu bir kültür sorunudur (Güvenç 2003, Hague 2005).

Kimlik, toplumsal kişilik (karakter) yapısının gözlemlenebilen, nesnel, dışa vurulan halidir. Kimlik karakterin bir parçasıdır. Çünkü karakter olumlu ve olumsuz tüm özellikleri; kimlik ise sadece ayrıcalıklı veya öne çıkan özellikleri yansıtır. Bu anlamda, ister yaratılmış ister üretilmiş olsun tüm varlıkların bir kimliği vardır (Birlik 2006). Ülkelerin veya toplumun imajı (imgesi) bu dışa vuran gerçekliğin, dışardan ve yabancılarca algılanmasıdır, bu bağlamda da kimlik ile imaj özdeş değildir. İmge (imaj), varlığın dışardan algılanması, kimlik ise varlığın kendi kendisini tanımlamasıdır. Sonuçta; kimlik ile imge (veya imaj), aynı toplumsal-kültürel varlığın iki yüzü gibidir (Güvenç 2003).

Mekân, genel olarak insanı çevresinden ayıran, kendisini güvende hissettiği sınırlı bir hacimdir. Bu hacim; içinde eylemlerini sürdürmesine elverişli, sınırları gözlemci(ler) tarafından algılanabilen uzay parçası olarak tanımlanabilir. İnsanoğlu kavramakta güçlük çektiği evrensel boşluğu ve doğal çevrenin bir parçasını bir veya birkaç yönde sınırlandırmış, onu içe dönük, kendisine özel bir boşluk haline getirmiştir (Kuban 1990). Bizim çevrelediğimiz boşluğu saran doğal çevrenin eski Roma inancına göre ruhu bulunmaktadır. Bu ruh "*Genius Loci"* inancına göre; her bağımsız beden kendi perisine, kendi koruyucu ruhuna sahiptir. Bu ruh insanlara ve yerlere hayat verir; doğumdan ölüme onlara eşlik eder ve onların karakter veya niteliklerini belirlemektedir (Norbeg 1979).

"*Mekân"*, algıladığımız çevre, gördüğümüz gökyüzü, deniz veya peyzaj, binalarla çevrelenmiş kentsel alan, deneyimleyebildiğimiz yapılı çevre, dışarda bizi çevreleyen alandır. Genel olarak görünen "*Mekân*"ın , "*Yer"* bağlamının ön koşulu olmasıdır. Günlük yaşamımızda 'yer' leri, konumuna, görüntüsüne, diğer insanlara, kendi deneyimlerimize, törensel ve diğer '*yer*' ler bağlamında anlamlandırırız. "*Yer*" kimliğin her aşamasında meydana çıkar, benim yerim, senin yerin, kasaba, kent, ülke ve kıta, fakat "*yer*"; üst üste binen, birbirinin içine işlemiş, hiyerarşik bir düzendedir (Hague 2005). Bu düzen yorumlamaya açıktır. "*Yer*" i, konumuna, peyzajına, zamana, toplumun özelliklerine, kamusal alanlara, tarihine göre değerlendirmemiz gerekmektedir (Relph 1976, Hague, 2005). "*Yer"*in kimliği, yapılı çevre, binaların cepheleri, peyzaj kadar insanların deneyimleri ve kişisel görüşlerinin bir sonucudur, sadece yer'lerin farklılığını değil, aynı zamanda değişik yerler arasındaki benzerliklerdir (Relph 1976).

Norberg-Schulz'a göre; "*kimlik"*, yaşadığımız doğa parçası ile dost olmaktır. Beden ve ruh gibi her karakterin iç ve dış dünyada bir karşılığı bulunmaktadır. Günümüzde modern insanın doğal çevre ile ilişkisi parçalanmıştır. İnsanoğlunun yerleşik hayata geçmesi, onun belli bir alanda konumlanması ve bu alanın karakterini oluşturması anlamını taşımaktadır. İnsanın yaşadığı çevreye tutunabilmek için nerde olduğunu bilmek ve aynı zamanda kendini çevresi ile özdeşleştirmesi gerekmektedir. Büyük bir çoğunlukla kabul gören düşünce, "*yer"* ile oluşan duygusal bağ, ruhsal dengenin, uyumunu, gelişmesini sağlamakta ve hızlı değişen dünyada, kimlik bunalımlarının oluşmasına engel olarak, insanların dengeli olmasını sağlamaktadır. Yer'e bağlılık, kişinin çevre ile geliştirdiği, kurduğu bağa denmektedir. Yere bağlılığın üç bileşeni; duygusal, bilişsel (kavrama ile ilgili), davranışsal özelliklerdir. Bunlardan en çok ölçülen duygusal olan parçadır. Demografik ve sosyal faktörlerin dışında "Yer"in, yer bağlılığının üzerindeki etkisini fiziksel özellikler ve sembollerin anlamları ile kullanılmaktadır, önceki ile çoğunlukla sonrakine işaret vermektedir. Çevresel estetik araştırmalar insanların genellikle modern mimari yerine tarihi çevreleri tercih ettiğini göstermektedir. Tarihi çevreler geçmişle bir devamlılık hissi yaratmaktadır ve gelenekleri içermektedir, bu özellikler yaşanan çevreyi tanımlı hale getirmektedir ve yer bağlılığını kolaylaştırmaktadır (Lewicka 2008). Öte yandan, Kevin Lynch (1972), tarihsel sürecin toplum yaşamındaki rolü ile ilgili araştırmasında, geçmişe dönük yaşamın belgelerini oluşturan tarihi çevrelerin insan yaşamındaki önemini genel olarak, söz konusu çevrelerin insanın geleceğe güvenle

bakmasını sağlaması ve de yaşamın sürekliliğine inandırmaya yönelik gerekçeleri sunmasına dayandırmıştır (Nalkaya 2006).

"*Kimlik"* de insanları "*Yer"*e bağlayan diğer önemli faktördür. Kimlik iki şeyi ifade etmektedir; devamlılık ve tekillik, bu nedenle yer kimliği bu iki anlamı da içermektedir. Yer' lerin kendilerine ait kimlikleri vardır, 'Yer' sakinlerinden bağımsız olarak oluşmuş bir kimliktir. Farklı insanlar, farklı etnik gruplar veya farklı dini inançlar yaşamış, yaşayanlar Yer'in tekilliğine ve zaman içindeki devamlılığına katkıda bulunmuşlardır. Bu olay "*Yer"*in hafızası ve kolektif belleğidir (Lewicka 2008).

Bireylerin, toplumsal ve maddi çevrelerini benimsemeleri, onlara 'anlam' atfetmeleriyle gerçekleşmektedir. Çevreye atfedilen bu anlam, bireysel veya kolektif nitelik taşıyabilmektedir. İnsan hayatındaki belirli deneyimlere, yerel/bölgesel tarihteki olaylara veya her ikisine birden gönderme yapabilmektedir. Kent simgeleri, toplumsallaşma sürecinde önemli bir rol oynarlar. Bu simgeler az çok istikrarlı günlük ilişki ağı içinde, öğrenilen toplumsal norm ve rollerin devamını sağlamaktadır. Anlamlı bir çevre, büyük ölçüde bireyin toplumsal kimliği ile örtüşmektedir. Bireyin toplumsal kimliği, toplum ve mekâna uyum yeteneği sayesinde, çevreye aşina olma ve emniyet duygusunu getirmektedir. Çevresini sembollerle benimseyen insanlar bu sembollere "*isim*" vererek, çevreyi kimliğinin bir parçası haline getirmektedir. Bu semboller değiştiğinde 'yurdunda' olma duygusu yok edilmektedir. Yaşanılan çevredeki sokak veya mahalle isimlerini değiştirilmesi buna en iyi örnektir (Tölle 2010).

Kimlik, sosyal yapının bir ürünüdür, bu nedenle, araştırma, tasarım ve karar verme süreçlerinde önemli bir rol oynamaktadır. Kimlik; farklılıkların arasında, insanların zaman ve mekân içinde algıladıkları ve edindikleri anlamdır. Bu durumda kimlik, değişen koşullar altında halkın değişmediğine inandığı değerlerdir (Valk 2010).

Kentler sürekli devingen haldedir, değişir, gelişirler. Kimlikleri ise doğal özellikleri, tarihi, sosyal yapısı, politik kararlar ve yapılı çevrenin etkileşiminden meydana gelmektedir (Nalkaya 2006, Oktay 2006).

Kent kimliğinin dinamik ve sürekli gelişen bir yapı olduğu düşünülürse, tarihin her döneminde, bir kent çatısı altında, ortaya çıkan her sosyal yapının, sonuçta ister istemez o kentin fiziksel yapılanmasına yansıması kaçınılmaz olacaktır. Bu nedenle kentin mimari evrim süreci, onun sahip olduğu değerlerin tümünün algılandığı bir süreç olarak kabul

edilmektedir. Kent kimliği temelinde, Sosyo-Kültürel Kimlik ve Biçimsel Kimlik iki temel unsur olarak yer almaktadır; Kentin Sosyal ve Kültürel Kimliği (Kolektif Kimlik); kentin sosyolojik tanımıyla ilgilidir ve toplumbilimcilere göre kenti kent yapan sosyal değerlerdir. Bu değerler:

•Kırsal olmayan nüfus (eğitim ve hoşgörü düzeyi görece yüksek, uygar/nazik)
•Farklı işkolu, meslek ve zanaatları barındırma özelliği,
•Tüketim fazlasına ilişkin örgütsel altyapı (ürün, mal ve hizmetlerin üretim, yönetim ve güvenliği için yönetsel örgütlenme, yasalar, dil birliği vb.)
•Politik muhtariyet,
•Toplumsal kurumsallaşma,
•Tarımsal tüketimde kırsala bağımlılık,
•Ekonomik ve politik çıkarları ilgilendiren kolektif yaşam kültürü (Çöl 1998).

Her kentin görsel etkisinin, görsel kalitesinin ve mekânsal karakterinin farklı olması kimlik sisteminin dinamizminden kaynaklanmaktadır. Kentsel kimlik elemanlarının bu farklılığı, her kentin özgünlüğünü belirlemektedir. Kimlik dinamik bir olgudur ve standart (belirlenmiş) bir ürün değildir. Dolayısıyla kentlerin; Yerellik, Özgünlük ve Estetik Değerlerinin farklılığı, çeşitliliği kimlik olarak kent mekânına yansımaktadır. Kent kimliği, ekonomik, sosyal ve çevresel faktörlerin sürdürülebilirliği ile de yakından ilişkilidir. Güçlü kimliği olan tarihi kentler incelendiğinde, özellikle yerel kent bağlamında fiziki ve doğal çevrenin nesiller boyu kenti şekillenlendirdiği görülmektedir. Bu bağlamda kenti organize eden iki önemli unsur, mahalleler ve kamusal alanlar olarak görülmektedir (Oktay 2006).

Petruccıoli (2010); geleneksel olan ve tek bir tipten oluşan bina dokusunun, bir kent dokusunun oluşmasında en etkin unsur olduğunu belirtmektedir. Bu durumda hem bina dokusu hem de kentsel doku, aynı öncü tipe ya da onun eşzamanlı çeşitlemelerine dayanan çekirdeklerden meydana gelmektedir. Kompozisyondaki bu tek biçimlilik kentsel dokuya kimlik ve aynı zamanda kentin morfolojisiyle bir bütün olarak tanımlanabilme olanağı vermektedir.

“Kimlik” için en önemli ölçüt zamandır. Bu açıdan bakınca, kimlik; deneyimlerimizden ortaya çıkan öykülerle geçmişe uzanmaktadır. Aynı şekilde kişisel ve kültürel beklentilerimizle de geleceğe bakmaktadır. Kimliği korumaya çalışanlar, ‘yeni’ nin

içinde ‘eski’ yi sunmaktadır. Böylece miras her zaman çağdaşa hizmet etmektedir. Gelenek, sadece geçmişten gelen bir miras olarak anlaşılmamalıdır, geçmişe dayanan bugünün tutarlılığını gerçekleştirmektedir. Bu nedenle gelenekselliği asla değişmeyen bir şey olarak algılamamalıyız, geleneksel daha ziyade kalıcı olmayı başaran özellikler olmaktadır (Koivupuu et al. 2010).

Kenti deneyimlemenin bir yolu da farklı işlevlerle çeşitlendirilmiş, yollar, meydanlar, parklar, yarı-özel alanlar yani kamusal mekânlardır. Kültürel boyutun kent içinde tüm kesimlere (yerli halk ve konuk açısından) görünür kılındığı ve böylelikle kent kimliğine yansıdığı yer, kamusal alandır. Kamusal alanın; Kamusal yaşamı ve toplumsal iletişimi sağlayan fiziksel boyutu ve burada oluşan etkinlik ve olayların oluşturduğu sosyal boyutu bulunmaktadır. Kamusal alanın; meydan, cadde ve sokaklardan, bunların çevreleyen binaların içlerine kadar uzanan çerçevesi kentin önemli bileşenidir. Kent mekânları içinde geçmişle bağ kurulması, kimlik ve aidiyet olgusunu güçlendirmektedir (Oktay 2009).

Gür (2009), “*Kevin Lynch’in düğüm noktaları, bölgeler, yollar, sınırlar ve işaret ögeleri ile ilgili öğretisine, hepimiz zamanında saygı duyduk, ama nitelikten, özdekten yoksun bu sözler bir kentin atmosferini nasıl anlatır ki! Bütünün niteliksel rüzgârıdır zihnimize kazınan. Sarayevo’nun herhangi bir anıtını güçlükle anımsıyorum artık o harap olmuş kitaplık ve sebil dışında. Gözlerimi kapatıyorum, tepeciklerden aşağı lavlar gibi akan gelincik tarlalarını görüyorum. Zihnimde kalan ve işte Sarayevo’yu ender kılan bu. Bir kent veya insan -fark etmez- bireysel bellekte kayda girmemişse onun diğerlerinden farkı ne olabilir ki*?” şeklinde kimliğin akılda kalan imgeler olduğunu belirtmektedir.

Nalkaya (2006); yakın dönemde toplumsal yaşamı değiştiren üretim şekli, iletişimde yaşanan teknolojik ilerlemeler, kentsel mekânları dönüştürmektedir. Kent kimliğine ilişkin gelişmeler, farklı yapılanmalarla (güvenlikli giriş kapılı siteler, büro yerleşkeler vb.) daha karmaşık hal alırken, bu dönüşümün mevcut kavramlarla anlatılması adeta olanaksız hale gelmektedir. Son çeyrek yüzyılda hızlanan küreselleşme, toplumları birer “*şebeke toplumu*” olmaya zorlayan iletişim devrimleriyle, kentleri adeta mekânsızlaştırmaktadır. Ne var ki, Manuel Castells'e (1999) göre, söz konusu değişimle ilgili her şeyin yalnızca ticari amaçla açıklanması olanaksızdır. Kentsel proje özellikleri açısından, söz konusu değişim, ticari süreci kültürle bütünleştirirken aynı zamanda, yerel kültür değerlerinin kitlelerle paylaşımını da doruğa çıkarmaktadır. Bu çerçevede aşağıdaki unsurlara duyarlılık ön plana çıkmaktadır:

- Mekânların simgesel belirginliği,
- Simgesel değerlerin korunması,
- Kolektif belleğin yaşatılması (Nalkaya 2006).

Mekâna bağlı kimlik genellikle mekânın geçmişten bugüne değin sergilediği değerleri oranında betimlenmekte ve ölçülebilmektedir (Madran 2011). Bu özellik, mekân' a ait kimliğin geçmişle ilişkilendirilmesini zorunlu kılmaktadır. Bu noktada kentsel kimliğin bir tanıma gereksinimi vardır. Çöl 1998, kentsel kimliği;

"*Kent imajını etkileyen, her kentte farklı ölçek ve yorumlarla kendine özgü nitelikler taşıyan; fiziksel, kültürel, sosyo-ekonomik, tarihsel ve biçimsel faktörlerle şekillenen, kentliler ve onların yaşam biçiminin oluşturduğu; sürekli gelişen ve sürdürülebilir kent kavramını yaşatan, geçmişten geleceğe uzanan büyük bir sürecin ortaya çıkarttığı anlam yüklü bütünlük"* olarak tanımlamaktadır.

Bu tanım kentsel kimliğin sadece mekânsal bir olgu olmadığını, sosyal, kültürel ekonomik vb. boyutlarının da bulunduğunu göstermektedir. Bu tanım analiz edildiğinde kent kimliğinin; dinamik ve gelişmeye açık olduğu, sadece fiziksel girdileri ve onların yarattığı görsel boyutu değil, yaşamın sosyal, ekonomik ve kültürel boyutlarını da içerdiği, farklılık ve kendine özgülük aradığı görülmektedir (Madran 2011).

Bu tanımdan yola çıkarak, kentsel kimliğin bileşenleri ele alındığında tanımda yer alan hemen her girdinin kentsel kimliği oluşturduğu görülür. Fiziksel Kimlik; kimi araştırmacılar tarafından doğal yapı ve mekânsal yapı üzerine kurgulanmıştır. Doğal yapının bileşenleri arasında tepeler, kayalıklar, su öğeleri (göl, akarsu vb.), iklim koşulları, yaşamı kolaylaştıran çevre koşulları yer alır. Mekânsal yapı ise hemen tümüyle insanoğlunun tasarımı ile oluşmuştur. Toplumsal yapı, ekonomik yapı, siyasal yapı ve bu yapıların ortaya koyduğu demografik göstergeler, sosyal kimliği oluşturmaktadır. Kent sakinlerinin toplumsal yapısı, kökenleri ve nüfus içindeki yerleri, okumuşluk düzeyi, toplumdaki ekonomik ilişkileri, aldıkları paylar, sosyal kimliğin oluşumunda rol oynamaktadır. Kültürü en geniş anlamıyla "yaşam biçimi" olarak tanımlarsak; kenti oluşturan toplumun yaşam biçimini kente yansıtan yollar, meydanlar, konutlar, konutların iç donanımları somut kültürü; gelenekler, alışkanlıklar, adetler vb. ise soyut kültürü oluşturmaktadır. Bu kimlik geçmişte oluşmuş, gelişmiş ve bugünkü kültürü oluşturmuştur. Bu nedenle oldukça geniş bir zaman dilimini kapsamaktadır. Kentin topografyası, seçilen planlama yaklaşımları (grid, organik, karışık vb.), yerleşimi

etkileyen temel coğrafik öğeler (göl, nehir, sıra dağ vb.) biçimsel kimliğin oluşumunda rol oynamaktadır. İşlevsel Kimlik ise, günümüz toplumunun yaşam düzeyinin belirlenmesinde, kent ve kasabaların gelişme eğilimlerinin mekânsal çözümlenmesinde, o yerleşme için öngörülen yeni işlevlerin seçiminde giderek önem taşıyan bir kimlik türüdür. Sanayi kenti, üniversite kenti, turizm kenti, eğlence kenti vb. sıfatlar işlevsel kimlik öğesi olarak kabul edilmektedir (Madran 2011).

Kent kimliğini geçmişten geleceğe bir süreklilik olarak algılamak ve kavramak kenti yaşatmak için gereklidir (Güvenç 1991). Kimliğin belli bir zaman dilimine bağlı kalmaması ve sürekliliğin sağlanması için, onu oluşturan ana girdiler olan doğal ve kültürel değerlerin korunması gerekmektedir. Bu bağlamda kentsel ve mimari kimliğin bozulması hem kentsel yaşam kalitesini olumsuz etkileyecek hem de kentin doğru algılanmasında sorunlar oluşturacaktır (Madran 2011)

Kent kimliği ögeleri, bir kenti temsil ettikleri konusunda üzerinde toplumsal uzlaşı olan doğal, sosyal ve yapılaşmış çevre özellikleridir. Kent kimliği öğeleri o kent denilince akla ilk gelenler, o kenti o kent yapan, temsil eden özelliklerdir. Bir kentin coğrafi yapısı, kültürel düzeyi, mimari niteliği, yerel gelenekleri, yaşam biçimi vb. niteliklerinin bütünü o kentin kimliğini tanımlamaktadır. Bir kentin kimliğinde (Tablo 1.1) etken olan faktörler; doğal çevre verileri, o kentin bulunduğu alanın topografya, iklim, su ögesi, toprak yapısı, bitki örtüsü, jeolojik vb. yapısı ile ilgilidir. Kentin sahip olduğu doğal çevre özelliklerinden kaynaklı kimlik öğelerinin iyi çözümlenmesi, korunması, güçlendirilmesi, öne çıkarılması; kentin kimliğinin korunması ve güçlendirilmesi demektir (Ocakçı ve Türk 2012).

Fiziksel çevreye yansıyan kültürel kimlik, kültürel mirasımız olarak etkilerini gelecek nesillere aktarmakta ve tüm oluşumlar kent kimliğini ve beraberinde kentsel gelişimi etkilemektedir (Tablo 1.2). Bu nedenle kentsel gelişim çalışmalarında sahip olunan kültürel miras değerleri göz önünde bulundurulmaktadır (Turan 2010).

Tablo 1.1. Kent kimliğini etkileyen faktörler (Ocakçı ve Türk 2012).

Kentsel Kimlik		
Doğal Çevre Özellikleri	**Yapılanmış Çevre Özellikleri**	**Sosyal Çevre Özellikleri**
Topoğrafya İklim Bitki örtüsü	**Yerleşim ölçeğinde**; Binalar Sokaklar ve caddeler Meydanlar Yerleşim bölgeleri	Sosyo-Kültürel Kimlik Tarihsel özellikle Nüfus Özellikleri Kültürel özellikler
	Donatı Ölçeğinde; Sembol olmuş elemanlar	Sosyo-ekonomik kimlik
		Psikolojik kimlik

Tablo 1.2. Kültürel miras - kent kimliği - kentsel gelişim ilişkisi (Turan 2010).

Kültürel Miras	Kent Kimliği	
Yerel halk için tanıdık, bildik hissi verir.	Yerel halkı, çalışanları, turistleri, iş ortamlarını, etkiler ve birbirine bağlar.	**Kentsel Gelişim**
Aidiyet duygusunu sağlar.	İmaj kazandırır.	
Ziyaretçiler için farklılık yaratır.	Şehre dair gurur hissettirir.	
Bireysel ölçekte ise evde olma duygusunu sağlar.	Gelişim aksiyonlarının tanımlanmasını, Dönüşüm süreçlerini, destekler	

Dinçer (2013); Kentlerimizi planlarken, "*koruma alanları*" veya "*sit alanları"* kavramlarının sınırlandırıcı çerçevesi ile olaya kısıtlı bir çerçeveden bakmayıp, yerleşmeleri sosyo kültürel ve mekânsal bir bütün olarak, katmanlarıyla birlikte ele almanın daha doğru bir yaklaşım olduğuna dikkat çekerek, "*tarihi kentsel peyzaj*" kavramının benimsenmesi gerektiğini belirtmektedir. Üst düzeyde kararlar alınırken "*yerin ruhu"*nu tanımlamak üzere "*kültürel haritalama*" bir araç olarak geliştirilmeli, sadece çevre sorunlarını değil, görsel, kültürel ve sosyal yönleri de kapsayan "*etki değerlendirmes*i"ni planlama çalışmalarında yapılmasının prensip haline getirilmesinin gerekliliğini vurgulamaktadır. Öncelikle benimsenmesi gereken politikalar; kültürel peyzaj – tarihi kentsel peyzaj kavramlarını ilişkilendirmek, kentsel gelişimler karşısında kent planlaması ve mirasın korunmasını bütünleşik bir yaklaşımla ve alan yönetimi mantığıyla ele almak olmalıdır. Bu politikalar; tarihi olanla moderni birlikte ele alabilmeyi; yerel kimlik, mekânsal kalite ile ekonomik refah ve sosyal uyumu birbirleriyle ilişkili olarak düşünebilmeyi gerektirmektedir. Bu aynı zamanda kentleri korumanın da modernleştirmenin de tüm ilgili kesimlerin söz sahibi olduğu bir planlama anlayışını işaret etmektedir. Bu anlayışla, kaynaklar üzerindeki kontrol ve karar verme süreçleri devlet, piyasa ve sivil toplum paydaşlarının ortaklığına, işbirliği ve müzakere gerekliliği ortaya çıkmaktadır (Dinçer 2013).

1.3.2. Kentin Kimliğinin Algılanması

Kent kimliğini, kentte yaşadığımız mekânlarla kurduğumuz ilişki üzerinden ya da yaşadığımız mekânların morfolojik özelliklerini analiz ederek açıklayabiliriz (Ocakçı 2012). Kent, yapılı formlar ve açık mekânlardan oluşmaktadır. Kamusal açık mekânları; yollar, meydanlar ve yeşil alanlar oluştururken, yapılı formlar ile açık mekânların arasındaki ilişkiler kentsel dokuları meydana getirmektedir. Bu kentsel dokular, komşuluk, semt, mahalle ölçeğine kadar incelenerek, kentin mekân organizasyonu hakkında bilgi edinmek mümkün olmaktadır. Bu dokular, tarihsel gelişim boyunca oluşan değişim ve dönüşümlere ilişkin dinamik sosyal süreçleri de açıklamaya yardım etmektedirler. Kentin fiziki yapısı ile işlevsel yapısı ve bu iki yapıyı ilişkilendiren süreçler incelenerek kenti yorumlamak mümkün olmaktadır (Altaban 2013, Ocakcı 2012).

Kentin fiziki yapısı, kentin insan tarafından oluşumuna,/üretimine göre şekillenmektedir. Kent somut bir gerçekliktir; kenti incelemede temel, kentin fiziksel yapısı olmaktadır (Carmona et al. 2003, Ocakcı 2012, Altaban 2013).

İngilizce 'de "*perception*" olarak kullanılan algı kavramı "*Bir şeye dikkati yönelterek, duyular yoluyla o şeyin bilincine varma*" olarak tanımlanmaktadır. Bir nesne duyular aracılığıyla algılanır, ancak algı duyusal izlenimlerden daha fazla bir şeydir, bilinçli bir farkına varmadır, duyumları bilince ileten bir olaydır. Latince kökenli olan algı kelimesi "*percipere"* den kaynaklanmaktadır, duyumlarla kavramak ve fark etmek anlamına gelmektedir (Anonim 2015b).

Algı, kişinin çevre hakkında veya çevreden bilgilenme sürecidir. Bir anlamda son derece etkin ve amaçlı, bilişim(cognition) ve gerçeğin birleştiği noktadır (Lang 1987). Algı pasif bilgi alışa göre elde edilen bir kavramdır ve çevre ile ilgili uyarı sonuçta zihinde şekillendirilir ve birleştirilir (Ünlü 1993). Çevremizi etkiler ve etkileniriz; çevremizle olan bu ilişki algılarımızla kurulur; bizi uyaran görüntü, ses, koku ve dokunma yetilerimizle çevreyi tanımlarız. Çevremizden aldığımız uyarı ile topladığımız bilgiyi organize eder ve değerlendiririz. Uyarıcılardan elde edilen bilgi iki süreçten geçer ve bu süreçleri birbirinden ayırmak çok zordur; "*sensation*" (duyumsama)-"*perception*" (algılama). Bu iki aşamayı ayırmak zordur, nerede duyumsama başlar nerede algılama biter, belli değildir. Duyumsama; duyu organlarımızla çevreyi algılamamızdır. Görme, duyma, koku alma ve dokunma yetilerimizle çevreyi algılarız (Carmona et al. 2003).

Çok genel anlamda algılama; " *duyular yoluyla edinilen bilginin zihinsel olarak işlenerek, anlama – fark etme ve ayırt etme sürecine dönüşüm mekanizması*" olarak tarif edilebilir. Tercih etme ise; "*bir yeri, nesneyi ya da görüntüyü bilinçli ya da bilinçsiz olarak yargılama, karar verme, seçim yapma sonucunda karşılaştırmalı olarak beğenme ve hoşlanma"* olarak düşünülebilir (Turan 2010).

Belleğimizde oluşan imge, öncelikle bir nesnenin tanımlanmasını, böylelikle diğer şeylerden ayrılmasını ve bir varlık olarak kabul edilmesini gerektirir. Belleğimizdeki imge varlığın kimliğini ortaya koyar, kimlik tekilliğini ifade etmektedir. Kentte yaşayanlar, kent ile ilişki içindedirler ve bu ilişkiye ilişkin imge, hatıra ve anlamlar biriktirmektedirler (Gür 2009).

Lang (1987) mekânı algılamanın, duyularımıza dayalı; duyumsal süreç ve bilgiye dayalı; zihinsel süreç olmak üzere iki süreçten oluştuğunu belirtir. Duyumsal süreç; çevreden gelen bilgileri ve verileri beş duyumuz aracılığı ile yorumlarken, zihinsel sürecin duyularımız ile edindiğimiz ya da fark edemediğimiz çevresel bilgileri ancak zamana bağlı olarak yaşanmışlıkla kavramsallaştırdığımız ve bu yolla zihnimizde oluşturduğumuz süreç olduğunu belirtmiştir.

Mekân algı psikolojisi temel olarak, kişinin mekân içerisinde veya çevresinde kısa veya uzun süreli deneyim kazanması ve bu doğrultuda mekânın hatırlanması ile ilgilidir. Bu deneyim hareket kavramına bağlı olarak değişir ve gelişir. Kişinin mekânı hangi ölçekte olursa olsun (kent ölçeği, mimari ölçek) algılayabilmesi ve hatırlayabilmesi için bir takım ek mekânsal bileşenlere gereksinimi vardır. Lynch (2013) The Image of The City adlı çalışmasında, Kent mekânının algılanması için gereken bileşenleri 5 başlıkta toplamıştır. Yol, Sınırlar/Kenarlar, Bölge, Düğüm Noktası ve İşaret Öğeleri (Landmark) ile kentin algılandığını belirtmektedir.

70'li yıllarda Norberg-Schulz (1971, 1974), çevreyi insanı da içine alan varlıksal bir boyut olarak görmüş ve buna "*varoluşsal çevre"* adını vermiştir. Varoluşsal çevre kavramının temelini oluşturan düşünce, mekânın fiziksel boyutlarının ötesinde insan yaşamı ve varlığından kaynaklanan boyutlarıyla ele alınması düşüncesidir. Schulz (1971), "*Varoluşsal mekân fiziksel kurgulardan çok, toplumsal, kültürel, simgesel verilere ve deneyimlere bağlı olarak insan zihninde oluşur*" ifadesi ile varoluşsal mekânın, gerçek mekânın insan zihnindeki temsili olduğunu ve bunun da "*çevresel imge"* olarak

adlandırılabileceğini ortaya koymaktadır. "*Çevresel imge"* her birey tarafından zihinde yaratılan, bireyle çevre arasındaki karşılıklı etkileşimle ortaya çıkan bir değer olarak ifade edilmektedir. Çevre bir takım farklılıklar ve bağıntılar sunarken, gözlemcide kendi amaçları ışığında bunları seçip, düzenleyerek, anlamlar yüklemektedir (Turan 2010).

Literatüre baktığımızda, Montgomery (1998) "*kimlik"* ve "*imge"* kavramlarının ayrımı üzerinde durmuş; kimliği '*bir yerin gerçekte nasıl olduğu'* biçiminde tariflerken, imgeyi "*bireysel etkileşim ve hislere göre mekânın algıanmasıyla oluşan bir değer"* olarak ifade etmiştir (Turan 2010). Relph (1976) ise, çevresel imgelerin sadece nesnel gerçekliğin seçilmiş soyutlamalarından ibaret olmadığını, ayrıca amaçlı yorumlama ile bir şeyin ne olduğu ya da olmadığına inanılmasıyla ilgili olduğunu, ortaya koymuştur. Pocock ve Hudson ise (1978), kentsel çevrelere ilişkin edinilen imgeleri genel özellikleri bağlamında incelemişlerdir. Buna göre çevresel imgeler;

- Kısmi özelliktedir (tüm kente ilişkin değil, kentin algılanan parçalarına ilişkindir),
- Basitleştirilmiştir (zihinsel süreçlerle bilgi seçilmekte, basite indirgenmekte ve pek çok bilgi ihmal edilmekte),
- Kişiselleştirilmiştir (her zihinsel imge kendine özgü nitelikler taşımaktadır),
- Çarpıtılmıştır (oluşan imge gerçekte olduğu gibi değildir, öznel nitelikler taşımaktadır) (Birlik 2006).

Özellikle görüntüsel anlam ve çağrışımsal anlam kavramları imgesel değerlendirme sürecinin temel yapı taşlarını oluşturmaktadır. İmgesel değerlendirme, yani çevrenin öznel olarak değerlendirilmesinde ortaya çıkan duyularda, 2 farklı değişkenden söz etmek olanaklıdır. Bunlar;

- Bağımsız Değişkenler (algılanan örneğin görsel, fiziksel özellikleri),
- Bağımlı Değişkenler (algılayan gözlemcinin bireysel tercihleri, değerlendirmeleri) olarak ifade edilmektedir (Turan 2010).

Rubenstein (1992), Kentsel mekânın tasarım ve görsel kalitesi için; "*Tablo-zemin ilişkisi, Süreklilik, Silsile (seri) oluşturma, Tekrar, Ritim, Ölçü ve ölçek, Tablo, Oran, Hiyerarşi, Baskınlık, Doku ve Desen, Şeffaflık, Benzerlik, Yönelme, Açıklık/kapalılık"* kavramlarının, çevresel görsel kalitenin elde edilmesi için gerekli olan tasarım ölçütleri olduğunu vurgulamaktadır.

Rapoport'ın algı tanımlaması kültürel niteliklere dayanmaktadır, kültürel farklılıkların kısmen bilişsel, kısmen de paylaşılan sosyo-kültürel normlara bağlı olduğunu savumaktadır. Dolayısıyla algı burada kişisellikten çok, sosyal sistemin bir parçası olmaktadır. Rapoport, algının duyu organlarına bağlı olarak gelişen "*çoklu duyumsal yönelimi*" ni altı sınıfta; Görsel, Kokusal, İşitme, Dokunma, Kinestetik, Hava hareketi ve sıcaklık ile ilgili değişkenlerden oluşan reaksiyonlar bütünü olarak açıklamaktadır. Görme algının önemli bir parçasıdır, sadece resimsel değildir. Koku alma, mekânların kendine has kokuları ile duyumsanarak kavranmasıdır. Koku alma bir mekânın duyumsanmasını zenginleştirir ve o mekâna kimlik kazandırır ve özgünleştirir. Örneğin liman şehir ve kasabaları görsel ve kokusal olgularla dolu algısal kimliğe sahiptir. Mekânlardaki koku o mekânın anımsanmasına yardımcı olur, duyumsamada koku imgeleşmeye yardımcı olur. Kentlerin bazı mahalleri böyle kokularla bilinen mekânlar olabilir, çikolata fabrikaları, fırınlar, baharat dükkânları, pastaneler, belli dönemlerde verdikleri kokularla etkin olan yeşil örtü, yaseminler, ıhlamur ağaçları gibi. Bu faktörler koku ile görmenin bütünleşmesi ile özgün bir kimlik yaratılmasına yardımcı olurlar. Ortadoğu'da pazarlar, İstanbul'da Mısır Çarşısı, Kapalı Çarşı gibi, tipik bir Fransız kasabası ise dışarı taşmış kafelerden yayılan kendine özgü kahve kokusu ile zihinlerde imgesel bir kimlik oluşturmaktadır (Ünlü 1993).

Diğer özelliklerin yanı sıra ses de çevresel değerlendirmedeki niteliklerin bir parçasıdır. Sessiz ve gürültülü mekânlar bazı mekânların anlamı ve niteliği ile sembolik bir kimliğe sahiptir. Sessiz mekânlar; çevrenin doğal niteliklerinin, ağaçların, rüzgârın, kuşların ve su sesinin işitilmesine ve onların farkında olunmasına yardımcı olmaktadır (Rapoport 1992).

Nesnelerin derinliğine algılanması dokunma ile gerçekleşmektedir, "*doku"* dokunma ile deneyimlenmektedir. Yüzeyin sert veya yumuşak olması, beton, yuvarlak taş, kerpiç, kum ahşap kaplama olup olmadığına karar vermemize, ayaklarımız ve ellerimiz yardımcı olmaktadır, hatta bütün olarak bedenimiz, algılamaktadır. Günümüzde asfalt kullanımı, şehirlerde kinestetik (ayak tabanları ile elde edilen yüzey duyumsaması) ile elde edilen geleneksel duyumsamanın etkisini doğal olarak azaltmaktadır. Bunun yanı sıra geleneksel şehir ve kasabalar farklı kaplama türleri ile kendine özgü bir dokunma duyumunu ortaya koymaktadırlar. Örneğin birçok Akdeniz ülkesinde parke taş kullanımı, caddelerde düşük hıza neden olmaktadır. Kaplama malzemeleri ile ortaya çıkan yüzeylerin sert veya

yumuşak olması dokunma ile elde edilen duyumsamayı etkinleştirmektedir. Yumuşak yüzeylerdeki sessizlik, sert yüzeylerdeki değişik sesler, bu malzeme üzerindeki vücut duruşları, vücudun yer değiştirmesi ve hareketi diğer algısal bileşenlerle ortaya çıkan olgulardır (Ünlü 1993, Rapoport 1992).

1.3.3. Kültürel Peyzaj Tanımı ve Türleri

Eckbo (1964), etrafımızı çeviren fiziksel çevreyi peyzaj olarak tanımlayarak, bu fiziksel çevrenin yani peyzajın insanın, birey olarak veya bir topluluğun parçası olarak doğa ile girdiği etkileşim sonucu oluştuğunu belirtmektedir.

Sözcük olarak, manzara veya görünüm anlamına gelen peyzaj, Avrupa Peyzaj Sözleşmesi'ne göre; "*insanlar tarafından algılandığı şekliyle, karakteri doğal ve/veya insani öğelerin eylemi ve etkileşimi sonucunda meydana gelen alan*" anlamına gelmektedir (Anonim 2016a). Birçok tanımı yapılan kültürel peyzaj kavramını temel olarak (Kirchhoff et al. 2012); estetik, kültürel, dinsel anlamları olan, belli bir topluluğun aidiyet duyduğu, insan etkisi ile dönüşmüş alanlar olduğunu, insan ve doğanın mükemmel birlikteliği olarak ifade etmektedir. Bu birlikteliğin sonucu, kendine özgü ve yerel özellikler taşıması nedeniyle, evrensel kültüre meydan okumaktadır.

Coğrafyacılar, kültürel peyzajda, insan faaliyetlerinin gözle görünür delilleri olan tüm unsurları; yollar, tarlalar, binalar gibi ögeleri maddi kültür; bir yerin sesleri, kokusu, gelenekleri gibi gözle görünmeyen ama ona karakterini veren, soyut özelliklerini maddi olmayan kültür olarak ayırmayı uygun bulmaktadırlar (Uzun 2012).

Kültürel peyzaj kavramının Amerikan coğrafyasına tanıtılması ve sonrasında fikrin yayılması ise, Amerikalı coğrafyacı Carl Orwin Sauer'in, 1925 yılındaki çalışması ile gerçekleşmiştir. Sauer'in ―The Morphology of Landscape adlı çalışmasında, kültürel peyzaj, doğal peyzajın bir kültürel grup tarafından şekillendirilmesidir, şeklinde tanımlamaktadır. Sauer (1969)'in yaklaşımıyla, kendisi de zaman içinde değişen ve belirli bir kültürün etkisi altında olan peyzaj, gelişime uğrar. Doğal peyzaj, kültürel peyzajın şekillenmesi için malzeme sağlaması bakımından temel öneme sahiptir. Başka deyişle, insan toplulukları ve doğa, peyzajın şekillenmesinde en önemli iki unsurdur (Sauer 1969).

Tablo 1.3. Kültürel peyzaj morfolojisinin anlatımı (Sauer 1969).

FAKTÖR		ORTAM	ŞEKİLLER		
			Nüfus		
			Yoğunluk		
Kültür →	Zaman →	Doğal Peyzaj →	Değişkenlik		
			Plan Strüktür	→	Kültürel Peyzaj
			Üretim		
			İletişim		

Sauer(1969), "*kültürel peyzaj coğrafik bir alandır ve ona- peyzaja karakterini veren insanların müdahaleleridir"* şeklinde kültürel peyzajı tanımlamaktadır. Nüfusun yapısı, kitlesel veya yoğunluk olarak, tekrarlayan yer değiştirmeleri, sezonluk göçler, konutların yapısı, bir araya gelişleri, kırsal alanlarda dağınık yerleşim yerleri, köylerde toplanmaları veya kentlerde değişik planlamalarla yerleşimleri, üretim şekilleri, ürünleri araziyi kullanma yöntemleri, çiftlikler, ormanlar bu tanımda ihmal edilmiştir (Tablo 1.3) (Sauer 1969).

Peyzaj, belli bir kültürün etkisi altında, zaman içinde çeşitli aşamalardan geçerek gelişir ve sonunda kendi gelişim döngüsünün sonuna ulaşır. Farklı, yabancı bir kültürle karşılaşınca da onu eklemleyerek, gençleşir ve eskisinin üzerine yeni bir oluşum meydana getirir. Bu süreçte, doğal peyzaj kültürel peyzajın oluşmasını sağlayan kaynaklara sahiptir ve temel unsurdur, şekillendiren güç ise kültür olmaktadır (Sauer 1969).

Rapoport (1992), kültürel peyzaj kavramının "*çevre-davranış ilişkileri*"nin konusu olduğunu belirterek, konuyu özellikle geleneksel konutlar ve yerleşim ölçeğinde ele almaktadır. Günümüzde insan elinin değmediği peyzaj alanı kalmadığını belirterek, az ya da çok insan unsurunun bir şekilde müdahalesi bulunduğunu vurgulamaktadır. İnsanın peyzaj üzerindeki dönüştürme etkisi zamana yayılan bir süreçtir, dolayısıyla tarihselliği ön plana çıkmaktadır. Bu dönüşüm süreci ise insan topluluğunun elinde bulunan teknik, bilgi, kaynaklarla ilgilidir. Geleneksel, yerel, folklorik peyzaj alanlarının dönüşüm hızı yavaş olmaktadır fakat günümüzün high-tech seviyesi ile toplumlar popüler peyzaj alanlarını çok hızlı üreterek, dönüştürebilmektedirler. Geleneksel (vernacular) kültürel peyzaj alanları bilinçli bir planlamanın ürünü değillerdir. Toplumun yıllar içinde ürettiği, yazılmamış kurallarla, alışılmış, sürekliliği olan davranışsal formlarıyla, deneyimlerinin sonucunda sentezlenen bilgilerle eklemlenerek büyüyüp, gelişen ortamlardır. Bu alışılmış, sürekliliği olan davranış formları kültürden gelmektedir ve bir sistematik oluşturmaktadır. Bu sistematiğin uygulanması, mekânda fark edilen, kendine has bir

düzen oluşturmaktadır. Bu tanınabilen maddi (somut) çevreyi, kültürel peyzaj olarak adlandırmaktayız. Kültürel peyzaj aynı zamanda topluma ait olan ideal yaşamın mekândaki görünürlüğü, yansıması olmaktadır. Topluluk içinde veya baskın olan bir başka grubun etkisi ile "*ideal"* kavramı değişirse, çevrenin özellikleri ve kalitesi de değişmektedir. Yerel özellikler taşıyan kültürel peyzaj alanlarını bulunduğu bütün çevreyi göz önünde bulundurarak değerlendirmeliyiz. Örneğin, Parthenon'u Akropolis'i göz ardı ederek değerlendiremeyiz. Bütün çevreyi oluşturan yollar, binalar, bahçeler, tarlalar, bir bütün olarak ve birbirleri ile olan ilişkileri içinde incelenmelidir. Ayrıca kültürel peyzaj, sadece görsel olarak algılanmayıp, kokular, sesler, kinestetik, dokular, hava hareketleri ve ısı bütün bunların birlikteliği, kültürel peyzajın karakterini oluşturmaktadır.

Peyzaj sürekli değişir, devingendir. Çünkü çevredeki doğal ve kültürel itici güçlerin dinamik etkileşiminin etkisi altındadır. Bugün peyzajdaki değişimler tehdit olarak algılanmakta, uyum, kimlik ve bio-çeşitlilik kaybına neden olan olumsuz bir dönüşüm olarak görülmektedir. Geleneksel kültürel peyzajın özellikleri olan uyum, bio-çeşitlilik, kimlik değerlerinin hızlı bir şekilde kaybolduğunu görmekteyiz. Her yerde benzeri görülebilen yeni ögeler ve yapılar sisteme girmektedir. Peyzaj, doğal ve kültürel ögeleri birleştiren bütüncül ve karmaşık bir karaktere sahiptir, farklı açılardan değerlendirilebilirler. Her peyzaj alanının kimliğini belirleyen kendine ait bir ruhu vardır. Özel alanların, sembolik anlamı olan yapıların zaman ve mekânda bıraktığı izlerin sürülebildiği yerlerdir. Bu izler yerel kimliği belirlemeye de yardımcı olmaktadır (Antrop 2005).

UNESCO Dünya Miras Komitesi'ne göre kültürel peyzaj alanları, sözleşmenin birinci maddesinde belirtildiği üzere '*doğa ve insanın ortak eserleri*'dir. Bu alanlar, çevrelerindeki doğa koşullarının verdiği fiziksel zorluklar ve/veya olanaklar, içsel ve dışsal sosyal, ekonomik ve kültürel etkilerle, insan topluluklarının ve yerleşim yerlerinin zaman içindeki evrimini gösterecek zenginlikte bir mozaiğe sahip olmalıdır. Seçimde temel alınacak esas, olağanüstü evrensel değerlerin yanı sıra coğrafi-kültürel bölge karakteri bakımından örnek teşkil edebilme ve böyle bölgelerin önemli ve kesin kültürel elemanlarını sergileyebilme kapasitesidir (Madran ve Alptekin 2009).

Dünya Mirası Alanları sınıflandırmasına, 1992 yılında kültürel peyzajlar yeni bir kategori olarak eklenmiştir. UNESCO Dünya Kültürel Mirası Komitesi; doğa ve insanoğlunun ortak çalışmasının yansıtılması şeklinde ifade ettiği kültürel peyzajı; "*Kültürel peyzaj;*

insanoğlunun doğal çevresi ve sosyal, ekonomik, kültürel iç ve dış güçlerin etkisiyle oluşmuş insan toplumu ve yerleşimlerinin evrimidir" şeklinde tanımlamaktadır (Mitchell et all. 2009). UNESCO tarafından oluşturulan bir uzmanlar grubu, kültürel peyzaj alanlarını üç başlık altında sınıflandırmıştır.

1. İnsan Tarafından Bilinçli Olarak Tasarlanan ve Yaratılan Peyzaj Alanları: Bu tanım, çoğu zaman dini veya diğer anıtsal yapılarla ilgili olarak, estetik kaygılarla inşa edilmiş bahçe ve park alanlarını içine alır.
2. Organik Olarak Oluşmuş Peyzaj Alanları: Bu durum, önceki sosyal, ekonomik, idari ve /veya dini zorunluklardan kaynaklanmış ve günümüzdeki mevcut şeklini, doğal çevresi ile oluşturduğu ilişki ve tepkiyle geliştirmiştir. Bu gibi peyzaj alanları, biçimlerinde ve yan özelliklerinde bu evrim sürecini yansıtırlar. İki alt gruba ayrılırlar:
    - Evrimini tamamlamış (Fosil): Relik(veya fosil) peyzaj alanı, evrim sürecinin geçmiş zamanlarda ani olarak veya belirli bir dönem sonrasında tamamlandığı alanlardır.
    - Sürekliliği olan Peyzaj alanları (özel kırsal yerleşmeler): Geleneksel yaşam bicimi ile yakın bağları bulunan çağdaş toplum yaşamında aktif sosyal rol oynamaya devam eden yerlerdir. Söz konusu yerler, evrim dönemlerini yansıtan önemli kanıtlar sunarlar (Fransa eski şarap bağları, Çin'in pirinç tarlaları gibi).
3. Birleşik Kültürel Peyzaj Alanları: Dini, sanatsal veya kültürel motiflerle bütünleşmiş tamamen doğal oluşumlardır (Madran ve Alptekin 2009).

Tarihin, ortak ve özel anıların deposu gibi görülen Kültürel peyzajların, kültür ve çevresi arasındaki bağları analiz etmek için iki yöntem kullanmaktadır. Birinci yöntem; binalar ve tarım alanları desenleri gibi peyzajdaki görsel öğelerin incelenmesidir; İkinci yöntem ise; kültürel algılamaları ve görsel tercihlerin incelenmesidir (Uzun 2012).

Amerika Birleşik Devletleri Milli Park Servisi (ABD-MPS) 1981 yılında kültürel peyzajları özel kaynaklar olarak tanımıştır. Kültürel peyzaj tanımını ; "*kültürel ve doğal kaynakları içeren, vahşi ya da evcil hayvanların bulunduğu, tarihi bir olay ya da kişi ile bütünlemiş veya kültürel ve estetik değerleri sergileyen coğrafi bir alan"* olarak yapmıştır (Uzun 2012).

Amerika Birleşik Devletleri, Milli Park Servisi kültürel peyzaj koruma hareketini başlatmış ve 1981'de kültürel peyzajları özel kaynaklar olarak tanımıştır. 1984'te Melnick tarafından kültürel peyzajları tanımlamak ve belirlemek için gerekli olan kriterleri düzenleyen "*Cultural Landscapes: Rural Historic Districts in the National Park Systems"* adlı çalışma yayımlanmıştır. 1980 yıllarında başlayan çalışmanın amacı; Tarihi Kırsal Peyzaj alanlarını tanımlamak, kaydetmek ve yönetmek için gerekli olan yöntemi gösteren bir kılavuz (rehber) elde etmektir. Bu çalışma, geleneksel yöntemlerden farklı olarak korumacı bir tavır içermiştir (Melnick 1984).

UNESCO' nun Dünya Miras Listesi' ne aday olan doğal alanların ön raporunu hazırlamak ve miras listesine giren alanların durumlarını izlemekle yükümlü bir sivil toplum örgütü olan, Kültürel Peyzaj Uluslararası Doğa Koruma Birliği (IUCN) tarafından külürel peyzaj; "*kültürel ve doğal kaynakları ve bu bağlamda yaban hayatı ve evcil hayvanları içeren, tarihi bir olay ve bir etkinlikle birlikte olan ya da çeşitli kültürel ve estetik değerler sergileyen coğrafi alanlar*" olarak tanımlanmaktadır (Madran ve Alptekin 2005).

1970'lerin ortalarında Amerikalı coğrafyacı Marwyn Samuels, peyzaj çalışmalarında '*biyografi*' yönteminin kullanılması ile ilgilenmiş ve insanın peyzajı şekillendiren en önemli güç olarak dikkate alınması gerektiğini vurgulamıştır. İnsanların eylemleri, çevresinin olanakları veya kısıtlanmalarına göre önceden kurgulanmaktadır. Zihinsel peyzaj mekâna ve yere ait belli ideolojiler ve kültürel simge-sembollerle ilişkilidir, algılanan peyzaj ise fiziksel yapı ve formlarla ilgili olmaktadır (Valk 2010).

Coğrafik yaklaşımda Peyzaj Biyografisini çalışma prensibinin 4 ayrı özelliği bulunmaktadır;

1.Çevrede bulunan fiziksel yapının-kültürel değerler ve toplumsal davranışın, birbirleri ile etkileşiminin çalışılması, temel prensip, peyzaj ve toplumun sürekli birbirini etkilediğinin kabul edilmesidir.

2.Peyzajın geçmiş izlerini, yeniden kullanım, yeniden düzenleme ve yeniden yorumlamaya odaklanmak, peyzajı yeniden okumaktır, bu şekilde peyzajın tarihsel katmanları incelenmektedir, bu günümüzdeki modern teknoloji ile olası bir yöntem olmaktadır.

3.Zaman içinde çevrede yaşamış olan farklı toplumları incelemektir.

4.İnsanların deneyimlediği çevrenin bir parçası olan arkeolojik ve kültürel mirasın, tarihsel süreçteki değişimini kültürel bağlamda irdelenerek, arazi kullanımına ve çevrenin görünümüne etkisinin araştırılması olmaktadır (Valk 2010).

Bu metodun en başarılı yanı kuşkusuz ki birçok farklı disiplinin, Peyzaj arkeolojisi, tarihsel coğrafya, toprak bilimi, peyzaj ekolojisi ve peyzaj hidrolojisi, yer isimleri, (toponym) birlikte çalışması olmaktadır. Peyzaj, ekolojik ve kültürel miras ile ilgilenen disiplinler açısından birleştirici bir kavramdır, her ikisi de, peyzaj kavramının yüksek mekânsal seviyesi ile ilgilidir. Herkesin mutlaka doğduğu, yaşadığı, çalıştığı çevre ile bir ilişkisi bulunmaktadır. Doğa Bilimleri, Mekânsal Planlama ve Beşeri İlimler '*Peyzaj*' kavramının çevresinde birleşmektedir. Bu yaklaşımı içeren "*Peyzajın Kültürel Biyografisi*" kavramını ilk kez Hollanda 'da 1993 yılında arkeolog Jan Kolen, tanıtmış ve bu fikrin gelişimini sağlamıştır. O "*Peyzaj Biyografi"* sini; zengin çeşitliliği olan somut peyzajın, fikirler, anlamlar, semboller ve anılar arasında, sürekli gelişen bir etkileşim olarak kabul etmektedir (Elerie ve Spek 2010).

2005 yılında Hollanda' da yapılan çalışmada, kültürel miras envanteri arkeologlar ve mimarlık tarihçileri ile birlikte çalışılmıştır. Arazi bulguları digital haritalara işlenmiş ve alan; jeolojik, tarihi coğrafya ve mimari özellikleri ile birlikte değerlendirilmiştir. Bu çalışmada GIS yöntemi ile geçmiş yıllara ait, topografik haritalar analiz edilmiş ve geçmiş yıllara ait bölge ve yerleşim isimleri araştırılmıştır. Bu araştırmada alan ve bölge isim uzmanları, toponymstler görev almışlardır. Sonuç olarak, alanın deneysel Kültürel Peyzaj Biyografisi elde edilmiştir (Elerie ve Spek 2010).

1.3.4. Tarihi Kentsel Peyzaj - Koruma Mevzuatı

Çevre ve kültür gibi dünyanın tümünü ilgilendiren ve insanın süreç içinde kimliğini bulmasını sağlayan değerlerin önemi mal, can gibi doğrudan yaşanan, anlık değerlerin öneminin yanında arka planda kalmaktadır. Fakat tarihi eserlerin geçmiş ile gelecek arasında bir köprü oluşturarak gelecek kuşaklara aktarılması gerekliliğinin onay gördüğü bazı ülkelerde tabandan gelen koruma isteği kimi durumlarda yasa koyucu otoriteyi eleştirecek ve denetleyebilecek kadar güçlü olabilmektedir. Koruma olgusu içinde yaşattığı çelişkilerle günümüze kadar gelmiştir. Her ne kadar gününüzde ki gibi olmasa da, korumanın temelleri merkezi otoritenin kalıcı olma cabası içinde kendi eserlerinin tahribatını önlemeye çalışmasına dayanmaktadır. Pers kralı Dara'nın Persepolis'te yer alan "*..sen ki gelecek günlerde kayalara oydurduğum bu kitabeyi göreceksin,- ki*

buradaki insan suretlerini bozma ve tahrip etme- tohumun olduğu sürece onların hasar görmeden korumasını sağla.." ,gelmiş geçmiş tüm devletler Dara'nın bu isteğine-onun pagan kültürünü onaylamasalar bile - saygı göstermişlerdir (Aygen 1996).

İbn-i Haldun'un "*Mukaddime*" sinde öne sürdüğü "*eski yapılar ile onların biçimleri ve süslerinin eski uygarlık göstergeleri olduğu"* görüşü herhalde uzun yıllar boyunca İslam devletleri tarafından paylaşılmış olmalıdır. Kalıcı olma çabasından kaynaklanan merkezi otoritenin koruma arzusunun en gelişmiş olduğu antik kültür ortamı Eski Roma'dır. Hadrian döneminden kalan "*Codex Aedificates Privatise"* bir evin içindeki vazo, heykel gibi değerli eşyalarını, sütunlar, mermer kaplamalar, kiremitler, kütüphane rafları gibi yapısal parçalarını satmak amacıyla yıkılmasını yasaklamaktadır. Les Municipii Tarentini ise Tarentum sınırları içinde senato izni olmadan evlerin yıkılması veya cephelerinin değiştirilmesini yasaklamıştır (Aygen 1996).

Osmanlı Devleti'nden Cumhuriyet'e, merkezi İstanbul Müzeleri olan Müze-i Hümayun, 1906 tarihli "*Asarı Atika Nizamnamesi*", vakıf malların yönetimi ve vakıf kökenli yapıların bakım onarımından sorumlu "*Evkafı Hümayun Nezareti*" miras kalmıştır. 1906 yılından 1973 yılına kadar 67 yıl kullanılan bu yasa 1710 sayılı Yasa'nın çıkmasıyla yürürlükten kalkmıştır. Bu yasa gerek getirdiği tanımlar, gerekse uygulamaya yönelik hükümleriyle birçok ilk'i içermektedir. "*Sit*" ve "*koruma alanı"* tanımı, bir alan ya da yapının eski eser kimliği kazanması için gerekli sürecin tanımlanması, imar planlarının yapımında (GEEAYK) Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu'nun görüşünün alınma zorunluluğu ve bu planların korumayı sağlamak amacıyla değiştirilebileceği getirdiği yeniliklerdir (Madran ve Özgönül 2005).

Modern kentlerin fiziksel ve mekânsal yapısı, kuruluşundan başlayarak günümüze kadar geçirdiği tarihsel süreçte oluşan katmanlar ile bunlar arasındaki değişimler ve dönüşümler sonucunda oluşmuştur. Farklı dönemlere ait fiziksel kalıntıların deneyimlendiği bu tür yerleşimlere "*çok katmanlı kent*" denmektedir. Bu kentlerde farklı kültürlere ait katmanların birlikteliği, kentin geçirdiği evrelerin tanımlanmasını ve günümüzdeki dönüşümün çözümlenmesini sağlamakta, günümüze ulaşamayan toplumların ve yaşam biçimlerinin anlaşılmasına katkıda bulunmakta ve belge niteliği taşımaktadır. Kentlerdeki farklı dönemlere ait katmanlar ve bu katmanlara ilişkin bileşenler birbirleriyle ilişki kurarak bir bütün oluşturmaktadır. Bir kentten diğerine değişen bu ilişkiler bütünü mimari ve mekânsal çeşitlilik yaratmakta, bir yandan kentleri zenginleştirirken, diğer yandan da

kent kimliğini özgünleştirmektedir. Bu varlıklar toplumsal kültür ve bilincin oluşumuna da önemli katkılar sağlamaktadır. Fakat kentleşme ve modern gelişmeler bütün dünyada kimi zaman binlerce yılda oluşan kent dokusunu derin bir biçimde dönüştürmekte, farklı kentlerde değişik biçimde meydana gelen bu dönüşüm, geçmişin izlerini silmekte ve içerdiği katmanları yok etmektedir (Aydeniz 2009).

Ülkemizde güncel olan koruma mevzuatını incelediğimizde kültürel peyzaj sözcüğünün tanımladığı alanların ve bazı sit alanı türlerinin ne yasal düzenlemelerde ne de, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu'nun (KTVKYK), ilke kararlarında yer almadığı görülmektedir. Genellikle mevcut sit tanımları ile ele alınan Karmaşık Sit Alanı, Kırsal Sit Alanı, Kültürel Peyzajlara ait yasal düzenlemeler bulunmamaktadır. Karmaşık Sit Alanı; ülkemizde bazı alanlar birden fazla sit alanı türünü içermektedir. Özellikle doğal ve arkeolojik değerlerle, kentsel ve arkeolojik değerlerin bir arada olduğu birçok alan bulunmaktadır. Mevzuatta karmaşık sit sözcüğü olmadığı için bu alanlar tespit ve tescil işlemleri sırasında "*doğal ve arkeolojik sit alanı"* ya da "*doğal ve tarihi sit alanı*" olarak tanımlanmaktadırlar (Madran ve Özgönül 2005).

Ülkemizin birçok yerindeki kırsal yerleşmelerin kendilerine özgü niteliklerini Kırsal Sit Alanı olarak korumaları için yeterli tanım ve korumaya yönelik araçlara gereksinim duyulmaktadır. Genellikle köy ya da mezra olarak tanımlanan yerleşmeler, içerdikleri geleneksel nitelikli yapılar (konutlar, depolar, işlikler, ahırlar vb.), avlu ve bahçe nitelikli özel alanlar, kamusal nitelikli açık alanlar (köy meydanı, mezarlıklar, meralar vb.) ve değişik nitelikteki bitki toplulukları gibi ögelerle kentsel sit alanları kadar korunmaya ve geliştirilmeye değer özellikler taşımaktadırlar. Kırsal sitlerin belirlenmesinde şu ölçütler Madran ve Özgönül (2005) tarafından önerilmektedir;

•Doğa ve insan eliyle oluşan ve korunması gerekli nitelikte ayrı ögeleri içermesi,
•Bu öğelerin homojen ve uyumlu dağılımına sahne olması,
•Çağdaş alan kullanımları nedeniyle doğal ve yöresel niteliklerini yitirmemiş olması,
•Sit alanı içindeki kırsal yerleşmelerde geleneksel üretim tekniklerinin sürdürülmesi,
•Mevcut yapı stokunun geleneksel / yöresel niteliklere sahip olması.

Geçmiş uygarlıklardan geriye kalan yerleşme ve kalıntılar tarihi çevremizi oluşturmaktadır. "*Tarihi çevre"* denildiğinde daha çok kentsel sitler kastedilmekle birlikte, kırsal, tarihi ve arkeolojik sitler de bu kapsam içinde değerlendirilmektedir. Tarihi çevreler insan ölçeğine göre düzenlenmiş mekânlar, çeşitli üslup ve biçimleri

barındıran zengin düzenlemeleri, sürprizlere açık kıvrımlı sokakları, özenli işçilikleri ile toplumların yaratıcılığının göstergesi olmaktadır. Geçmiş uygarlıkların, yaşam felsefesi, estetik duyarlılıkları, sosyo-ekonomik yapıları ve daha birçok ayrıntı ile ilgili bilgi bu çevrelerden elde edilmektedir. Ayrıca, sosyal ilişkileri olumlu yönde etkileyen ve bireyler arasındaki birlik duygusunu pekiştirilmesine yardımcı olan ortamları bulunmaktadır (Ahunbay 1996).

Kökeni 18. yüzyıla uzanan korumanın kurumsallaşması, tartışmaları 20. yüzyıl başında gelişmeye başlayan anıt eseri çevresiyle birlikte koruma anlayışına bırakmıştır. 1931 yılında İtalya'da (Carta Del Restaura) 11 maddelik Restorasyon Kartası, Eski Eserler ve Güzel Sanatlar Yüksek Kurulu tarafından yayınlanmıştır. 1964 Venedik Tüzüğü' de kentsel ölçeğe değinmektedir. Bu Tüzük'te "*Tarihi Anıt kavramı sadece mimari eser olarak ele alınmayıp, bunun yanında belli bir uygarlığın önemli bir gelişmenin, tarihi bir olayın tanıklığını yapan kentsel ya da kırsal bir yerleşmeyi de kapsamaktadır. Bu kavram yalnız büyük sanat eserlerini değil, zamanla kültürel anlam kazanmış daha basit eserleri de kapsamaktadır",* şeklinde alınan kararla günümüzün koruma anlayışının temeli atılmıştır (Ahunbay 1996).

1975 yılında Amsterdam'da düzenlenen Avrupa Mimari Mirası Kongresi'nde resmi olarak ilan edilen "*Avrupa Mimari Miras Tüzüğü*" (European Charter of the Architectural Heritage) 1. Maddesi; "*Avrupa mimari mirası sadece anıtlardan ibaret değildir, daha basit yapılar ve karakteristik köylerde miras kapsamındadır*" ifadesi bulunmaktadır (Ahunbay 1996, Dinçer 2013).

Dünya'da nüfusun ve ekonominin yığıldığı kentler başta olmak üzere, günümüzde tüm yerleşmelerdeki temel sorunlardan biri, kentin geçmişinden biriktirerek geldiği sosyo-kültürel ve mekânsal topoğrafyasıyla yeni dönem gelişmelerinin uyumudur; çatışmadan, ayrışmadan bunların bütünleşebilmesidir. Tarihi kent peyzajları yapısal ya da görsel olarak özgünlüklerini ve bütünlüklerini yitirme tehlikesi ile karşı karşıyadırlar, bu durum tehdit olarak görülmektedir. Bu kapsamda 2011 tarihinde UNESCO Genel Kurulu tarafından kabul edilen ve 2012 de imzalanan "*Tarihi Kentsel Peyzaj ile ilgili Tavsiye Kararı*" (Historic Urban Landscape) önem taşımaktadır (Dinçer 2013).

Bu belge kültür mirasının korunması konusunda gelinen son aşamayı göstermektedir. UNESCO tarafından 2000'li yılların başından beri sürdürülen çalışmalar sonucunda bu

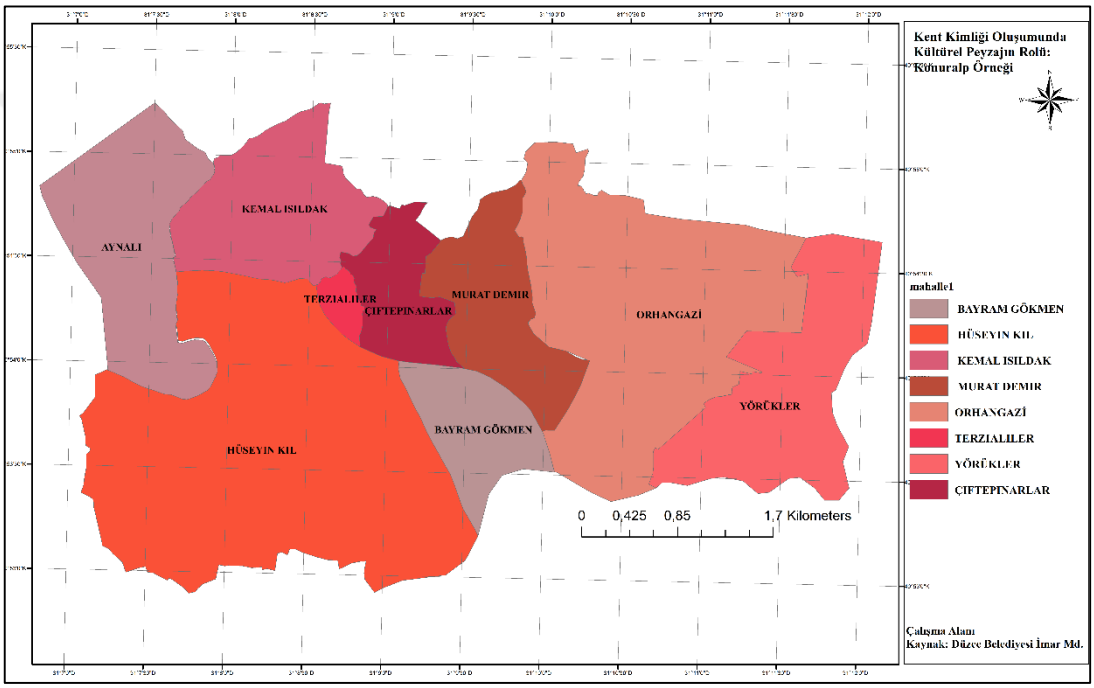
tavsiye kararı kabul edilmiştir. Bu karar; tarihi alanların belirlenmesi, korunması ve yönetilmesi için çerçevesi daha geniş, kentsel bağlam içinde fiziksel formlar, mekânsal düzenlemeler ve bağlantılar, doğal özellikler ve konumlar ile sosyal, kültürel ve ekonomik değerler arasındaki ilişkileri dikkate alan disiplinler arası bir "*peyzaj*" yaklaşımı önermektedir. Tarihi Kentsel Peyzaj kavramının içeriği şu şekilde açıklanmaktadır; "*.. bu kavram arkeolojik ve paleontolojik sitlerde dahil olmak üzere, doğal ve ekolojik bağlamdaki tüm bina gruplarını, yapıları ve açık alanları ifade eder ki bunlar belli bir dönemde insan yerleşimlerini oluşturan, arkeolojik, mimari, tarih öncesi, tarihi, bilimsel, estetik, sosyo-kültürel ve ekolojik açıdan uyum ve değer taşırlar. Bu peyzaj modern toplumu şekillendirir ve bugün nasıl yaşadığımızı anlamamız açısından büyük değer taşır..*" . UNESCO' ya üye devletler için tavsiye niteliğinde olan bu kararda kentsel mirasın korunması ile politikası ve uygulamalarının bütünleştirilmesi konusu üzerinde önemle durulmaktadır (Dinçer 2013, Banderin ve Oers 2012).

Yaşanan kentler içinde kalan arkeolojik alanların korunması konusunun kurumsallaşması uzun zaman almıştır. Avrupa Konseyinin kabul ettiği Arkeolojik Mirasın Korunmasına Yönelik Avrupa Sözleşmesi (European Convention on the Protection of the Archeological Heritage) arkeolojik miras alanlarının düzenlenmesi ile ilgili Avrupa çapında ilk geniş kapsamlı sözleşmedir. Bu düzenleme ile arkeolojik mirasların korunması için ülkelerin kendi sistemleri içinde yasal düzenleme yapmasını öngörmektedir. Bu düzenleme ile arkeolojik mirasın envanterinin çıkarılmasını, görünür bir kalıntı olmasa bile, gelecek kuşaklar tarafından incelenmek üzere arkeolojik rezerv alanları oluşturulmasını, arkeolojik mirasın bulunduğu yerde in-situ korunmasından sorumlu tutmaktadır (Dinçer 2013, Banderin ve Oers 2012).

2.MATERYAL VE YÖNTEM

2.1.MATERYAL

Çalışmanın ana materyalini, Düzce ili, Merkez Konuralp beldesi ve onunla yakın etkileşim içinde olan, arkeolojik sit alanları içinde yer alan, Aynalı Köyü ve Düzce Üniversitesi yerleşkesinin bir bölümünün yer aldığı, Nisan 2015 tarihinde Belediye mücavir alan sınırları içine alınan Yörükler köyü oluşturmaktadır (Şekil 2.1). Araştırma alanı 21,27 km^2 büyüklüğündedir.

Şekil 2.1.Çalışma alanı (Anonim 2014a).

Konuralp kasabasının antik dönemlerdeki ismi, Melen kenarındaki Prusias anlamında olan Prusias Ad Hypium'dur. Batı Karadeniz' in ayakta kalan tek antik kentidir ve beldenin bilinen tarihi Helenistik döneme kadar uzanmaktadır. Antik Bithynia bölgesinde yer alan, dört yanı sıradağlarla çevrili bir ovanın kuzeyinde, antik adı Hypios olan sıra dağlardan oluşan, küçük bir tepenin güney yamacında kurulmuştur (Zeyrek ve Çelik 2005). Tarihte ilk olarak Hypios olarak adlandırılan kent, doğudan batıya uzanan Melen ve Tabak çaylarının yanında yer almaktadır (Zeyrek ve Çelik 2005, Özlü 2009). Ovanın kuzey sınırlarını oluşturan Kaplandede ve Orhan dağları, Beldeyi sınırlandırmaktadır. Araştırma alanını, Konuralp beldesine ait 7 mahalle; Çiftepınarlar, Murat Demir, Terzialiler, Bayram Gökmen, Kemal Işıldak, Orhangazi, Hüseyin Kıl mahalleleri, Yörükler köyü mücavir alanı ve Aynalı köyü oluşturmaktadır. Yörükler köyü, Çevre ve

Şehircilik Bakanlığı'nın onayıyla 13.04.2015 tarihinde, Düzce Belediyesi mücavir alan sınırları içine alınmıştır. Araştırma alanının nüfusu, Türkiye İstatistik Kurumu (TUİK), 2014 yılı adrese dayalı kayıt sistemi (ADKNS) verilerine göre 5903 kişidir.

Konuralp; Düzce Merkez İlçeye bağlı bir Beldeyken, tüzel kişiliği 5393 sayılı Belediye Kanunun 11. Maddesine istinaden 2014 mahalli seçimlerinde sona ermiş, 7 mahallesi Düzce Belediyesinin tüzel kişiliğine katılmıştır. Tez çalışmasında, araştırmayı gerçekleştirmek için tablo 2.1 de özellikleri verilen dokümanlar araştırma materyali olarak kullanılmıştır.

Tablo 2.1. Araştırma materyali.

Ölçek	Yılı	Materyal Niteliği	Pafta
1/25 000	1982	Fotogrametrik Harita, Harita Genel Komutanlığı	G26a1-2,
1/25 000	1997	Fotogrametrik Harita, Harita genel Komutanlığı	G26a1-2
	2003.01.15	Quickbird Orthoready. Çözünürlük 60 cm 3 bantlı, 16 bit	
	2013.04.05	GE1: Orthoready. Çözünürlük 50 cm, 3 bantlı, 16 bit arşiv görüntü.	
	2014.05.27	PL –PNP: Pleiades. Çözünürlük 50 cm, 3 bantlı, 16 bit arşiv görüntü.	
1/1000	2000 2010 2014	Konuralp Belediyesi Hali hazır harita ve imar planları	
1/25 000	2008	MTA Jeoloji Haritası	
	2008	Toprak Haritası UTABİM (Uzaktan Algılama ve Tarım Arazi Bilgi Merkezi)	
		Kocaeli Koruma Kurulu Kararları	
		Lütfü Şimşek Fotoğraf Arşivi	
		Konuralp Belediyesi Fotoğraf Arşivi	
		Y.Mimar Çoşkun Günal Fotoğraf Arşivi	

Araştırma materyali olarak kullanılan fotoğrametrik haritalar, arşiv uydu görüntüleri, imar planları farklı datum ve projeksiyondaki verilerden oluşmaktadır. Çalışmaya başlarken öncelikle bu farklı veriler, WGS84_UTM36N -6' projeksiyonunda toplanmıştır. Uydu görüntüleri orthorektifiye edilmiştir ve RFC + yer kontrol noktaları ile 1/25 000 ölçekli sayısal yükseklik modeli ile orthorektifikasyonu gerçekleştirilmiştir.

2.1.1.Coğrafi Konum

Düzce, "400 37" ile "410 07" kuzey enlemleri ve "300 49" ile "310 50" doğu boylamları arasında yer alan, 2.593 km^2 genişliğinde bir Batı Karadeniz Bölgesi İl'idir. Büyüklüğü Türkiye yüzölçümünün (783.577 km^2) binde 33'ü kadardır (Anonim 2011b). Doğusunda Zonguldak ve Bolu, güneyinde yine Bolu, batısında ise Sakarya illeri ile komşudur. Kuzeyinde Karadeniz vardır ve kıyı uzunluğu 30 km'dir. Konuralp beldesi, Düzce ovası

kuzeydoğu kenarında, ortalama 200 mt rakımlı, kısmen engebeli bir arazi üzerinde kurulmuştur. Düzce-Zonguldak karayolunun üzerinde, ovanın kuzeyinde yer almaktadır.

Şekil 2.2. Düzce-Konuralp haritası (Esri 2015).

2.1.2.Araştırma Alanının Tarihi

Prusias ad Hypium (Kieros, Üsküpü, Kasaba, Konuralp) , Batı Karadeniz Bölgesi'nde Düzce İl'inin 8 km kuzeyinde, Konuralp beldesi sınırları içerisinde, günümüze kadar kalıntıları gelmiş antik kenttir. Antik kentin bilinen tarihi Milattan önce (M.Ö) 3. yüzyıla kadar dayanmakta; kurulmasında ve gelişmesinde, tarıma elverişli Hypios Irmağı'nın etkili olduğu ve ismini buradan aldığı düşünülmektedir. Doğudan batıya uzanan, Küçük Melen ve Tabak Çayları yakınında, ovada son bulan bir tepenin üzerinde kurulan yerleşim önceleri Hypios daha sonra Kieros olarak anılmaya başlanmıştır (Zeyrek ve Çelik 2005).

Kentin topoğrafı özellikleri ve benzer antik kentlerin plan özelliklerine göre bir yamaç (akropol), birde aşağı şehirden oluştuğu düşünülmektedir (Özlü 2009). Kentin Nekropol (ölüler kenti) alanı da Tepecik mevkiindedir (Anonim 2014b).

Herakleia Cumhuriyeti tarihi yazarı Memnon'a (2007) göre, Kral 1. Prusias, Anadolu'nun kuzeybatısında yer alan Bithynia'daki Kieros kentini aldıktan sonra bu kentin adını Prusias olarak değiştirmiştir. Kentin tarihinin ilk kuruluşundan, Roma dönemine kadar uzanan bölümüne ilişkin bilgiler bugün için çok sınırlıdır. Bazı araştırmacılar kentin

mitolojik kurucusunun Herakles olabileceğinden söz etmiştir. Domitianus döneminde basılmış, Prusias kent sikkelerinden birinin üzerinde, Grekçe Prusias'ın kurucusu yazısı okunmakta ve ayakta duran bir Herakles betimi görülmektedir. Tarihçi Memnon (2007), Prusias'ın Herakleia'ya bağlı bir koloni kenti olduğunu belgelemiştir. Prusias civarındaki kaçak kazılarda ele geçen çok sayıda eser, Dörner (1952) tarafından, İstanbul'da eski eser ticareti yapan kişilerin elinde görülmüş, bunlar Greko-Pers M.Ö 5-4. Yüzyıl dönemine tarihlenmiştir. Bu buluntular, Kieros'un (Prusias) Herakleia Pontike kolonisi olarak kuruluşundan önce yerleşim yeri olduğunu belgelemektedir (Zeyrek ve Çelik 2005).

2013 yılına kadar bilimsel arkeolojik kazı çalışması yapılmadığından kentin tarihi hakkında çok fazla bilgi bulunmamaktadır. Dolayısıyla beldenin faklı mahallelerine yayılmış olan ve toprak üstünde bulunan yazıtlar; Prusias kentinin, sosyal, idari ve dini yapısını anlamak açısından en önemli belge olmaktadır. Epiğrafik belge olarak günümüze ulaşan yaklaşık 200 yazıt bulunmaktadır (Adak 2013).

M.Ö. 74 yılında Romalılar egemenliğine geçen kent, imparatorluk çağında büyük bir gelişme göstermiş ve yapısal zenginliğe kavuşmuştur. Bu dönemde imar faaliyetleri başlamış, büyük yapılar inşa edilmiştir. Tarihi dönemlerde bölgede meydana gelen depremlerden etkilenen Prusias'a ait kalıntılar, bugün Konuralp ismi ile anılan yerleşimin altında kalmıştır. Prusias, Roma döneminde, M.Ö. 72 yılında Cotta tarafından işgal edilen Pompeıus'un kurduğu 12 Kent Birliği içinde yer almıştır. Ele geçen bazı yazıtlarda kentin iç idaresinin özerk, dış siyasetinde Roma'ya bağlı bir kent devleti olarak kaldığı görülmektedir. Prusias halkının en önemli geçim kaynağının sulanabilir, bereketli ova nedeniyle tarım olduğu düşünülmektedir. Hypios ırmağı da (Arriani 2005) taşımacılıkta kullanılarak, ırmağın denize açıldığı yer olan Dia'nın (Akçakoca), antik kentin limanı olduğu düşünülmektedir. Roma imparatorlarının doğuya düzenledikleri seferlerde Prusias'ı da ziyaret ettikleri bilinmektedir (Zeyrek ve Çelik 2005).

M.S. 3. yüzyılın ikinci yarısından itibaren Roma İmparatorluğunda yaşanan ekonomik sıkıntılardan dolayı kent küçülmeye ve fakirleşmeye başlamıştır. Geç Roma döneminde, M.S. 4. yüzyıldan itibaren kent hıristiyanlaşmaya başlamış ve Prusias'da bir piskopos bulunmuştur. Gücünü ve zenginliğini yitiren Bizans İmparatorluğu, Anadolu yakasındaki egemenliğini Türk'lere bırakmış, bölgede Osmanlı hâkimiyeti başlamıştır. Prusias, Orhan Gazi'nin komutanlarından olan Konur Alp beyi tarafından 1323 yılında Osmanlı topraklarına katılmıştır. Düzce Ovası ise Konur Alp'in gösterdiği kahramanlıklardan

dolayı "*Konrapa*" ve "*Konur Alp*" İl'i olarak adlandırılmış ve vefatından sonra Konuralp'te yapılan türbesine gömülmüştür. Fetih sırasında şehit olan arkadaşlarından Ali Hamza'nın türbesi de burada yer almaktadır. Konuralp halkı zamanla ovaya doğru genişleyerek, çevreyi bağlarla donatmıştır. Bu nedenle "*eski bağ*" anlamında olan "*Üskübü*" adıyla da anılmaya başlamıştır. Sultan IV. Murad zamanında bütün Osmanlı toprakları üzerinde yapılan tahrir sırasında, Düzce ve çevresi- Gümüşabad (Gümüşova) kazası, Konrapa ve Üsküpü nahiyeleri adıyla Defterhaney-i hakani'de bulunan kayıtlara geçirilmiştir. 1310 tarihli Kastamonu Salnamesinde; Düzce'nin kuzeyinde ve Mîlân (Melen) Nehri'nin öte tarafında 1 saatlik mesafede bulunan Üskübü Kasabası; yüksek, havası güzel ve suları da son derece tatlı bir yerleşim yeri olarak tanımlanmıştır. 1314 tarihli Vilâyet Salnamesine göre Üskübü, çarşısında 58 mağaza, dükkân ve kahvehane bulunan önemli bir yerleşim yeridir (Özlü 2009).

Konrapa, Bolu'nun fethinden sonra Bolu'ya bağlanmıştır. Böylece kent XIV. yüzyıl sonlarında Bolu ve Kocaeli Sancakları arasında önemli bir merkez haline gelmiştir. Konuralp'in önemi Osmanlı döneminde giderek daha da artmıştır. Tanzimat reformları 19. yüzyılın ikinci yarısında kentlerin yapısında önemli dönüşümlere neden olmuş ve yönetsel alanda meydana gelen değişiklik ve özellikle mali gereksinimler nedeniyle köylerin bir kısmı '*dîvân*' adı verilen birliklere bağlanmıştır. Söz konusu dîvânlarda muhtar dîvân temsilcisi olarak görev yapmaktadır. Birbirine yakın köyler için geliştirilen bu uygulama Konuralp'in hem kent merkezinde hem de kırsal alanında uygulanmıştır. Nitekim Üskübü'de 12 adet divan tespit edilmiştir. Bu yerleşim yerlerinden bir kısmı bugün Düzce'ye bağlı Çilimli, Gümüşova, Gölyaka ve Cumayeri gibi ilçelerin sınırları içinde bulunmaktadır. 19. yüzyıl ortalarında Çilimli, Cumayeri, Gölyaka gibi ilçelerin bulunmaması hatta buraların Üskübü Kazası'na bağlı bulunması Üskübü'nün günümüze gelinceye kadar yönetsel alanda ne kadar kapsamlı bir dönüşüm geçirdiğini göstermesi açısından önemlidir (Özlü 2009).

Osmanlı Devleti'nde 19. yüzyıla kadar resmi haberleşme, ulak menzilhâne sistemine dayanmaktadır. Halkın haberleşmesini sağlayan posta teşkilatının kurulması ise ancak Tanzimat'ın ilanından sonra gerçekleşmiştir. Genellikle ülkeyi baştanbaşa kat ederek kent ve kasabalardan geçen uzun mesafeli güzergâhlara kol adı verilmiştir. Anadolu'daki kollar, sağ kol, sol kol ve orta koldur. Orta kol Üsküdar'dan başlayıp, buradan Gebze ve İzmit'e, oradan Sapanca-Geyve ve Göynük, buradan da Bolu-Gerede–Tosya-Hacı Hamza

ve oradan Amasya-Tokat-Sivas-Malatya-Harput- Diyarbakır ve Musul üzerinden Bağdat' a ulaşmaktadır. Üskübü Kazasında bulunan halkın bir kısmı menzil hizmetine destek vermesi konusunda sorumlu tutulmuştur. Bu nedenle zamanında Üskübü'de 22 aded menzilkeş hâne bulunmuştur. Menzilkeş menzili çeken, menzilin her türlü masrafını üstlenen hâneler anlamında kullanılmaktadır (Özlü 2009).

2.2.YÖNTEM

Yunan mitolojisinde, tanrıların habercisi Hermes'e kadar uzanan "*hermeneutik*"de, birbirini izleyen üç aşamanın tanımı yapılmaktadır. Bunlar; "*anlama, yorumlama ve uygulamadır"*. İçinde yaşanılan kent mekânının algılanması, değerlendirilmesi ve daha sağlıklı bir çevreye dönüştürülmek üzere yeniden tasarlanması da aynı üç aşamayı gerektirmektedir (Birlik 2006). Çalışma yöntemi oluşturulurken; araştırma alanına genel yaklaşım;

- Anlama
- Yorumlama
- Planlama şeklinde olmuştur.

Araştırmada "*Kent Kimliği"* başlığı altında , "*Kültürel Peyzaj –Kent Kimliği"* ilişkileri irdelenmiştir. Çalışma alanında, Kültürel peyzaj öğeleri tespit edilerek alandaki dağılım ve yoğunluğu elde edilmiştir. Alanın peyzaj karakter tipleri, "*Yerleşim, Yeşil alanlar ve Yollar"* sınıflandırılması ile 1982-2015 zaman aralığındaki değişimi; fotoğrametrik haritalar, arşiv uydu görüntüleri sayısallaştırılarak, Düzce Belediyesinden temin edilen hali hazır harita ve ruhsat bilgileriyle güncelleştirilerek incelenmiştir. Araştırma alanının, "*değişmiş*, *değişmekte, durağan",* bölgeleri tespit edilmiştir. Arazi çalışmasında elde edilen gözleme dayalı veriler, yerel halkın görüşleri ve alana ait fotoğraflar kullanılarak, yerleşim dokusunun analizleri yapılmıştır. Araştırma alanına ait sosyo-ekonomik kimlik elemanları, fiziksel çevrenin algılanması ve kimlik öğelerinin değerlendirilmesi ile ilgili verilerin elde edilebilmesi için anket çalışması yapılmıştır. Alanın peyzaj karakter tipi ve kimlik algısı tespit edilerek, bu öğelerin korunarak, sürdürülebilirliği için alana ait, koruma ve gelişme bölgeleri önerilmiştir. Önerilen bölgeler için plan kararları geliştirilmiş ve uygulamaya yönelik mevzuat çerçevesince yasal zemine dayandırılmıştır. Alanı "*anlama adına",* Kent- Kent kimliği- Kimlik öğelerinin tespit edilmesi, kültürel mirasın korunması, kültürel peyzaj tanımı- sınıflandırılması ve değerlendirme yöntemleri

için teorik araştırma tablo 2.2 de verilen içeriğe göre gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın içeriği ve araştırmayı gerçekleştirmek için tabloda düzenlenen yöntem doğrultusunca ; "*literatür taraması*, *anket tekniği*, uzaktan *algılama"*- CBS metotları kullanılmıştır.

Tablo 2.2. Araştırma yöntemi.

<table>
<tr><td colspan="3">1-Kavramlar için Literatür Araştırması:</td></tr>
<tr><td colspan="3">Kent- Kent kimliği- Kimlik öğelerinin tespit edilmesi,</td></tr>
<tr><td colspan="3">Kent kimliğinin algılanması</td></tr>
<tr><td colspan="3">Kültürel peyzaj tanımı</td></tr>
<tr><td colspan="3">Kültürel peyzaj sınıflandırılması</td></tr>
<tr><td colspan="3">Tarihi kentsel peyzaj ve Kültürel peyzaj değerlendirilmesi</td></tr>
<tr><td colspan="3">Kültürel mirasın korunması oluşturmaktadır.</td></tr>
<tr><td colspan="3">2.Kent Kimliği Bileşenlerinin Tespiti</td></tr>
<tr><td colspan="3">Kentsel Kimlik Bileşenleri</td></tr>
<tr><td>Doğal çevre özellikleri Coğrafya İklim Jeolojik-Jeomorfolojik Yapı Topoğrafya Bitki</td><td>Yapısal Çevre Özellikleri Peyzaj Karakterinin Tespiti Kültürel Peyzaj Kırsal Yerleşim Dokusu</td><td>Sosyal Çevre Özellikleri Demoğrafik Özellikler İstihdam Gelir Durumu</td></tr>
<tr><td colspan="3">3. Anket Yöntemi, sözel görüşmeler-sözlü tarih görüşmeleri ile veri elde edilmesi;</td></tr>
<tr><td colspan="3">Pilot Çalışma %1 örnekleme ile veri elde edilmesi</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Anket Çalışması %10 örnekleme</td><td colspan="2">Konuralp'te yaşayanlar</td></tr>
<tr><td colspan="2">Konuralp'te çalışanlar</td></tr>
<tr><td colspan="3">4.Kültürel Peyzaj Değerlendirilmesi Yaklaşımının Belirlenmesi (Tablo 2.7)</td></tr>
<tr><td colspan="3">5. Araştırma Alanında Yapılı Çevrede Morfolojik Özelliklerin Tespiti(Tablo 2.7)</td></tr>
<tr><td colspan="3">6. Toplanan Verilerin Değerlendirilmesi: Arazi çalışması, uydu görüntüleri, fotoğrametrik haritalar ile elde edilen verilerle Arc Gıs 10.3 yazılım kullanılarak peyzaj karakter değişiminin 1982-2015 zaman aralığında tespit edilmesi, literatür çalışması ve anket yöntemi ile elde edilen alana ait kimlik verilerinin peyzaj karakter tiplerinin değimi ile ilişkilendirerek, karakterin ve kimliğin korunması ve sürdürülebilirliği için koruma ve gelişme alanlarının önerilmesi ve yasal mevzuatın çercevesinin çizilmesi.</td></tr>
</table>

Kent Kimliğinin Oluşumunda Kültürel Peyzajın Rolü; çalışmasının kavramsal temelini,

•Kent- Kent kimliği- Kimlik öğelerinin tespit edilmesi,

•Kent kimliğinin algılanması

•Kültürel peyzaj tanımı

•Kültürel peyzaj sınıflandırılması

•UNESCO Tarihi kentsel peyzaj tavsiye kararı-Kültürel peyzaj değerlendirilmesi

•Kültürel mirasın korunması oluşturmaktadır.

Çalışma alanını anlamaya yönelik elde edilen anket verileri, uydu görüntülerinin sayısallaştırılmasıyla ve arazi gözlemleri ile elde edilen veriler yorumlanmış, sonuçta

elde edilen kimlik değerleri ve kültürel peyzaj öğelerinin korunması ve sürdürülebilirliği için alan kültürel peyzaj koruma bölgelerine ayrılarak plan önerisi getirilmiştir.

2.2.1.Araştırma Alanı İçin Kültürel Peyzaj Yaklaşımı

Araştırma alanının; 2011 yılı "*UNESCO Tavsiye Kararı"* ve Tarihi Kentsel Peyzaj tanımı uyarınca değerlendirilmesi benimsenmiştir. Karar'da tarihi kentsel alanların, ortak kültür mirasımızın en zengin oluşumları arasında yer aldığı, zaman ve mekân içinde insanlığın ortaya koyduğu en önemli eserlerden olduğu ve tarihsel düzlemin kültürel ve doğal özelliklerini taşıdığı fikri benimsenmiştir. Tavsiye Kararı ile getirilen "*Tarihi Kentsel Peyzaj"* tanımın da; topoğrafya, jeomorfoloji, subilim ve doğal özelliklerin, tarihi ve çağdaş yapılaşmaların; açık alanlar ve bahçelerin; arazi kullanımını ve kentsel yapının tüm diğer unsurların, tarihi kentsel peyzajın kapsamında değerlendirilmesi gerektiği belirtilmektedir. Tarihi Alan tanımına göre; tarihi ve mimari (dönemsel yapılar dâhil) alanlar, kırsal yerleşimler, köyler, köy evleri, arkeolojik ve paleontolojik siteleri içeren her türlü bina, yapı ve açık alanlar grubu olarak kabul edilebileceği ifade edilmektedir. Dolayısıyla araştırma alanı; Tarihi Kentsel ve Kırsal Kültürel Peyzaj olarak tavsiye kararı tanımları ve yaklaşımı uyarınca değerlendirilmesi benimsenmiştir.

Antik dönemlerde Prusias ad Hypium kenti, Osmanlı döneminde Üsküb adını alan araştırma alanı bugün Düzce İl'inin sınırları içinde yer almaktadır. Unesco Tavsiye Kararı eki tanımlar bölümünde yer alan Tarihi Alan tarifine uygun olarak Tarihi Peyzaj Alanı olarak kabul edilen bugünkü adıyla Konuralp'in kültürel peyzaj öğelerinin değerlendirilmesi için yöntem belirlenirken Canada ve Amerika Birleşik Devletleri'nde yapılan kültürel peyzaj envanteri hazırlama ve alan değerlendirmesi çalışmalarından yararlanılmıştır. Bu amaçla Amerika Birleşik Devletleri sınıflamasına göre "*Tarihi Yöresel Peyzaj"* olarak kabul edilen ve aynı zamanda 19. yüzyıldan günümüze kadar tarihi yerleşimler ve geleneksel mimari açısından da önemli özellikler taşıyan "*Ebey's Landing Ulusal Tarihi Rezerv Alanı*" envanter içeriği, Canada NCC grubunun kültürel peyzaj değerlendirme çizelgeleri ve Melnick, 1984 Cultural Landscapes: Rural Historic Districts in the National Park System, rehberi örnek olarak alınmıştır (Melnick 1984, Jackson 1984, Anonim 2003, Anonim 2004)).

Jone's & Jones Architects &Landscape Architects tarafından, ABD, Ebey's Landing Ulusal Tarihi Rezerv Alanında gerçekleştirilen projede, alan kullanımı değişimi ve kültürel peyzajın bütünlüğü irdelenmiştir.

Projede, tarihi 1850 yıllarına uzanan alanda 2000 yılı temel alınarak, hava fotoğrafları, topoğrafik haritalar ve arazi gözlemleri yardımıyla, doğal ve insan yapımı elemanların envanteri sayısallaştırılıp Arch View GIS yazılımı kullanılarak tematik tabakalar (layer) oluşturulmuştur.

1984'te Melnick tarafından tarihi kırsal kültürel peyzajları tanımlamak ve belirlemek için kriterler düzenleyen ABD Milli Park Servisi, Cultural Landscapes: Rural Historic Districts in the National Park Systems adlı çalışmayı yayımlamıştır. Bu çalışmanın amacı, ABD Milli Park Servisi kapsamında yer alan tarihi Kırsal peyzaj alanlarını belirlemek, değerlendirmek, kayıt altına almak ve yönetmek için gerekli olan araçları ortaya koymaktır. Çalışmada daha çok kırsal peyzaj ele alınarak, peyzaj karakterinin tanımlanması ve envanter hazırlanmasında kullanılmak üzere 12 karakter tarif edilmiştir (Tablo 2.4) (Melnick 1984).

Tablo 2.3. Kırsal peyzaj öğeleri (Melnick 1984).

Tarihi Kırsal Peyzaj Öğeleri		Yöntem
Mekânsal Organizasyon	Doku, yönlenme, arazi bölünmesi parselasyon, su kaynağına yakınlık	Multi-spektral Hava fotoğrafları Fotoğraflar Arazi çalışması Topoğrafik haritalar
Alan Kullanımı	Tarım, ticaret, rekreasyon, konut sanayii	
Bitki Örtüsü	Çitler, meyve bahçeleri, süs bitkileri	
Kümeleşme	Yapıların birbiriyle konum ilişkisi	
Yapısal ögeler:	Tip, Fonksiyon, Malzeme Üretim şekli	
Küçük ölçek elemanlar	Sulama kanalı, Yemlik vb.	
Doğal özelliklere yanıt verme	Dağ-nehir vb. göre yerleşim, yönlenme	
Ulaşım Ağı	Yol kademelenmesi	
Sınırlar	Çitler, duvarlar, bölücü ağaç sıraları	
Manzara ve algılanan değerler	Koku, ses,	

Tablo 2.4. Kırsal peyzaj karakter analizi (Melnick 1984).

ÖZELLİKLER	ÖRNEK	KAYNAKLAR
Mekânsal organizasyon dokusu	Grid plan	Tarihi fotoğraflar Yerel kaynaklar Arşiv kaynaklar Hava fotoğrafları
Arazi kullanımı ve aktiviteler	Tarla –ürün sulama	
Doğal olaylara karşı önlem	Korunaklar	
Kültürel gelenekler	Ahır çatıları	
Ulaşım ağları	Yaya yolları	
Sınırlar	Politik/görsel	
Bitki örtüsü	Doğal-kültürel	Güncel Uydu görüntüleri, Hava fotoğrafları Haritalar Arazide yapılan tespitler Arazide yapılan görüşmeler
Strüktür tipleri	Ahırlar, depo vb.	
Küme düzenlenmesi	Çiftlik, kır evleri	
Arkeolojik alanlar	Metruk çiftlik yapıları	
Küçük ölçek elemanlar	Çitler	
Görsel algı	Manzara(views)	

Kanada Ulusal Başkent Komisyonu (NCC) tarafından, Kanada topraklarının kültürel peyzajlarının miras değeri olarak değerlendirilmesi amacı ile 2003-2004 yılları arasında bir çalışma yapılmıştır (Anonim 2004). Bu çalışma, kültürel peyzaj alanlarının tanımlanması ve analizi için bir metot, kültürel peyzajların değerlendirilmesi ve yönetilmesi için çerçeve oluşturmaktadır (Tablo2.5). Kültürel peyzaj yaklaşımında temel dayanak, peyzaj ile yaşayan halk arasındaki ilişkinin anlaşılması ve bu ilişkinin en uygun yönetim araçlarının geliştirilmesinde kullanılmasıdır. Bu ilişki, kimlik olgusunun yaratılmasına ve aidiyet duygusunun hissedilmesine neden olan en önemli toplumsal değerdir. Bu çalışmada kültürel peyzaj, alana gömülü bir dizi fikirler ve uygulamalar dizisi olarak tanımlanmaktadır. Kültürel peyzaj alanlarının değerlendirilmesi için 5 adımlık bir sürecin çerçevesi çizilmiştir (Anonim 2004).

Tablo 2.5. NCC kültürel peyzaj değerlendirme kriterleri (Anonim 2004).

1.Tanımlama ve Sınıflandırma Tarih içinde gelişim göstermiş belli bir tekniğin, sosyal organizasyonun veya beceriyi, ustalığı yansıtması Tasarım veya estetik unsurları olması Şimdi olmayan ama geçmişteki varlığının izleri sürülebilen yaşam tarzları Dinsel veya tinsel önemi olan olayların yaşandığı yerler,
2.Araştırma Tarih Fiziksel tarih Güncel durum Kültürel peyzajın dokümantasyonu Kültürel peyzajın sınırlarının tarif edilmesi
3.Nitelendirme /Değerlendirme Tasarım; yöresel mimarinin önemi, estetik, teknik, beceri olarak özellikler sunması, yerleşim deseni, Tarih; peyzajın zaman içinde oluşması, entelektüel birikimi olması, sembolik değerler taşıması, geride sadece kalıcı fiziksel kalıtlar bırakan olaylar değil, peyzajı şekillendiren fikirler ve bunları içeren olaylarda önemlidir ve değerlendirilmelidir. Tarihi önemi arazinin katmanlarında yer alır. Bağlam; toplumun kimliği ve yere duyduğu aidiyet duygusudur. Toplum tarafından süreç içinde oluşan sosyal değerlerdir. Mekânın fiziksel özelliklerinden ziyade toplumun o mekâna atfettiği değerler ve duyduğu bağlılıktır. Değerlendirme; kültürel peyzajda yaşayanlarca öneminin ölçülmesi, değerlendirilmesi, küçükten büyüğe doğru değişen sayısal bir ölçekle ölçülebilir.
4.İletişim Araştırma ve değerlendirme sonuçlarının halkla, bütün paydaşlarla paylaşılması gerekir. Koruma, korunmak istenenin öneminin anlaşılması ile başlar.
5.Yönetim Süreçteki son aşama kültürel peyzajın yönetimi için uygun teknik ve araçların geliştirilmesidir. Alan yönetiminin amacı; her kültürel peyzajın temel değerlerini korumak, geliştirmek ve bu değerlerle uyumlu değişikliklere izin vermektir. Yönetim planının amacı kültürel peyzajların bütünlüğünün bozulmasını ve karakterini, değerini oluşturan öğelerin kaybını önlemektir.

Tablo 2.6. Araştırma alanı kültürel peyzaj değerlendirme yöntemi.

1.TANIMLAMA VE SINIFLANDIRMA		
Tarihi Kentsel/Kırsal Kültürel Peyzaj		**YÖNTEM**
Arazi Kullanımı	Yollar	QB -OR-PNP Uydu Görüntüsü-2003
Yerleşim Dokusu	Bitki örtüsü	GEI Uydu Görüntüsü-2013
Mimari Özellikler		PL-PNP Uydu Görüntüsü-2014
Relik-Fosil Peyzajları		HGK Fotoğrametrik Haritaları - G26-a1-2 1982/1997, 1/25 000
Arkeolojik Kültürel Peyzajları		Arc Gıs 10.3 yazılımı
2.ÇALIŞMA ALANININ ARAŞTIRILMASI		
A. Doğal Özellikleri		
Coğrafi Konum	Alanın konumu ve ulaşılabilirlik	Literatür çalışması
İklim özellikleri	Yağış-Sıcaklık- Rüzgâr,	MTA Jeoloji haritaları
Topoğrafya	Eğim-Bakı-Yükseklik	HGK Fotoğrametrik Haritaları - G26-a1-2 1982/1997, 1/25 000
Toprak Özellikleri	I,II,III,IV, V,VI,VII,VIII toprak sınıfları	İmar Planları 1984-2010-2014-1/1000
Jeolojik Özelikler	Depremsellik	UTABİM Uzaktan Algılama ve Tarım Arazi Bilgi Merkezi
Jeomorfolojik Özellikler	Hidroloji- dereler	Arc Gıs 10.3 yazılımı
Bitki Örtüsü	Orman Tarım makilik Ağaçlandırılmış alanlar	
B.Sosyal Çevre Özellikleri		
Tarihsel Özellikler		Literatür Çalışması
Nüfus Yapısı	Yaş, Göç (nereden geldiği, kişi veya ailesinin	Anket verileri, Tüik verileri
Sosyo-Ekonomik Yapı	Gelir-istihdam-Eğitim	
C. Yapısal Çevre özellikleri (Peyzaj Karakterinin Belirlenmesi)		
Arazi Kullanımı	Konut Ticaret Sanayi	Literatür Çalışması
	Tarım Eğitim	Kouma Kurul Kararları
Yollar	Uzunluk mt,	Arazi Çalışması
	Nitelik malzeme	İmar Planları 1984-2010-2014-1/1000
Sınırlar	Doğal Sınırlar (dereler, köy, mahalle sınırları, arkeolojik sit sınırları, imar planı sınırı	HGK Fotoğrametrik Haritaları - G26-a1-2 1982/1997, 1/25 000
	mülkiyet sınırları çitler	Arc Gıs 10.3 yazılımı
Yerleşim Dokusu	Araziye yerleşim	QB -OR-PNP Uydu Görüntüsü-2003
	Yol-Yapı-Parsel ilişkisi	GEI Uydu Görüntüsü-2013
Mimari Yapı özellikleri	Kat yüksekliği	PL-PNP Uydu Görüntüsü-2014
	Malzeme	Fotoğraflar
	Teknik	
	Çatı Örtüsü	
	Eklentiler	

Değerlendirmede ilk olarak, NCC kültürel peyzaj değerlendirme yönteminin tanımlama ve sınıflandırma yaklaşımı benimsenmiş ve başlangıçta araştırma alanının ele alınmasında gerekli olan kültürel peyzaj sınıflandırılması yapılmıştır (Tablo 2.6). Araştırmada, kültürel peyzaj değerlendirilmesi için kriterler oluşturulurken NCC kültürel peyzaj değerlendirme kriterleri temel alınmıştır (Anonim 2004). Kültürel peyzaj sınıflandırılması; tarih içinde gelişim göstermiş sosyal ve mekânsal organizasyonu veya

yerel beceriyi, ustalığı yansıtması, tasarım veya estetik unsurları olması, şimdi olmayan ama geçmişteki varlığının izleri sürülebilen yaşam tarzları, dinsel veya tinsel önemi olan olayların yaşandığı yerler, tanımlamasına uygun olarak yapılmıştır.

Kentsel ve Kırsal Kültürel Peyzaj sınıflandırması; geçmişten günümüze evrilerek gelen mekân organizasyonlarını gösteren kırsal ve kentsel yerleşimler, yöresel mimari özellikler, yerel ustalıklar ve arazinin tarihi katmanlarını yansıtan fosil ve arkeolojik oluşumlar şeklinde yapılmıştır. Araştırma alanının morfolojik olarak incelenmesinde Ebey's Landing Kültürel Peyzajında uygulanan yöntem benimsenmiş; genel olarak fiziki ve doğal elemanlar başlıkları ve peyzajın yorumlanması başlıkları altında sınıflandırılmıştır. Kırsal alan fiziki yapı incelenmesinde Melnick (1984) kriterleri göz önünde bulundurulmuştur.

2.2.2.Araştırma Alanının Yapısal ve Sosyal Çevre Kimlik Öğelerinin Tespiti

Kentsel kimlik öğeleri, kent denilince akla ilk gelenler, kenti temsil eden özgün özellikler olmaktadır. Bu özellikler, o yere ait birçok kültürel, ekonomik veya fiziksel olguyu kapsadığı gibi, küresel özelliklere de sahip olabilmektedir. Kent kimliği; durağan olmayan insan ve çevre etkileşimi içinde devinim halinde, kültürel, fiziksel etkiler altında yapılanıp, değişmektedir. Yaşadığımız çağda teknolojik gelişmelerle iletişimde gelinen nokta, toplumun, insan –çevre ilişkilerini sürekli ve hızla değiştirirken, kimliğin de yeniden tanımlanmasını ve üretilmesine neden olmaktadır (Ocakçı ve Türk 2012, Madran 2011).

Sosyal çevreden kaynaklanan kimlik öğelerini açıklayabilmek için birey ve toplum kimliğini irdelemek gerekmektedir. Sosyal çevreden kaynaklanan kentsel kimlik öğeleri demografik, kurumsal ve kültürel yapıya yönelik alt elemanlardan meydana gelmektedirler. Demografik yapı, nüfus yapısı ve özellikleri, nüfusun büyüklüğü, yoğunluğu, yaş gruplarının dağılımı, kadın-erkek oranı, eğitim durumu, çalışan nüfus bir toplumu, bir kenti temsil edecek göstergelerdir (Ocakçı ve Türk 2012, Ocakçı ve Southworth 1995, Worskett 1970, Nasar 1998, Deniz 2004, Madran 2011).

Gür'e göre (2009); "*Doğanın bir nesnesi kültürün bir öznesi*" olarak gördüğü kent söylemini, akılda kalan, algılanabilen kadarı ile şekiller, renkler, vistalar, doğa ve mimarinin dengesi, sesler, tatlar, dokunsal deneyimler, özgürlük, güven duyguları ile tanımlamaktadır. Dolayısıyla, demografik özellikler çevre algısının ölçülmesinde de

önemli olmaktadır. Algı; duyu organlarından beyne ulaşan verilerin örgütlenmesi, yorumlanması ve anlamlandırılması süreci olarak tanımlanmakta ve geçmiş yaşantılar, gelecekteki hedefler, istek, duygu ve düşüncelerden etkilenen, kişiden kişiye farklılık gösteren bir olgu olmaktadır (Çağlayan vd. 2014).

Nasar (1998), The Evaluative Image Of The City, adlı kitabında kentin görünümü, görünümü etkileyen ögeler ve yaşadığımız kentlerin görünümlerinin nasıl daha iyi olabileceğini araştırmıştır. Bu amaçla iki Amerikan kenti Knoxville ve Chattanooga, Tennessee değerlendirilmiştir. Çalışmada anket yöntemi kullanılmış, ucu açık sorular, ölçeklendirilmiş sıfat öbekleri, anlamsal farklılık, aşamalı düzey kullanılmıştır. Knoxville'de 120 yerel halk ve 120 turist ile anket yapılırken, Chattanooga'da 60 yerel halk ve 60 ziyaretçiyle çalışılmıştır. Anket çalışmalarında telefon aracılığıyla ve yüz yüze olmak üzere 2 farklı yöntem kullanılmıştır. Telefon anketleri için yerel halk evlerinden, turistler ise önceden seçilen otel ve motellerden (doğu, batı, kuzey, güney, kent merkezi, üniversite olmak üzere kentin her bir zonundan bir tane örnek seçilmiştir) arayarak yapılmış ve 5 adet soru yöneltilmiştir. Bu sorular aşağıda sıralanmıştır:

1.En çok sevdikleri ve en az sevdikleri 5 mekânı tanımlamaları ve nedenleri sorulmuştur (Katılımcıların yarısına önce sevilen diğer yarısına da sevilmeyen mekânlar ilk sırada sorulmuştur).
2.Belirttikleri her mekânın sınırları sorulmuş, sınırları belirlemek için sokak isimleri, odak noktaları ya da diğer elemanlardan belirtmeleri istenmiş, yüz yüze olan anketlerde harita kullanılmıştır.
3.Katılımcıların bazı fiziksel objelerin isimlerini belirtmeleri istenmiştir.
4.Knoxville'de katılımcılardan pek çok sözcük içeren bir listeden kenti en iyi tanımlayan 10 tanesini seçmeleri istenmiş; Chattanooga'da kente dair gelişmeyi sağlayacak tek bir değişiklik yapabilecek olsaydınız neyi değiştirirdiniz sorusu yöneltilmiştir.
5.En son olarak katılımcılara demografik özellikleri (cinsiyeti, yaşı, eğitim durumu ve gelir düzeyi) sorulmuştur.

Çalışma sonucunda kent sakinleriyle, turistlerin kentin fiziksel kimliğine yönelik benzer saptamalarda bulundukları ortaya konulmuştur. Çalışma gerçekleştirilmesi beklenenleri saptamaktan ziyade sorunları ve algılama düzeyini saptamaya yönelik bir çalışma olup, elde edilen veriler ışığında kenti tanımlayan (zayıf - güçlü bölgeler) haritalar oluşturulmuştur. Takip eden aşamada katılımcıların tümüne yönelik hazırlanan haritalar

çakıştırılmış ve kenti değerlendiren son harita ortaya çıkarılmıştır. Ancak daha kapsamlı çalışmalarda CBS programı aracılığıyla daha gerçekçi sonuçların elde edilebileceği önerisinde bulunulmuştur.

Lynch (2013), "Image Of The City" kent kimliği konulu araştırmalarda temel olarak kabul edilen bu çalışmada Boston, Jersey City ve Los Angeles olmak üzere 3 farklı kent incelenmiştir. Araştırmanın ilk aşamasında anket çalışması yapılmış olup; yöneltilen sorulardan bazıları aşağıda verilmiştir.

•Boston kentini sembolize edecek aklınıza ilk gelen kelime nedir?

•İş – ev arası tercih ettiğiniz yol hakkında bilgi verirmisiniz?

•Boston kentine ait en belirgin elementler nelerdir?

•……'yı tarif eder misiniz ?

Anket çalışmasının son bölümünde bilişsel haritalama uygulaması gerçekleştirilmiş olup kullanıcılardan "*kenti hiç bilmeyen birisine, yerleşimi tarif edecek bir şematik plan"* çizmeleri istenmiştir.

Tuncer (2013), Kızılcahamam Soğuksu Milli Parkı Kaynak Değerleri çalışmasında; Ankara, Kızılcahamam, Soğuksu Milli Park Alanı'nın sahip olduğu kaynak değerlerini koruyarak, kaynak değerlerinin devamlılığını, koruma-kullanma dengesinin tesisi ile sağlayacak Soğuksu Milli Parkı Uzun Devreli Gelişme Planı (UDGP) hazırlanması amacı ile yapılan araştırma ve sonuçlarını özetle açıklamaktadır. Bu çalışmalar esnasında öncelikle 1/25 000 ölçekli topoğrafı haritalar sayısal hale getirilmiş, üzerinde Milli Park sınırı, ağaçlı ve ağaçsız alanlar, tepeler, sırtlar, yollar, ağaçlandırma alanları, yerleşim yerleri, günübirlik dinlenme yerleri ve arazide CBS ile alınan önemli diğer detaylar sayısallaştırılarak ayrı katmanlar halinde gösterilmiştir. Hazırlanan analiz haritalarının yardımı ve sentezlenmesiyle değerlendirme paftaları elde edilmiştir. Milli Park alanının görsel peyzaj değerlerinin saptanabilmesi için National Trust of South Australia tarafından kullanılan Kontrol Listesi tekniği kullanılmıştır.

Öncelikle alanın görsel değerlerinin algılanış biçimlerini belirlemek amacıyla 5 temel ve 34 Alt Değerlendirme Faktörü belirlenmiştir. Kontrol Listesi; yerel halk, ziyaretçiler, Milli Park idari elemanlarından oluşan 70 kişiye verilerek değerlendirme yapmaları istenmiştir. Daha sonra elde edilen listelerdeki verilerin toplam değerlerinin yüzdeleri alınmış, yüzde ortalaması ile "*Görsel Peyzaj Değeri*" tespit edilmiştir. Toplam yüzde üzerinden Milli Parkın Görsel Peyzaj Değeri sonucuna ulaşılmıştır.

Çakın (1990), Mimari Tasarım, İnsan, Toplum ve Çevre İlişkileri eserinde; insan, toplum ve çevre ilişkileri disiplinindeki, kuramsal ve yöntem bilimsel gelişmeler, kavramlar özetlenmektedir. Çevrenin değerlendirilmesi etkinliği, değerlendirmede amaç, ölçüt ve düzeyler, çevre değerlendirilmesinin insan/toplum bilimsel boyutları, kuramsal temelleri ve yöntem bilimsel sorunları tartışılmaktadır. Mimari programlama ve tasarım için veri toplamak, insan –çevre değişkenleri arasındaki ilişkilerin niteliğini inceleyip kurumsal bilgi elde etmek, yaşanan çevreleri, yapısal öğeleri nesnel ve öznel olarak değerlendirmek amacı ile ölçme ve istatiksel analiz konuları irdelenmiştir.

Gür (1996), Mekân Örgütlenmesi eserinde; çevre ve davranış araştırmaları çerçevesince, insan ve çevre dinamiklerini çözümleyen, "*mekân"* ve "*yer"* başta olmak üzere tüm insan yapısı çevrenin değerlendirilmesini ele almaktadır. Çevre-Davranış araştırmalarında kullanılabilecek yöntem ve teknikleri tartışmaktadır. Bu yöntemleri; Anketler, Görsel anketler, Görüşmeler, Farklılaşım Skalaları, Likert Tutum Skalasının kullanımını değerlendirmektedir

Yavuz (2007), Uluslararası Destinasyon Markası Oluşturulmasında Kimlik Geliştirme Süreci: Adana Örneği, doktora tezinde, başarılı bir destinasyon markası geliştirmeye temel olan marka kimliği konusu ele alınmıştır. Adana Kenti, uygulama alanı olarak seçilmiştir. Kentin marka kimliğine ilişkin veriler Kent yöneticilerinden, kalitatif bir araştırma yöntemi olan Delfi Yöntemi ile toplanmıştır. Çalışma sonucunda, Adana markasının öne çıkan kimlik unsurları tespit edilmiştir. Araştırma ile ilgili olarak yapılan pilot çalışmada kullanılan ilk veri toplama aracı, tamamen açık uçlu sorulardan oluşturulmuş olan bir "*derinlemesine mülakat formu"*dur. Bu veri toplama aracı, kentin en önemli kimlik bileşenlerini keşfetmek amacıyla öncü pilot çalışmada kullanılmıştır.

Pilot çalışma ile elde edilen öncü veriler, çalışmanın asıl örneklemi olan kent yöneticilerine uygulanacak olan formun oluşturulmasında kullanılmıştır. Ankette yer alan açık uçlu sorular, pilot çalışmanın veri toplama formunda yer alan ve kent kimliğinin ortaya çıkarılması amacına etkin olarak hizmet ettiği, pilot çalışma sonucunda anlaşılan sorulardır. Bu açık uçlu sorular aracılığıyla kent yöneticilerinin kentin kimlik bileşenlerine ilişkin fikirlerinin ortaya çıkarılması hedeflenmiştir. Kapalı uçlu önermeler ve açık uçlu sorular yardımıyla elde edilen veriler "*kelime sayma"* ve "*desteleme"* gibi kalitatif yöntemler kullanılarak kapalı uçlu önermeler haline getirilmiştir. Bu önermeler,

kentin öne çıkan kimlik bileşenlerinin tespit edilmesi ve bu bileşenlerin önem derecelerinin belirlenmesi amacıyla kullanılmıştır (Yavuz 2007).

Silva (2004) tarafından yapılan; Mapping meaning in the city image: towards managing the imageability of urban cultural landscapes doktora tezinde, tarihi alan koruma çerçevesince bir yöntem önerilmiştir. Dünya miras listesinde yer alan Sri Lanka'nın Kandy kentinde, tarihi çevreyi oluşturan kültürel peyzaj elemanlarının halkın gözündeki imajı, anketler aracılığı ile tespit edilerek, kimlik elemanı olarak durumu ve önemi değerlendirilmiştir. Bu değerlendirme için anket yöntemi kullanılmıştır. "*Free Listing"* olarak adlandırılan sorgulama yönteminde kişilere 1 den başlayarak kentlerindeki 50 adet önemli gördükleri yapıları, caddeleri, sokakları, yerleri, aktiviteleri, doğal öğeleri vb. öğeleri derecelendirerek sıralamaları istenmiştir. Bu derecelendirmeye göre de kent imgeleri, imajı ve kimliğe etki derecelerine göre öğeler değerlendirilmiştir. Bu değerlendirilmeye göre de kent imajının ve imgelenebilirliğinin bütüncül olarak ele alınmasının koruma- geliştirme politikalarında başarı sağlayacağı sonucuna ulaşılmıştır.

Ocakçı ve Southworth (1995), Elements of Urban Identity: The Case of the Beykoz District of Istanbul çalışmalarında, İstanbul-Beykoz semtinin yapay, doğal ve sosyal çevre kimliğini belirlemeye yönelik olarak anket yöntemi kullanmışlardır.

•Kullanıcıların sosyal karakteristiklerini bulmaya yönelik olarak kullanıcılara ait kişisel bilgiler,

•Kullanıcı tarafından tanımlanan yapay çevre kimlik elemanları, olmak üzere iki başlıkta ele alınmıştır. Kullanıcılara yaşadıkları bölge ve İstanbul için ucu açık sorular sorulmuştur. Bu sorularda bölge sakinlerine kent kimliği açısından olumsuz ve olumlu buldukları 5 öğeyi önem derecesine göre sıralamaları istenmiştir.

Kentsel kimlik öğeleri; bir kenti temsil ettikleri konusunda üzerinde toplumsal uzlaşı, düşünce birliği içinde olunan doğal, sosyal ve yapılaşmış çevre öğeleridir (Ocakçı ve Türk 2012); bu tanımdan yola çıkarak kent kimliği ve kent kimliği bileşenleri; doğal çevreden kaynaklanan kimlik elemanları, beşeri (sosyal) çevreden kaynaklanan kimlik elemanları, yapay(yapılandırılmış) çevreden kaynaklanan kimlik elemanları olarak sınıflandırılmıştır (Lynch 2013, Worskett 1970, Relph 1976, Nasar 1998, Ocakçı ve Soutworth 1995, Hague 2005, Madran 2011).

Bu sınıflandırma ve tanımlar temel alınarak; araştırma alanında toplumsal uzlaşı içinde olunan kimlik öğelerinin tespiti için anket yöntemi kullanılmıştır. Anket çalışması; pilot

çalışma, Konuralp'te yaşayanlar için ve Konuralp'te çalışanlar için uygulanmak üzere 3 aşamalı planlanmıştır. Sözlü tarih görüşmeleriyle de anket yönteminin desteklenmesi hedeflenmiştir.

Anket Formunun Hazırlanması; Anket formu hazırlanırken, Deniz (2004), Turan (2010), Ilgar (2008), Yavuz (2007), Ocakçı ve Southworth (1995), Silva (2004), Özsüle (2005) çalışmalarından yararlanılmıştır. Araştırmanın evreni, Konuralp beldesine ait 7 mahalle, beldeye bağlı biri mücavir alan köyü olmak üzere 2 köy, toplam 9 yerleşim birimidir. Çözümleme birimi ise, bu dokuz yerleşim biriminde yaşayan 18 yaş üstü kişilerdir. Anket çalışmaları, örneklem grubundaki katılımcıların yaşadıkları çevreyi tanıma, algılama, anlama ve nasıl yorumlandığının belirlenmesini, yaşayanların üzerinden açıklamayı amaçlamaktadır. Anket formunun hazırlanabilmesi için ilk olarak, örneklem alanda, 18 yaş üstü nüfusun %1 kısmına pilot anket çalışması yapılmıştır (Ek-1). Örneklem alanda her mahallenin 18 yaş üstü nüfusunun %1'i oranında, toplam 60 kişiye uygulanmıştır. Veri toplama aracı olarak kullanılan pilot anket çalışmasında, kapalı uçlu önermeler ve açık uçlu sorular yer almıştır. Ankette yer alan açık uçlu sorular aracılığıyla Konuralp'te yaşayanların kenti nasıl algıladıkları ve nasıl tanımladıkları, kentsel imgelerin neler olduğu öğrenilmiştir. Pilot çalışmada yer alan kapalı uçlu önermeler ve açık uçlu sorular yardımıyla elde edilen veriler ve yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen veriler kapalı uçlu önermeler haline getirilmiştir. Ek-2 de verilen pilot çalışması sonucunda, bazı açık uçlu sorular değiştirilmiş seçenekli soru tipine dönüştürülmüş, yeni sorular eklenmiş, tespit edilen hatalar düzeltilerek Ek-3 de verilen anket formu elde edilmiştir. Ayrıca 60 yaş üstü kişilerle sözlü görüşmeler yapılarak alan hakkında bilgi toplanmıştır (Ek-.4).

Anket formu 3 bölümden oluşmaktadır. İlk bölüm 1-9 numaralı sorulardan meydana gelmektedir ve katılımcıların; yaş, gelir durumu, eğitim gibi hem demografik hem sosyal karakteristiklerini bulmaya yönelik olarak kişisel bilgilerden oluşmaktadır.

Anket formunun ikinci bölümünde, katılımcının hangi mahallede yaşadığı, mahalle veya sokak ile ilgili algısı, olumlu ve olumsuz bulduğu yönlerin ölçümü, 12-16. sorularda yer almaktadır.

Anketin üçüncü bölümünde, 17, 18 ve 19. sorularla, Konuralp'in bütününe yönelik algı ve değerlendirmelerin ölçülmesini hedeflenmiştir. Pilot çalışmadan çevre (peyzaj) ile ilgili elde edilen önermeler, kentin öne çıkan kimlik bileşenlerinin tespit edilmesi ve bu

bileşenlerin önem derecelerinin belirlenmesi amacıyla Anket Formunda kullanılmıştır. Bu önermeler, 18 ve 19. sorularda derecelendirilerek sorulmuştur. Önermelerin derecelendirilmesinde, 5'li Likert Tutum Skalası kullanılmıştır (Turan 2010, Birlik 2006, Uzun 2012). Anket formunda yer alan 19.soru; pilot çalışma ve sözlü tarih çalışmasından elde edilen alanın doğal, yapısal ve kültürel özelliklerinden oluşan 8 temel özelliğinin bulunduğu bir listedir. Hazırlanan bu liste ile likert ölçeğine göre araştırma alanının doğal, yapısal ve kültürel özelliklerinin kent kimliği oluşumuna etkisinin ölçülmesi hedeflenmektedir.

Anketin uygulanması: Anket mahalle bazında Tüik 2014 yılı, ADKNS 18 yaş üstü mahalle nüfusu verilerine göre, mahalle nüfuslarının %10'u oranında katılımcı ile gerçekleştirilmiştir (Tablo 2.8).

Tablo 2.7. Örneklem alanı nüfus verileri (Anonim 2015c).

Mahalle	Nüfus(ADKNS2014 18 yaşüstü)	Anket Sayısı %10
Çiftepınarlar	1239	124
Terzialiler	537	53
Murat Demir	756	76
Hüseyin Kıl	726	73
B. Gökmen	349	35
K. Işıldak	575	58
Orhangazi	693	69
Yörükler Köyü	598	59
Aynalı	430	43
Toplam	5903	590

Araştırma alanı 9 mahalleden oluşmaktadır. Bu mahallelerde anket çalışması rastgele seçilmiş, toplam 590 kişiyle yüzyüze görüşülerek, 2015 yılı Haziran ayı süresince 30 günde yapılmıştır. Kişiler genelde evlerine almak istememiş veya sorulara cevap vermekte isteksiz olmuşlardır. Anket çalışması cevap vermek istemeyen, ilgisiz olan vatandaşlar nedeniyle oldukça sıkıntılı bir süreç olmuştur. Araştırmanın yöntemine göre '*İnsider*' Konuralp'ta yaşayanlar, '*Outsider*' grup olarak ta Üniversite Yerleşkesinde, günübirlik gelip, çalışan memur, akademisyen ve öğrencilerle yapılması planlanmıştır. Fakat e-posta yoluyla gönderilen anket formlarını sadece 60 kişi yanıtlayarak dönüş yapmıştır. Dolayısıyla bu sayı değerlendirme yapmak için yeterli olmamıştır.

Elde edilen veriler SPSS (Statistical Package for the Social Science) programı yardımıyla yorumlanmıştır. Değişkenlere ilişkin anlamlı farklılıklar Anova ve Kruskal Wallis testi kullanılarak sorgulanmıştır.

Yapılan çalışmada sırasıyla önce alanın demografik özellikleri, sonra demografik özelliklerin değişkenlere olan etkisi incelenmiştir. Öncelikle, anket çalışmasına katılan örneklem grubunun cinsiyet, yaş, medeni hal, öğrenim düzeyi gibi demografik bilgilerinin frekans analizleri yapılmıştır.

Ayrıca değişkenlerin durumlarının ve etkilerinin daha iyi anlaşılması adına karşılaştırmalı tablolar ile analizler detaylandırılmıştır. Katılımcılara ait, anket formunun 1-9. Soruları ile elde edilecek sosyo-ekonomik özellikler ile 10-19. sorulardan elde edilecek veriler arasında $P \leq 0,05$ eşitliği aranarak, anlamlı ilişkiler araştırılmıştır. Meslek, yaş, eğitim, gelir durumu daha önce kişinin veya ailenin yaşadığı çevrenin, yaşadıkları yeri algılama ve değerlendirmesinin ilişkileri sorgulanmıştır. Bu ilişkilerin çevreyi değerlendirmedeki rolü yorumlanmıştır.

2.2.3.Peyzaj karakterinin 1982-2015 yıllar içindeki değişiminin tespit edilmesi

Araştırma alanını oluşturan 7 mahalle, mücavir alan sınırları içinde yer alan Yörükler köyü ve antik kentin sınırları içinde yer alan Aynalı köyünün 1982 -2015 zaman dilimi içinde peyzaj karakteri değişiminin tespiti için, (Bkz. Tablo 2.10) materyal listesinde yer alan arşiv uydu görüntüleri, fotogrametrik haritalar ve halihazır haritalar, Arc Gıs 10.3 yazımı kullanılarak, vektör verilerle sayısallaştırılmıştır. Zaman Aralığının 1982 -2015 yılı olarak tespit edilmesinde etken, elde edilen en eski fotogrametrik haritanın 1982 yılına ait olmasından kaynaklanmaktadır. Araştırmada; 2015 tarihli arşiv uydu görüntüsü elde edilemediğinden, 2014 tarihli arşiv görüntü, Düzce Belediyesi İmar Müdürlüğünden elde edilen güncel bilgiler ve arazide yapılan gözlem yöntemiyle elde edilen verilerle Haziran 2015 tarihi temel alınarak güncel tematik haritalar elde edilmiştir.

Arc Gıs; coğrafi bilgilerin bilgisayar ortamında analiz edilerek, kent planlama, peyzaj planlama, çevre düzenlemesi çalışmaları için, Coğrafi Bilgi Sistemlerini kullanarak veri tabanı oluşturulması ve analizlerinin yapılmasını sağlayan bir yazılımdır. Coğrafi nesneler sonsuz çeşitlilikte şekil ve boyuta sahiptir, ancak bunların hepsi, nokta (point), çizgi (line), alan (polygon) olarak 3 geometrik şekil ile temsil edilmektedir. Alanlar; ülke sınırları, İl sınırları, göller, arazi sınıfları vs gibi coğrafi objeleri, çizgiler; nehir, kanal, yol gibi coğrafi objeleri, noktalar; ağaç, kuyu, direk gibi coğrafi objeleri temsil etmektedirler ve bu özelliklerin hepsine toplu olarak vektör veri denilmektedir. Vektör veriler kullanılarak oluşturulan haritaların, kullanılan vektör verilere ait sözel bilgileri öznitelik tablolarında saklanmaktadır. Vektör veriye ait uzunluk, alan veya sözel nitelik

bilgilerinden oluşan bu tablolar her harita katmanında ayrı olarak depolanmaktadır (Esri 2013).

Peyzaj karakteristiklerinin algılanması için yapılan peyzaj ölçümleri peyzaj planlama ve peyzaj yönetimi kararlarını destekleyen araçlardır. Jaeger (2000)'e göre peyzaj yapısının ölçülmesi;

- Peyzaj gelişimini ortaya koymak,
- Peyzajda zaman içinde ortaya çıkan parçalılığı değerlendirmek,
- Yapısal özellikler ile peyzaj fonksiyonu ve peyzaj değişimi arasındaki ilişkileri belirlemek için gereklidir (Gökyer 2012, 2013).

Peyzaj ölçümleri, Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) ile birlikte kullanılarak, peyzajdaki mekânsal dağılım ve yapısal kompozisyonun belirlenmesi için gerekli ölçümler yapılabilmektedir. Peyzaj yapısının belirlenmesi, bu yapıdaki değişimlerin ortaya konulması ve değerlendirilmesine ilişkin olarak Şekil Ölçümleri (Alan/Yoğunluk ölçümleri) kullanılan peyzaj ölçümlerinden biridir (Elkie et al. 1999, McGarical ve Marks 1994, McGarical et al. 2002). Şekil ölçümünde kullanılan leke düzeyi (McGarical et al. 2002, Farina 2000); leke sayısı ve ortalama leke boyutu alandaki parçalılığın değerlendirilmesinde kullanılmaktadır. Sınıf Alanı ölçümleriyle zaman içinde her bir arazi örtüsünde ortaya çıkan alansal değişim tespit edilebilmektedir (Gökyer 2012,2013).

Tablo 2.8 de verilen materyal listesi kullanılarak, 9 yerleşim yeri için yerleşim, arazi kullanımı, yeşil alanlar, yollar ve arkeolojik sit alanları, arazinin morfolojik özellikleri sayısallaştırılarak dağılım, oranları ve yıllar içindeki değişimi tespit edilmiştir. Haritalanabilen en küçük vektör birim olan "*parsel"* temel öge olarak alınmış ve çalışma alanında aynı özelliği gösteren alanlar, poligonlar elde edilerek sayısallaştırılmıştır. Elde edilen poligonlara ait oluşturulan öznitelik tablolarından, karaktere ait alan ölçüsü (km^2), uzunluk (km) değerleri elde edilmiştir. Karakteri temsil eden parsel adetleri kullanılarak ilgili karakterin oranı ve yıllar içindeki değişimi bulunmuştur. Elde edilen sayısal değerler tablolara aktarılmıştır.

Tablo 2.8. Materyal listesi.

Ölçek	Yılı	Materyal Niteliği	Pafta
1/25 000	1982	Fotogrametrik Harita	G26a1-2,
1/25 000	1997	Fotogrametrik Harita	G26a1-2
	2003.01.15	Quickbird Orthoready, Çözünürlük 50 cm 3 bantlı,16 bt.	
	2013.04.05	GE1: Orthoready, Çözünürlük 50 cm, 3 bantlı, 16 bit	
	2014.05.27	PL –PNP: Pleiades. Çözünürlük 50 cm, 3 bantlı, 16 bit	
1/1000	2000-2010-2014	Konuralp Hali hazır harita ve Revizyon imar planları	
		Lütfü Şimşek Fotoğraf Arşivi	
		Konuralp Belediyesi Fotoğraf Arşivi	
		Çoşkun Günal Fotoğraf Arşivi	

Tablo 2.9. Yol kademelenmesi.

Kademe	Nitelik	Genişlik
1. Derece	Asfalt yol	20-30 mt. kesit
2. Derece	Beton parke veya taş kaplama	7-10-12-mt. kesit
3.Derece	Kaplama yok	7-10-12 mt kesit

1982 ve 1997 yıllarına ait fotoğrametrik haritaların lejant bilgileri kullanılarak yollar sayısallaştırılmış ve öznitelik tablosu, tablo 2.9 a göre düzenlenmiştir. Eetvelde ve Antrop (2009), çalışması temel alınarak, tablo 2.10 da verilen peyzaj karakteri göstergelerine göre, çalışma alanı 1982-2015 tarih aralığında ele alınarak peyzaj karakterler tiplerindeki değişim haritalara aktarılmıştır. Yerleşim alanları, arazi kullanımı, yollar, arkeolojik sit alanları, yeşil alanları gösteren tematik haritalar Arc GIS 10.3 yazılımı kullanılarak elde edilmiştir. Tematik haritalara ait öznitelik bilgilerini gösteren sayısal tablolar her bir dönem için gösterilmiştir.

Tablo 2.10. Peyzaj karakteri göstergeleri (Eetvelde ve Antrop2009).

Ölçü Birimi	Peyzaj Karakterinin Göstergesi
Karakter alanının oranı %	Baskın karakter
Parsel (karakter alan sayısı adet)	Peyzaj karakter alanının mekânsal parçalanma derecesi,
Ortalama parsel alanı km^2	Geometrik karışıklık, varyasyon,
Parsel yoğunluğu adet/km^2	Peyzaj ölçeği, peyzaj elemanlarının boyutları

2.2.4.Araştırma Alanında Yapısal Çevrenin Morfolojik Özelliklerinin Tespiti

Kente ait doğal yapı ve sosyal çevrenin genel karakterini yansıtan doku, yapılar ve onlar arasındaki boşlukların kompozisyonundan oluşmaktadır. Yapılar; büyüklükleri, fonksiyonları, tarihi özellikleri, anlamları ile çeşitlilik sunarlar, boşluklar ise; yapı adası boşlukları, sokaklar, caddeler, parklar, meydanlar, su yüzeyleridir ve bu iki temel öğenin doluluk-boşluk bağlamında oluşturdukları ilişki ve biçim, kentin dokusunu ortaya

çıkarmaktadır. Yerleşim dokusu, temsil ettiği dönemin teknolojisini, morfolojik özelliklerini, yaşam biçimini, yerleşmenin kimliğini oluşturmaktadır ve kent formunu tanımlamaktadır (Altaban 2013, Ocakçı ve Türk 2012).

Birlik (2006)'e göre; tarihi çevrelerde kentsel kimlik değişiminin eşik analizi: Trabzon'da bir deneme isimli doktora tezinde, insan yerleşimlerinin birikimlerini taşıyan kentlerin, özellikle sanayileşme sonrası küreselleşmenin mimari dayatmalarına karşı, hem geçmişi gölgede bırakan hem de giderek artan yapılaşma baskısı ve kuşatması ile hızla değişmekte; kimliklerini kaybetmekte olduğunu vurgulamaktadır. Bu nedenle çalışmasında, kentsel tasarım ve planlama bütünlüğü açısından; tarihi çevrelerde ve sokak silueti ölçeğinde, kentsel kimlik değişiminin eşik noktasının bireylerin algılama düzeylerine göre saptanmasını amaçlamıştır. Araştırmada tarihi çevre özelinde Trabzon kentinin, kentsel sit alanlarının geleneksel sokak siluetini karakterize etmesi nedeniyle geleneksel sivil mimariye ve sokaklara yönelik cephe etütleri geliştirilmiştir. Elde edilen tipolojilerden yararlanarak kentsel kimliği yansıtan bir sanal-geleneksel sokak silüeti oluşturulmuş, tarihi çevrelerde kentsel kimlik değişiminin görsel çevre kalitesi açısından kontrolüne yardımcı olmak amacıyla, siluetin değişim öncesi ve sonrası görünümleri kullanıcı grubu tarafından değerlendirilmiştir.

Besim (2007); Özgün kentsel mekânların okunması ve belirlenmesi üzerine analitik bir çalışma: Bodrum Türk kuyusu örneği; Doktora tezi; mimarlık, kentsel tasarım ve peyzaj mimarlığı açısından değerlendirilmesi gerekli olan tarihi ve kültürel varlıkların bir araya gelişleriyle oluşturdukları düzenin ortaya çıkartılmasını ve sistemin algılanmasını sağlamayı amaçlayan belge niteliğinde bir araştırmadır. Bodrum ve Türk kuyusu mahallesi'ndeki özgün kentsel mekânların varlığının ve geleneksel yaşam ile kent arasındaki ilişkilerin saptanması ile ilgili bir çalışmadır.

Çalışmada ana malzeme; Bodrum ile ilgili olan yazılı ve görsel dokümanlar, çalışma alanında yaşayanlarla yapılan sözel görüşmeler ve incelenen alandaki algı birikimidir. Araştırmacının çalışma alanında doğmuş ve yaşamışlığından kaynaklanan bilgi ve materyal birikiminden yoğunlukla faydalanılmıştır. Bodrum ile ilgili edebi eserler üzerinden kentsel mekânlara dair okumalar yapılmıştır. Tez, Bodrum üzerine kentsel tasarım ölçeğinde yapılacak çalışmalara öncülük edecek detaylı tespit ve kentsel doku analizlerini sunmayı, Bodrum Türk kuyusu Mahallesi'ndeki geleneksel yaşam hakkında

gerçekçi bilgiler elde etmeyi hedeflemiştir. Bodrum kenti ve benzer özelliklere sahip diğer kentlerin dönüşüm süreçleri için tasarım ipuçları vermektedir (Besim 2007).

Kuter (2007), araştırma alanı Çankırı tarihi kent merkezi olan çalışmasında, arazi etüt çalışmaları ve anket uygulamaları sonucunda elde edilen bulgular doğrultusunda kent merkezinde yer alan doğal ve kültürel değerlerin sürdürülebilirliğinin sağlanması için öneriler geliştirmiştir. Ayrıca, gerek Çankırı kenti için gerekse benzer araştırmalara veri tabanı oluşturmak amacı ile kentsel sit alanını kapsayan hâlihazır haritaların sayısallaştırılarak bilgisayar ortamına aktarılma işlemleri ile öznitelik bilgileri ve konumsal veriler ilişkilendirilerek sorgulamaya hazır hale getirilmiştir. Tarihi kent merkezlerinin korunarak kültürel sürekliliğinin sağlanmasında ve yaşanabilir mekanlar olarak gelecek nesillere aktarılmasında peyzaj mimarlığı ve kentsel peyzaj tasarımının önemini ortaya koymayı amaçlayan bu araştırmada, araştırma alanının mahalle sınırları, arazi kullanım özellikleri, kat sayıları, yapısal sistem – yapı malzemesi, yapısal durum, konfor koşulları, mülkiyet durumu, ulaşım, tescilli yapı ve alanlar, harita ile görüntü arasında ilişki kurulması (hot linking), mevcut bitkisel materyal ve donatı elemanları konularında elde edilen verilerin bilgisayar ortamına aktarılmasında ArcView 3.2a ve ArcGIS 8.3 yazılımları kullanılmıştır.

İncelenen; Birlik (2006), Kuter (2007), Besim (2007) çalışmalarından yola çıkarak araştırma alanının yerleşim dokusunun özelliklerini tespit etmek amacıyla; fotoğrametrik haritalar ve uydu görüntüleri sayısallaştırılarak, Düzce Belediyesi'nden temin edilen güncel hali hazır harita bilgileriyle elde edilmiş olan 2015 yılı yerleşim haritası temel alınarak araştırma alanı mahalle bazında tek tek gezilerek;

- Yerinde yapılan gözlemlerden
- Çekilen fotoğraflardan
- Sokak sakinlerinin bilgilerinden, yararlanılarak fiziksel çevreye ait, tablo 2.12 de verilen bilgiler elde edilmiştir.

Gözlemler sonucu elde edilen yapılaşma özellikleri; teknik, malzeme, kullanım amacı ile ilgili veriler Arc Gıs yazılımı kullanılarak, sayısallaştırılmış uydu görüntülerinden elde edilen haritaların öznitelik tablolarına aktarılmıştır. Çalışma alanına ait bir veri tabanı oluşturulmuştur. Anonim 2003 ve Türkyılmaz vd. 2005 çalışmalarında kullanılan yöntemle, araştırma alanındaki geleneksel dokunun dağılımı, kat yükseklikleri dağılımı, arazi kullanım haritaları, topografya (eğim, bakı**,** yükseklik) özellikleri, toprak

kabiliyetleri sınıflandırması, yollar, sınırlara ait tematik haritalar (doğal sınırlar, arkeolojik sit alanları, idari sınırlar), ve öznitelik tabloları yorumlanmak üzere elde edilmiştir.

Tablo 2.11. Arazi gözlemi ile elde edilen veriler.

Yerleşim Dokusu	Nitelik	Amaç
Yapılar	Kat yükseklikleri, Malzeme Yapım tekniği Yapı ve çevre ilişkisi	Geleneksel Mimari örneklerinin sayısal verisine ulaşmak, Korunması gereken örnekleri tespit etmek
Mahalle	Sokak isimleri Odak noktası	Geleneksel dokunun analizi
Yollar	Malzeme	Uydu görüntülerinden sayısallaştırılarak elde edilen yollar haritasının güncel durumunun yerinde kontrolü

Arazi gözlemleri sonucu, yapılara ait elde edilen veriler, "*Geleneksel"* ve "*Diğer Yapılar"* olarak sınıflandırılmıştır. Yerleşim karakter tipini meydana getiren, Geleneksel konut dokusunun içinde, teknik ve malzeme olarak, tadilat görmemiş, ekleme yapılmamış, özgün örnekler "*Hımış*" olarak sınıflandırılmıştır. Çalışma sonunda elde edilen tematik haritaların analizi yapılarak değişmiş, değişmekte ve durağan alanların sınırları belirlenmiş, zaman içinde oluşan değişimin tehdit ettiği kültürel peyzaj ve kimlik elemanlarının korunması ve sürdürülebilirliğine yönelik Kültürel Peyzaj Koruma Alanları oluşturulmuş, bu alanlara ait yapılaşma kararları önerilmiştir.

3.BULGULAR VE TARTIŞMA

3.1.ÇALIŞMA ALANI DOĞAL VERİLERİ

3.1.1.Topoğrafya ve Jeomorfoloji

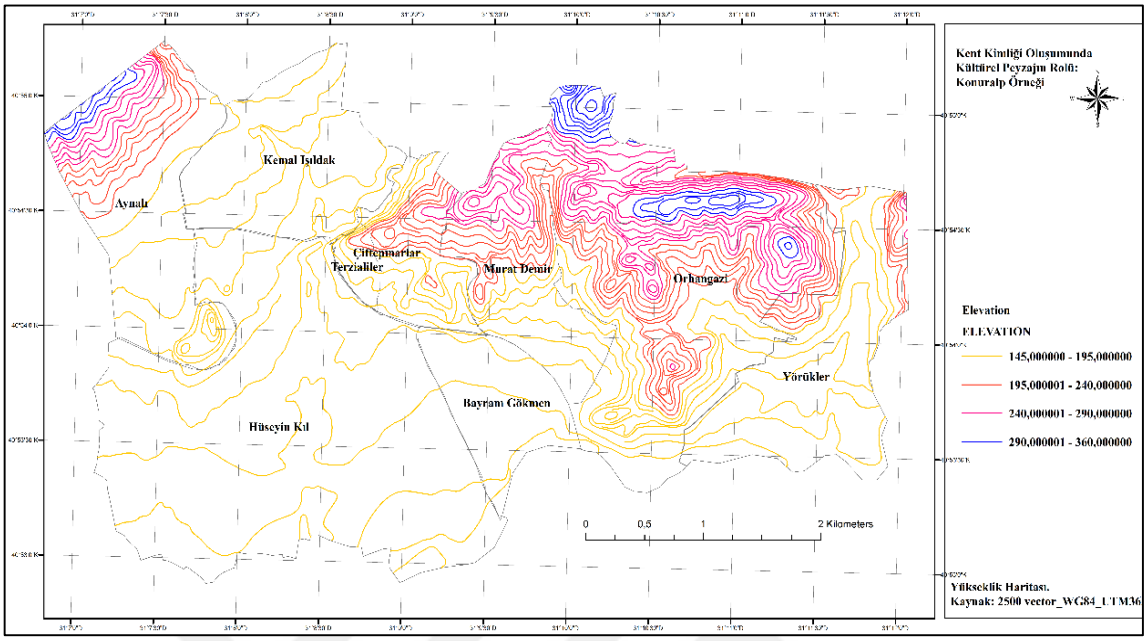
Karadeniz kıyı dağlarının batı kesiminde yer alan Düzce İl'inin % 86 sı, yaklaşık 2.200 km^2 alan dağlık ve engebeliktir. Dağlar birçok yerde derin vadilerle yarılmıştır. Düzce Ovası'nın güneyinde Elmacık dağlarının kuzey kesimi, doğusunda da Bolu dağlarının kuzeybatı kesimi, Düzce İl'i sınırları içinde kalır. Elmacık dağları üzerinde yaylaların da yer aldığı doğu-batı yönünde uzanan dorukta, Kardüz yaylasında 1.830 m rakımlı tepe İl' in en yüksek noktasıdır. Elmacık dağının kuzeyinde Düzce fayı; güneyinde Kuzey Anadolu fayı yer almaktadır. Düzce Ovası ile Akçakoca arasında Kaplan Dede ve Orhan dağları yer almaktadır. Bu dağlarda en yüksek nokta 1.169 m ile Kaplan Dede tepedir. Bu yüksekliklerden kuzeye doğru arazi orta dereceli bir eğimle alçalarak denize ulaşır (Anonim 2011b).

Araştırma alanının güney, güneydoğu ve güneybatı cephelerini; Kuzey Anadolu fay kuşağındaki yer hareketlerinin etkisiyle oluşmuş genç bir çöküntü havzası olan kabaca kare biçiminde Düzce Ovası sınırlamaktadır. Alanın büyük bir bölümü ovaya hâkim bir tepede yer almaktadır. Batı ve kuzeybatı cephesinde de Kaplan Dede ve Orhan dağları yer almaktadır (Anonim 2011b).

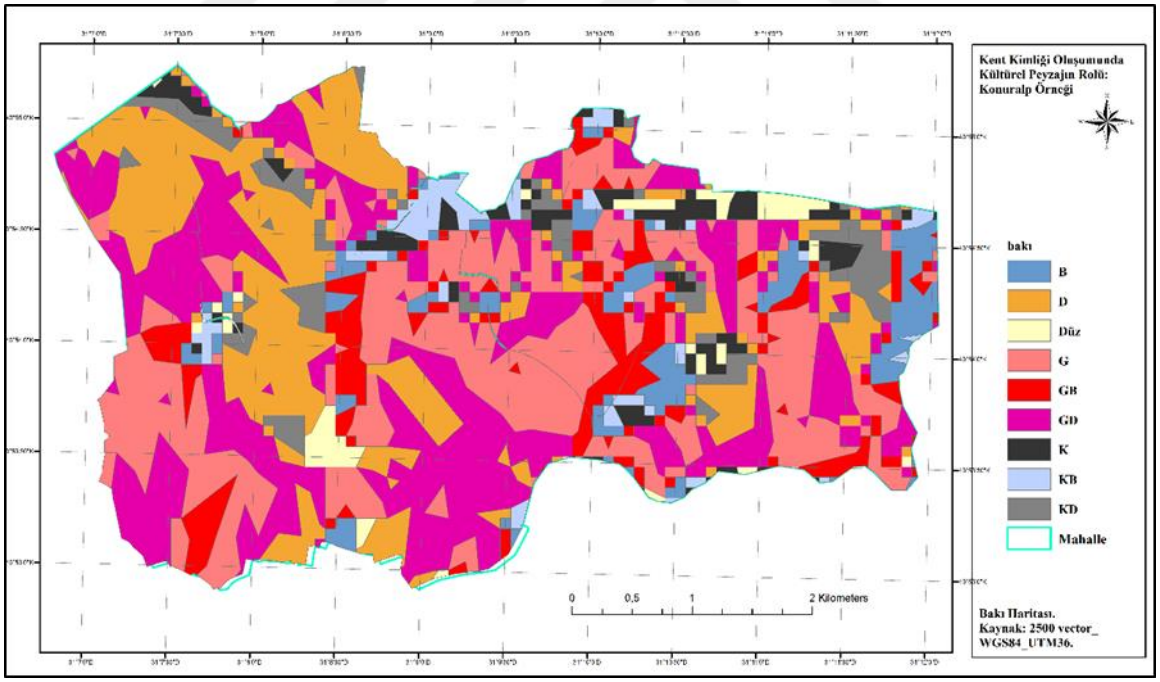
Araştırma alanı, Yörükler köyü, Küçük Melen deresine yakın güney bölgelerde 0-165 metre, kuzeyde 300– 360 metre yüksekliğe çıkmaktadır. Güneye bakan eteklerde 170-250 metre arasında arazi yüksekliği değişmektedir. Hüseyin Kıl ve Bayram Gökmen mahalleleri 0-165 metre rakımda ve en düşük arazi kotunda bulunmaktadır. Aynalı köyü, kuzeyde 360 metre, güney eteklerinde ise 250-170 metre yükseklikte bulunmaktadır. Terzialiler yerleşimi 170-210 metre arasında konumlanmış, Çiftepınarlar mahallesi ise 170-250 metre yükseklikte bulunmaktadır (Anonim 2011b).

İl arazisinin fiziki özellikleri hakkında verilen bilgiler aynı zamanda İl'in jeomorfolojik özelliklerini de yansıtmaktadır. 259.300 hektar genişliğindeki İl arazisinin %14'ü olan 36.050 hektarlık kısmı Düzce Ovası'dır. Geri kalan alanın % 86'sı olan 223.250 hektarlık kısmı ise dağlık ve engebeli arazidir. Düzce Ovası'nı sınırlayan dağların yükseltileri

genelde doğudan batıya gidildikçe azalmakta, kuzeyden güneye gidildikçe artmaktadır. (Anonim2011b).

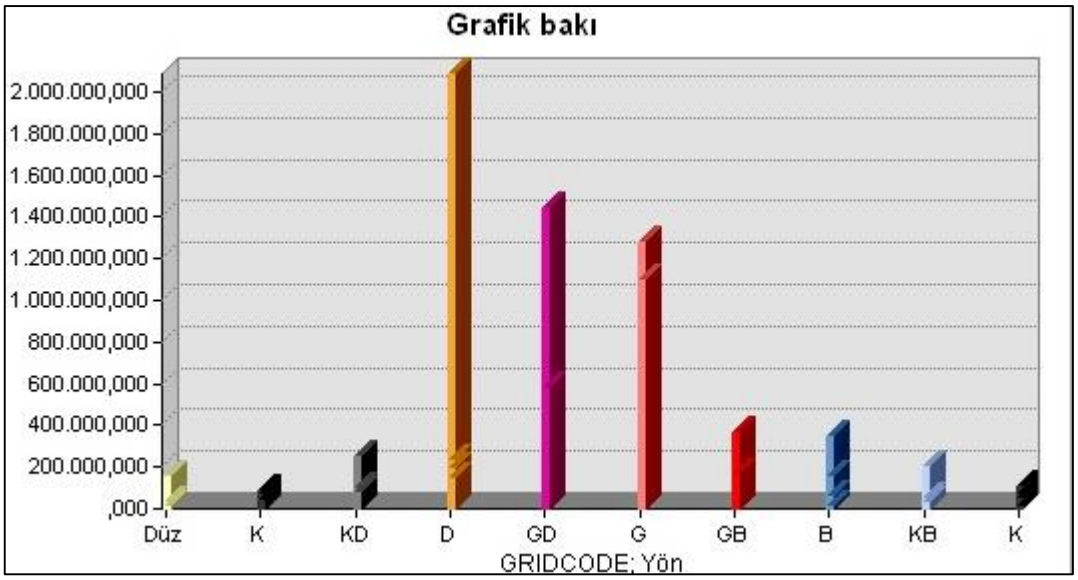

Şekil 3.1. Yükseklik haritası.

Şekil 3.2. Bakı haritası (NİK, 2015).

Çalışma alanının büyük bir kısmı doğu, güney ve güney-doğu bakıya sahiptir (Şekil 3.2 ve Şekil 3.3). Çiftepınarlar, Murat Demir ve özellikle Orhangazi mahalleleri ve Aynalı köyü yönlenmesi, güney ve güney doğu yönündedir. Bu mahalleler aynı zamanda Düzce ovası manzarasına sahip yerleşimlerdir.

Şekil 3.3. Bakı-yön-alan grafiği.

3.1.2.Jeoloji

Araştırma alanının morfolojisi hemen hemen jeolojik oluşumuna bağlıdır. Düzce civarındaki en yaşlı birim Düzce ovasının güney batısında Efteni Gölü ile Çapayakabey köyü arasındaki yüzeylenen Prekambriyen yaşlı metagranotoyitlerdir (PEy). Düzce Fayı bu birimler ile Kuvaterner çökelleri arasındaki sınırı oluşturmaktadır. Düzce, Yığılca, Elmacık Dağı ve çevresini içine alan bölgede, Batı Pontid zonu, Armutlu-Almacık-Arkot dağı zonu ve Sakarya zonuna ait birimler tektonik ilişkili olarak birlikte bulunmaktadırlar. Bölgede Batı Pontid zonuna ait amfibolit, gnays gibi yüksek dereceli metamorfitlerden oluşan Prekambriyen yaştaki Yedigöller formasyonu ve bunları kesen aynı yaştaki Bolu granitoyidi; bunların üzerine uyumsuz olarak şeyl, çamurtaşı ve kumtaşından oluşan Alt Ordovisiyen yaştaki Kocatöngel formasyonuyla başlayan "*İstanbul Paleozoyik istifi"* gelmektedir (Anonim 2015d).

Ovayı çevreleyen Elmacık dağının kuzeyinde Düzce fayı; güneyinde Kuzey Anadolu fayı yer almaktadır. Düzce ovası, kenarları fay hatlarıyla sınırlanmış çöküntü hendeği içindeki birikimle oluşmuştur. Düzce Ovası ile Akçakoca arasında Kaplan dede ve Orhan dağları yer almaktadır. Ova ile dağlar arasında da Konuralp beldesi yer almaktadır. Bu dağlarda en yüksek nokta 1.169 m ile Kaplan Dede tepedir. Bu yükseklikerden kuzeye doğru arazi orta dereceli bir eğimle alçalarak denize ulaşmaktadır. Etrafını çevreleyen yükselme alanları ise aşınma yüzeyleridir. Ovanın kuzeyi, Konuralp beldesinin bulunduğu bölge,

batı-doğu doğrultulu fay hatlarıyla sınırlanan jeolojik ünite, büyük ölçüde Eosen'de oluşmuş fliş, volkanik fasiyes ve ayrılmamış bir yapı göstermektedir (Özdemir 1992).

Düzce Havzası veya ovasının, oluşumunun gereği, asıl yapısı kum-silt-kilden oluşmaktadır. Kumlu ve killi seviyeler sıkça tekrarlanmaktadır ve bunların yer altı verileri kullanarak haritalanması oldukça güç olmaktadır. Deprem sonrasında kumlu zemin üzerindeki binalar "*sıvılaşma*" olayına, killi zeminlerdeki ise "t*aşıma kapasitesi yenilmesi"* olayına bağlı olarak yıkılmışlardır. Düzce Havzası'nda depremden zarar görmeyen yerleşim yerleri, ya temel kayalar üzerine, ya da havza kenarındaki eski alüvyonlu tortullar üzerine kurulu olanlardır. Düzce Havzası bulunduğu yerin jeolojik yapısı gereği her zaman deprem riski altında bulunmaktadır (Anonim 2015d).

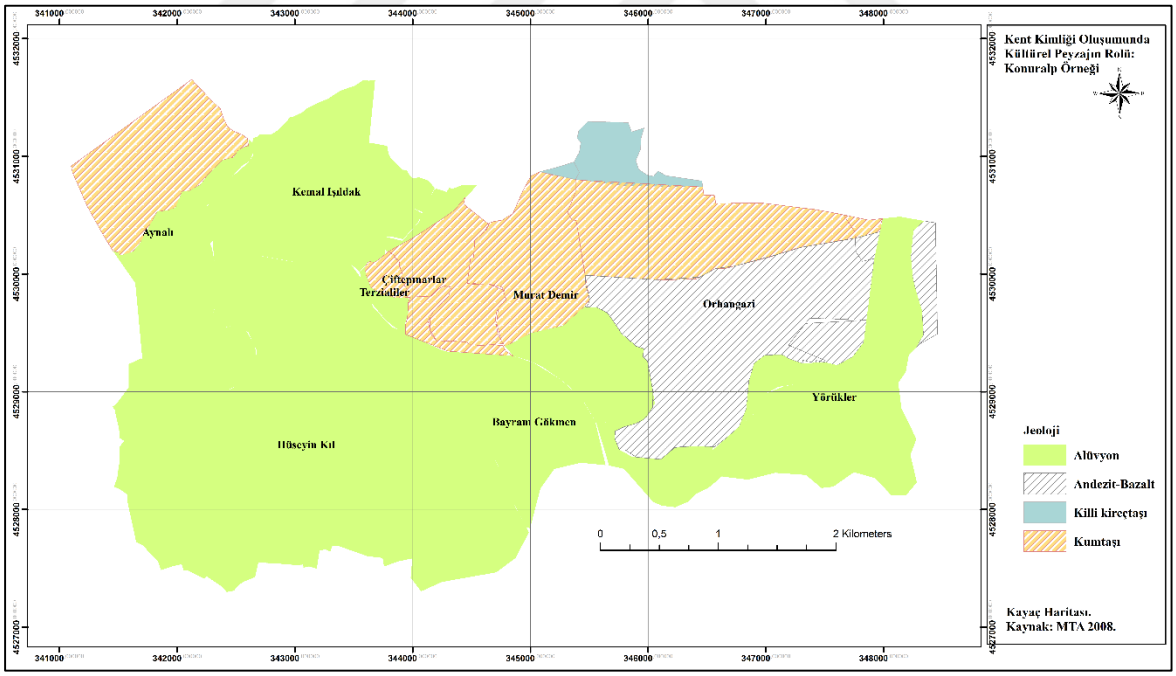
Düzce Havzası temelindeki en yaşlı metamorfikler (Bolu Masifi) muhtemelen Sakarya zonu'na ait oluşuklardır. Bunun içinde ve metamorfikleri kesen granit-granitoidler ise Istranca masifinin parçalarıdır. Düzce Havzası'nın kuzeyindeki Ordovisiyen-Tersiyer yaşlı tortul birimlerinin tümü İstanbul zonu'na aittir. Bölgedeki Üst Kretase yaşlı volkanitleri, Istranca masifini kesen yay volkanizmasının ürünü olduğu sanılmaktadır (Şengör vd., 1984). Özetle, Doğu Marmara bölgesinin jeolojik iskeleti, Eosen-Oligosen sırasında İntrapontid Okyanusu'nun kapanmasıyla kurulmuştur. Bu sırada oluşan ve yaygın bir kıtasal volkanizma olan ve yörede geniş alanlar örten Yığılca üyesi üretilmiştir. Tektonik yükselme sırasında tabandaki kırılmalar nedeniyle, yükselti farklılıkları ortaya çıkmış, ovaların yapısı belirlenmiştir. Eosen sonunda deniz yüzeyine çıkmaya başlayan bölgenin çukur yerlerinde Neojen Gölleri oluşmuştur. Bu göllerin oluştuğu çukur alanların, akarsuların taşıdığı alüvyonlarla dolması sonucu, ova bu günkü morfolojik yapısını kazanmıştır (UTTA 2004).

Çilimli Fayı: Havzanın kuzeyinde Cumayeri - Konuralp arasında uzanmaktadır. Yaklaşık 13 km uzunluğunda olan bu fay Güneybatıdaki Hendek Fayı'nın devamında yer almaktadır. Fayın niteliği ve aktivitesine ait veri toplanamamıştır. Gözlemler fayın olasılıkla aktif bir fay olduğunu göstermektedir. Uydu görüntüleri üzerindeki bazı belirtiler Çilimli Fayı'nın Kuzeydoğuya doğru Yığılca yönünde devam ettiğini göstermektedir. Ancak bu konuda kesin yorum için bilgiler yeterli değildir (UTTA 2004).

İnceleme alanının geniş bir bölümünde Çaycuma formasyonu yüzeylenmektedir, kumtaşı-konglomera-marn-tüfit ardalamalı olup, Erken-Orta Eosen yaştadır.

Kumtaşlarının tutturulması yer yer iyi, yer yer kötüdür. Mevcut ardalanmanın düzenli olmadığı ve kumtaşı, marn veya volkanitlerin çoğunlukta olduğu gözlenmektedir. Bazı bölgelerde volkanitler aglomera, lav, tüf, tüfit olarak görülür ve geniş örtü niteliği taşımaktadırlar. Kolay altere olmaları ve aşınmaları nedeniyle derin vadilerin oluşmasına neden olmaktadırlar. Dolayısıyla kütle hareketleri açısından zayıf bir birim olarak değerlendirilmektedir (Anonim 2015e).

Konuralp beldesi, Düzce ovası kuzeydoğu kenarında, ortalama 200 m rakımlı, kısmen engebeli bir arazi üzerinde kurulmuştur. Konuralp'in eski yerleşim yeri kumtaşı-çamur taşı tabakalarından oluşan kaya zemindir. Fakat zamanla ovaya yayılım olmuş ve Kemal Işıldak, Hüseyin Kıl mahalleleri ve kısmen güney bölümü Murat Demir mahallesi alüvyon zeminde bulunmaktadır (Şekil 3.4), Yörükler köyü de alüvyon zeminde yer almaktadır. Düzce deprem fayına uzaklık ise 15 km'dir (Anonim 2015d). Beldenin doğusunda Üniversite kampüsünün kurulduğu kesimde de arazi engebeli, zemin ise marn ara seviyeli volkanik kumtaşı, aglomera, lav ve tüflerden ibaret kaya zemindir (Anonim 2011b, Anonim 2015e).

Şekil 3.4. Çalışma alanı kayaç haritası (MTA 2008).

3.1.3.İklim Özellikleri

Batı Karadeniz Bölgesinde yer alan Düzce, Karadeniz İkliminin az yağışlı katında yer almaktadır. Balkanlar ve Marmara üzerinden gelen serin ve yağışlı cephe sistemleri ile

sıcak hava sistemleri Düzce'yi etkilemektedir. Özellikle kış aylarında bu sistemler bol yağış getirmektedir. Toplam yağış yeşil örtünün sürekli kalmasını sağlamaktadır. Bölgede sonbahar ve kış en yağışlı iki mevsim olup, en kurak mevsim yazdır, Düzce'de Aralık ayı en fazla, Temmuz ayı en düşük yağış alan aylardır (Anonim 2011b).

Düzce ovasının etrafı dağlarla çevrili olduğundan, hava akımları fazla etkili olmamaktadır ve özellikle sonbahar ve kış aylarında yoğun sis olayları meydana gelmektedir (Resim 3.1). Rüzgârın yıllık ortalama hızı 1,2 m/sn'dir. Genelde hâkim rüzgâr yönü KD, Ovada hâkim rüzgâr yönü GB ve KB'tır. Hâkim rüzgâr kış aylarında lodos, Mayıs-Haziran aylarında karayel, Temmuz-Eylül aylarında ise poyrazdır. Rüzgâr rejimi incelenmesi sonucunda en hızlı esen rüzgâr Aralık ayında güney (S) yönünden 14,3 m/s şiddetindedir. Rüzgârın bölgede az olması ve bundan dolayı hava sirkülasyonunun sağlanamaması nedeniyle hava kirliliği, özellikle kış aylarında yoğun yaşanmaktadır (Anonim 2011b).

Resim 3.1. Murat Demir mahallesi Düzce Ovası 16.01.2016.

Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü'nden elde edilen 50 yıllık ortalama veriler, günümüzde her geçen gün daha fazla dile getirilen küresel ısınma gerçekliğini doğrular niteliktedir. 50 yıllık (1960-2010) uzun dönem verilere göre yağışlarda 227 mm/100 yıl

olmak üzere bir azalış trendi ile birlikte ortalama sıcaklıklarda ise 2,0°C/100 yıllık bir artış trendi vardır (Anonim 2011c).

Düzce'de 2011 yılı yıllık ortalama basınç 833,17 olup; 2011 yılındaki En Yüksek Basınç Ocak ayında 1021,1 mb, En Düşük Basınç da 978,1 mb.'la Aralık ayında ölçülmüştür. Aylık Basınç ortalamaları Şubat ayında (995,0 mb) en düşük seviyeyi bulurken; Kasım ayında (1001,0 mb.) en düşük seviyede kalmıştır. Düzce Meteoroloji Müdürlüğü tarafından ölçülen bağıl (nisbi) nem oranı ortalama %63 ile % 87 arasında değişmektedir. Bölgede sonbahar ve kış en yağışlı iki mevsim olup, en kurak mevsim yazdır. En soğuk aylar Ocak, Şubat ve Mart ayları olup, en sıcak aylar ise Mayıs, Haziran ve Temmuz ayları olarak ölçülmüştür. Sıcaklık Ocak ayı itibari ile Haziran ayına kadar düzenli olarak artmakta, buna karşın Eylül ayından Ocak ayına kadar da düzenli olarak azalmaktadır. Genel olarak Düzce, iklim tipi olarak nemli, yazları ılık, kışları serin, Yaz buharlaşma oranı: % 51 özellikleri olan bir ildir (Anonim 2014c). En düşük nem ise % 17 ile Mart ayında ölçülmüştür (Anonim 2011c).

3.1.4.Toprak Özellikleri

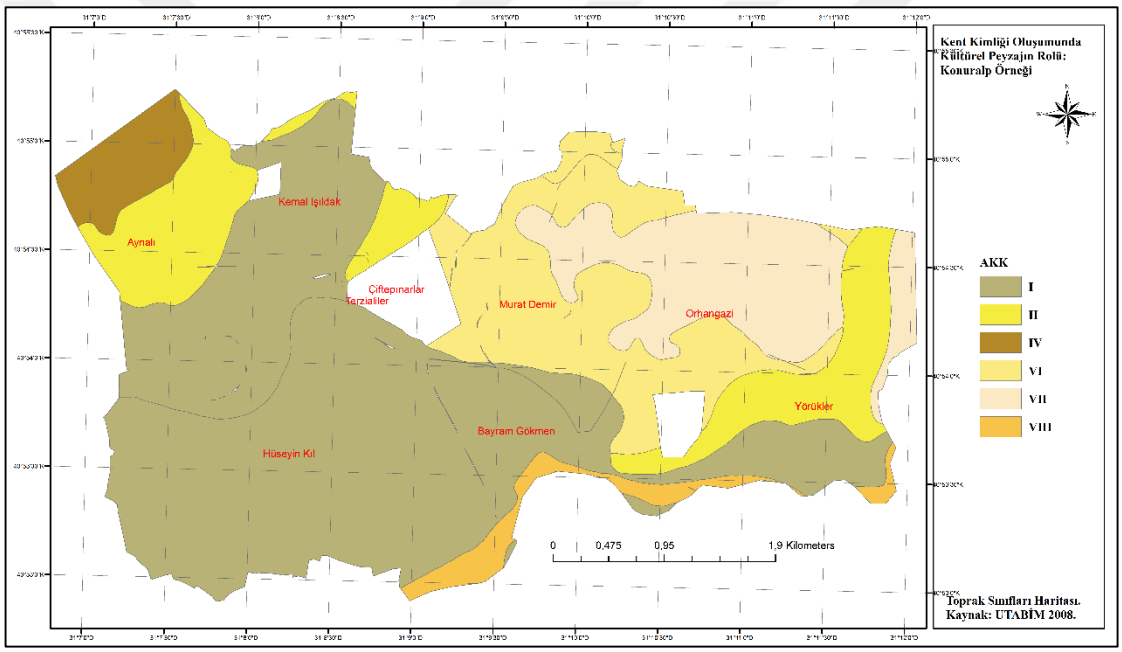
Düzce ovası, akarsuların çevresi dışında kalan arazinin tamamı topoğrafik bakımdan geniş ve nispeten az eğimli bir taban arazisi karakterinde olup, I. Yetenek sınıfında alüvyon topraklar ile kaplıdır. Bunun dışında akarsuların çevresinde kumlu, çakıllı ve molozlu ırmak taşkın yatakları ve koluviyal topraklar, Efteni Gölünün kuzey ve kuzeybatısında ise alüvyon sahil bataklığı yer almaktadır. Devlet Su İşleri tarafından bölgede yapılan çalışmalar sonucu büyük bir bölümü sulanabilir duruma getirilen ova toprakları, tarımsal etkinlikler için uygun niteliktedir (Anonim 2011b).

Alüvyon topraklar; yakın bir geçmişte ova çevresindeki akarsular tarafından depolanmıştır. Alüvyon topraklar grubuna dâhil edilen kumlu, çakıllı ve molozlu ırmak taşkın yatakları, Küçük Melen suyunun taşkın yatağında bulunmaktadır. Bu akarsuyun yatağının geçtiği yerlerde, ince bir şerit halinde yer alan bu topraklar VIII. Yetenek sınıf olup, yaz aylarında sular azaldığında ortaya çıkmaktadır. Toprak materyali bulunmadığından vejetasyon örtüsü olmayan bu alanlardan malzeme (kum-çakıl) alımı yapılmaktadır (Mansuroğlu 1997).

Araştırma alanının kuzeydoğusunda, Küçük Melen suyunun ovaya girdiği bölümün kuzeyinde, ovanın batı ve güneybatısında geniş alanlar kaplayan kalkersiz kahverengi

orman toprakları bulunmaktadır. Yaprağını döken ağaçların altında görülen, kalkersiz kahverengi orman toprakları tınlı bünyede, tuzsuz, kireçli, orta derecede organik madde, orta fosfor ve fazla potasyum içeren, hafif derecede asitli topraklardır (Mansuroğlu 1997).

Yetenek sınıflarına göre incelendiğinde, araştırma alanının Akçakoca yolunun güneyinde kalan bölümü, Bayram Gökmen, Hüseyin Kıl, Kemal Işıldak mahalleleri, Aynalı köyünün güney bölümü, Yörükler köyünün K. Melen kenarlarında, I. ve II. sınıf tarım toprağı bulunmaktadır. Şekil 3.5'te görüldüğü gibi Konuralp tarihi merkezi ve üniversite arazisi V. ve VII. Sınıf tarım toprağı özelliğindedir. Aynalı köyü kırmızı-sarı podzolik topraklar (VI. Sınıf), Kemer Kasım, Düzköy ve Yörükler köylerinde VI. Sınıf, kalkersiz kahverengi orman toprakları bulunmaktadır (Mansuroğlu 1997).

Şekil 3.5. Toprak sınıfları haritası (UTABİM 2008).

3.1.5.Bitki Örtüsü

Düzce, kuzeybatı Karadeniz bölgesinde yayılan Euro-Siberian (Euxine) flora alanı ile Mediterranean (Akdeniz) Flora alanı etkisinde bulunmaktadır. Düzce bölgesinde Irano-Turan Flora alanı (İç Anadolu) etkisi azdır. Bununla birlikte, Düzce'nin güneyi ile Batı Karadeniz bölümünden İç Anadolu Bölgesine açılan Sakarya nehrinin kolu olan Mudurnu Çayı ile Elmacık Dağı'nın kuzeyi; Efteni Gölünden doğan Melen Çayı'nın sıcak ve nemli etkisini iç taraflara taşımasından dolayı yerel Akdeniz ikliminden kaynaklanan Mediterranean Flora (Batı Ege) etkisi altındadır. Akçakoca ile Düzce arasında kalan Kaplan Dede Dağı tamamen Euro-Siberian (Euxine) flora alanı etkisinde iken, Kaplan

Dede Dağı'nın Karadeniz'e bakan ön kuzey yamaçları Mediterranean Flora (Batı Ege) etkisindedir (Anonim 2013a).

Düzce bölgesi, Louis (1939)'a göre, kışa dayanıklı ve orta derecede dayanıklı nemcil ormanlar ile kışa orta derecede dayanıklı kurakçıl ormanlar bölgesine girmektedir. Atalay (1983)'a göre, Batı Karadeniz bölgesinde dağların kuzeye bakan yamaçları boyunca 200 metreye kadar tahrip sonucu oluşmuş çalı kuşağı, 1000 metreye kadar kışın yaprağını döken Fagus orientalis Lipsky, Castana sativa (L.) Mill. Carpinus betulus L., Quercus spp. Ve Tilia spp ağaçlarından oluşan ılımlı-nemli orman kuşağı, 1000-2000 m. arasında iğne yapraklılardan oluşan Abise normdansa (Steve.) Sac. Sus. Bornmülleriana (Matt.) Coode&Cullen ve Pinus slyvestris L. Soğuk-nemli orman kuşağı ve 2000 m'den sonra alpin çayır kuşağı gelmektedir (Mansuroğlu 1997).

Örs ve Anşin (1992) ile Atalay (1983)'e göre Karadeniz Bölgesinde beş farklı bitki kuşağı Lauretum, Castanetum, Fagetum, Fagetum-Abietum ve Abietum bulunmaktadır. Araştırma alanının Çilimli ilçesinden başlayarak Konuralp'in kuzey doğusuna kadar olan alan Lauretum kuşağı, Yeni-Aynalı köyünün kuzeybatısında Fagus, Yaka köy çevresinde Fagus-Carpinus-Quercus, Konuralp doğusunda Quercus birlikleri bulunmaktadır ve Castanetum bitki kuşağına girmektedir (Mansuroğlu 1997).

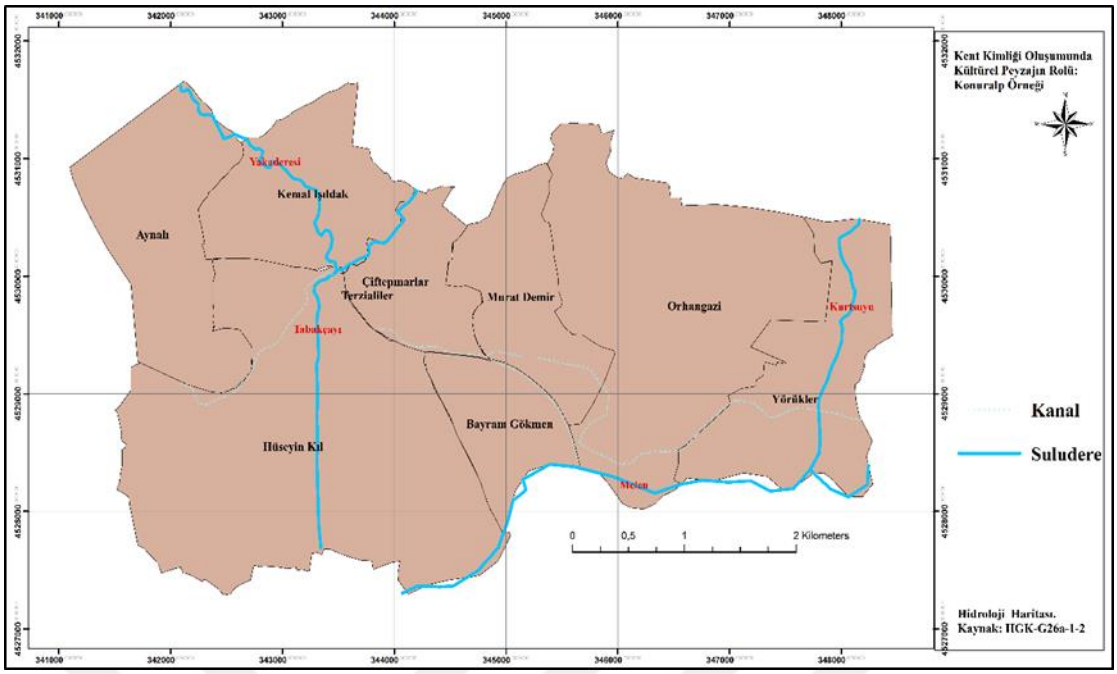
Lauretum kuşağı; araştırma alanında genelde 250 m yüksekliğe kadar görülmekte, yer yer 350-400 metrelere kadar çıkmaktadır ve bozulmuş ormanların yerini alan psödomakilerden oluşmaktadır. Kuzeydeki dağların güney yamaçlarındaki orman açıklıkları ve bozulmuş ormanlık alanlarda bulunan Lauretum kuşağını oluşturan elemanların başlıcaları; Arbutus unedoL., calluna vulgaris(L.) Hull., Cistus spp., Clematis vitalba L., Crataegus microphylla C. Koch. İn. Verh., Erica arborea L., Daphne pontica L., İlex colchia Poj. İn Referat., Juniperus oxycedrus L., Laurus nobilis L., Ligustrum vulgare L., Paliurus spina-christi miller., phillyrea latifolia L., Pistacia mutica F:& Mey., Pyracantha coccinea Roemer., Rhamnus spp., Rosa spp., Rubus spp., Ruscus aculeatus L., Sambucus nigra L., Smilax excelsa L., Vaccinium arctostophyllos L.' Tur (Mansuroğlu 1997). Düzce üniversitesi yerleşkesi çalı kuşağında ise Juniperus oxycedrus L., Ligustrum vulgare L., Paliurus spina-christi Miller., Phillyrea latifolia L., Pyracantha coccinea Roemer, Rosa canina L., Rubus fruticosus L. Ve Ruscus aculeatus L. bulunmaktadır (Mansuroğlu 1997).

3.1.6. Hidrografya

Düzce Ovası'nı dolduran ve kalınlığı 260 m'ye kadar çıkan alüvyon karakter itibarıyla oldukça heterojen olup içerisinde serbest ve basınçlı akiferler gelişmiştir. Geçirimlilikleri farklı malzemelerin ardalanması ile Düzce Ovası'nın geniş bir bölümünde, birleşik bir hidrolik sistem oluşmuştur. Ayrıca iki farklı seviyede basınçlı akiferlerin bulunduğu tespit edilmiştir. Düzce Ovasında yer altı suyu derinliği oldukça sığ olup genellikle 5.0 ile 6 m arasında değişmektedir. Su tablasındaki mevsimsel değişiklikler ise farklı lokasyonlarda 0.8 ile 3.4 m arasında değişmektedir. Yeraltı suyu seviyesinin en yüksek olduğu ay Mayıs, en düşük olduğu ay ise Ekim ayıdır. Yeraltı su seviyesi yıl boyunca değişken olup bu değişkenlik başta yağış olmak üzere topoğrafya, litoloji, geçirimlilik ve geçirimsiz sınırlara uzaklık ve drenaj sistemi gibi özelliklere göre etkilenmektedir. Düzce Havzası'nda yeraltı suyu akım yönü havzanın güneybatısındaki Efteni Gölü'ne doğru akmakta olup göldeki su Büyük Melen Çayı ile havza dışına boşalmaktadır. Düzce Ovası, büyük ve zengin bir yeraltı suyu havzasıdır. İl'in ovadaki güvenli yeraltı suyu rezervi 100 hm^3 / yıldır (Anonim 2011b).

Küçük Melen Çayı üzerinde 425 hektar alana kurulmuş bir baraj gölü olan Hasanlar Barajı, Düzce – Yığılca yolu üzerinde yer almaktadır. Sulama ve taşkın kontrolü amacı ile inşa edilmiş 1972 yılında hizmete açılmıştır. 26450 hektarlık bir alana sulama hizmeti vermektedir (Anonim 2015f). Çalışma alan sınırları içinde yer alan ve Yörükler köyü, Murat Demir, Çiftepınarlar, Kemal Işıldak, Hüseyin Kıl mahallelerinde bulunan sulama kanalları Hasanlar barajından beslenmektedir.

Düzce ilindeki başlıca akarsular; Küçük Melen, Asar suyu, Uğur suyu, Aksu deresi ve Büyük Melen çayıdır. Düzce İl'inin Akçakoca kıyı kesimi dışında kalan alanda yer alan akarsuların tümü, Batı Karadeniz havzasının bir alt havzası olan Melen havzasına, ya da başka adıyla Efteni havzasına aittir. Çalışma alanında yer alan Yaka deresi, Tabak deresi, Melen ve Kurtsuyu dereleri (Şekil 3.6) Kemal Işıldak, Hüseyin Kıl, Yörükler köyü ve Bayram Gökmen mahallelerinden geçmektedirler. Tablo 3.1 da derelerin mahallelerde ki uzunlukları verilmiştir.

Şekil 3.6. Hidroloji haritası.

Tablo 3.1. Çalışma alanında bulunan dereler.

Akarsu adı	Uzunluğu (km)	Çalışma Alanı Sınırları İçerisinde Başlangıç ve Bitiş Noktaları
Küçük Melen	10,09	Yığılca ilçesi dağlarından doğar, Efteni gölüne dökülür
Kurtsuyu	2,65	Kemer Kasım köyünden gelerek Yörükler köyünün içinden geçmekte ve K. Melen' e dökülmektedir.
Yaka Deresi	2,8	Yaka köyünden gelip Kemal Işıldak mahallesinden geçmektedir.
Tabak Deresi	3,65	Düzköy'den gelip Kemal Işıldak ve Hüseyin Kıl mahallelerini geçerek K. Melen' le birleşmektedir.

Melen Su Toplama Havzası İstanbul İline İçme suyu sağlayan Büyük Melen Projesi havzasını oluşturmaktadır. Akçakoca ilçesi hariç ilin tamamı Büyük Melen Projesi havzası içerisinde kalmaktadır. DSİ XIV. Bölge Müdürlüğü (İstanbul) tarafından Büyük Melen Çayı üzerinde Uğurlu Köyü mevkiinde regülatör inşa edilmiş olup, İstanbul Büyükşehir Belediyesi 20.10.2007 tarihi itibari ile Büyük Melen Çayı'ndan içme suyu temin etmeye başlamıştır (Anonim 2011b).

3.2.ÇALIŞMA ALANININ YAPISAL ÇEVRE ÖZELLİKLERİ

3.2.1.Arkeolojik Kültürel Peyzaj Elemanları

3.2.1.1.Antik Şehir

Prusias ad Hypium, Küçük Asya'da bilimsel araştırma yapmak isteyenlerin ve seyyahların uğrak yeri olmuş antik kentlerdendir. Bu araştırma ve incelemeleri konu alan kaynaklarda Prusias'daki antik yapı kalıntıları ve şehrin planı konusunda yeterli bilgi bulunmamaktadır. Ancak topoğrafik yapısı ve bilinen bazı plan özellikleri nedeniyle bir yamaç bir de aşağı şehirden oluştuğu düşünülmektedir. Her Helen kentinde yer alması gereken tiyatro, gymnasium ve agoranın Prusias'da varlığı, arkeolojik buluntular ve yazıtlarla kanıtlanmıştır (Zeyrek ve Çelik 2005).

Antik kent hakkında yazıtlar önemli bilgi kaynağı olmuştur, kentin mimari dokusu hakkında bilgi sunmaktadır. Yazıtlardan; anlaşılan birçok kamu binası soyluların maddi destekleriyle tamamlanmıştır. M.S. 76-77 yıllarında Tiberius Claudius Nestor kente bir gymnasium yaptırarak bu yapıyı zamanın İmparatoru Vespasian ve oğullarına adamıştır. Prusia'da varlığı bilinen, ancak planı ve yeri tespit edilemeyen kamu yapılarından biri hamamdır. Prusias'lı M. Iulius Cabinius Sacerdos'un oğlu için dikilen onur yazıtında, kentteki Domitius hamamından söz edilmektedir. Hamam ve suyolunun P. Domitius Iulianus tarafından yaptırıldığı bilinmektedir. Kente aquadukt ile taşınan su, şebekede toplandıktan sonra dağıtım sistemine bağlı bir kanal ile hamamın su gereksinimini karşıladığı tahmin edilmektedir. Bu hamamın tadilat zamanı geldiğinde, kentte agoronomosluk yapan M. Iulius Gavinius Sacerdos tarafından onarıldığı yine yazıtlardan öğrenilmektedir. Prusias'ta bir sütunlu caddenin (plateia) varlığı Marcus Aurelius Philippianus Iason'un onur yazıtından bilinmektedir. Bu cadde Iason'un censorluk döneminde kendisinin maddi destekleriyle inşa edilmiştir. Prusias'tan günümüze ulaşan ender yapılardan birisi tiyatrodur ve tiyatronun sahne binasının Hadrianus döneminde tamamlandığı ve dönemin imparatoru Hadrianus'a adandığı yazıtlardan anlaşılmaktadır (Adak 2013).

Prusias'da bir yazıt, kentte bir stadiumun varlığını belgelemiştir. Bu yapının kent planındaki yeri tespit edilememiştir. Stadiumun yerini arazinin doğal durumu belirlemiş olmalıdır. Büyük olasılıkla, kentin geliştiği yamacın eteği eğiminin yok olduğu düz bir alan ile birlikte stadium için değerlendirilmiştir ve tiyatronun inşa edildiği tahmin

edilmektedir. Prusias'da gymnasium yapısı da yazıtlarla kanıtlanmıştır. Ancak, yapının yeri ve planı hakkında bilimsel çalışmalar yapılmamıştır. Yazıtlarda agora'dan da söz edilmektedir. Ele geçen bir yazıtta agoranın inşası ve onarımı için parasal katkıda bulunan kişiler olduğu belirtilmektedir (Zeyrek ve Çelik 2005).

Her kentin koruyucu tanrıçaları olup genelde Tykhe olarak adlandırılmaktadır. Tykhe'ler kentlerin, başlarında şehir suru şeklinde bir taçla gösterilirler.1931 yılında Konuralp'te bulunan Tanrıça Tykhe heykeli, kentin bereket tanrıçasıdır ve eser İstanbul Arkeoloji Müzesinde sergilenmektedir. Bereket tanrıçası Tykhe'yi tasvir eden 2.60 m boyundaki heykel M.S. 2. yüzyılla tarihlenen muhteşem bir Roma eseridir. Tykhe sol elinde çeşitli meyveler bulunan bir bereket boynuzu ve elinde üzüm salkımı olan bir çocuk tutmaktadır. MÖ 4.yüzyıla ait olan eserin, Roma Dönemi'nde MS 2.yüzyılda yapılmış bir kopyasıdır. Eser çok zengin bir süslemeye sahiptir. Tanrıça Tykhe'nin başının üzerinde zeytin yapraklarıyla süslü şehir surunu temsil eden bir taç bulunmaktadır. Sol kolunda çeşitli meyvelerle dolu bir bereket boynuzu ile zenginliğin simgesi olan Plutos ismindeki çocuğu taşımaktadır. Tykhe, Okeanos'un kızlarından biridir, kader, şans, başarı tanrıçasıdır (Zeyrek ve Çelik 2005).

Resim 3.2. Tykhe Heykeli (Anonim 2016b).

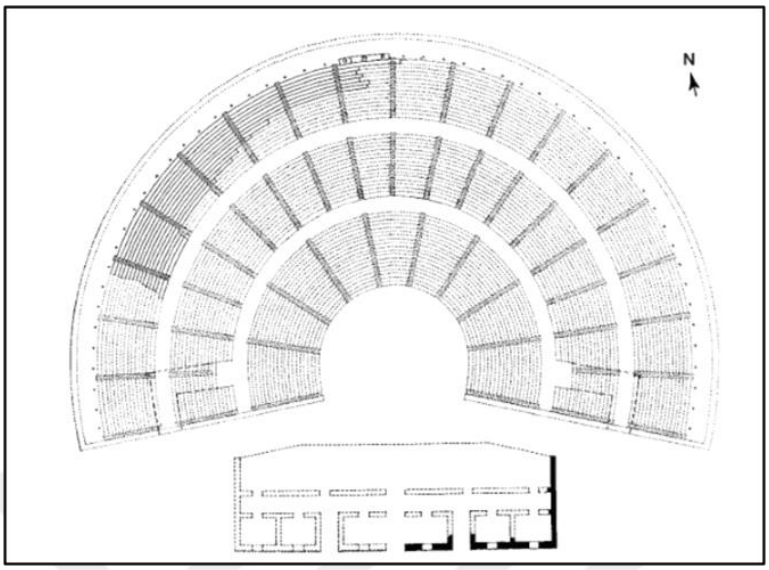
Düzce-Konuralp Müzesi bahçesinde sergilenen çeşitli Roma dönemine ait büyük mimari parçalar, sütunlar, adak yazıtları, ostothekler, şehir yasasının yazılı olduğu yazıtlar ve mezar stelleri bulunmaktadır. Bir yüzü sağa, bir yüzü sola bakan, ikiyüzlü Roma Tanrısı büstü, imparator Hadrian'a ait portre ve yine M.Ö. 2. yüzyıla ait bir yüzü gorgo (mitolojik yaratık) diğer yüzü bitki motifleriyle işlenmiş kompozit tarzı sütün başlıkları, kentin heykeltıraşlık eserlerinin en iyi örneklerindendir. Müze bahçesindeki eserlerin en görkemlilerinden biri M.S. 1. yüzyıla tarihlenen büyük lahittir. Bu lahit Konuralp'in batısındaki Tepecik mevkiindeki Roma nekropolünde 1937 yılında bulunmuştur. Lahitin uzun yüzündeki kabartmada bukranionlar (öküzbaşları) taşıdığı girlandlarla betimlenmiştir. Bandlar ile sarılmış girlandları uzun yanlarda bukranionlar, dar yanlarda ise thyrsoslar taşımaktadır. Uzun yanların birinde girland kıvrımları, ortasında yuvarlak madalyonlar içinde Medusa betimlenmiştir. İkinci uzun cephede ise girland kıvrımları ortasında rozet motifleri, hayvan kabartmaları sıralanmıştır. Bunlar soldan sağa doğru yaban domuzu, aslan, kartal ve kuş betimlemeleridir. Uzun yanlarda, tobula ansatala yazıtları bulunmaktadır (Zeyrek ve Çelik 2005).

Kentin, Roma İmparatorluk dönemi sikke basımı ilk kez Vespasianus (M.S.69-79) döneminde başlamıştır. Kentte basılmış sikkelerin büyük bir kısmı bronzdur. Antoninus, Pius ve Septimius, Severus dönemlerinde sikke basımının artması, ekonomik açıdan parlak bir dönem yaşandığını göstermektedir. Kentin sikke basımı M.S. 3. yüzyıla kadar devam etmiştir. Gallienus döneminden sonra sikke basılmamıştır. Genellikle sikkelerin ön yüzlerinde imparator ve imparatoriçelerin portreleri betimlenmiştir, arka yüzlerinde ise sunak, topuz, yay ve sadak, yıldızlı hilal, ateş sunağı, yılanlı vazo gibi semboller kullanılmıştır. Bu sembollerin yanı sıra çeşitli hayvan betimlemeleri, ayakta veya oturur biçimde, tanrı ve tanrıça betimlemeleri, şehrin mimari yapıları tasvir edilmiştir (Zeyrek ve Çelik 2005).

3.2.1.2.Antik Tiyatro

Tiyatro; bir dağın eteklerine kurulu olan kentin, üst teraslarında, güneydeki verimli Düzce Ovası'na hâkim, bir yamaca yaslanmıştır. Yapı, genel olarak 100x75 metre ebatlarında bir alana kurulmuştur. Tiyatro binası; çift diazomalı bir cavea, orkestra ve sahne binasından oluşmaktadır. Tiyatro caveaya geçişte, her iki yönde, simetrik olarak yerleştirilmiş tonozlu girişler kullanılmıştır. Prusias ad Hypium tiyatrosu, geçiş dönemi

özelliklerini göstermektedir. Dolayısıyla tiyatronun yapı malzemesi monolit mermerdir (Bilir 2003, Zeyrek ve Çelik 2005).

Şekil 3.7. Konuralp Tiyatro Cavea ve Sahne Binası Planı (Zeyrek ve Çelik 2005).

Cavea ve sahnenin yapılış tarihleri ile ilgili olarak M.S. 1. yüzyılın ilk çeyreği, sahne dekorasyonu içinde M.S. 3. yy.'nın ilk yarısı verilebilir. Mimar Guillaume' nin verdiği ölçülere göre; Tiyatro komplesinin orta merkezini oluşturan orkestra 22 metre çapındadır. Cavea; zemin olarak orkestra ve yükseklik olarak da caveanın en üst noktası alındığında 22.290 cm. derinliğindedir. Diazoma genişliği 2.50 cm' dir. Sahne binası 49 metre uzunluk, 16 metre genişliğinde ve 8.70 metre derinliğindedir (Şekil 3.7). Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıklarını Yüksek Kurulu'nun 02.07.1987 tarih ve 3444 sayılı kararı ile tescil edilmiş ve Kocaeli Kültür Varlıklarını koruma Bölge Kurulu'nun 08.02.2012 tarih ve 249 sayılı kararı ile parsel bazında tescili güncellenmiştir (Anonim 2014b).

Resim 3.3. Antik Tiyatro (Anonim 2016c).

Resim 3.4. Antik Tiyatro 1961(L.Şimşek).

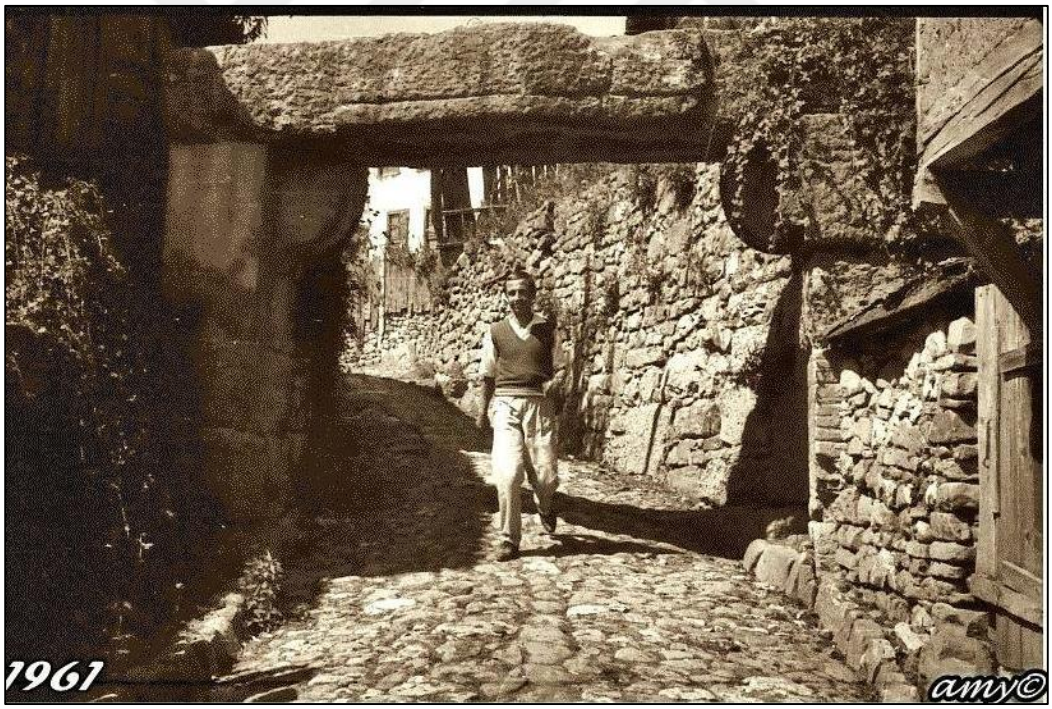
Yine Kocaeli Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 13.03.2013 tarih ve 889 sayılı kararı ile II. Derece Arkeolojik Sit Alanın içerisinde kalmıştır. Antik Tiyatro 2013 yılında Bakanlığımız Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nün 19.02.2013 tarih ve 34623 Kazı ve Sondaj İzin Belgesi ile Konuralp Müzesi başkanlığında Düzce Üniversitesi'nden oluşan bir bilim heyeti tarafından kazısına başlanmıştır (Anonim 2014b).

3.2.1.3.Antik Kent Surları

Düzce İli, Merkez İlçe, (Konuralp), Çiftepınarlar Mahallesi'nde bulunan 1.grup anıt eser atlı kapı ve uzantısı surların dönemi, Helenistik-Roma'dır. İmparator Gallienus dönemine ait bir Prusias kent sikkesi (M.S 353-368) betimlerinde görülen kentin ana kapısını, günümüzde toprak üstünde tespit etmek mümkün değildir. Bu kapı büyük ihtimalle güneydeki ovadan kente ulaşan yolun sonunda bulunmaktadır. Sikkede gözüken, kapının iki yanındaki kulelerin, sur duvarını güçlendirmek ve kapıyı korumak amacı ile yapılmış olduğu düşünülmektedir. Günümüzde sur duvarları, Akçakoca yolu kenarında, antik köprünün karşısından başlayarak Hamam sokağına kadar devam etmektedir. Surların bir kısmı ev bahçelerinde, bir kısmı evlerin temeli veya bahçe duvarları içerisinde kalmıştır. Günümüzde, mevcut sur kalıntılarının yaklaşık 200 metre kadarı korunmuştur. Bu duvarların örgüsünde çok sayıda devşirme malzeme ve yazıtlı taşlar görülmektedir. Kentin savunma duvarı kalıntılarından diğeri ise, Düzce'den gelen ana yolun yakınlarında tiyatroya uzanan, dar bir yol üzerinde, '*atlı kapı'* adı ile anılan bir geçiştir. Kapının, yerel kalker malzemeden yapılmış büyük bir lentosu vardır. Üzerinde at tasviri ve Grekçe bir

yazıt bulunan lento, bir Prusias'lının annesine yaptırdığı mezar stelidir. Kapıdan itibaren güneydoğu yönünde uzanan sur duvarı, kare planlı bir kuleye bağlanmaktadır. İ.S. 3. yüzyıl ikinci yarısında, Bitinya'nın kuzeydoğusu ve Paplagonya bölgeleri Goth akınları ile tahrip olmuştur. Bölge kentleri kendilerini bu saldırılardan korumak amacı ile büyük kısmı devşirme olan malzemelerle sur duvarlarını kabaca takviye etmiştir. Prusias'ın yukarıda tanımlanan surları da benzer teknikle inşa edilmiştir. Sur kalıntıları, muhtemelen Goth akınlarına karşın alınmış önlemlerin bir parçasıdır. Kentin kurulduğu yamacın yüksek bölgelerinde Osmanlı dönemine tarihlenen surlar da bulunmaktadır (Zeyrek ve Çelik 2005).

Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıklarını Yüksek Kurulu'nun 02.07.1987 tarih ve 3444 sayılı kararı ile tescil edilmiş, her iki sur Kocaeli Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 13.03.2013 tarih ve 889 sayılı güncellenen kararı ile II. Derece Arkeolojik Sit Alanı içerisine alınmıştır (Anonim 2014b).

Resim 3.5. Atlı Kapı 1961(L.Şimşek).

Resim 3.6. Atlı Kapı 2015.

Resim 3.7. Terzialiler Mahallesi Batı Surları.

Batı Surları Terzialiler Mahallesinde olup, Akçakoca yolunun kuzeyinde kalan ve harçsız, kesme blok taşlardan örülmüştür. Sur duvarları yaklaşık 118 m uzunluğunda, 4.7 metre yüksekliğindedir. Sur duvarlarının batı ucunda bulunan tünelin girişi devşirme blok taşlar ile örülmüş ve kapı görünümü verilmiştir. Helenistik ve Roma Dönemi'ne ait olmak ile birlikte Doğu Roma Dönemi'nde de kullanılmıştır (Anonim 2014b).

3.2.1.4.Su Kemerleri

Kemer Kasım köyünden gelen su kemerleri kalıntıları, Çiftepınarlar mahallesinde bulunmaktadır. Eserler; 455,48 m2 bir parselde konumlanmıştır ve dönemi Helenistik-Roma'dır. Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulu'nun aldığı karar ile 1987

tarihinde tescil edilmişlerdir, 2011 yılında Kocaeli Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu tescil kararını güncellemiştir (Anonim 2014b).

Kentin su sistemine ait aquaduct (su kemerleri) kalıntıları, suyun kente Kemer Kasım köyünden taşındığını göstermektedir (Bilir 2013). M.S. 3. yüzyılda kentin ileri gelen aristokratlarından Gavinius Sacerdos tarafından su kemerlerinin yapılması için yardımda bulunulduğu, M.S. 2. Yüzyılın başlarında ise P. Domitius Iulianus kente su getirilmesi için maddi destek sağladığı yazıtlardan öğrenilmektedir (Resim 3.8). Konuralp Beldesi akropolünde bulunan su kemerlerinden günümüze 11 istinat ayağı kalmıştır (Resim 3.9) (Bilir 2013).

Resim 3.8. Su Kemerleri 1961 (L.Şimşek).

Resim 3.9. Su Kemerleri 2015.

3.2.1.5.Mozaikler

Düzce-Konuralp Müzesi'nde bulunan mozaik, 1950'li yıllarda İstanbul Arkeoloji Müzeleri arkeologlarınca gerçekleştirilen bir kazıda açığa çıkarılmıştır. Roma Dönemi'ne ait iki adet taban mozaiği -Orpheus Mozaiği ve Akhilleus ve annesi Thetis- bulunmuş ve bu mozaikler 1998 yılında müzeye taşınmıştır. Orpheus mozaiğinin konservasyonu tamamlandıktan sonra, 2013 yılında müzede ziyarete açılmıştır. Akhilleus mozaiğinin ise kısmen konservasyonu yapılmış olup geri kalan kısmı için çalışmalar devam etmektedir (Anonim 2014b).

Resim 3.10. Mozaikler (Anonim 2013b).

Konuralp Beldesi Çiftepınarlar Mahallesi, Akçakoca yolu kenarında bulunan, Roma Dönemine ait bir villa yapısının zemininde opus tessellatum tekniğinde döşenmiş mozaik taban tespit etmişlerdir. Kazı ekibince üstü toprakla kapatılarak, koruma altına alınan zemin mozaiklerine, 1990'larda kazı alanı yakınında yapılan sulama kanalından su basması sonucu, Bolu Müzesi yetkililerince müdahale edilmek zorunda kalınmıştır. Mozaiklerin konsolidasyonu, İstanbul Restorasyon ve Konservasyon Merkez Laboratuvarı Müdürlüğü uzmanlarınca yapılmıştır. Konservasyon ekibi ve müze yetkilileri eserlerin sanat değerinin yüksek ve ince işçilikli olmalarının yanı sıra sağlıklı in situ korunma koşullarının ortadan kalktığı görüşünden hareketle, eserlerin müzeye kaldırılıp kökten bir koruma müdahalesi yapıldıktan sonra, sergilenmesi gerektiği kararını vermişlerdir. Sonuç olarak, dikdörtgen panolar hâlinde kesilen mozaikler plakalar hâlinde müze deposuna kaldırılmıştır. İki ayrı odada bulunan mozaiklerin her biri geometrik bir bezemenin ortasına yerleştirilmiş iki ayrı figürlü panodan oluşmaktadır. Bir figürlü panoda Orfeus ve Hayvanlar teması betimlenmiştir. Geometrik bezemelerin ortasına emblema şeklinde yerleştirilmiş 3x2.5 metre boyutlarında olan panonun ortasında yuvarlak bir madalyonun içinde Orfeus kanonik tiplemesiyle oturur vaziyette ve sol dizine yerleştirdiği dikdörtgen formdaki kitarasını çalar şekilde betimlenmiştir. Panonun

Orfeus madalyonundan arta kalan dört köşesine yerleştirilmiş kadın başları dört mevsimi temsil etmektedir (Tülek 2007).

Düzce (Konuralp) Orfeus mozaiği bugüne değin bilinen ve gün ışığına çıkarılmış Orfeus betimli zemin mozaikleri külliyatı içinde en yeni buluntu olmasıyla büyük öneme sahiptir. Böylelikle, Orfeus betimli mozaikler külliyatında, Konuralp Orfeus Mozaiği antik dönemden bilinen 86. Orfeus mozaiği olmaktadır. Mozaikte, Achilleus ve annesi Thetis diğer tanrı ve tanrıçalarla birlikte betimlenmişken, diğer bir panoda yaban domuzu avı sahnesi betimlenmiştir. Mozaiklerde kullanılan zengin renk tayfı ve figürlerin nakşedilmesinde kullanılan 0.5 mm'den küçük tesserae boyutlu olması nedeniyle, Düzce (Konuralp) mozaiklerinin değerlerinin çok yüksek olduğunu, uzmanlar ifade etmektedirler (Tülek 2007).

3.2.1.6.Roma Köprüsü

Roma köprüsü, Kemal Işıldak Mahallesinde, Düzce –Akçakoca karayolunun batısında Tabak deresi üzerindedir. Kuzey ayağı mevcut olmayan, üç kemerli köprünün uzunluğu kuzey ayağı ile birlikte 39,20 metre, eni 4.80 metre, köprünün ana kemer derinliği 3,17 metredir. Harç kullanılmadan sıkıştırma yöntemi ile yapılan köprü 1970'li yıllara kadar kullanılmıştır fakat Akçakoca yolu ile birlikte yeni köprünün inşaatından sonra yol seviyesinin altında kalmıştır (Resim 3.11), sel taşkınları ve başka faktörler köprünün hasar görmesine neden olmuştur (Anonim 2014b).

Resim 3.11. Roma Köprüsü (L.Şimşek).

Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıklarını Yüksek Kurulu'nun 1987 tarihli kararı ile tescil edilmiş olup Kocaeli Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 2012 tarihli kararı ile I. Derece Arkeolojik Sit Alanı ilan edilerek tescil kararı güncellenmiştir. Müze Müdürlüğünce 2010 yılında bir kurtarma kazısı yapılmıştır. Ulaştırma Bakanlığı'nca projesi hazırlanmış, Kocaeli Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun projeyi

onaylamasından sonra antik köprünün restorasyonunun yapılacağı Müze yetkililerinden öğrenilmiştir (Anonim 2014b).

3.2.1.7.Yazıtlar

Kentin yaşamı ve yönetimi hakkında bilgi veren yazıtlar, büyük oranda soylu sınıfına ışık tutmaktadır. Onur yazıtlarını adak, inşaat ve mezar yazıtları takip etmektedir. Soylular kentin yönetimini ellerinde tuttuğu ve üstlendikleri memuriyetler sırasında kamu yararına harcamalarda bulunduğu için, kent kurumları ve akrabaları tarafından heykelleri dikilerek onurlandırılmışlardır. Heykel kaideleri üzerinde yer alan onurlandırma metinleri üstlenilen memuriyetler ve yapılan harcamalar hakkında ayrıntılı bilgi içermektedir. Halktan birinin soylu sınıfına geçmesi neredeyse imkânsızdır. Soylular kendilerini halktan ayıran elit bir tutum içinde olmuşlar ve yönetim soylu sınıfta olmuştur. Zengin doğal kaynaklara sahip olmadığı için kamu geliri düşük olan Prusias gibi orta büyüklükte bir kentin soylulara ne kadar bağımlı olduğunu Publius Domitius Iulianus için kaleme alınmış bir onur yazıtından anlamak mümkündür. Yazıtın çevrisi şöyledir:

"Uğurlar olsun! Germanike ve Sabiniane phyleleri iki defa censorluk, iki defa baş arkhonluk ve iki defa elçilik yapan, Sebastophant, Agoranomos, Dekaprotos ve Grammateus görevlerini üstlenen, hayat boyu Birliğin meclis üyesi olan, kente su getiren ve kıtlık çıktığında vatandaşlara tek kişi olarak bedava buğday, şarap, zeytin ve para dağıtan, kentin besleyicisi ve hayırhahı basileus P. Domitius Iulianus'un (heykelini) dikti."

Bu onurlandırma metninden anlaşıldığı gibi Iulianus, kentin üst düzey memuriyetlerini üstlenmekle kalmamış, ayrıca kente bir suyolu inşa etmiş ve kıtlık boy gösterdiğinde vatandaşlara ambarlarını ve para kesesini açmıştır. Bu büyük özverinin karşılığında kendisi besleyici ve hayırhah unvanlarına layık bulunmuş ve de '*kral'* adıyla önemli bir dini göreve getirilmiştir (Adak 2013).

Subaylık yıllarında üstün başarı gösteren, yönetici olarak yetenekli olan bazı süvari sınıfı mensupları imparator tarafından seçilerek merkezi ve eyalet yönetiminde değerlendirilmektedir. Bu üst düzey yöneticilere procurator denmektedir. Prusias yazıtlarında, procurator olarak atanan bazı süvarilere rastlanmaktadır. İmparatorluk hizmetinde başarılı olan bazı süvari mensuplarının çocuklarına senato sınıfına yükselme şansı tanınmaktadır. Prusias kentinden senato sınıfına yükselmeyi başaran sadece iki aile belgelenmiştir. Marcus Domitius Valerianus'un Konuralp Müzesinde korunan bir yazıttan senatör olarak üstlendiği görevleri bilinmektedir. M.S. 200 civarında genç yaşta senato sınıfına seçilen Valerianus Suriye'de, sonra başkent Roma'da sırasıyla quaestor,

aedilis ve praetor olarak görev yapmış, ardından da eyaletlerde lejyon komutanlıkları ve valiliklerle görevlendirilmiştir. Bu uzun valilik yıllarından sonra kendisi 238 veya 239 yılında konsül olarak kariyerinin zirvesine ulaşmıştır. Valerius'un bu müthiş kariyeri memleketi Prusias için büyük bir gurur olmuştur. Roma imparatorluğu nadiren de olsa sıradan halk mensuplarına yükselme imkânı sunmaktadır. Prusias'da böyle bir başarı öyküsünü yakalayan Marcus Aurelius Antoninus'u kentte ele geçen dört yazıttan tanımaktadır. Antoninus ordudan pek az yüzbaşının yükselebildiği primipilaris rütbesi ile ayrılmıştır. Bu başarılı subay ordudan ayrılırken süvariler sınıfına alınmış ve böylece Roma elit tabakasının bir mensubu olmuştur. İlerleyen yaşta Prusias'a geri dönen Antoninus; memleketinde özel bir konuma ulaşmıştır. Kentin üst tabakası ordu aracılığı ile yükselen emekli subayı kabul etmiştir. Prusias kentinin ve önde gelen ailelerin Antoninus'un Roma idarecileri ile olan bağlarından yararlandıkları düşünülmektedir. Antonius memleketine yaptığı iyiliklerden dolayı tüm kent phyleleri tarafından heykellerle onurlandırılmıştır. Bu onurlandırmalardan üçü belediye binasının güneyinde yol yapımı sırasında bulunmuştur. Yazıtların metni birbirine yakındır:

"Uğurlar olsun! Antoniane Phylesi; kendisinin ve memleketinin hayırseveri, haşmetli primi-pilaris ve İmparatorun procuratoru, vatanına sağdık, cesur, saygın, yabancılara iyi davranan, dürüst, şerefli, gayretli ve tüm erdemlere sahip Marcus Aurelius Antoninus'u (bir heykelle) onurlandırdı."

Kaideler aynı büyüklükte olup benzer dekorasyonlarla süslenmiştir Onurlandırma metinleri de küçük farklılıklar dışında birbirileriyle aynıdır. Bu durum, kentin tüm on iki phylesinin aynı anda Antoninus'un heykellerini diktiğine işaret etmektedir. Bir şahsın tüm kent phyleleri tarafından onurlandırılması az rastlanan, sıra dışı bir olaydır. Bu durum, Roma aristokrasisi sınıfına yükselen Antoninus'un kendi vatanında yüksek bir konuma sahip olduğuna işaret etmektedir. Prusias ve başka Bitinya kentlerinden; sıradan bir vatandaşın ordu aracılığı ile aristokrasi sınıfına yükselmesini belgeleyen başka bir örnek yoktur. Üst sınıf mensupları sahip oldukları arazileri, köle ve azatlılar aracılığıyla işletmektedir. Azat edilen bazı kölelerin de yüksek refah düzeyine ulaşmalarının mümkün olduğu anlaşılmaktadır. Örneğin Bitinya birliğinin başkanlığını yapmış M. Domitius Strokles'in azat ettiği Domitius Coetonicus Akyazı ile Beci arasında kendisine görkemli bir mezar anıtı inşa ettirdiği, mezar yazıtından da kendisinin köle sahibi olduğu öğrenilmektedir. Bazı yazıtlar, kentin kültürel seviyesi hakkında bilgi içermektedir. Prusias'da tertiplenen Augusteia şenliklerine birçok yerden sporcu ve sanatçının katıldığını ve başarılı olanlara para ödülü verildiği bu yazıtlardan öğrenilmektedir. Bu

bayramın şefliğini üstlenen Kallikes sporcular ve Dionysos oyuncular derneği tarafından bir heykelle onurlandırıldığı ve bir mezar yazıtı, sahne oyunlarının da kentte önemli bir yeri olduğunu göstermektedir. Philoksenos adında Atinalı bir tragedya oyuncusu Prusias'da sahne alırken vefat etmiş ve orada toprağa verilmiştir (Adak 2013).

3.2.1.8.Konuralp Müzesi

Konuralp Beldesi, antik Roma kenti olan "Prusias Ad Hypium" üzerine kurulmuştur. Antik kente ait eserlerin korunmasını sağlamak ve sergilemek amacıyla 1977 yılında inşaatına başlanan müze binası 1992 yılında tamamlanmıştır. 1993 yılında eser teşhir-tanzimi yapılan Konuralp Müzesi, 18.11.1994 tarihinde ziyarete açılmıştır. Konuralp Müzesi'nde 1825 adet arkeolojik 456 adet etnografik ve 3837 adet sikke olmak üzere, toplam 6118 adet eser bulunmaktadır. Söz konusu eserler müze bahçesi, arkeoloji, etnografya ve taş eserler salonları ile sikke bölümünde sergilenmektedir. Müze bahçesinde, tamamı Konuralp'te ele geçirilen ve Roma Dönemine ait mimari parçalar, mezar stelleri, lahit, sütun ve sütun başlıkları bulunmaktadır. '*Arkeoloji Salonu'*ndaki eserler Neolitik, Eski Tunç, Helenistik ve Roma dönemlerine ait olup; pişmiş toprak, bronz ve cam eserlerin değişik fonksiyon ve türdeki örnekleridir. Aynı salonda Konuralp yakınlarındaki Çavuşlar Köyü'nde ele geçirilen mezar buluntuları da sergilenmektedir. Etnografya Salonunda yakın geçmişimize ait 19.-20. yüzyıl Osmanlı kültürüne ait kıyafet, ev eşyası ve silahlardan oluşan eserler sergilenmektedir. '*Taş Eserler Salonu'*nda Prusias kentine ait olan ve Konuralp'te ele geçirilmiş mermerden yapılmış çeşitli heykel ve mimari parçalar bulunmaktadır. Sikke Bölümünde ise Grek şehirleri, Roma imparatorları ve Osmanlı padişahlarına ait altın gümüş ve bronz sikkeler kronolojik olarak sergilenmektedir.

3.2.2.Kırsal ve Kentsel Kültürel Peyzaj Elemanları

3.2.2.1.Sivil Mimari Özellikleri

Araştırma alanında yer alan ve Kırsal - Kentsel kültürel peyzaj elemanları olarak yapısal çevreyi oluşturan örnekler, fonksiyonları açısından 4 farklı sınıflandırmada incelenmiştir:

a. Konuralp evleri (kentsel-kırsal)
b. Yardımcı yapısal birimler -depolama birimleri
c. Dini yapılar -camiler
d. Sınırlayıcı elemanlar

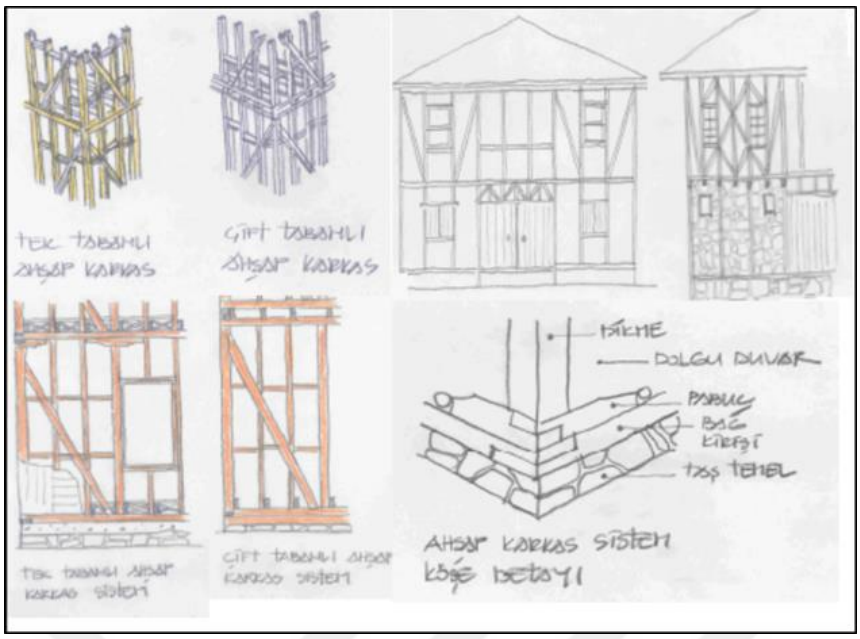
a- Konuralp Evleri (kentsel-kırsal); araştırma alanında yer alan tescil edilmiş yapılar ve tescil edilmiş yapılar temel alınarak arazide görülen diğer örnekler, geleneksel kentsel konutlar olarak tasnif edilerek incelenmişlerdir (Resim 3.12). Aynalı ve Yörükler köylerinde bulunan yapılar da kırsal geleneksel konuta örnek olarak incelenmiş ve değerlendirilmişlerdir. Konuralp Müze Müdürlüğünün hazırladığı, Taşınmaz Kültür Varlıkları Envanterine göre Konuralp'te tescil edilmiş 8 adet sivil mimari örneği bulunmaktadır. Bunlardan 1 tanesinin yandığı bilgisi, Müze yetkililerinden edinilmiştir.

Yapılan arazi çalışmalarında, Konuralp geleneksel konutlarının biçimlenmesinde yörenin iklimi, topografyası, malzeme olanaklarının etkili olduğu gözlenmiştir. Yörede orman alanları varlığının, yapılara da yansıdığı ve ahşabın yoğun kullanıldığı görülmektedir. Araştırma alanında görülen geleneksel-yöresel yapı kültürü, ahşap karkas arası tuğla, kerpiç veya ahşap dolgu şeklindedir (Resim 3.13). Taşıyıcı ahşap karkas sistem, ahşap kolon ve kirişlerden oluşmaktadır (Şekil 3.8). Ahşap yapıların temellerini genellikle kâgir bir zemin kat ya da zemin üst yüzeyinden itibaren belirli bir yükseklikte yapılan kâgir duvarlar oluşturmaktadır.

Resim 3.12. Tescilli yapının doğu ve güney cephelerden görünüşleri.

Yaklaşık 100 cm derinliğinde, taş temel duvarların üzerine ahşap iskelet sistem inşa edilmektedir. Genel anlamda oluşturulan bu sistemin adı '*hımış*'tır. İç ve dış duvarlar daha sonra sıvanarak sistem tamamlanmaktadır. Kimi uygulamalarda duvar sıva yapılmadan da bırakılmaktadır. Böylece olabildiğince hafif bir strüktür elde edilmektedir. Tüm bu elemanların birleşim noktaları ise geleneksel yapı yöntemleri ile sabitleştirilmiştir (Şekil 3.8)

Şekil 3.8. Ahşap karkas yapı sistem detayı (Erdoğan vd. 2004).

Resim 3.13. Tuğla dolgulu ahşap karkas sistem.

Konutlarda, ahşap karkas sistem; ana taşıyıcı olmak üzere, ahşap elemanların arasının doldurulmasında kullanılan malzemeye göre farklılıklar göstermektedir. Bazı örneklerde ahşap taşıyıcı sistem arasında kalan boşluklar kerpiç elemanlarla doldurulmuş ve üzeri sıvanmıştır. Ahşap yapılarda kalıba dökülerek üretilmiş kerpiç elemanlar kullanıldığı gibi, elle kabaca düzeltilerek üretilmiş kerpiç elemanlar da kullanılmıştır. Daha çok kırsal bölgelerde görülen "*dizeme"* örneğinde ise, ahşap karkas sistemin arası genellikle kestane ağacından, malzeme artığı ile doldurulmaktadır (Resim 3.14). Bu sistemde, taşıyıcı dikme ve eğik elemanların arası düşey ya da yatay olarak düzenlenmiş az işlenmiş dizemelerle doldurulmaktadır (Akyüz 1995, Keskin 2014).

Taşıyıcı ahşap elemanlar arasındaki boşlukların, yatay, düşey, çapraz, balıksırtı tuğlalar ile örülmüş olan örnekler de mevcuttur. Genel olarak yapılarda, dolgu için çamur harcı kullanıldığı, çamur harcının yapımında ise, çatlamayı önlemek için saman parçacıkları kullanıldığı görülmüştür. Yapıların, iç ve dış cepheleri kıtıklı sıva ile sıvanmıştır. Kıtıklı sıva; bağdadi, kamış ve ahşap gibi yüzeylere sıva yapımında kullanılmaktadır. Harcın yüzeye daha iyi yapışmasını sağlamak için, kıtık adı verilen keten lif, saman vb. malzemeler harcın içine karıştırılarak ahşap yüzeye uygulanmaktadır (Bozkurt 2013).

Resim 3.14. Dizeme tekniği ve ahşap cephe kaplaması örneği (Anonim 2014d).

Genellikle, çatılar kırma çatıdır ve dört yöne eğimlidir. Çatı kaplaması olarak kullanılan kiremit örtüsüne uygun eğimi sağlamak için genellikle oturtma çatı konstrüksiyonu kullanılmıştır, saçaklar son kat döşeme kirişlerinin 45-50 cm uzatılmasıyla oluşturulmuştur. Konuralp'e ait 1960-1990' lü yılların fotoğraflarında genellikle çatılarda alaturka kiremit kullanıldığı görülmektedir fakat günümüzde büyük çoğunlukla Marsilya kiremidi bulunmaktadır (Resim 3.15). Üskübü'de aileler varlık durumlarına göre tahtânî veya fevkânî (tek katlı veya çok katlı) konutlarda oturmuş, konutlarının yanında samanlık veya '*kuruluk'* şeklinde adlandırılan kiler amaçlı küçük yapılar yapmışlardır (Özlü 2009).

Topçuoğlu Konağı'nı, Üskübü 'nün en varlıklı ailesine ait, E. Bore, G. Perrot, X. H. de Hell ve W.van Deist gibi batılı seyyahların gördükleri ve inceleme fırsatı buldukları, Konuralp sivil mimari örneklerinden en önemlisidir. Konak; kasabanın en üst kısmında, Kırk Basamaklar denilen amfi tiyatronun arkasında, Akçakoca yönüne ve Çele Dağı'nın manzarasına hâkim bir noktada bulunmaktadır. Fransız seyyahı Eugene Bore tarafından 1840 yılında yayınlanan seyahatnamede, o zamanlar kırk yaşlarında olan Topcuoğlu ailesinden İbrahim beyi ziyaretini aktarmaktadır.

Resim 3.15. Çatıların görünümü 1987 (Coşkun Günal).

Eugene Bore konağa iyi bir şekilde kabul edilmiştir, konak uzun bir avlu ile çevrili sağlam bir yapıdır. Uzun misafir odasının halılarla süslü olduğu ve etrafı sedirle çevrili salonun, sivri kemerli, renkli camlarla süslü pencerelerle aydınlandığını anlatmaktadır (Rollas 1966). Günümüzde bu konaktan bir iz bulunmamaktadır. 60 yaş üstü konuralp'li kişilerle yapılan söyleşilerde konağın, tiyatro tescil edildikten sonra, tiyatro etrafında bulunan evlerin kamulaştırıldığı dönemde yıktırıldığını aktarmışlardır.

Konuralp'te görülen geleneksel konutlar yaklaşık 100-150 yıllık bir sürecin birikimidir (Erdoğan vd. 2004). Kentsel alanda konutlar çoğunlukla bitişik, küçük parseller nedeniyle kırsala göre, nispeten daha küçük bahçeler içinde konumlanmıştır. Konutlar genelde ailelerin ekonomik durumu ile ilgili olarak 2, bazen 3 katlı olarak inşa edilmişlerdir.

Alt katları taş, üst katları ise ahşap karkas arası tuğla ya da kerpiç dolgu olduğu görülmektedir. Konutların cepheleri bazı örneklerde sıvasızken bir kısmı da sıvalıdır ya da ahşap kaplamalı olabilmektedir. Konutların asıl yaşam alanları daima üst katlardadır. Zemin katların biçimlenmesi ise topografya ve çevre koşullarına bağlı olarak farklılık göstermekte, çoğunlukla da hizmet birimleri, depo, servisler ve taşlık mekânlarından oluşmaktadır (Resim 3.16).

Dış kütle olarak süslemenin görülmediği yöre konutlarında, cepheler kimi zaman cumbalar ile zenginleştirilmiştir. Kapı, pencere gibi tüm açıklıklar da ahşap ile yapılandırılmıştır. Sade iç mekânlara sahip olan Konuralp konutlarının iç dekorasyonunda da ahşaptan yararlanılmış, seki, tavan, kapı, pencere, dolap, korkuluk gibi detaylar ahşap ile çözümlenmiştir.

Resim 3.16. Ev ve kuruluk- Çiftepınarlar mahallesi (Anonim 2014d).

Kırsalda yer alan konutlar üretim özelliklerine göre gerekli olan yardımcı binalarla birlikte bulunmaktadırlar. Ahır, samanlık ve kiler olarak kullanılan '*kuruluk*' olarak adlandırılan ahşap küçük yapılar evle ilişkili olarak araziye yerleştirilmişlerdir. Ayrık bir yapılaşma nizami vardır. Kentte veya kırsalda yapılar genelde aynı teknik ve malzeme ile yapılmışlardır. Kentte yer alan konutlar genelde daha çok katlı, kırsalda yer alan örneklerde kat sayısı azdır, çoğunluk 1 veya 2 katlı olduğu gözlenmiştir (Resim 3.17).

Kentsel ve kırsal alanda görülen Konuralp konutlarındaki temel farklılaşma zemin katın kullanım biçimi ve yapının konumlanması ile ilgilidir. Kentsel alanlarda yer alan konutlar daha sıkışık düzende, daha küçük bahçelere sahipken, kırsal alandaki konutlar ayrık düzende ve üretime de yönelik geniş bahçeler içinde yer almaktadır (Resim 3.18). Konuralp konutları plan şemaları açısından geleneksel Türk Evi örneklerinde olduğu gibi açık sofalı, iç sofalı ve orta sofalı olarak tasarlanmışlardır (Şekil 3.9, Şekil 3.10). Sofa ve odaların plan şemasındaki konumları topografya, manzara ve iklim koşullarına göre biçimlenmiştir. Sofalar ise çoğunlukla bahçeye yönlendirilmişlerdir. Konutların araziye yerleşimi topografya dikkate alınarak yapılmıştır ve arazi eğiminden yaralanarak depo olarak kullanılmak üzere mekânlar yaratılmıştır. Bazı örneklerde de yapı yerden yükseltilerek toprakla ilişkisi kesilmiştir (Resim 3.19).

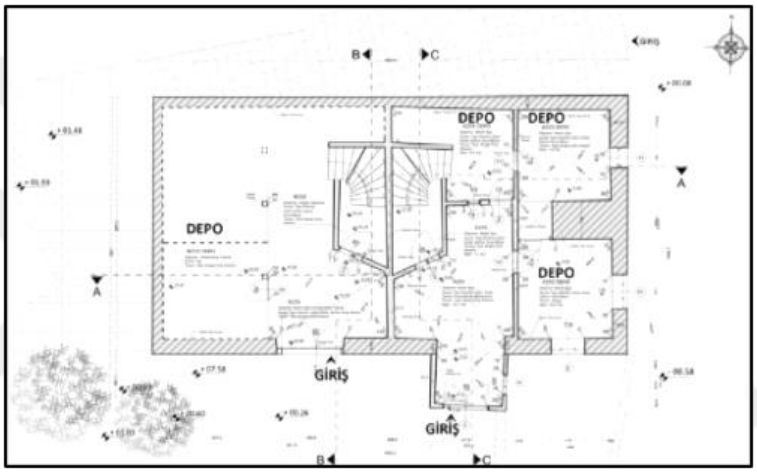
Resim 3.17. Kentsel sivil mimari örnekleri(Anonim 2012).

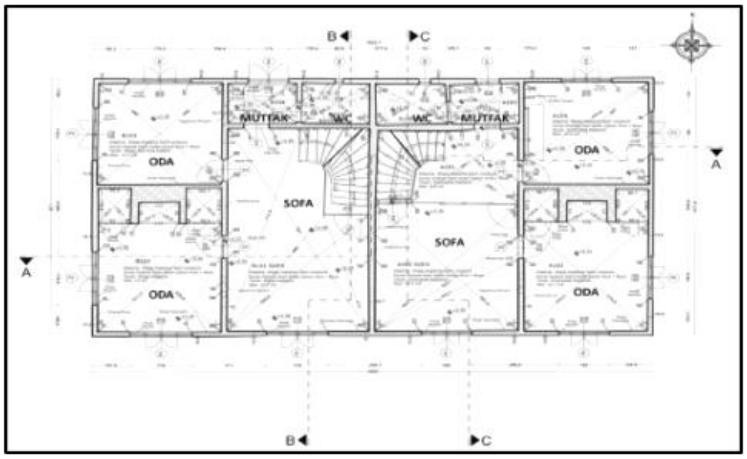
Resim 3.18. Kırsal sivil mimari örnekleri, Aynalı Köyü.

Resim 3.19. Kırsal sivil mimari örnekleri ve araziye yerleşimi.

Şekil 3.9. Tescilli yapı zemin kat planı (Anonim 2013b).

Şekil 3.10. Tescilli yapı kat planı (Anonim 2013b).

Konuralp kentsel yerleşiminde görülen diğer konut tipi ise çok katlı apartman yapıları olup betonarme olarak inşa edilmişlerdir. Özellikle son yıllarda öğrenci sayısının artması ile konut dışında, yurt ve stüdyo tipi genelde bekâr öğretim üyesi, öğrenci, memur araştırma görevlisini hedef kitle olarak seçen ve bu kesime yönelik konut üreten bir

yapılaşma olmaktadır. Yeni oluşmaya başlayan yapı adalarında belli bir stil veya homojenlikten söz etmek olası değildir. Her tür, stil, cephe düzeni ve kat yüksekliğine sahip yapılara rastlamak olasıdır (Resim 3.20).

Resim 3.20. Yeni yapılaşma Örnekleri 2015.

b.Yardımcı Yapısal Birimler -Depolama Birimleri; Kırsal kesimde konutlar, üretimle birebir ilişkili olmaları nedeniyle, yakın çevrelerinde şekillenen üretim türüne göre yardımcı yapılarla bir bütün oluşturmaktadır. Bu yardımcı yapılar arasında "*serender"*, kendine has yapısıyla Karadeniz mimarisinin en dikkat çekici elemanıdır. Serin, havadar yer anlamına gelen serender, üretilen besinlerin bozulmadan saklanması amacıyla evlerin yanında yapılan, içinde yaşanmayan depo niteliğindedir. Serender, genellikle

taştan bir alt yapı üzerinde yükselen, iki katlı ve çoğu zaman bir ya da iki bölmeli, ahşap bir yapıdır. Serender yapımında, taş altyapının üzerine, köşelerde, yarım bindirmeli taban kirişleri yerleştirilmektedir. Serenderin büyüklüğüne bağlı olarak dört, altı veya dokuz dikme, köşelerden mesnetlenerek taban kirişine oturtulmaktadır. Dikmelerin başına, hayvanların yiyecek maddelerine ulaşmasını engellemek için yuvarlak başlıklar yerleştirilmektedir. Serender, yiyeceklerin havalandırılması ve hayvanlardan uzak tutulması için yerden yükseltilmektedir. Üst kat bu yuvarlak başlıklar üzerine oturtulan kirişlerin üzerine yerleştirilmektedir. Kirişlerin üzerine, kesitleri ana dikmelere göre daha narin olan çardak direkleri konulmaktadır. Oluşturulan ahşap strüktür, ahşap makaslı çatı sistemi ile sonlandırılmaktadır (Güler ve Bilge 2013).

Resim 3.21. Ahşap kiler ve ocak.

Serenderler, mekânsal olarak genellikle ambar ve çardak adlı iki bölümden oluşmaktadır (Resim3.21). Konsol olarak çalışan, yarı açık çardak mekânı plan tipine göre serenderin etrafında şekillendirilmektedir. Çardağa çıkış merdivenleri serenderin, zeminle bağlantısını kesmek için yerden belli bir yükseklikteki dikmenin üzerine oturtulmaktadır. Yarı açık çardak, ambardan farklı olarak küçük boyutlu bir depolama mekânıdır. Arı kovanları, meyve sepetleri gibi eşyalar çardakta saklanmaktadır. Ambarın yan duvarlarında, saklanacak besinlerin havalandırılması için, ahşap elemanların aralarında boşluklar bırakılmaktadır. Ambarın döşemesi de havalandırma için aralıklı yapılmaktadır (Güler ve Bilge 2013).

Araştırma alanında yapılan arazi çalışmalarında (Resim 3.22) serender mantığında fakat farklı biçimlerde inşa edilmiş, samanlık veya yiyecek deposu olarak kullanılan birçok örnek görülmüştür. Özellikle kırsal özellik gösteren Aynalı, Yörükler ve Hüseyin Kıl mahallelerinde çok daha yoğun olarak bulunmaktadır. Bazı örnekler tamamen kaba el

aletleri ile yapılmış ahşap çıtalarla dizeme olarak inşa edilmiş veya yığma bir yapının üstünün çatı, yanlarının ise yine dizeme tekniği ile ahşap lata veya çubuklarla kapatılmasından meydana gelmiştir.

Resim 3.22. Kırsal alanda serender -samanlık-kuruluk-depo birimleri.

c.Dini Yapılar- Camiler; araştırma alanında tescil edilmiş dini yapılar-camiler ve yapısal anlamda niteliği bulunmayan fakat manevi ve tarihi anlamda önemli olan türbeler bulunmaktadır. Üsküb'nün ilk fatihlerinden Konuralp Ahmet Bey'in maiyetinden Ali Hamza, Konuralp Bey ve Yaveri için yapılmış Türbe Terzialiler mahallesinde bulunmaktadır (Resim 3.23).

Resim 3.23. Konuralp bey ve yaveri için yapılmış türbenin dış görünüşü.

Araştırma alanında tescil edilmiş 2 cami bulunmaktadır. Konuralp Küçük Camii, Terzialiler mahallesi, pafta 18, 2253 parselde, dönemi 19. yüzyıl, mülkiyeti Düzce Belediyesine aittir. Camii, Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 2005 yılında alınmış kararı ile tescil edilmiştir. Cami 147,75 m2 bir büyüklüğe sahip olup, kare planlı, yığma moloz taş ile inşa edilmiştir. Geniş ahşap saçaklı çatısı marsilya tipi kiremit ile yenilenmiştir. Son cemaat mahalli üzeri kadınlar mahfili olarak düzenlenmiştir. Tavanı ahşap döşeme olan caminin mihrabı sonradan betonarme ile yenilenmiş, ilk minaresi yıkılan camiye sonradan sac malzeme ile minare yapılmıştır (Anonim 2014b).

Konuralp Merkez Camii, Çiftepınarlar mahallesi, pafta 17, 1777 parselde yer almaktadır, Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu'nun 1974 yılında aldığı kararla tescillenmiştir. Eski bir kilise yerine yapılmış Konuralp Camii Osmanlı dönemine aittir. Yapının Orhan Gazi döneminde camiye çevrilip 17.yüzyılda Dilaver Ağa tarafından esaslı bir onarım gördüğü bilinmektedir. Camii yapılırken kiliseye ait mermer taban döşemeleri müzeye kaldırılmıştır (Rollas 1966). Caminin 90 cm kalınlığındaki duvarları ağaç hatıllarla desteklenmiş, pencereleri çift sıralıdır, cami kırma çatılı ve tek minarelidir. 1940'lı yıllarda cami önüne son cemaat mahalli eklenmiştir. 1986 yılında Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulunun kararı ile restore edilmiştir (Anonim 2014b).

Orhangazi Cami, Yörükler köyünde, Düzce Üniversitesi Konuralp Yerleşkesinin doğusunda, Kurtsuyu deresinin hemen yanında bulunmaktadır. Caminin bahçesindeki 700 yıllık çınar ağacı, anıt ağaç olarak tescil edilmiştir (Resim 3.24). Bu caminin "*çandı"* tekniği ile yapılan, Orhan Gazi Cuma camilerinden olduğu, fakat 1880 yıllarında yıkılıp

kâgir olarak yeniden inşa edildiği, cami giriş kapısının üzerinde var olan bir kitabeye göre iddia edilmektedir (Ertuğrul ve Dursun 2014). Çandı, çivi çakılmadan, biçilmiş odunlarla yapılan bir yapı yapma tekniğidir (Dolu 2015).

Resim 3.24. 700 Yıllık Ulu Çınar.

Anıt ağaç, Konuralp Yörükler Köyü'nde bulunmakta olup tepe genişliği 25 m., çapı 3,5 m., boyu 15 m., yükseltisi 265 m., tahmini yaşı ise 700 yıl olarak tespit edilmiştir (Yavuzşefik 2006).

d-Kuşatma Elemanları

Araştırma alanında yapılan çalışmada özellikle kırsal özellik gösteren mahallelerde, ahşap malzeme kullanılarak, çoğunlukla el işçiliği ile yapılan bahçe kapıları ve çitlerin kullanıldığı görülmüştür (Resim 3.25). Genelde sınırlayıcı elemanlar, korunmak, gizlemek amaçlı değil sadece mülkiyet sınırlarını belirten özellikte esnek, geçirgen yapıdadırlar. Terzialiler, Çiftepınarlar, Orhangazi ve Murat Demir mahallesinde ise moloz taş duvar veya beton elemanlarla yapılan duvarlar, ferforje kapılar görülmektedir (Resim 3.26, Resim 3.27). Kentsel alandaki sınırlayıcılar mülkiyeti tanımlamanın yanı sıra korunma, mahremiyeti sağlama gibi daha farklı bir yaklaşım göstermektedirler.

Bayram Gökmen ve Hüseyin Kıl mahallerinde bulunan çeltik tarlalarında otçul bitkilerle tarlalar bölümlere ayrılmıştır. Fındıklıklarda ise çalı ve küçük ağaççıklarla mülkiyet sınırlarının çoğunlukla belirlendiği gözlenmiştir (Resim 3.28).

Resim 3.25. Aynalı Köyü, H. Kıl ve B. Gökmen mahalleleri kuşatma elemanları.

Resim 3.26. Murat Demir mahallesi villa bahçe duvarları.

Resim 3.27. Terzialiler bahçe duvarı.

Resim 3.29. Çeltik tarlalarının bitkilerle ayrılması.

Resim 3.28. H. Kıl, K. Işıldak mahalleleri bahçe giriş ve duvarlarından örnekler.

Hüseyin Kıl mahallesinde bulunan bazı tarımsal işletmelerin girişinin ahşap kapılarla vurgulandığı, hem giriş kapısı hemde depo olarak kullanılabilen fonksiyonel özellikte yapılar olduğu görülmüştür. Teknoloji kullanılarak üretilmiş, işlenmiş ahşap malzemenin kullanıldığı daha rafine örnekler olduğu gibi (Resim 3.29), çoğunlukla işlenmemiş ahşap malzeme ve el işçiliği ile yapılan kapılar bulunmaktadır (Resim 3.30).

Resim 3.30. Hüseyin Kıl mahallesi bahçe giriş kapısı.

3.2.2.2.Geleneksel Sivil Mimari Örneklerinin Dağılımı ve Kütle Analizi

Osmanlı dönemine ait, 1260-61/1844-45 yıllarını kapsayan temettü defterlerine göre Üskübü merkezinde iki mahalle, Terzialiler ve Tekke Mahalleleri bulunmaktadır ve bu mahallelerde 104 Müslüman hane yaşamaktadır. 1310 (1892/1893) ve 1311 (1893/1894) tarihli Kastamonu Salnamesinde Üskübü'de 180'i aşkın hane bulunmaktadır. Bu veriye göre nüfus ortalama 1098 kişi olmaktadır ve kent merkezi nüfusunun ortalama 520 kişi olduğu düşünülmektedir (Özlü 2009). Konuralp'te bugün yedi mahalle bulunmaktadır ve 2014 nüfusu 6416 kişidir (Anonim 2015c). Bu mahalleler, Çiftepınarlar, Terzialiler, Bayram Gökmen, Hüseyin Kıl, Kemal Işıldak, Murat Demir ve Orhangazi Mahalleleridir. Araştırma alanını oluşturan bu mahalleler ve iki köyde geleneksel mimari örneklerin dağılımı ve kütle analizi, arazi gözlemi, uydu görüntüleri ve hâlihazır haritalardan elde edilen verilerin Arc Gıs yazılımına aktarılmasıyla elde edilen tematik haritalar ve bu haritaların içeriğinde yer alan özellikler tablosundan elde edilen sayısal sonuçlar yorumlanarak yapılmıştır. Tematik haritalarda, yerleşim dokusunu meydana getiren yapıların kütle oranlarının karşılaştırılması ve kültürel peyzaj öğesi olan geleneksel sivil mimari örneklerinin dağılımı elde edilmiştir. Elde edilen sonuçlarla kültürel peyzaj elemanlarının doku oluşturduğu alanlar tespit edilerek, kimlik öğesi olarak korunması gereken alanlara karar verilmiştir.

Üsküb' de antik tiyatro merkezli, Hamam Sokak'taki antik kent surları ve kuzeyde kenti sınırlayan, Roma dönemine ait su kemerlerinin çevrelediği bir alanda 1900'lü yılların başına kadar tarihlenen sivil mimari örneklerinin bulunduğu tarihi bir çekirdek bulunmaktadır. Bu alanın, temettü defterlerinde bahsedilen Tekke ve Terzialiler mahallerinin bir kısmını oluşturduğu düşünülmektedir ve I., II. ve III derece arkeolojik sit alanlarının önemli bir bölümünü de kapsayan bu bölgenin bir kısmı halen Terzialiler adını taşımaktadır. Ovaya hâkim bir tepede, eğimli bir arazide konumlanan bu eski iki mahalle deprem açısından güvenli bir zeminde bulunmaktadır (Bkz. Şekil 3.5 ve 3.30). Mahallenin yerleşiminde, iklim, manzara ve topoğrafyanın önemli etkisi olduğu görülmektedir. Bir yamaca yaslanan antik tiyatro ve konutlar, Karadeniz ikliminin yağışlı, nemli özelliklerinin etkisi ile güney, güneydoğu yönünde yerleşmiştir (Bkz. Şekil 3.2). Kuzeyden gelen Karadeniz rüzgârları ile doğal iklimlendirme ve güney cephesinden güneşlenme avantajının kullanıldığı görülmektedir.

Konuralp'e ait, 1958 yılında çekilmiş hava fotoğrafında (Resim 3.31) , Terzialiler ve Çiftepınarlar Mahallesine ait kentsel doku görülmektedir. Bu mahalleler, Cami ve antik tiyatro etrafında bütünleşmiş, insan ölçeğinde, arazinin doğal eğimi ile uyumlu, çıkmaz sokaklı, yaya trafiğine göre organik olarak biçimlenmiş sokakları ile tarihi çekirdeği oluşturmaktadır. Belediyenin Bizans dönemi hamam yapısının üstüne yaptırdığı sosyal tesis, cami ve çarşı bir meydan olarak bir düğüm noktası oluşturmaktadır.

Resim 3.31. 1958 Yılında Konuralp Beldesi (Lütfi Şimşek).

Terzialiler Mahallesinde yapılaşmanın % 61'i geleneksel konutlardan oluşmaktadır (Tablo 3.2). Terzialiler mahallesinin genelde homojen olan geleneksel yerleşim dokusunun, son yıllarda yapılmış betonarme ve kütle olarak farklı ölçekteki yapılarla zarar gördüğü arazi çalışmalarında gözlemlenmiştir. Bu yapıların bir kısmı özel ticari kullanım ve konut tarzında olup, bir kısmı, Konuralp İlköğretim okulu gibi kamu yapılarıdır (Şekil 3.12).

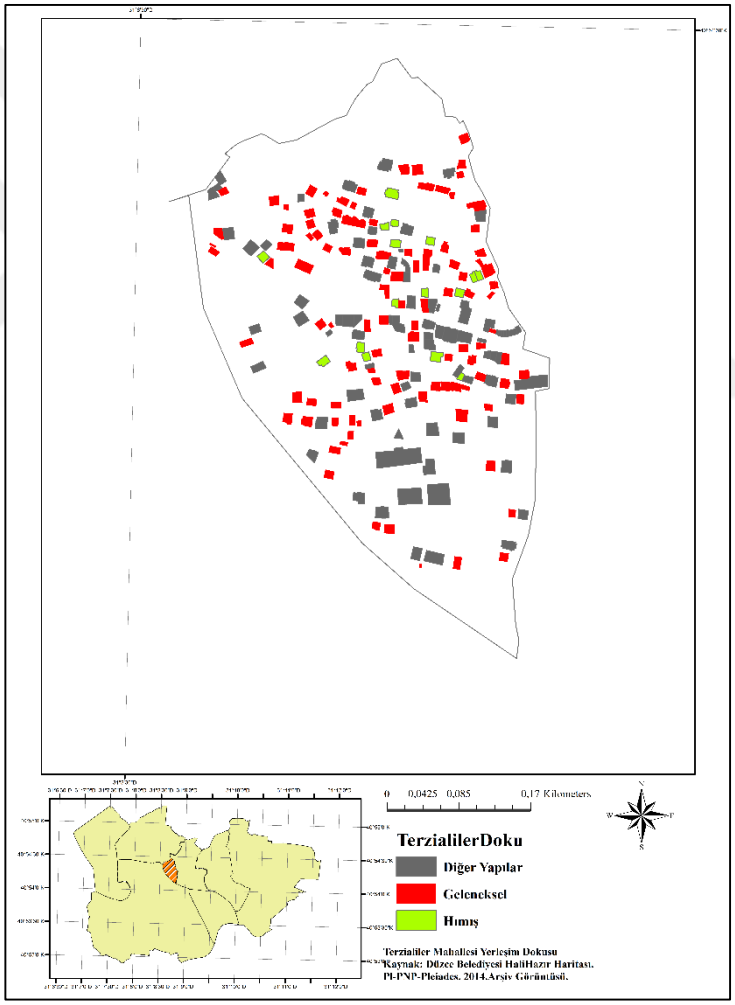
Tablo 3.2. Mahallelerde konut dokusu oranları.

Mahalle	Geleneksel	%	Hımış	%	Diğer yapı	%	Toplam
Çiftepınarlar	241	62	34	9	149	38	390
Terzialiler	131	61	16	8	85	39	216
Orhangazi	15	9	3	2	149	91	164
Murat Demir	38	15	14	6	217	85	255
Yörükler	32	32	5	5	68	68	100
Kemal Işıldak	107	46	7	3	124	54	231
Bayram Gökmen	60	44	6	4	83	56	149
Aynalı Köyü	71	42	13	8	97	58	168
Hüseyin Kıl	52	17	13	4	277	83	329

Terzialiler mahallesinde, kültürel peyzaj olarak sınıflandırabileceğimiz, 60 yaş üstü Konuralp'lilerin anılarında yerini almış, şu anda arazide görülmeyen; su değirmenleri, çamaşır yıkama alanı ve Hıdırellezlerin şenlik şeklinde kutlandığı Kuşcualtı bölgesinin bilgisine, Gürol, Aktepe, Özcan ile yapılan sözlü görüşmelerde ulaşılmıştır (Ek-4). Eski çamaşır yıkama yeri, Terzialiler mahallesinin Akçakoca yoluna bakan yüksekçe bir tepede, şu anda bir evin kalıntılarının bulunduğu bir alandır. Bu alanda,1960'lı yıllarda Tabak deresinden ayrılan bir su kanalıyla, Akçakoca yoluna bakan tepenin alt kısmında bulunan değirmenin çalıştırıldığı ifade edilmiştir. Bu dereden alınan su ile bütün Konuralp'li kadınların birlikte çamaşır yıkadığı aktarılmıştır (Özcan 2015). Değirmeni ve çamaşır alanını besleyen dere zamanla kurumuş ve şu anda o bölgede sadece evler bulunmaktadır. Kuşcualtı Hıdırellez alanı, Akçakoca yolunun doğu yönünde yer alan Terzialiler mahallesi sınırları içinde, Tabak deresinin kenarında yer alan, geçmişte açık alan, şu anda sık doku oluşturan fındıklık ve yapraklı ağaçlarla örtülü bir arazidir (Resim 3.32).

Resim 3.32. Terzialiler mahallesi Kuşcualtı mevkii.

Şekil 3.11. Terzialiler mahallesi yerleşim dokusu.

Çiftepınarlar mahallesinin % 62'sı geleneksel konutlardan oluşmaktadır. Arazi gözlemlerinden elde dilen verilerin Arc Gıs yazılımına aktarılarak oluşturulan harita ve tablolardan elde edilen sonuçlara göre, her iki mahallede korunması gerektiği düşünülen toplam 50 adet Hımış yapı tekniğinin gözlendiği örnek tespit edilmiştir (Bkz.Tablo 3.2).

Terzialiler ve Çiftepınarlar mahallesini, Hürriyet caddesi, Konuralp caddesi olmak üzere iki ana cadde sınırlandırmaktadır. Bu mahallelerde her sokak ve caddenin bir ismi bulunmaktadır (Tablo 3.3).

Yerleşmenin arazi eğimine uyumlu, organik ve homojen bir yapısı olduğu gözlenmektedir. Mahallenin büyük bir kısmında geleneksel yol dokusu korunmuştur.

Açık alanlar ve yeşil doku genellikle yapılar arası boşluklarda ve kişilerin kendi mülkiyetindeki bahçelerde bulunmaktadır, kamusal alanlarda açık yeşil alan olarak tanımlanmış, cami meydanı dışında özel planlanmış mekânlar bulunmamaktadır. Bahçe duvarları, yeşil doku ve mülkiyet dokusu sokaklara kimlik kazandırmaktadır. Sokaklarda belirli otopark alanları mevcut değildir, park yeri ihtiyacı kullanıcının bahçesi içinde veya yol kenarlarında çözülmektedir.

Tablo 3.3. Araştırma alanında cadde ve sokak isimleri.

Orhangazi	Murat Demir	Çiftepınarlar	Terzialiler	Yörükler
Teknopark sok	Hilmi Sönmez Cad.	Cumhuriyet Cad.	Çarşı içi Cad.	Aşağı Yörük köy yolu
400 lü no	Bağlık Yokuşu	Hürriyet cadde	Hamam sok.	Yukarı Yörük köy yolu
	Gölçükbaşı sok.	Türbe sok.	Üstündağ sok.	
	Aktepe sok.	Cami sok.	İşler sok.	
	Taşlı sok.	Ali Hamza Sokak	Okul sok	
	300 lü no	Çeşme sok	Hacı Salih sok.	
		Kaleleler sok	Güney sok.	
		Başol sok		
		Topçu sok		
		Eser sok		
		Üskübü cadde		
		Hastane altı sok.		

Terzialiler ve Çiftepınarlar mahallelerinde kütle-mekân ilişkisi içinde bahçe-konut bağı kurulmuş, motorlu taşıt trafiği az olan sokakların; insan ölçeğinde, arazinin doğal eğimine uygun, meydan, sokak, çıkmaz sokak, bahçe ve ev şeklinde bir örüntü oluşturduğu ve ortak mekân görevini yüklenebildiği gözlenmiştir. Sokaklar, yaşamın bir parçası ve bahçenin uzantısı şeklinde yaz aylarında fındık veya çeltik serilerek kurutulması gibi işlevler için kullanılmaktadır. Sokakların; camii, hamam yapısı, dükkânların oluşturduğu meydanda sonlandığı görülmektedir. Sokak isimlerinin bir kısmı geçmişten bu güne o bölgede yaşayan ailelerin adlarını taşımaktadır. Her iki mahallede de taş kaplama sokakların 2000'li yıllara kadar kullanıldığı anlatılmaktadır (Mutlu 2015). Resim 3.33 ve Resim 3.34 de 1987 yılında taş kaplama olan sokaklar görülmektedir.

Resim 3.33. Terzialiler taş kaplama sokak 1987(Çoşkun Günal)

Resim 3.34. Çiftepınarlar mahallesi taş kaplama sokak 1987 (Coşkun Günal).

Çiftepınarlar mahallesinde bulunan halkın "*kırk basamaklar"* olarak adlandırdığı antik tiyatro I. Derece Arkeolojik Sit alanı sınırları içinde kalmaktadır, ayrıca tiyatro I. Grup Anıt Eser olarak da tescillidir (Resim 3.35). Tiyatro çevresindeki geleneksel doku halen varlığını devam ettirmektedir (Resim 3.36). Terzialiler ve Çiftepınarlar mahallelerini

içine alan ve antik kent Prusias ad Hypium kentinin sınırlarını da kapsadığı düşünülen, su kemerleri, surlar, atlı kapı II. Derece Arkeolojik Sit alanındadır (Anonim 2014b).

Resim 3.35. Antik Tiyatro- Kırk basamaklar.

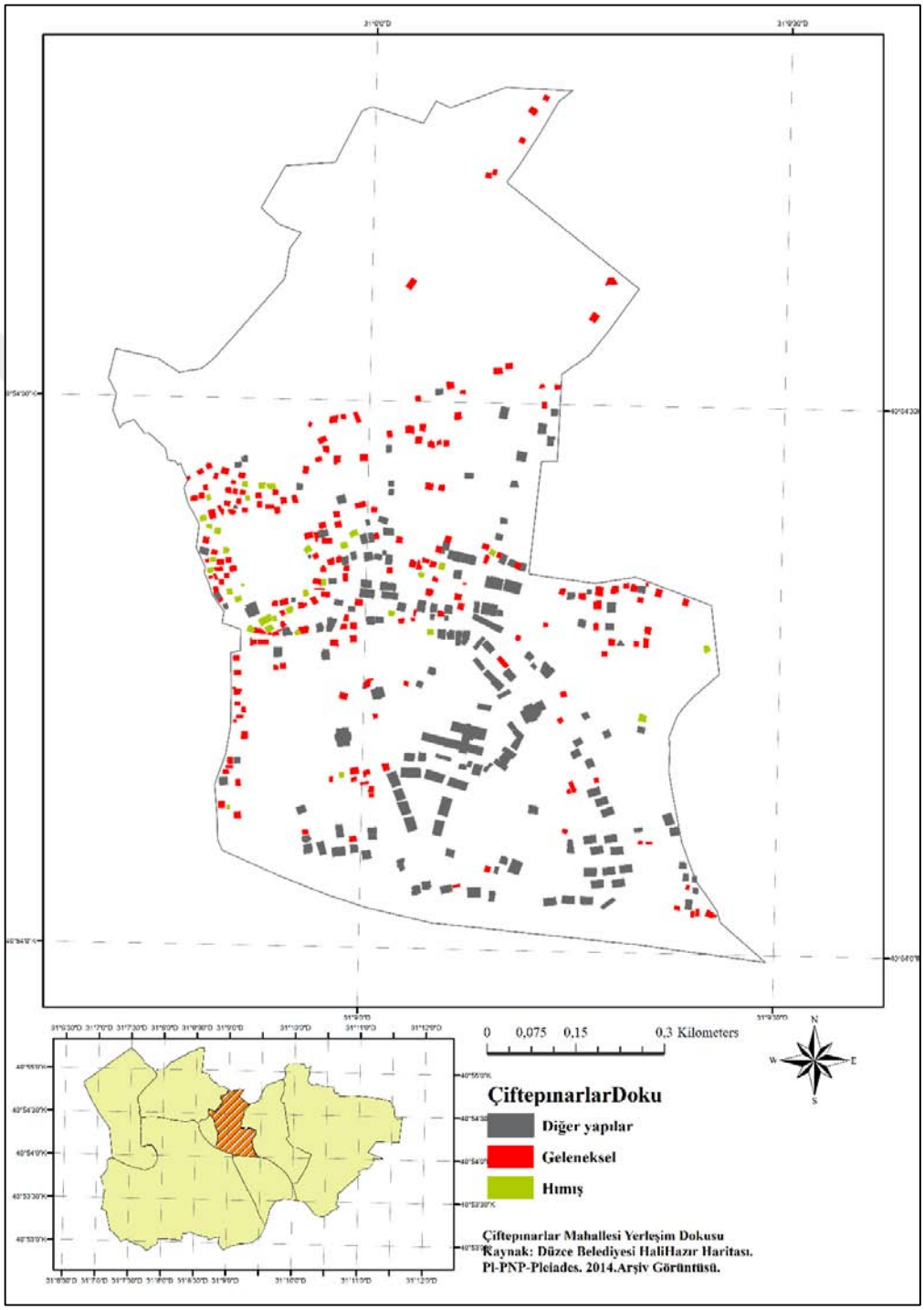

Resim 3.36. Antik Tiyatro çevresi yapılar.

Yapıların az katlı olduğu bölgelerde, ahşap çatılarda kullanılan kiremit, renk ve çatılar form olarak mahalle dokusunda önemli bir görsellik oluşturmaktadır. Evlerin bahçe içinde yerleşimi, bahçenin eğer varsa çıkmaz sokağa kapısının açılışı, çıkmaz sokağın ortak bir kullanımı olması farklı bir kademelenme getirmektedir. Her iki mahallenin de genel karakterini küçük parsellerin yapılaşmasıyla oluşmuş kompakt bir konut dokusu oluşturmaktadır. Sadece ana cadde üzerinde bulunan yapıların zemin katları ticaret amaçlı kullanılmaktadır.

1990'lü yıllarda yapılmış 3 ve 4 katlı betonarme yapıların yanı sıra son yıllarda Çiftepınarlar mahallesinin boş parsellerinde, farklı yoğunluk ve ölçüde, dokunun özgün

yapısına aykırı, çoğunlukla betonarme apartmanlar yapılmaya başlanmıştır. Yeni yapıların malzeme, yapım tekniği ve kütle boyutları ile var olan dokuya aykırı olması kentin kimliğinde okunan ahşap karkas-hımış, özgün yerleşim dokusuna gölge düşürmektedir.

Şekil 3.12. Çiftepınarlar Mahallesi yerleşim dokusu.

Murat Demir Mahallesi, özellikle konut dokusunun yoğun olduğu Bağlık Mevkii, 1980 yıllarından sonra yeni parselasyonlar yapılarak, yapılaşmaya açılmıştır ve geçmişte üzüm

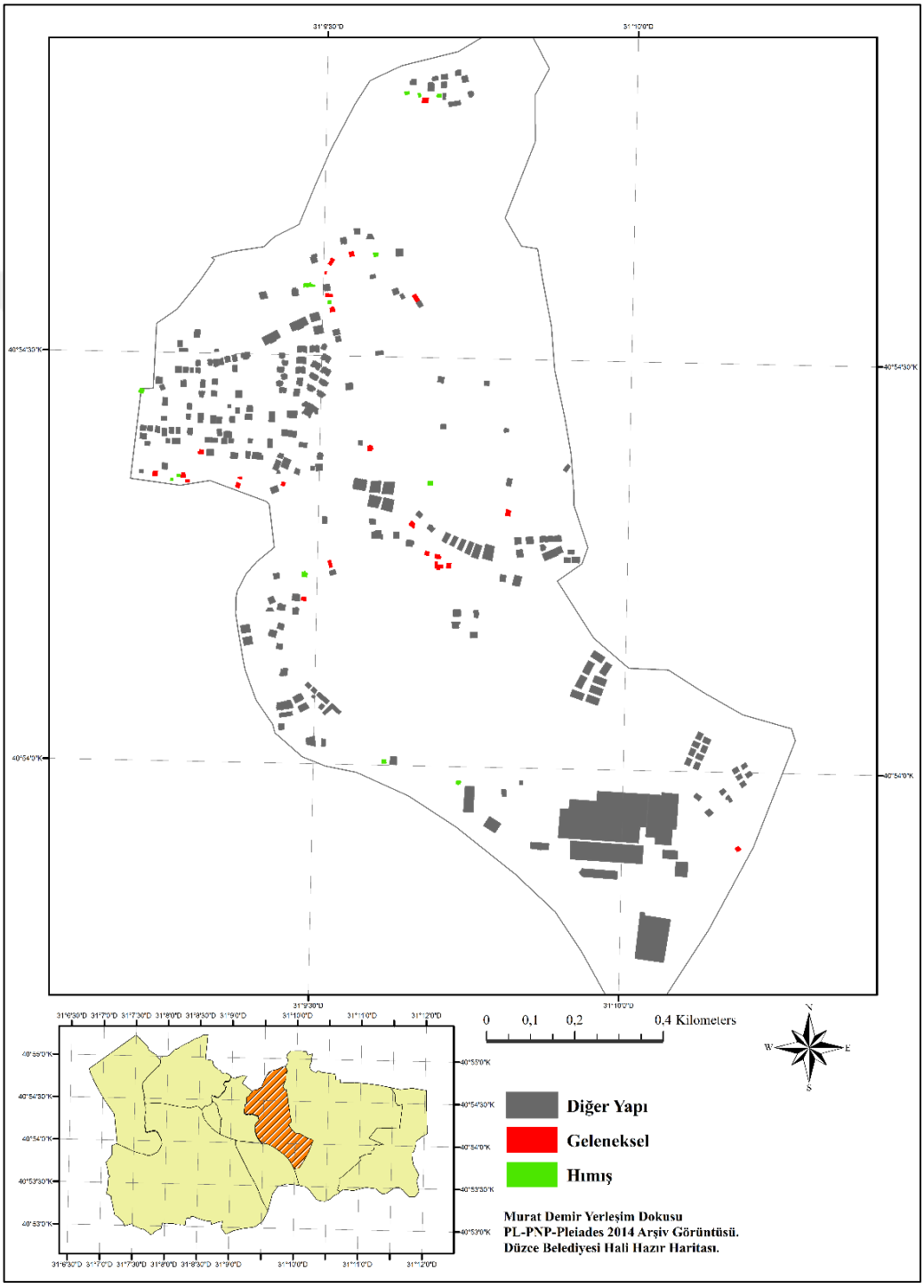
bağlarının olması nedeniyle Bağlık Mevkii olarak adlandırıldığı, yörenin yerlilerince ifade edilmektedir. Bu bölgede **y**erleşim dokusu ızgara sistemine göre şekillenmiştir. İmar planı yapılmadan önce parselasyon yapılmış, 1984 yılında planlama alanına dâhil edilmiştir (Ek-5). Arazi topoğrafyası dikkate alınmadan parselasyon yapılan bu bölgede, sonradan yapılan imar planı mevcut durumu korumuş ve arazi eğimine uygun olmayan, dik açı ile birbirini kesen yüksek eğimli sokaklar oluşmuştur. Bazı yerlerde eğim nedeniyle sokaklar birleşememiştir. Sokaklar 8-10 metre genişliğindedir. Ayrık nizam apartman, müstakil bahçeli evler tarzında bir konut dokusu bulunmaktadır. Murat Demir mahallesinde kısmen, yığma, alt kat yığma üst katı ahşap veya betonarme yapılar görülmektedir.

Mahallede ilk dönem yapılaşma bağlık Mevkiinde başlamıştır, çoğunlukla bahçeli konut şeklinde bir doku oluşmuştur. Fakat 2010 yılından sonra, zeminde oluşmuş dokuya dikkat edilmeden, Mahallenin belli kısımlarında yapılan plan tadilatları ile taban alanı katsayıları ve emsal değerleri değiştirilerek var olan dokuya uymayan yoğunluklar verilmiştir. Bunun sonucunda aynı bölgede birbirinden tamamen farklı konut dokuları ortaya çıkmıştır (Resim 3.37), farklı plan kararlarının mekâna yansıması sonucunda, 2 katlı bahçeli evler ile 5 katlı apartmanlar yan yana görülebilmektedir.

Mahallenin 1980 ve öncesi etrafında yapılaştığı Taşlı Sokak, Bağlık yokuşu, Hilmi Sönmez sokak ve caddelerinde sayısı azalmış olsa da geleneksel doku ve hımış yapılar görülmektedir. Mahallenin genel yapılaşmasının %15 i geleneksel evlerden oluşmaktadır bu evlerin % 6' sı hımış olarak adlandırılan, dış cephesi sıvasız, ahşap karkas, arası, ahşap veya tuğla dolgu yapılardır.

Murat Demir Mahallesinin Akçakoca yolunun kuzeyinde bulunan bölgesi, düşük yoğunlukta, az katlı, tek veya iki katlı konutlardan oluşmaktadır. Yer yer fındıklıkların olduğu bu kırsal alanın zemini alüvyon olup 1. Sınıf tarım toprağıdır. Şekil 3.13 de yer alan yerleşim dokusu haritasından da görüleceği gibi, kütle olarak oldukça büyük olan, Akçakoca yolunun yanında konumlanmış Standard Profil Fabrikası da 1. Sınıf tarım toprağı üzerinde yer almaktadır (Bkz. Şekil 3.5). DSİ Şube Müdürlüğüne ait 1950 yıllarında yapılmış olan sulama kanalları, fabrikanın kuzeyinden geçmektedir. Bu bölge üniversite yolunun yapılmasıyla yeni bir cazibe merkezi haline gelmiştir. Konuralp ile Üniversite Yerleşkesini birbirine bağlayan bir geçiş güzergâhı konumunda olan bu bölge de öğrenci yurtları, apart otel ve stüdyo dairelerin olduğu siteler inşa edilmektedir. Yeni

yapılaşan bu bölgede gridal–ızgara plan şemasına sahiptir. Fakat yollar diğer iki mahalleye göre daha geniştir ve yollara cephe alan 4-5 katlı apartman tipi yapılaşma düzeni vardır. Plan tadilatları ile artırılan yoğunluklar ve farklı parsel içi çekme mesafeleri nedeniyle var olan konut dokusuna uymayan, hem kütlesel hem yükseklik olarak aykırı görüntüler de görüldüğü gibi ortaya çıkmıştır.

Şekil 3.13. Murat Demir mahallesi yerleşim dokusu.

Resim 3.38. Murat Demir mahallesi Bağlık Mevkii görünümü.

Resim 3.37. Murat Demir mahallesi Hilmi Sönmez caddesi eski ve yeni yapılar.

Murat Demir Mahallesinin Bağlık mevkiinde, cadde, sokak, bahçe ve ev örüntüsü, tarihi dokuya benzemektedir, fakat cadde ve sokaklar hem ölçü hem de fonksiyon olarak değişmiştir. Bu bölgede sokaklar daha çok araç trafiğine göre düzenlenmiştir. Sosyal amaçlı kullanımı olası değildir. Sokakların kavuştuğu noktalarda bir düğüm noktası veya bir meydan olgusu bulunmamaktadır

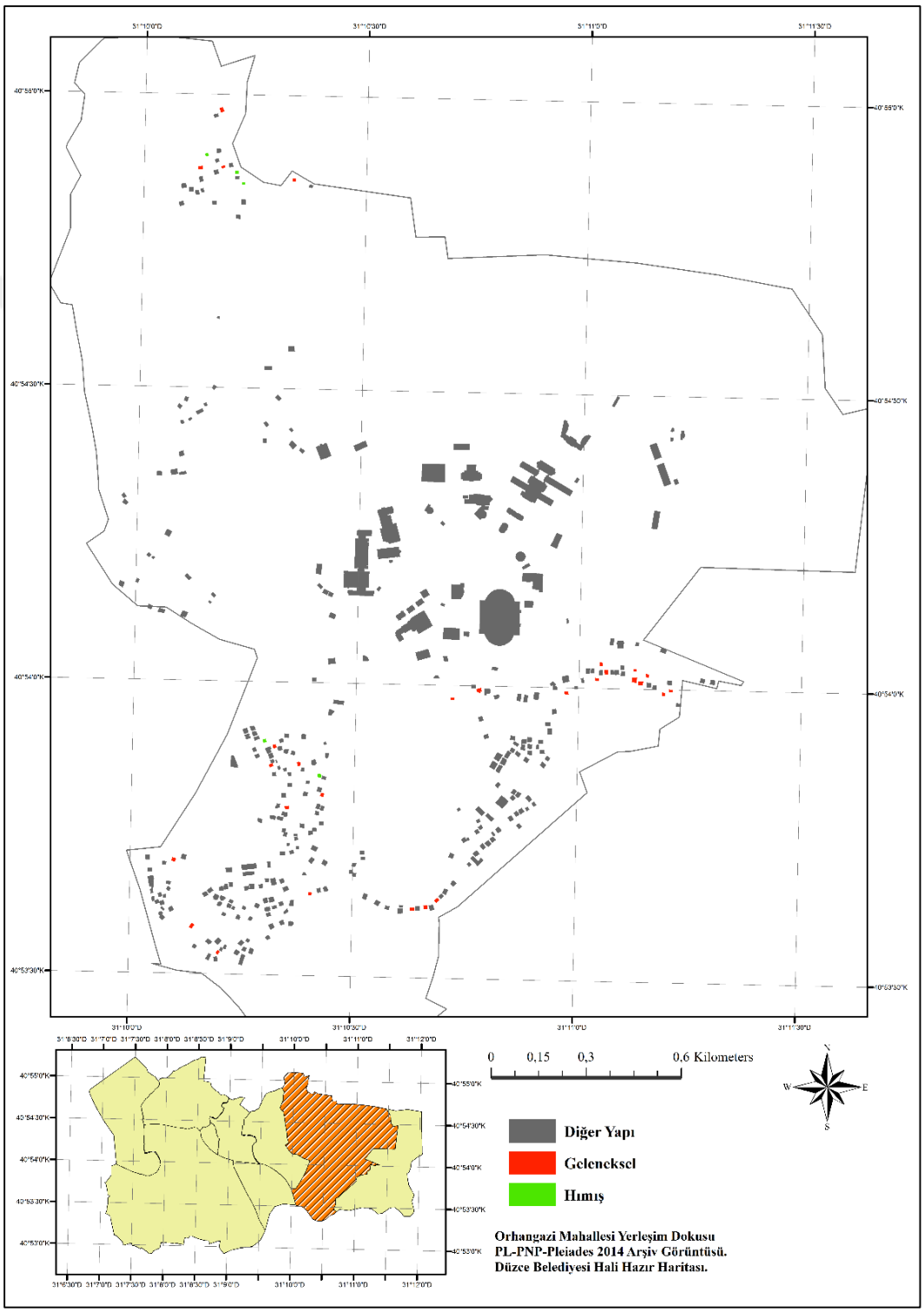
Düğüm noktaları araç trafiğini yönlendirecek şekilde tasarlanmıştır. Bölgede yoğun bir konut dokusu planlanmıştır, bu bölgeye sosyal veya rekreasyon anlamında hizmet verecek Gölçükbaşı camii bahçesinden başka planlanmış kamusal alan bulunmamaktadır. Mahallenin yeni yapılaşan bölgesinde, konut dokusu belirlenmiş olan çekme mesafelerine göre yola cepheli olacak şekilde konumlanmıştır, zemin katlarda küçük ticaret kullanımı yer almaktadır, sokaklar genişlikleri 10-12 metre genişliğinde olup, sayısal olarak adlandırılmışlardır(Resim 3.39). Sokak isimleri 300'lü rakamlardan oluşmaktadır. Hilmi Sönmez caddesinin devamı 300. sokaktır.

Resim 3.39. Orhangazi mahallesi yeni yol ve çevre yapılaşmadan görünüm.

Orhangazi Mahallesi, Beçi-Yörükler köyünün ikiye ayrılması ile oluşmuştur. Beçi köyü 2004 yılında belde belediyesinin mücavir alanına girmiştir, 2008 yılında mahalle statüsüne kavuşmuş ve Orhangazi adını almıştır. Üniversite yerleşkesi bu mahallede yer almaktadır. Mahalle eski köy yerleşimi, üniversite yerleşkesi ve 1999 depremlerinden sonra, özellikle Akçakoca yolunun hemen yanında konumlanan ve ovaya hâkim bir tepe olan Yörükler tepesinin güneye bakan yamaçlarının tercih edildiği bahçeli konutların bulunduğu 3 farklı bölgeden oluşmaktadır. Manzara özelliği ve zemin güvenliği açısından tercih edilen Yörükler tepesinin güney yamaçları genellikle nitelikli, modern yapılardan oluşurken batı yönünde, şu anda yeni açılan yolun doğusunda kalan alanda, geleneksel, kırsal yapılanma görülmektedir. Yerleşkeye cepheli kuzey ve doğu yamaçlarda da yeni

apartman tarzı yapılar inşa edilmektedir. Orhangazi Mahallesi sınırları içinde kalan Yörükler Tepe'de Kocaeli Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 2009 yılındaki kararı ile Geç Doğu Roma dönemine ait Nekropol alanı yer almaktadır. Yüzeyinde çok sayıda stroter tuğla parçası ve seramik kap parçaları bulunmaktadır (Anonim 2014b).

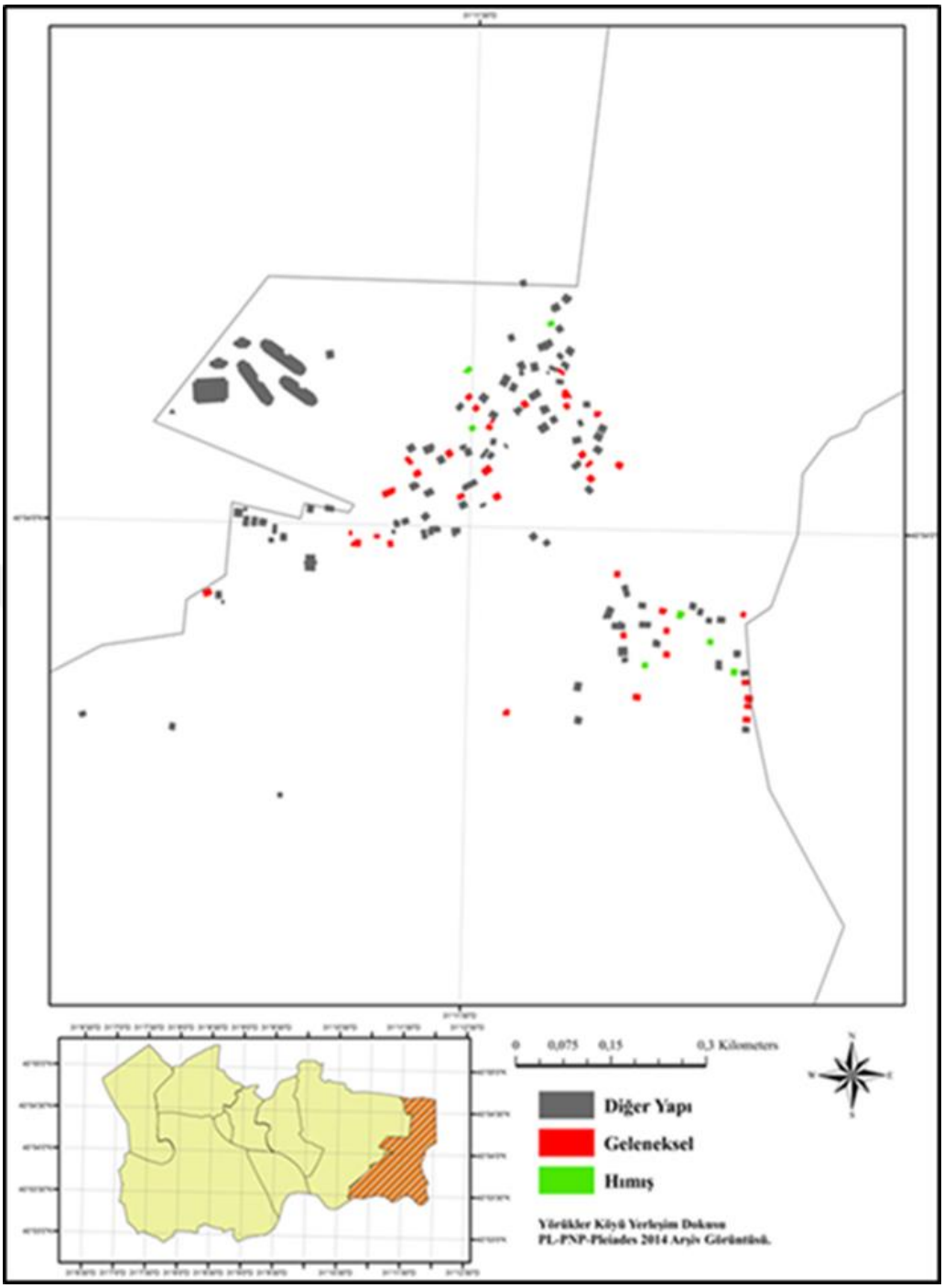
Şekil 3.14. Orhangazi mahallesi yerleşim dokusu.

Orhangazi mahallesinin yerleşim dokusuna bakıldığında, ölçek olarak yerleşke yapılarının kütle olarak neredeyse anıtsal büyüklükte oldukları görülmektedir. Eski köy dokusunu meydana getiren yapılar mütevazi boyutları ile yeni yapılarda alansal büyüklükleriyle fark edilmektedir. Şu anda mahallede her ölçü ve ölçekte yapı bulunmaktadır. Mahallede oluşmuş yapılı çevre homojen olmayıp, dil birliği, ahenk, uyum, bütünlük görülmemektedir.

Yörükler, 2008 yılında kadar Beçiyörükler olarak Yerleşkenin bulunduğu alanı da kapsayan bir köy iken, ikiye ayrılmıştır ve Beçi bölümü Orhangazi adını alarak mahalle olmuştur. Kuzeyde Yerleşkenin, güneydoğuda Melen deresinin sınırlandırdığı alanda kalan ve 1000 kişilik yurdun da bulunduğu bölge, Yörükler Köyü olarak kalmıştır, fakat gelişmeler sonucunda Nisan 2015 yılında Belediye Mücavir alanına girmiştir. Yörükler köyü bünyesinde Kredi Yurtlar Kurumuna ait 1000 kişilik yurt yerleşkesi, ayrıca bir özel yurt bulunmaktadır. Şekil 3.15 te verilen yerleşim dokusunda görüldüğü gibi yurt yapıları kütle olarak farklı ölçüdedirler ve genel yapılaşmadan aykırı özellik göstermektedir. Köyün genel yerleşim dokusu kırsal yerleşim özelliği göstermektedir (Resim 3.40) , ev bahçelerinde ahır, kuruluk veya serender denilen, üretimle ilgili depolama üniteleri mevcuttur. Fakat yapıların %68 i betonarme veya yığma olarak dönüşmüştür, dönüşmeye de devam ettiği arazi çalışmalarında gözlenmiştir. Yörükler köyünde, yollara kimliğini veren öğeler bahçe duvarları, yeşil doku dolayısı ile mülkiyet dokusudur. Genellikle evlerin bahçelerinden oluşan açık alan sistemi vardır. Pasif yeşil durumundaki boş parseller mahallenin açık alanlarını oluşturmaktadır.

Resim 3.40. Yörükler Köyü Sokak, Kurtsuyu Deresi, Cami, Anıt Ağaç, Yurtlar.

Şekil 3.15. Yörükler köyü yerleşim dokusu.

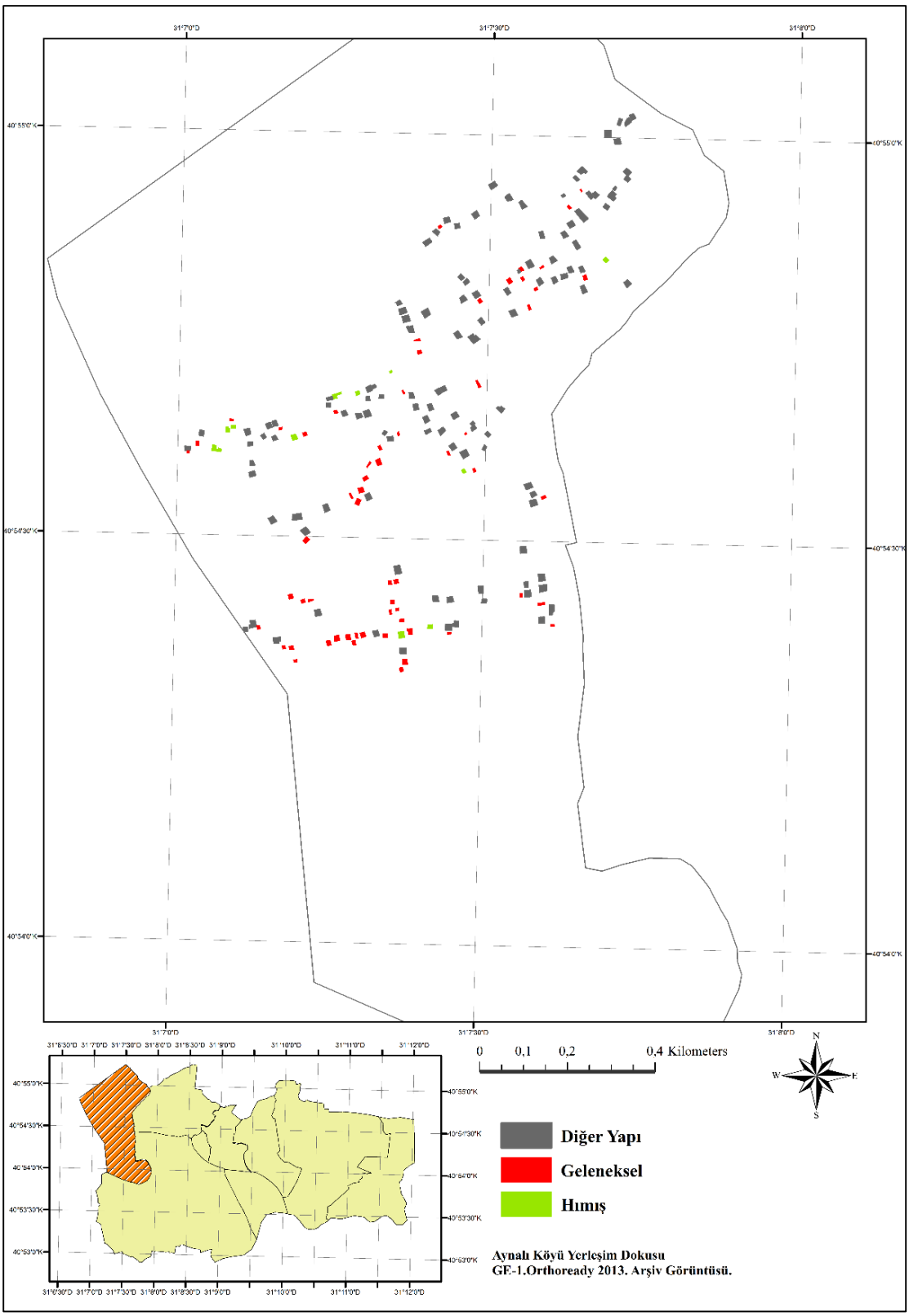
Akçakoca yolunun güneyinde Hüseyin Kıl, Kemal Işıldak ve Bayram Gökmen Mahalleleri, yolun batısında Çilimli yolu üzerinde de Aynalı köyü bulunmaktadır. Bu mahalleler ovada yer almaktadır ve alüvyon zemin üzerine yerleşmişlerdir, 1. Sınıf tarım topraklarından oluşmaktadır. Fakat Aynalı köyü yerleşim alanı, güney-güneydoğuya bakan, yüksek yamaca yaslanmış (Bkz. Şekil 3.2) kayaç haritasına göre orta Eosen döneminde oluşmuş, kumtaşı zeminde bulunmaktadır (Bkz. Şekil 3.30). Çilimli yolu

üzerinde ise, sanayi tesisleri ağırlıklı olarak yer almaktadır. Aynalı köyünde %42 oranında geleneksel doku korunmaktadır, bu dokunun % 8 i hımış yapım tekniği özelliğini korumuş konutlardır. Köyde var olan geleneksel dokunun dağılımı, şekil 3.16'da verilen yerleşim doku analizinde görülmektedir.

Son yıllarda yapılmış kütle olarak büyük, betonarme konutlar olsa da genelde homojen bir yapı gözlenmektedir. Büyük çoğunlukla geniş bahçeler içinde yerleşmiş olan konutlar, tarımsal ürün depolanan ahşap kiler, kuruluk gibi yardımcı yapıları içermektedir. Aynalı köyünde, yollara kimliğini veren öğeler bahçe duvarları, yeşil doku dolayısı ile mülkiyet dokusudur. Genellikle evlerin bahçelerinden oluşan açık alan sistemi vardır. Pasif yeşil durumundaki boş parseller köyün açık alanlarını oluşturmaktadır.

Aynalı köyünde sokakların isimleri bulunmamaktadır fakat köy Hemşin Mahallesi, Çerkez Aynalı mahallesi, Ordulular Mahallesi olarak 3 e ayrılmıştır. Köyde son yıllarda yapılmış modern konutlar da bulunmaktadır. Köyün yaşlıları ile yapılan görüşmelerde depremden sonra birçok ailenin eski evlerini yıkıp deprem yardımı kullanarak yeni betonarme evler yaptırdığı öğrenilmiştir.

Köyün, ismi ile ilgili bir hikâyesi bulunmaktadır. Tarih öğretmeni Keskin'in (2014), aktardığına göre; bir zamanlar köy halkı çok farklı bir ayna bulmuş, normal aynalardan farklı olan bu ayna kişiyi bulanık gösteriyormuş. Aynanın lanetli olduğuna inanılıp aynayı köyden aşağı atmışlar. Ertesi gün ayna yuvarlanarak köye geri gelmiş. Köylü halkı inanamamış ve yeniden atmışlar, tekrar geri gelince bir Hocaya danışılmış. Hoca bu aynanın sırrı olduğunu, yüz felci sonucu gelişen ağız yamulmasını iyileştirdiğini söyleyince ayna köyde kalmış. Cilalanmış taştan yapılmış olan bu ayna günümüzde 7 parçaya bölünmüş olup, köyün ileri gelen kişilerince muhafaza edilmektedir.

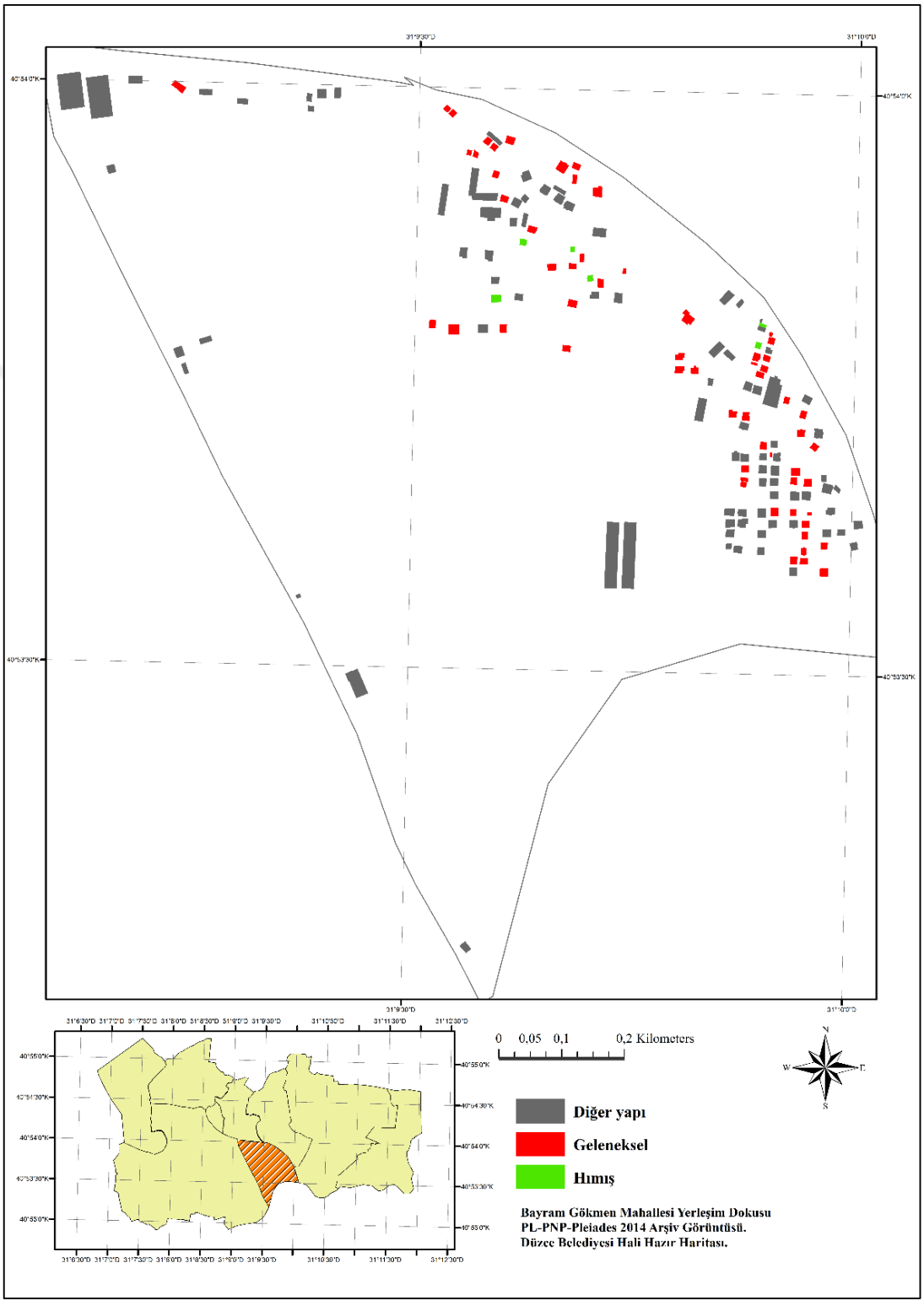
Şekil 3.16. Aynalı köyü yerleşim dokusu.

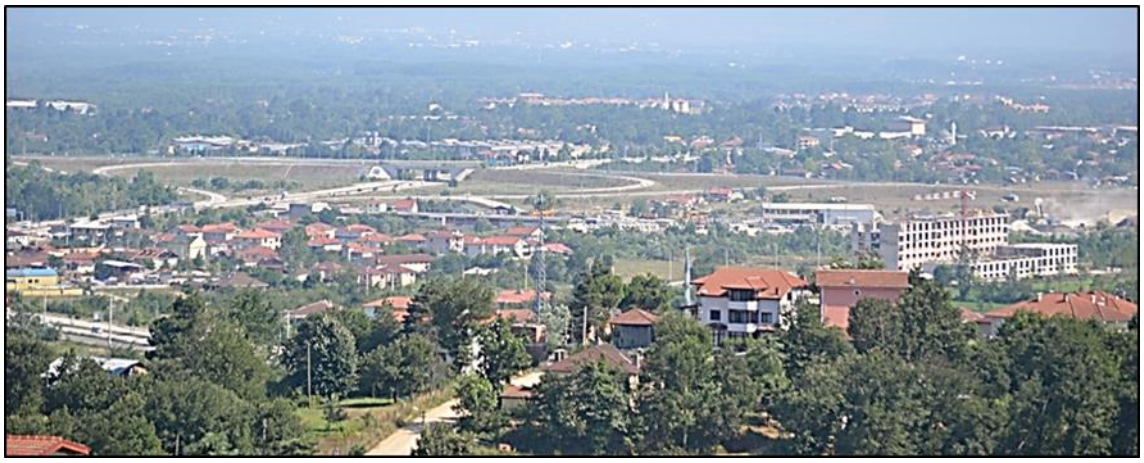
Resim 3.41. Aynalı köyü görünümü.

Bayram Gökmen Mahallesi 2000'lü yıllardan sonra yapılaşmanın yoğunlaştığı, 1. Sınıf tarım toprağı üzerinde konumlanmış yerleşim alanıdır ve güney bölümünde çeltik tarlaları mevcuttur. Akçakoca yolunun güneyinde yer alan mahallenin, Akçakoca yol cephesi ticaret alanı olarak gelişmektedir. Mahallede imar planından dolayı gridal bir yapılanma mevcuttur, ayrık nizam bahçeli ev düzeninde bir yerleşim dokusu bulunmaktadır. Yerleşim dokusu kütle ölçeği olarak homojen bir yapı sergilerken, ticaret kullanımı ve yeni yapılan yurt binaları, mahallenin karakterini değiştirmektedir (Şekil 3.17) Mahallede, Şantiye ve Taşlık Sokak olarak adlandırılmış 2 sokak bulunmaktadır.

Yol kenarında ticaret kullanımı, sanayi yapıları, iç kısımlarda genellikle konut alanları bulunmaktadır. Mahallede, 6 katlı, 2000 kişilik yurt inşaatı, yakın bir döneme kadar çeltik tarlası olan arazide devam etmektedir (Resim 3.42).

Şekil 3.17. Bayram Gökmen mahallesi yerleşim dokusu.

Resim 3.42. Bayram Gökmen mahallesinde yurt inşaatı.

Bayram Gökmen mahallesinde betonarme veya yığma olarak son yıllarda yapılmış modern yapılar yapılaşmanın %56'sını oluşturduğu (Bkz. Tablo 3.2) görülmektedir. Mahallede korunması gerektiği düşünülen, 4 adet hımış yapı tespit edilmiştir. Mahallenin imar plan dışı kalan bölümünde çeltik tarlaları mevcuttur (Resim 3.43). Melen kenarında bulunan, Özel İdare Asfalt plent tesisleri de bu mahalle sınırları içindedir.

Resim 3.43. Bayram Gökmen mahallesi çeltik tarlaları 31.05.2015.

Hüseyin Kıl Mahallesi, 1. sınıf tarım toprağı özelliğinde olan alüvyon zemin üzerinde bulunmaktadır (Resim 3.44). Akçakoca yolu kenarında, özellikle ticaret alan kullanımı, Aynalı yolu üzerinde de sanayi tesisleri yer almaktadır. Tabak çayı, Kemal Işıldak mahallesinden geçerek Hüseyin Kıl mahallesinin hemen hemen ortasından düz bir şekilde akarak güneyde, mahalle sınırında Melen deresi ile birleşmektedir. Dere kıyısını, sağlı sollu başta çınar olmak üzere boylu, yapraklı ağaçlar sınırlandırmaktadır (Resim 3.45). Mahallede yapılaşma ağırlıklı olarak, Muhacirler mahallesi olarak adlandırılan, batı yönünde oluşmuştur. Arazi de büyük çoğunlukla, çeltik, mısır ve fındıklıklar bulunmaktadır. Ayrıca sayıca az olmakla birlikte büyük baş hayvan ve kümes hayvanları yetiştiren çiftliklerde mevcuttur. Standard Profil fabrikasının bir bölümü de bu mahallede

bulunmaktadır. Melen kenarında, Düzce Belediyesi'ne ait kum çakıl ocağı ve Tabak çayı kenarında çöp dökülen bir alan bulunmaktadır. Mahallenin % 83 ünde modern yapılar bulunmaktadır (Bkz.Tablo 3.2). Geleneksel konut örnekleri dağınık olarak mahallede %17 oranında bulunmaktadır (Şekil 3.18). Yerleşim dokusu incelendiğinde sanayi tesislerinin kütlesel olarak farklılıkları görülmektedir.

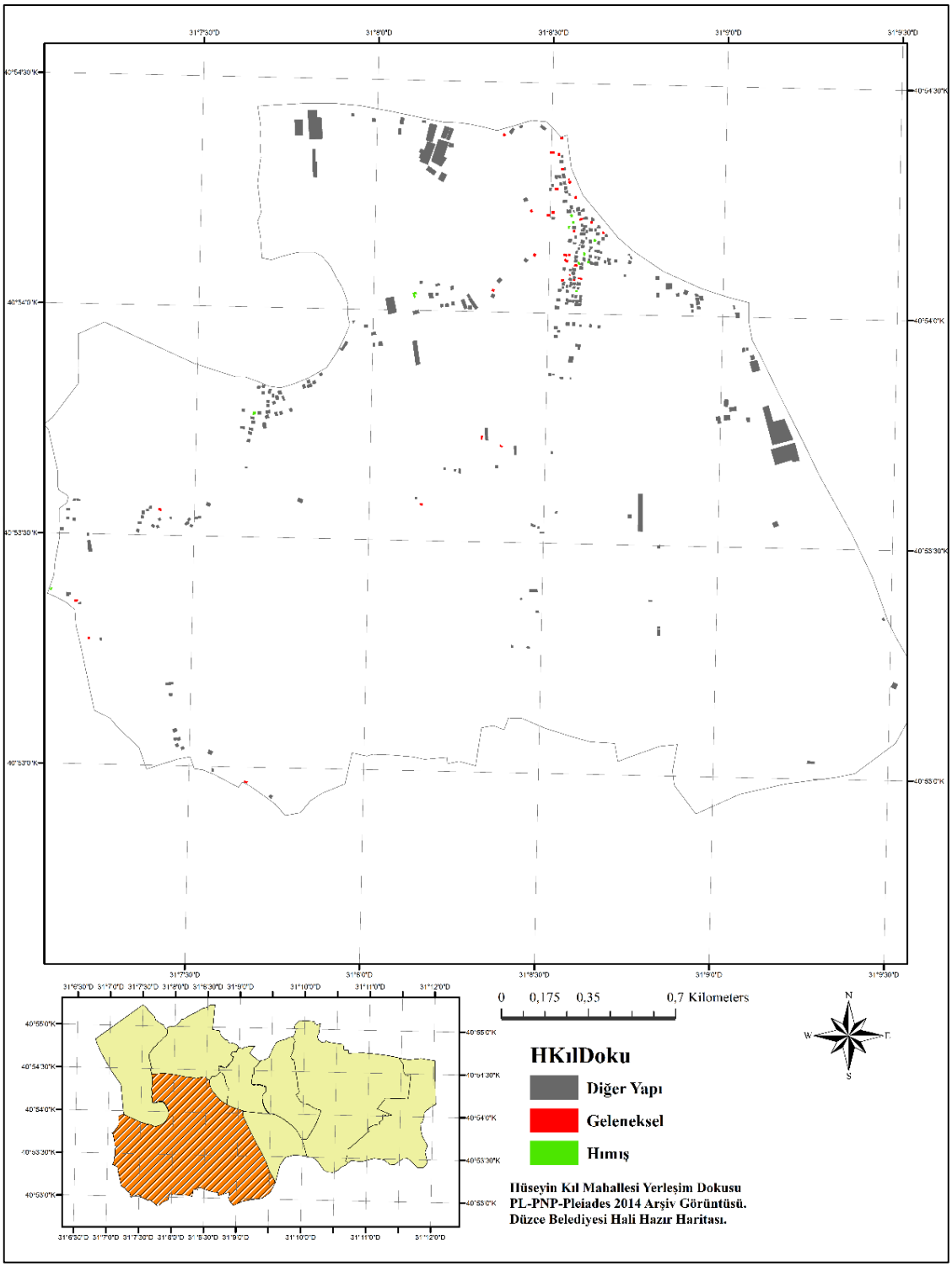

Resim 3.44. Hüseyin Kıl mahallesi Murat Demir mahallesinden görünümü.

Resim 3.45. Hüseyin Kıl mahallesi Tabak deresi.

Hüseyin Kıl mahallesinde, yerleşimin yoğun olduğu ve Muhacirler mahallesi olarak adlandırılan bölümü III. Derece Arkeolojik Sit alanıdır. Helenistik-Roma dönemi yerleşim alanı olarak Kocaeli Koruma Kurulu tarafından 2013 yılında tescil edilmiştir. Aynı şekilde yine bu mahallede Sarıkaş Çorak mevkiinde bulunan 5*5*3 metre ölçülerinde şekilsiz taş ve tuğla, almaşık tekniğinde yapılmış Doğu Roma dönemine ait yapı kalıntısı bulunmaktadır ve bu alan 1. Derece Arkeolojik Sit Alanıdır.

Şekil 3.18. Hüseyin Kıl mahallesi yerleşim dokusu.

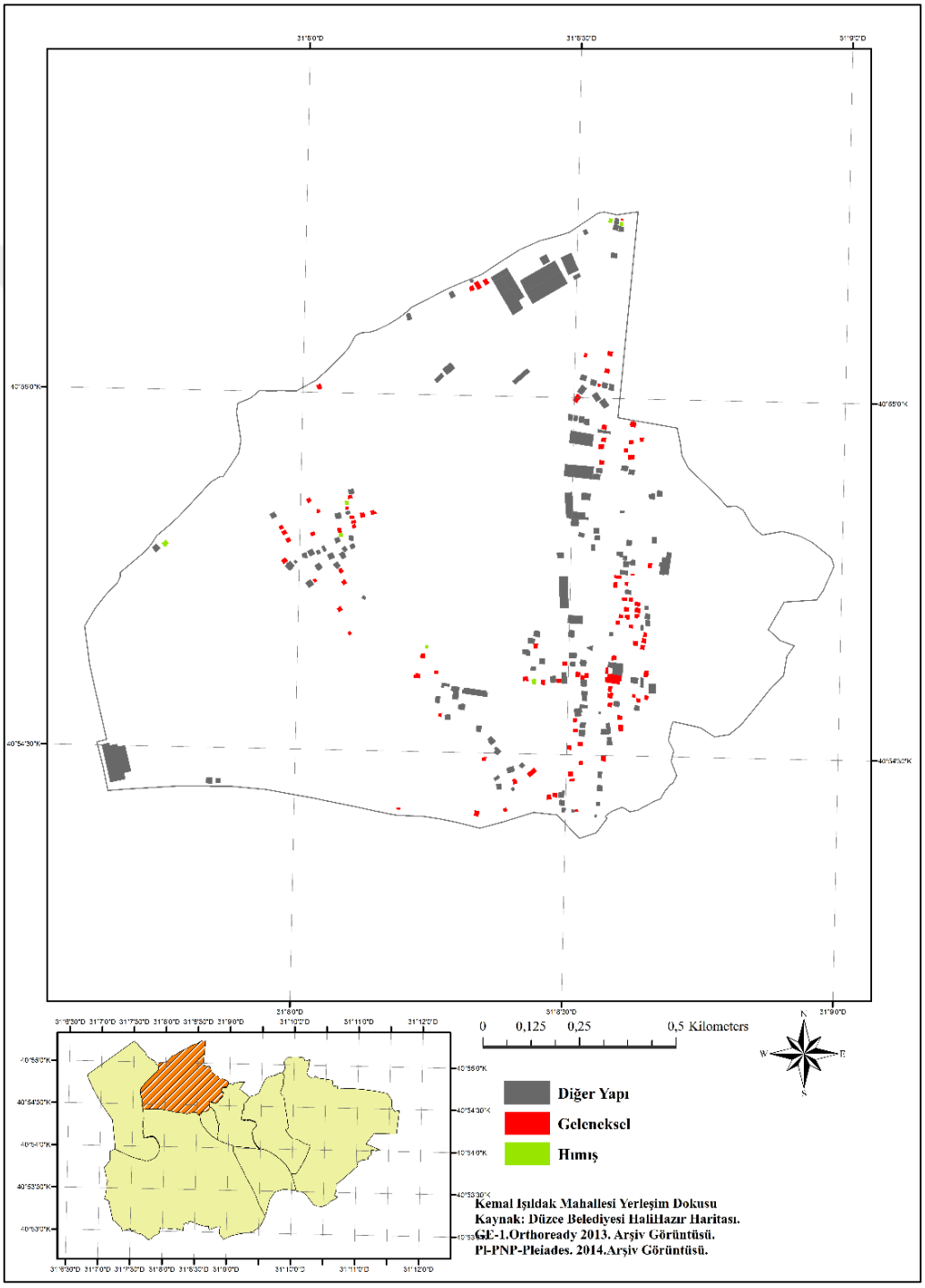
Resim 3.46. Hüseyin Kıl-Muhacirler mahallesi görünümü.

Kemal Işıldak Mahallesi alüvyon zemin üzerinde, 1. Sınıf tarım topraklarında yapılaşmış bir yerleşim alanıdır. Osmanca trafo merkezi bu mahallede, Akçakoca yolunun kenarındadır. Şekil 3.19 da verilen doku analizinde görüldüğü üzere, trafo merkezi ölçek olarak genel yapılaşmadan ayrılmaktadır. Akçakoca yolunun cazibesi nedeniyle bu mahallede de yol kenarı ticaret kullanımı ve sanayi tesisleri yer almaktadır (Resim 3.47). Genel olarak az katlı, düşük yoğunlukta konut yerleşiminin % 46'sı geleneksel yapı özelliğinde olmakla birlikte nitelikli yapılar olmadığı gözlenmiştir. Mahallede korunması gerektiği düşünülen Hımış yapım tarzında 7 yapı tespit edilmiştir.

Çilimli Caddesi, Veziroğlu sokak, Yaka sokak olarak adlandırılan 3 sokağı olan mahalleden Tabak deresi geçmektedir ve bu dere üstünde Roma Köprüsü bulunmaktadır. Roma Köprüsünün yer aldığı parseller, 1.Derece Arkeolojik Sit Alanı olarak tescil

edilmiştir, köprü; 2011 yılında Konuralp Müzesi tarafından yapılan kurtarma kazısı ile gün yüzüne çıkarılmıştır (Anonim 2014b).

Mahallede yollara kimliğini veren öğeler, bahçe duvarları, yeşil doku dolayısı ile mülkiyet dokusu olmaktadır. Genellikle evlerin bahçelerinden ve fındıklıklardan oluşan açık alan sistemi vardır.

Şekil 3.19. Kemal Işıldak mahallesi yerleşim dokusu.

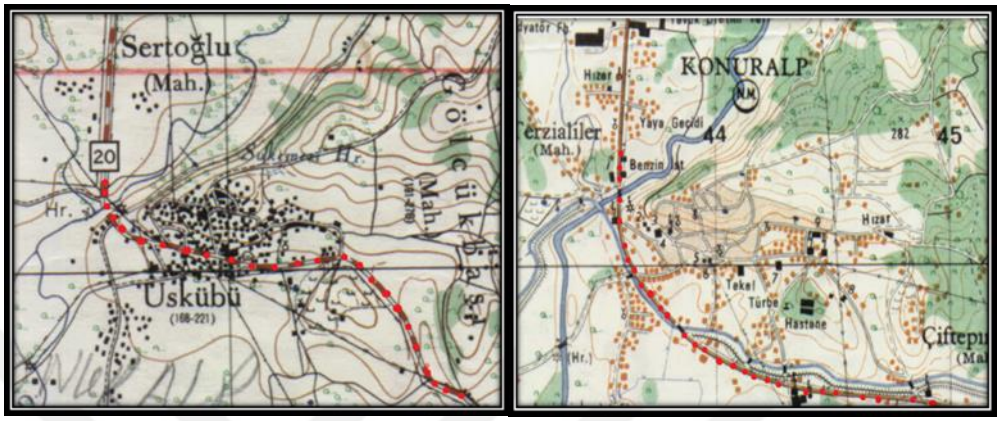
Resim 3.47. Kemal Işıldak mahallesi görünümü.

3.2.2.3.Yerleşim Dokusunun Tarihi Süreçte Fiziksel Değişimi(İmar Planları)

Bölgenin ilk belediye teşkilatı Konuralp Belediyesi adı ile 1955 yılında kurulmuştur. Bölgede 1960 yılında elektrik, 1969 yılında da içme suyu şebekesi hizmete girmiştir. İlk İmar planının 1964 yılında yapıldığı Özlü (2009) çalışmasında belirtse de bu plana ulaşılamamıştır. Resmi kurumlardan elde edilen ilk plan, hâlihazır haritasının 1984 yılında onandığı, Koruma Kurulunun tescil onamalarının 1987 yılında işlendiği plan paftalarıdır (Ek-5).

1959 yılında Akçakoca yolu Konuralp'in içinden geçmektedir (Resim 3.48) ve o dönemler Konuralp'in oldukça hareketli ve ticari anlamda da zengin olduğu dönemlerdir (Gürol 2014). Akçakoca yolunun sol tarafında yer alan Kemal Işıldak Mahallesi ve yolun güney yönünde kalan Hüseyin Kıl ve Bayram Gökmen mahallelerinde yapılaşmanın henüz seyrek olduğu görülmektedir. Yeni yolun yapılması ile ticari aks da kaymıştır ve

yeni yolun çeperlerinde yapılaşma başlamıştır. Bu değişikliğin aynı zamanda ovaya doğru yapılaşmanın kaymasına da neden olduğu resim 3.47 de görülmektedir. Konuralp yerleşim makroformunun oluşumunda topografya, jeolojik yapı, akarsular, Akçakoca karayolu güzergahı ve beldenin yakın çevresinde yer alan kırsal tarımsal nitelikli alanlar etkili olmaktadır.

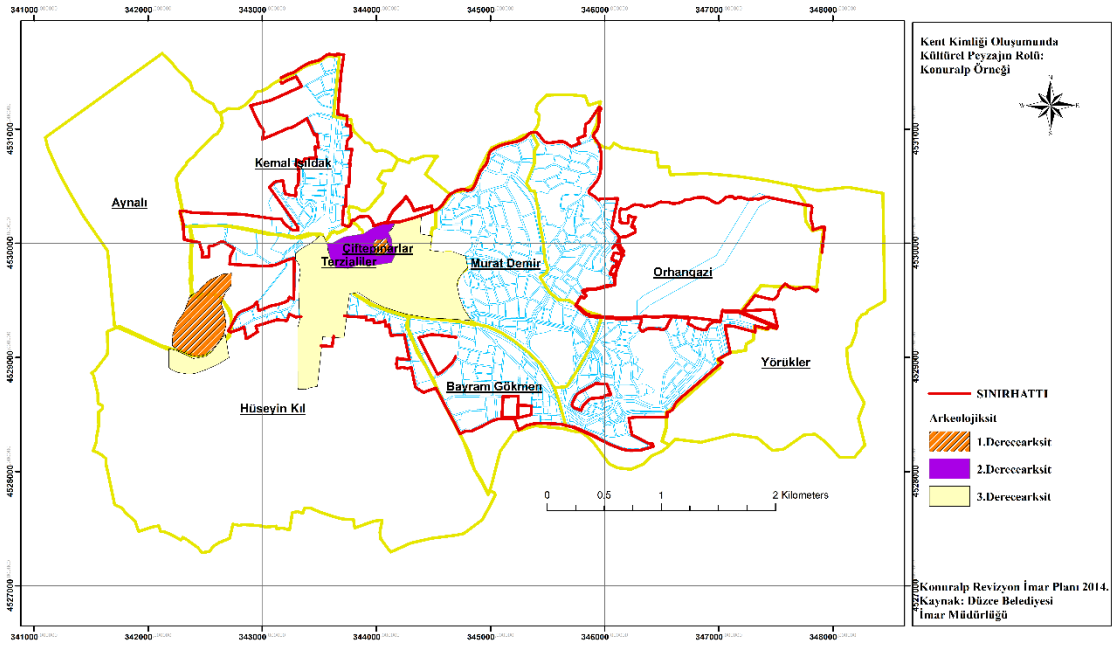

Resim 3.48. 1959 ve 1982 yılları Akçakoca yolu (G26a2-1959-1982HGK.).

1984 tarihli imar planında, Terzialiler ve Çiftepınarlar mahallesinde bulunan antik tiyatro, su kemerleri, Batı Şehir Surları, Roma Köprüsü tescil kararları işlenmiştir ayrıca müze yeri planda belirlenmiştir. Bu planda sit alanlarının bulunduğu mahallelerde var olan dokuyu değiştirecek farklı kararlar alınmamış, ayrık nizam kat yüksekliği 3 olarak planlanmıştır. Su kemerlerinin bulunduğu parsel ve eski Göğüs Hastanesi yeni Sanat Tasarım Fakültesinin bulunduğu alan park olarak planlanmıştır. Çarşı içi Caddesi ve Camiinin bulunduğu meydan, ana yol aksının sağı ve solu, blok nizam 3 kat Ticaret kullanımına ayrılmıştır. Müze, sağlık ocağının bulunduğu Cumhuriyet Caddesinde ayrık nizam, 2 kat 0.35/0.70 TAKS oranları verilmiştir. Bağlık mevkii bölgesi 0.30/0.60 TAKS, ayrık nizam 2 kat olarak planlanmıştır. Plan düşük yoğunluklu, az katlı, var olan dokuyu koruyan bir yaklaşıma sahiptir. Bu plandan sonra Konuralp Belediyesi 07.06.2010 tarihinde, Orhangazi Mahallesinin eklenmesi ve 2008 yılında Bayındırlık ve İskân Bakanlığının İmar Kanunun 9. Maddesine göre Re ‘sen onayladığı, Düzce Üniversitesi Yerleşke imar planını, plan sınırlarına dâhil etmek amacıyla ilk plan revizyonunu yapmıştır. Revizyon planının sınırları, batıda Aynalı köy yolunun sağı ve solu, güneyde Akçakoca yolunun altı, Hüseyin Kıl mahallesinin yola paralel bir bölümü ve Bayram Gökmen mahallesini kapsamaktadır (Şekil 3.20). Doğu yönünde ise Murat Demir mahallesinin bir bölümü, Yerleşke, Orhangazi mahallesini kapsamaktadır. Bu yenilenme planında Üniversite yerleşkesine Standard profil fabrikasının doğu yönünden 30 metre genişliğinde yol önerilmiş, yol sağ-sol cephe ayrık nizam, 3 kat, konut ticaret alanı olarak

planlanmıştır. Bağlık mevkii, yerleşke arasında zeminde var olan yol, 20 metre kesitli olarak önerilmiş ve sadece kuzey cephesine ayrık nizam, 4 kat konut ticaret kullanımı verilmiştir.

İkinci plan revizyonu 05.06.2014 yılında Konuralp Belediyesinin Kanun gereği Düzce Belediyesine katılmasından sonra yapılmıştır. Bu revizyonla, yeni planlanan yerleşke yolunun sağ ve sol cephesi 4 kat, TAKS 0.35/1.60, Hilmi Sönmez caddesinin devamı ve Araştırma Uygulama Hastanesinin çevresi Hmax serbest, Emsal 3 olarak düzenlenmiştir. Orhangazi mahallesinin Yörükler tepesi civarında yer alan bölgede de ayrık nizam 4 kat olarak imar tadilatı yapılmıştır (Ek-6).

Şekil 3.20. Çalışma alanı revizyon imar planı sınırları (Anonim 2014a).

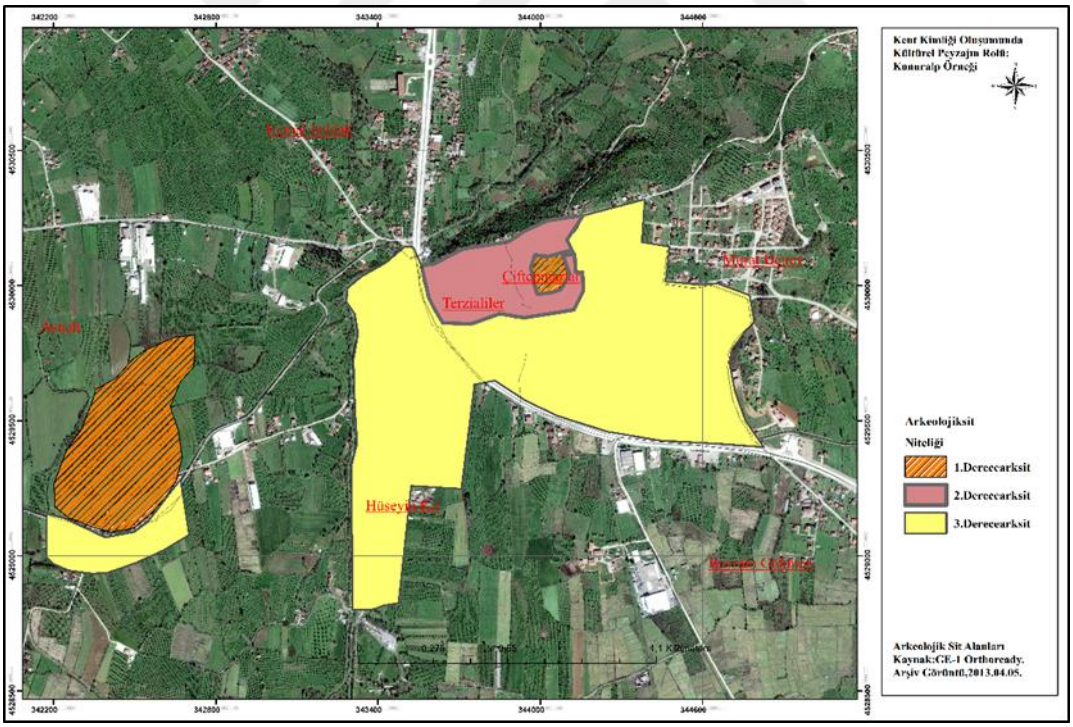
Plan revizyonlarından önce Belediye Meclis Kararları ile plan tadilatları gerçekleşmiştir. Bütüncül bir planlama anlayışı ile plan revizyonu yapılmayıp parça parça yapılan değişikliklerle, sosyal donatı alanları düşünülmeden, kat artışı ile yoğunluklar artırılmıştır. Düzce Merkezde deprem sonrası 3 kat ile sınırlı olan yapılaşma nedeniyle çok katlı yapı yapılamazken, Konuralp' de 4-5 kat imar izni verilmesi, yap-sat tarzı yapılaşmanın önünü açmıştır.

Kocaeli Koruma Kurul Kararı sonrasında, 2014 yılında koruma amaçlı imar planı yapımı süreci başlamış ve plan, 2015 yılı sonlarında onaylanmıştır. Bu kapsamda yürütülen çalışmalar, Düzce Belediye Meclisi´nin Ekim ayı ikinci birleşiminde oy birliği ile karara bağlanmıştır. Alınan karar doğrultusunda Konuralp´in Çiftepınarlar, Terzialiler, Hüseyin

Kıl Mahallelerindeki 1. 2. ve 3. derece arkeolojik sit alanlarını kapsayan 1/1000 ölçekli uygulama, 1/5000 ölçekli Nazım Koruma Amaçlı İmar Planları uygun bulunmuştur, fakat itiraz süreci devam ettiği için kesinleşmemiştir(Anonim 2015g)

3.2.2.4.Koruma Kararları

Konuralp beldesindeki taşınmaz kültür varlıkları ile 1. ve 2. Derece Arkeolojik sit alanları ilk kez, Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu'nun 14.10.1978 gün ve A-1367 sayılı kararı ile tescil edilmiştir. Bu karar eki listede, Antik tiyatro, Surlar, Atlı Kapı, Su kemerleri, Roma Köprüsü, Mozaik Alan bulunmaktadır (Tablo 3.4). Sınırları belirlenen 1. ve 2. Arkeolojik Sit alanlarının dışında kalan, yeni yapılaşmaların olduğu alanlarda temel hafriyatının Bolu Müzesi denetiminde yapılmasına karar verilmiştir (Şekil 3.21). Geçen süre içinde genel karar dışında sit alanları ve taşınmaz kültür varlıkları için ilave kararlar alınmıştır. Genel karar ve ilave alınan karar sonucunda, tiyatronun bulunduğu 1.Derece Arkeolojik Sit Alanının kamulaştırma işlemleri kısmen tamamlanmıştır (Anonim 2013c) (Ek-7).

Şekil 3.21. Arkeolojik Sit Alanları (Anonim2013c).

Tiyatronun restorasyonunun yapılabilmesi için Bakanlık Makamının 28.09.1995 gün ve 3418 sayılı oluru ile tiyatronun 995.000.000. TL. ödenekle onarım işinin ihalesi uygun görülmüş ancak, Ankara Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulu' nun 25.10.1995 gün 2245 sayılı yazısında söz konusu tiyatroda herhangi bir bilimsel arkeolojik kazı ve

araştırma kazısının yapılmasının gerekmesi ve bu konuda kurullarınca karar alınıncaya kadar tiyatroda hiçbir insani ve fiziki müdahalede bulunulmaması gerektiği belirtilmiştir.

Tablo 3.4. Tescil Listesi (2014b).

No	Tescilli yapılar	Tescil karar tarihi ve no	KURUL
1	Antik Tiyatro	14.10.1978/1367 2.7.1987/3444 7.10.2005- 955 08.02.2012-249	GEEAYK TKTVYK ANKARA K.V.T.V.K.B.K KOCAELİ K.V.K.B.K.
2	Atlı Kapı ve Uzantısı Surlar	14.10.1978/1367 2.7.1987/3444 7.10.2005- 955 09.05/2012-378 30.04.2013-959	GEEAYK TKTVYK ANKARA K.V.T.V.K.B.K K.K.V.K.B.K.K.K.V.K. B.K
3	Su Kemerleri	14.10.1978/1367 2.7.1987/3444 7.10.2005 /955 02.02.2011/1827	GEEAYK TKTVYKA. KBK K.K.V.T.V.K.B.K.
4	Roma Köprüsü	14.10.1978/1367 2.7.1987/3444 20.03.2012	GEEAYK TKTVYK K.K.V.T.V.K.B.K. K.K.V.T.V.K.B.K.
5	Yörükler Tepe Nekropolü	16.06.2009 - 921	KOCAELİ K.T.V.K.B.K.
6	Tepecik Doğancı MevkiTümülüsü	30.06.2010-1518	KOCAELİ K.T.V.K.B.K.
7	Ev	14.10.1978/1367 2.7.1987/3444 9.2.1990/1077 7.10.2005 /955	GEEAYK TKTVYKA. KTVKK A. KBK
8	Ev	07.10.2005-955	ANKARA K.V.T.V.K.B.K
9	Ev	07.10.2005-955	ANKARA K.V.T.V.K.B.K
10	Ev	18.04.2012-347	KOCAELİ K.V.K.B.K.
11	Ev	18.04.2012-346	KOCAELİ K.V.K.B.K.
12	Ev	18.04.2012-349	KOCAELİ K.V.K.B.K.
13	Ev	18.04.2012-350	KOCAELİ K.V.K.B.K.
14	Ev	30.04.2013-957	KOCAELİ K.V.K.B.K.
15	Cami	07.10.2005-955	ANKARA K.V.T.V.K.B.K
16	Cami	13.07.1974-7948	GEEAYK

Kocaeli Koruma Kurulu 30.04.2013 tarih ve 960 nolu karar ile Konuralp beldesinde bulunan Prusias ad Hypium antik kentinin sur içi kısmında belirlenmiş olan I ve II. Derece Arkeolojik Sit alanının güneyine doğru uzanan alanın sınırları, karar eki paftada gösterildiği şekli ile III. Derece Arkeolojik Sit alanı olarak belirlenmesine, Konuralp Beldesinde bulunan I., II. ve III. Derece Arkeolojik Sit alanları için koruma amaçlı imar planlarının ivedilikle hazırlatılmasına (Şekil 3.21), III. Derece Arkeolojik Sit alanı olan ve karar eki paftada belirtilen parsellerde uygulanacak yapılaşma nizamı gönderilmiştir

(Anonim 2013c). Konuralp Belediyesi tarafından, Arkeolojik Sit Kararlarına itiraz edilmiş, Koruma Kurulu ile Belediye arasında itiraz dava konusu olmuştur. Bu karara göre;

- III. derece Arkeolojik Sit alanının içinden geçen Düzce- Akçakoca karayolunun kuzeyinde kalan alanda; ayrık nizam, 3 kat yapılaşma izni verilmesine, ön bahçe mesafesi 5 m, bahçe çekme mesafesi 3 m, arka bahçe çekme mesafesi h/2, maksimum TAKS 0.30 olarak belirlenmesine,
- III. Derece Arkeolojik Sit alanının içinden geçen Düzce-Akçakoca karayolunun kuzeyinde kalan , karar eki paftada A bölgesi olarak işaretli alanlarda 2 kat yapılaşma izni verilmesine, yapılaşma nizamı olarak; ayrık nizam, ön bahçe çekme mesafesi 5 m., yan bahçe çekme mesafesi 3 m., arka bahçe çekme mesafesi h/2, maksimum TAKS 0,30 olarak belirlenmesine,
- III. Derece Arkeolojik Sit alanının içinden geçen Düzce-Akçakoca karayolunun kuzeyinde kalan, karar eki paftada B bölgesi olarak işaretli alanlarda 4 kat yapılaşma izni verilmesine, yapılaşma nizamı olarak; ayrık nizam, ön bahçe çekme mesafesi 5 m, yan bahçe çekme mesafesi 3 m, arka bahçe çekme mesafesi h/2, maksimum TAKS 0,30 olarak belirlenmesine,
- III. Derece Arkeolojik Sit alanının içinden geçen Düzce-Akçakoca karayolunun kuzeyinde kalan, karar eki paftada C bölgesi olarak işaretli alanda 5 kat yapılaşma izni verilmesine, yapılaşma nizamı olarak; ayrık nizam, ön bahçe çekme mesafesi 5 m, yan bahçe çekme mesafesi 3 m, arka bahçe çekme mesafesi h/2, maksimum TAKS 0,40 olarak belirlenmesine,
- Mevcut plan notlarının geçersiz olduğuna, alana ilişkin onaylı 1/1000 ölçekli uygulama imar planındaki konut adaları, yeşil alan, otopark, park ve sosyal donatı alanları aynen korunacağına, plan notları yerine alana ilişkin Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği çerçevesinde uygulama yapılabileceğine, Konuralp beldesinde bulunan tiyatro, sur kalıntıları, su kemerleri, Roma dönemi köprü kalıntılarında bilimsel arkeolojik kazı çalışmalarının yapılmasının tavsiyesine, söz konusu kalıntıların rölöve, restitüsyon, restorasyon projelerinin ilgili birimlerce hazırlatılarak Kurul'a sunulmasına karar verilmiştir.

3.3.EKONOMİK YAPI

Konuralp Beldesi yerleşim alanı olarak Düzce Ovasına hâkim bir tepede konumlanmıştır, tarım arazileri de ovada yer almaktadır. Ameling (1985), Prusias ad Hypıum kentinin ovanın en önemli yerinde, kuzeyde yer alan bir tepede konumlandığını, ovada sisin olmadığı tek yerin bu tepe olduğunu ve akropolisin ovayı kontrol edebildiğini yazmaktadır. Ağaç denizi olarak adlandırılan bu bölgede, hayvancılık için yeterli yer olduğunu belirterek, üzüm ve tahıl yetiştirilerek, şarapçılık yapıldığını belirtmektedir (Kaya vd. 2014). Beldede halen tarımla uğraşılmaktadır. Mısır, fındık ve büyük oranda pirinç ekimi Osmanlı İmparatorluğu döneminden beri yapılmaktadır. Kasaba Pirinci diye bilinen pirinç, Osmanlı Saray Sofralarının baş tacı olmuştur (Özlü 2009). Belde de hayvancılıkla da uğraşılmaktadır. Bölgede tarım ve hayvancılığın yanı sıra büyük çapta sanayi kuruluşları da bulunmaktadır. Merkez ilçede bulunan 149 adet sanayii kuruluşundan 11 âdeti Konuralp beldesinde bulunmaktadır (Anonim 2011b). Sanayii kuruluşları, genellikle Akçakoca yolunun güneyinde Ova' ya doğru konumlanmışlardır.

Tablo 3.5. Araştırma alanında faaliyet gösteren sanayi kuruluşları (Anonim 2016d).

Firmalar	Faaliyet Alanı	Çalışan Sayısı
Demitaş	Elektromekanik	51
Nero Plastik Ambalaj	Plastik tüp ambalaj, kapak imalatı, baskı ve dolum işlemi Plastik Ambalaj	111
Standard Profil	Otomotiv yan sanayiinde sızdırmazlık profili üretimi	2.200
Realkom	Tekstil	1180
Arkın Metal Sanayi	Teneke Rulo Kesim Tesisi, Teneke Kutu, Vidalı ve Düz Şişe, Kavanoz ve Gıda Kapakları Baskısı	44
Probak	Gıda İlaç Kozmetik sanayi için fleksıbıl Ambalaj Malzemesi İmalatı	230
Ortun Gıda Sanayi Ve Ticaret A.Ş	Fındık Kırma ve Entegre Tesisleri	13
Delta Gıda San ve Tic. A.Ş.	Fındık püresi fındık granül Çikolata İmalatı	--
Likar-2 Tekstil San. İç ve Dış Tic. Ltd. Şti.	Tekstil Konfeksiyon	--
Sertoğlu Ağaç Ürünleri İmalat İnş. Nak. San. ve Tic. A.Ş.	Masa, Sandalye Tabure İmalatı	--
Torok Parke Mob. Ker. İnş. San. ve Tic. Terzialiler Mah.	Kereste Üretimi Masif Parke	--
TOPLAM		**3829**

Çoğunlukla Akçakoca-Zonguldak yolu ve Aynalı köyü yolu üzerinde yer alan, (Tablo 3.5) sanayi tesislerinde 3829 işçi çalışmaktadır. Bölgedeki en büyük firmalardan olan Standard Profil A.Ş.1978 yılında Düzce Konuralp Hamam altı mevkiinde 18.000 m^2 'lik

bir alana kurulmuştur. Bu gün, Bayram Gökmen ve Murat Demir mahallelerinde iki ayrı tesis olarak yaklaşık 176.000 m^2 bir alan üzerinde 50.653 m^2 kapalı alana sahiptir. Standard Profil, Avrupa'nın en büyük 10 otomobil üreticisinin 9'una otomotiv sızdırmazlık elemanları tedarik etmektedir.

Tablo 3.6. Yörükler Köyü İşletme üretim bilgileri (Anonim 2015h).

Yörükler Köyü: Ürün Adı	Ekili Alan(da,m^2)
Buğday (Ekmeklik) Ekili Toplam Alan	27,875
Çayır Otu Ekili Toplam Alan	23,448
Fındık Ekili Toplam Alan	696,638
Fiğ Ekili Toplam Alan	63,445
Karışık Meyvelik Ekili Toplam Alan	3,45
Karışık Sebzelik Ekili Toplam Alan	4,406
Mısır (Dane) Ekili Toplam Alan	26,828
Mısır (Silaj) Ekili Toplam Alan	53,195
Yonca Ekili Toplam Alan	10,785
Toplam Ekili Alan	**910,07**

Tablo 3.7. Aynalı Köyü İşletme üretim bilgileri (Anonim 2015h).

Aynalı Köyü: Ürün Adı	Ekili Alan (da,m^2)
Arpa Ekili Toplam Alan	11,204
Buğday (Ekmeklik) Ekili Alan	123,046
Çayır Otu Ekili Toplam Alan	18,063
Fındık Ekili Toplam Alan	705,639
Fiğ Ekili Toplam Alan	61,1
Karışık Sebzelik Ekili Alan	6,394
Mısır (Dane) Ekili Alan	14,59
Mısır (Silaj) Ekili Toplam Alan	62,5
Yonca Ekili Toplam Alan	6,45
Yulaf Ekili Toplam Alan	15,674
Toplam Ekili Alan	**1024,66**

Tablo 3.8. Konuralp İşletme üretim bilgileri (Anonim2015h).

Konuralp : Ürün Adı	Ekili Alan(da,m^2)
Arpa Ekili Toplam Alan	5,76
Buğday (Ekmeklik) Ekili Toplam Alan	23,5
Çayır Otu Ekili Toplam Alan	8,794
Çeltik Ekili Toplam Alan	203,687
Fındık Ekili Toplam Alan	136,145
Fiğ Ekili Toplam Alan	42,827
Fiğ + Yulaf Ekili Toplam Alan	13,395
Karişik Sebzelik Ekili Toplam Alan	4,468
Mısır (Dane) Ekili Toplam Alan	29,645
Mısır (Silaj) Ekili Toplam Alan	181,196
Nadas Ekili Toplam Alan	3,394
Yonca Ekili Toplam Alan	15,808
Toplam Ekili Alan	668,619

Konuralp Merkez, Aynalı ve Yörükler köyüne ait tarımsal üretim bilgileri, Düzce İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, çiftçi kayıt sistemi verilerine göre verilmiştir Yörükler köyü (Tablo 3.6) ve Aynalı köyünde (Tablo 3.7) en çok fındık, Konuralp merkezde ise en çok çeltik üretimi yapılmaktadır (Tablo 3.8). Konuralp, Bayram Gökmen ve Hüseyin Kıl mahallelerinde çeltik tarlaları bulunmaktadır ve DSİ sulama kanallarından sağlanan su ile sulanmaktadır. Tarih boyunca çeltik üretmiş ve hatta Osmanlı sarayına pirinç yetiştiren yer olarak anılan Konuralp , "*Kasaba Pirinci"* markası ile patent almıştır.

3.4.SOSYAL YAPI

Çevreyi algılama ve analiz etme sürecinde önemli bir kavram olarak ortaya çıkan algı, "*nesnel dünyayı duyular yolu ile öznel bilince aktarma"* biçiminde tanımlanmaktadır. Ayrıca algılama, geçmiş yaşantılar, gelecekteki hedefler, duygu ve düşüncelerden etkilenen, kişiden kişiye farklılık gösteren bir olgu olarak kabul edilmektedir. Kişisel Faktörler; algının "*kişi merkezci"* nitelikleriyle uyuşmaktadır. Bireyin duygu ve düşünceleri; ihtiyaç ve beklentileri, tutumları, bilişsel yönelim ve deneyimleri, sosyal, toplumsal ve kültürel değerleri ve sosyal çevresi gibi faktörlerin etkisindedir (Ünlü 1993, Çağlayan vd. 2014). Dolayısıyla çalışmalar incelendiğinde çevrenin algılanması ve değerlendirilmesinde cinsiyet, yaş, eğitim, meslek, gelir durumu veya kullanıcı olma durumuna göre değişmekte olduğu görülmektedir.

Kentsel ölçekte koruma çalışmalarında, koruma kararlarının başarılı olmasında, var olan sosyal yapının özellikleri, yaşam alanına duyulan aidiyeti etkilemekte dolayısıyla sonuca ulaşmada önemli bir kriter olmaktadır (Eyüpgiller 2013). Bu nedenle anket çalışmasının ilk bölümünde kişisel bilgiler elde edilmeye çalışılmıştır.

Yapılan frekans analizleri sonucunda örneklem grubunun 373'ü erkek, 217'si kadın olduğu, 163'ü %27,6 oran ile bekâr iken, 427'sinin %72,4 ile evli olduğu bulgusu elde edilmiştir (Tablo 3.9). Çalışma alanında, erkek nüfusun %76,2 oranı ile en fazla olduğu mahalle Yörükler Mahallesi, kadın nüfusun en yüksek oranda % 57,1 yaşadığı mahalle ise Murat Demir olduğu görülmektedir.

Medeni hali bekâr olanların yaşadığı yer , % 46 oranı ile en fazla Yörükler köyü, %11,4 oranı ile en düşük yaşadığı yer ise Murat Demir mahallesi olduğu görülmektedir (Tablo

3.9). Araştırma alanının genelinde, örnek grubunun öğrenim düzeyine bakıldığında, ilkokul/ortaokul öğrenim düzeyine sahip olanlar %41 oranıyla öne çıkmaktadır, lise veya dengi mezunu olanlar %27,3 oranıyla ikinci sırada yer almaktadır. Yüksekokul veya fakülte mezunu olanlar %23,4 oranıyla üçüncü sırada yer almaktadırlar.

Tablo 3.9. Mahalle bazında cinsiyet ve medeni hal demografik istatistikleri.

Yaşadığınız Mahalle			Çiftepınarlar	Terzialiler	Orhangazi	B. Gökmen	M. Demir	H. Kıl	Yörükler	K. Işıldak	Aynalı	Total
Cinsiyet	Erkek	Sayı	83	49	48	26	15	41	48	36	27	373
		% Mah	66,9 %	67,1 %	67,6 %	65,0 %	42,9 %	51,9 %	76,2 %	59,0 %	61,4 %	63,2 %
	Kadın	Sayı	41	24	23	14	20	38	15	25	17	217
		% Mah	33,1 %	32,9 %	32,4 %	35,0 %	57,1 %	48,1 %	23,8 %	41,0 %	38,6 %	36,8 %
Medeni Hal	Bekâr	Sayı	36	17	22	5	4	17	29	19	14	163
		% Mah	29,0 %	23,3 %	31,0 %	12,5 %	11,4 %	21,5 %	46,0 %	31,1 %	31,8 %	27,6 %
	Evli	Sayı	88	56	49	35	31	62	34	42	30	427
		% Mah	71,0 %	76,7 %	69,0 %	87,5 %	88,6 %	78,5 %	54,0 %	68,9 %	68,2 %	72,4 %

Deniz (2004), Konya'da farklı 3 kentsel mekânda kent kimliği üzerine yapılan araştırmada, örneklem alanda 25 yaş üzerindeki deneklerin çoğunlukla kentte beğenmediği herhangi bir özellik bulunmazken, 18-25 yaş grubundaki genç deneklerin çoğunlukla insanların dışa kapalı olması, dünya görüşü vb. özelliklerini beğenmediğini ifade etmişlerdir. Çalışmada, eğitim seviyesi arttıkça beğeni düzeyinin artığı bulgusu elde edilmiştir.

Mahalle bazında öğrenim düzeylerine bakıldığında, okuryazar olmayan kişilerin en yoğun olarak yaşadığı yer Aynalı köyü (%11,4), Hüseyin Kıl (%7.6) ve Kemal Işıldak (%3.3) mahalleleridir (Tablo 3.10). İlkokul veya ortaokul mezunlarının en yoğun bulunduğu mahalle Bayram Gökmen (%75) , Lise ve dengi okul mezunları %44 oranla Yörükler köyünde yaşamaktadır. Yüksekokul mezun sayısının en fazla olduğu mahalle %32 oranıyla Çiftepınarlar, Orhangazi mahallesi, Yörükler ve Aynalı köylerinde de %29 oranıyla Yüksekokul mezun sayısı eşit dağılım göstererek bu mahalleler ikinci sırada yer almaktadır. Lisansüstü eğitim görenler, %54 oranıyla Murat Demir mahallesinde yaşamaktadırlar (Tablo 3.10).

Tablo 3.10. Mahalle bazında öğrenim düzeyi ile ilgili demografik istatistikler.

Yaşadığınız Mahalle			Çiftepınarlar	Terzialiler	Orhangazi	B.Gökmen	M. Demir	H. Kıl	Yörükler	K. Işıldak	Aynalı	Total
• Öğrenim Düzeyi	Okuryazar değil	Sayı	0	0	0	0	0	6	0	2	5	13
		% Mah	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	7,6 %	0,0 %	3,3%	11,4 %	2,2 %
	Diplomasız okuryazar	Sayı	0	5	3	2	0	0	3	0	3	16
		% Mah	0,0 %	6,8 %	4,2 %	5,0 %	0,0 %	0,0 %	4,8 %	0,0%	6,8 %	2,7 %
	İlkokul/ ortaokul	Sayı	60	33	27	30	2	37	19	23	11	242
		% Mah	48,4 %	45,2 %	38,0 %	75,0 %	5,7 %	46,8 %	30,2 %	37,7 %	25,0 %	41,0 %
	Lise veya Dengi	Sayı	24	18	20	7	5	29	28	18	12	161
		% Mah	19,4 %	24,7 %	28,2 %	17,5 %	14,3 %	36,7 %	44,4 %	29,5 %	27,3 %	27,3 %
	Yükseko kul veya Fakülte	Sayı	40	17	21	1	9	6	13	18	13	138
		% Mah	32,3 %	23,3 %	29,6 %	2,5 %	25,7 %	7,6 %	20,6 %	29,5 %	29,5 %	23,4 %
	Y.Lisans ve üstü	Sayı	0	0	0	0	19	1	0	0	0	20
		% Mah	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	54,3 %	1,3 %	0,0 %	0,0%	0,0 %	3,4 %

Meslek dağılımı verileri incelendiğinde, işçi (%16,8), öğrenci (%15,4), serbest meslek (%15,8), ve dağılımının birbirine çok yakın olduğu bulgusu elde edilmiştir. Araştırma alanı örneklem grubunda %4,2 oranında işsiz, %16,6 ev hanımı, %16,6 emekli bulunmaktadır. Araştırma alanında memur %8,5, öğretim üyesi %1,7 oranında yaşamaktadır. Hüseyin Kıl mahallesinde% 17,7 oranı ile en çok işsiz bulunmaktadır. Aynalı köyü, Çiftepınarlar ve Orhangazi mahallelerinde işsiz bulunmamaktadır. Çalışan katılımcılar içinde en fazla işçi sayısı % 27,3 Aynalı köyünde % 25 oranı ile de ikinci sırada Bayram Gökmen mahallesinde bulunmaktadır. Murat Demir mahallesinde % 2,9, Yörükler köyünde de % 3,2 oranında en düşük sayıda işçi olarak çalışan bulunmaktadır (Tablo 3.11).

Çiftepınarlar mahallesinde %25,8 oranı ile en çok emekliler yaşamaktadır, ikinci sırada da % 22,6 oranı ile öğrenciler gelmektedir. Terzialiler mahallesinde de %24,7 oranı ile

ağırlıklı olarak emekliler yaşamakta, sırasıyla % 21,9 oranında işçiler ve %13,7 oranında öğrenci yaşamaktadır. Bayram Gökmen mahallesinde de diğer iki mahalle de olduğu gibi %30 oran ile emekliler birinci sırayı almaktadır, Orhangazi mahallesinde ise % 25,4 oranı ile birinci sırayı öğrenciler almaktadır, sırası ile % 23,4 oranında serbest meslek , % 18,3 işçi ,% 15,5 oranında ev hanımı bulunmaktadır.

Tablo 3.11. Mahalle bazında meslek dağılımı ile ilgili demografik istatistikler.

Yaşadığınız Mahalle			Çiftepınarlar	Terzialiler	Orhangazi	B.Gökmen	M. Demir	H. Kıl	Yörükler	K. Işıldak	Aynalı	Total
Meslek	İşsiz	Sayı	0	2	0	2	1	14	4	2	0	25
		% Mah	0,0%	2,7%	0,0%	5,0%	2,9%	17,7%	6,3%	3,3%	0,0%	4,2%
	Memur	Sayı	13	4	3	1	6	6	2	10	5	50
		% Mah	10,5%	5,5%	4,2%	2,5%	17,1 %	7,6%	3,2%	16,4 %	11,4 %	8,5%
	İşçi	Sayı	15	16	13	10	1	17	2	13	12	99
		% Mah	12,1%	21,9 %	18,3 %	25,0 %	2,9%	21,5%	3,2%	21,3 %	27,3 %	16,8 %
	Öğrenci	Sayı	28	10	18	2	1	1	22	4	5	91
		% Mah	22,6%	13,7 %	25,4 %	5,0%	2,9%	1,3%	34,9 %	6,6%	11,4 %	15,4 %
	Serbest Meslek	Sayı	17	8	17	0	7	9	16	14	5	93
		% Mah	13,7%	11,0 %	23,9 %	0,0%	20,0 %	11,4%	25,4 %	23,0 %	11,4 %	15,8 %
	Ev Hanımı	Sayı	11	11	11	11	3	24	6	13	8	98
		% Mah	8,9%	15,1 %	15,5 %	27,5 %	8,6%	30,4%	9,5%	21,3 %	18,2 %	16,6 %
	Emekli	Sayı	32	18	8	12	7	8	4	4	5	98
		% Mah	25,8%	24,7 %	11,3 %	30,0 %	20,0 %	10,1%	6,3%	6,6%	11,4 %	16,6 %
	Çiftçi	Sayı	7	4	1	2	0	0	7	1	4	26
		% Mah	5,6%	5,5%	1,4%	5,0%	0,0%	0,0%	11,1 %	1,6%	9,1%	4,4%
	Öğretim Üyesi	Sayı	1	0	0	0	9	0	0	0	0	10
		% Mah	,8%	0,0%	0,0%	0,0%	25,7 %	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,7%

Murat Demir mahallesinde % 25,7 oran ile öğretim üyeleri birinci sırada yer almaktadır, % 20 oranla serbest meslek ve emekliler ikinci sırada yer almaktadırlar. Memur sayısı %

17,1 oranla üçüncü sırada yer almaktadır. Hüseyin Kıl mahallesinde ise %30,4 oran ile ev hanımları, % 21,5 oran ile işçi, %11,4 oran ile serbest meslek sahipleri yaşamaktadırlar. Yörükler köyü örneklem grubunda ağırlıklı olarak öğrenci yaşamaktadır % 34,9, ikinci sırada % 25,4 oranı ile serbest meslek, % 11,1 oranı ile de üçüncü sırada çiftçiler yer almaktadır. Aynalı köyünde birinci sırayı % 27,3 oranı ile işçiler almaktadır. Mahallede katılımcılar arasında serbest meslek, memur, öğrenci ve emekli % 11,4 oranıyla eşit dağılım göstermektedir.

Örneklem grubunun gelir seviyesi incelendiğinde ortalama gelir seviyesinin 2.335 TL olduğu bulgusu elde edilmiştir. Veri kategorik hale dönüştürüldüğünde ise, 259 kişinin %43,9 ile 1001–2000 TL arasında gelir grubu ön plana çıktığı (Tablo 3.12) görülmektedir. Ankete katılanların %10,2'si bu soruyu cevaplamak istememiştir.

Tablo 3.12. Gruplandırılmış aylık gelir seviyesi.

		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
	0-1000 TL	74	12,5	14,0	14,0
	1001-2000 TL	259	43,9	48,9	62,8
	2001-3000 TL	115	19,5	21,7	84,5
	3001-4000 TL	41	6,9	7,7	92,3
	4001-5000 TL	24	4,1	4,5	96,8
	5000 TL ve üstü	17	2,9	3,2	100,0
	Toplam	530	89,8	100,0	
Eksik	Veri	60	10,2		
Toplam		590	100,0		

Ayrıca ankete katılanların, %70,8'inin Düzce, %6,3'ünün İstanbul, %3,4'ünün Trabzon ve %2,5'inin Ankara doğumlu olduğu bulgusu elde edilmiştir. Ayrıca, Düzce doğumlu olanların dışındakilerin yaklaşık %20'lik kısmının bir büyükşehir doğumlu olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Çalışmada, oturma süresi gün ölçütü üzerinden hesaplanmıştır. Hesaplamada yıl x 12 x 30 formülü kullanılmıştır. Yapılan çalışmada Konuralp bölgesinin harita analizlerinde; 1982, 1997 ve 2003 haritalarındaki değişim incelendiği için Konuralp'te oturma süresi değişkeni beş grupta kategorize edilmiştir. 2014'ten günümüze kadar geçen sürede bölgeye yerleşenler ise bölgeye yeni gelenler olarak ele alınmıştır ve onların gözünden de değişkenler analiz edilmek istenmiştir. Ankete katılanların %43,2'isinin 1982'den önce bölgeye yerleştiği bulgusu elde edilmiştir (Tablo 3.13). Örneklem grubunun, %27,3'lük bir kesimin ise 2003–2014 yılları arasında bölgeye yerleşmiş olması önemli bir bulgu olarak kabul edilmiştir.

Tablo 3.13. Gruplandırılmış Konuralp'te oturma süresi.

		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Valid	**1982 öncesi**	255	43,2	43,4	43,4
	1982-1997 arası	130	22,0	22,1	65,5
	1997-2003 arası	38	6,4	6,5	71,9
	2003-2014 arası	161	27,3	27,4	99,3
	Son bir yılda gelenler	4	,7	,7	100,0
	Toplam	588	99,7	100,0	
Eksik	**Veri**	2	,3		
Toplam		590	100,0		

Tablo 3.14. Öğrenim düzeyi*gruplandırılmış Konuralp'te oturma süresi.

		Oturma Süresi	1982 öncesi	1982-1997 arası	1997-2003 arası	2003-2014 arası	Son bir yılda gelenler	Toplam
Öğrenim Düzeyi	**Okuryazar değil**	Sayı	11	2	0	0	0	13
		% Öğrenim Düzeyi	84,6%	15,4%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
		% Oturma Süresi	4,3%	1,5%	0,0%	0,0%	0,0%	2,2%
		% Toplam	1,9%	0,3%	0,0%	0,0%	0,0%	2,2%
	Diplomasız okuryazar	Sayı	16	0	0	0	0	16
		% Öğrenim Düzeyi	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
		% Oturma Süresi	6,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	2,7%
		% Toplam	2,7%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	2,7%
	İlkokul/ortaokul	Sayı	149	50	18	24	1	242
		% Öğrenim Düzeyi	61,6%	20,7%	7,4%	9,9%	0,4%	100,0%
		% Oturma Süresi	58,4%	38,5%	47,4%	14,9%	25,0%	41,2%
		% Toplam	25,3%	8,5%	3,1%	4,1%	0,2%	41,2%
	Lise veya Dengi	Sayı	59	48	16	36	2	161
		% Öğrenim Düzeyi	36,6%	29,8%	9,9%	22,4%	1,2%	100,0%
		% Oturma Süresi	23,1%	36,9%	42,1%	22,4%	50,0%	27,4%
		% Toplam	10,0%	8,2%	2,7%	6,1%	0,3%	27,4%
	Yüksek okul veya Fakülte	Sayı	20	28	2	85	1	136
		% Öğrenim Düzeyi	14,7%	20,6%	1,5%	62,5%	0,7%	100,0%
		% Oturma Süresi	7,8%	21,5%	5,3%	52,8%	25,0%	23,1%
		% Toplam	3,4%	4,8%	0,3%	14,5%	0,2%	23,1%
	Y. Lisans ve üstü	Sayı	0	2	2	16	0	20
		% Öğrenim Düzeyi	0,0%	10,0%	10,0%	80,0%	0,0%	100,0%
		% Oturma Süresi	0,0%	1,5%	5,3%	9,9%	0,0%	3,4%
		% Toplam	0,0%	0,3%	0,3%	2,7%	0,0%	3,4%
Toplam		Sayı	255	130	38	161	4	588
		% Öğrenim Düzeyi	43,4%	22,1%	6,5%	27,4%	0,7%	100,0%
		% Oturma Süresi	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% Toplam	43,4%	22,1%	6,5%	27,4%	0,7%	100,0%

Eğitim düzeyi, Y. lisans ve üstü olanların %80'i 2003–2014 yılları arasında Konuralp'e yerleşmiştir. Yine öğrenim düzeyi, yüksekokul ya da fakülte olanların %52,8'i 2003–2014 yılları arasında Konuralp' yerleşirken, %25'i son bir yılda yerleşmiştir. Öğrenim

düzeyi İlkokul/ortaokul olanların % 58,4'ü ise 1982 öncesinde Konuralp'e yerleşmiştir (Tablo 3.14).

Tablo 3.15. Öğrenim düzeyi*gruplandırılmış gelir seviyesi.

Grup gelir			0-1000 TL	1001-2000 TL	2001-3000 TL	3001-4000 TL	4001-5000 TL	5000 TL ve üstü	Toplam
Öğrenim Düzeyi	Okuryazar değil	Sayı	5	2	1	1	0	0	9
		% Öğrenim Düzeyi	55,6%	22,2%	11,1%	11,1%	0,0%	0,0%	100,0%
		% Gelir Seviyesi	6,8%	0,8%	0,9%	2,4%	0,0%	0,0%	1,7%
		% Toplam	0,9%	0,4%	0,2%	0,2%	0,0%	0,0%	1,7%
	Diplomasız okuryazar	Sayı	0	14	1	0	0	0	15
		% Öğrenim Düzeyi	0,0%	93,3%	6,7%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
		% Gelir Seviyesi	0,0%	5,4%	0,9%	0,0%	0,0%	0,0%	2,8%
		% Toplam	0,0%	2,6%	0,2%	0,0%	0,0%	0,0%	2,8%
	İlkokul/ ortaokul	Sayı	39	120	34	16	4	0	213
		% Öğrenim Düzeyi	18,3%	56,3%	16,0%	7,5%	1,9%	0,0%	100,0%
		% Gelir Seviyesi	52,7%	46,3%	29,6%	39,0%	16,7%	0,0%	40,2%
		% Toplam	7,4%	22,6%	6,4%	3,0%	0,8%	0,0%	40,2%
	Lise veya Dengi	Sayı	15	75	38	5	9	0	142
		% Öğrenim Düzeyi	10,6%	52,8%	26,8%	3,5%	6,3%	0,0%	100,0%
		% Gelir Seviyesi	20,3%	29,0%	33,0%	12,2%	37,5%	0,0%	26,8%
		% Toplam	2,8%	14,2%	7,2%	0,9%	1,7%	0,0%	26,8%
	Yüksekokul veya Fakülte	Sayı	14	48	40	18	8	5	133
		% Öğrenim Düzeyi	10,5%	36,1%	30,1%	13,5%	6,0%	3,8%	100,0%
		% Gelir Seviyesi	18,9%	18,5%	34,8%	43,9%	33,3%	29,4%	25,1%
		% Toplam	2,6%	9,1%	7,5%	3,4%	1,5%	0,9%	25,1%
	Y.Lisans ve üstü	Sayı	1	0	1	1	3	12	18
		% Öğrenim Düzeyi	5,6%	0,0%	5,6%	5,6%	16,7%	66,7%	100,0%
		% Gelir Seviyesi	1,4%	0,0%	0,9%	2,4%	12,5%	70,6%	3,4%
		% Toplam	0,2%	0,0%	0,2%	0,2%	0,6%	2,3%	3,4%
Toplam	Sayı		74	259	115	41	24	17	530
	% Öğrenim Düzeyi		14,0%	48,9%	21,7%	7,7%	4,5%	3,2%	100,0%
	% Gelir Seviyesi		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
	% Toplam		14,0%	48,9%	21,7%	7,7%	4,5%	3,2%	100,0%

Y. lisans ve üstü grubun %70,6'sının 5000 TL ve üzerinde gelirinin olduğu görülürken, yüksekokul ve fakülte mezunlarının %43,9'unun 3001–4000 TL, lise ve dengi mezunlarının ise %33'ünün 2001–3000 TL, İlkokul ve ortaokul mezunlarının % 46,3'ünün ve okuryazar olmayanların ise %55,6'sının 0-1000 TL arasında gelirleri mevcuttur (Tablo 3.15).

Tablo 3.33'e göre, Çiftepınarlar'ın %51,2'si, Terzialiler'in %68,5'i, Orhangazi'nin %49,3'ü, Murat Gökmen'in %82,5'i, Kemal Işıldak'ın %41,9'u, Aynalı Köyü'nün %37,2'si 1001–2000 TL gelir seviyesi aralığındadır. Yörükler Köyü'nün %46'sı 2001–3000 TL gelir seviyesi aralığında, Murat Demir'in ise %53,6'ü 5000 TL ve üstü gelir seviyesi aralığındadır. Hüseyin Kıl mahallesinin %59,1'lik kısmının ise 0–1000 TL gelir seviyesinde olduğu bulgusu elde edilmektedir (Tablo 3.16) .

Katılımcıların kentte kalma süreleri, kentin kimlik elemanlarının ve kentteki değişimin anlaşılması açısından önemlidir. İlgar (2008), yaptığı çalışmada, anket yaptığı farklı sınıflarda okuyan son sınıf öğrencilerinin, kente sonradan gelenlerin, gelmeden önce kent hakkında bildikleri ile kent arasında farklılık bulup bulmadıklarına dair verdikleri cevaplarda, katılımcıların %53,6'sının, kent ile önceden bildikleri arasında çok az bir fark olduğunu tespit etmiştir. Katılımcıların %23,2'si ise kent ile bildikleri arasında belirgin farklar olduğunu belirtmiştir.

Örneklem grubunda; Çiftepınarlar'ın %55,6'sının, Terzialiler'in %65,8'inin, Orhangazi'nin %39,4'ünün, Murat Gökmen'in %37,5'inin, Hüseyin Kıl'ın %38,5'inin, Yörükler köyünün %41,3'ünün ve Aynalı köyünün %54,5'inin 1982 öncesinde Konuralp'e yerleştiği bulgusu elde edilmiştir. Kemal Işıldak mahallesinde oturanların ise %35'inin 1982–1997 yılları arasında Konuralp'e yerleştikleri, Murat Demir mahallesinde oturanların ise %77,1'inin 2003–2014 yılları arasında Konuralp'e yerleştikleri bulgusu elde edilmiştir. Yine tablo incelendiğinde ise Çiftepınarlar, Orhangazi, Kemal Işıldak mahallerinde ve Yörükler köyünde 2003–2014 yılları arasındaki yerleşim sayısının 2. sırada olduğu bulgusu dikkat çekmektedir (Tablo 3.17).

Tablo 3.16. Mahalle bazında gruplandırılmış gelir seviyesi.

		Gelir Durumu	0-1000 TL	1001-2000 TL	2001-3000 TL	3001-4000 TL	4001-5000 TL	5000 TL ve üstü	Toplam
Yaşadığınız mahalle	Çiftepınar	Sayı	6	63	37	13	4	0	123
		% Mahalle	4,9%	51,2%	30,1%	10,6%	3,3%	0,0%	100,0%
		% Gelir Seviyesi	8,1%	24,3%	32,2%	31,7%	16,7%	0,0%	23,2%
		% Toplam	1,1%	11,9%	7,0%	2,5%	0,8%	0,0%	23,2%
	Terzialiler	Sayı	9	50	12	2	0	0	73
		% Mahalle	12,3%	68,5%	16,4%	2,7%	0,0%	0,0%	100,0%
		% Gelir Seviyesi	12,2%	19,3%	10,4%	4,9%	0,0%	0,0%	13,8%
		% Toplam	1,7%	9,4%	2,3%	0,4%	0,0%	0,0%	13,8%
	Orhangazi	Sayı	3	35	17	9	7	0	71
		% Mahalle	4,2%	49,3%	23,9%	12,7%	9,9%	0,0%	100,0%
		% Gelir Seviyesi	4,1%	13,5%	14,8%	22,0%	29,2%	0,0%	13,4%
		% Toplam	0,6%	6,6%	3,2%	1,7%	1,3%	0,0%	13,4%
	Bayram Gökmen	Sayı	3	33	3	1	0	0	40
		% Mahalle	7,5%	82,5%	7,5%	2,5%	0,0%	0,0%	100,0%
		% Gelir Seviyesi	4,1%	12,7%	2,6%	2,4%	0,0%	0,0%	7,5%
		% Toplam	0,6%	6,2%	0,6%	0,2%	0,0%	0,0%	7,5%
	Murat Demir	Sayı	4	5	0	1	4	16	30
		% Mahalle	13,3%	16,7%	0,0%	3,3%	13,3%	53,3%	100,0%
		% Gelir Seviyesi	5,4%	1,9%	0,0%	2,4%	16,7%	94,1%	5,7%
		% Toplam	0,8%	0,9%	0,0%	0,2%	0,8%	3,0%	5,7%
	Hüseyin Kıl	Sayı	26	13	3	1	1	0	44
		% Mahalle	59,1%	29,5%	6,8%	2,3%	2,3%	0,0%	100,0%
		% Gelir Seviyesi	35,1%	5,0%	2,6%	2,4%	4,2%	0,0%	8,3%
		% Toplam	4,9%	2,5%	0,6%	0,2%	0,2%	0,0%	8,3%
	Yörükler Köyü	Sayı	1	26	29	3	4	0	63
		% Mahalle	1,6%	41,3%	46,0%	4,8%	6,3%	0,0%	100,0%
		% Gelir Seviyesi	1,4%	10,0%	25,2%	7,3%	16,7%	0,0%	11,9%
		% Toplam	0,2%	4,9%	5,5%	0,6%	0,8%	0,0%	11,9%
	Kemal Işıldak	Sayı	17	18	4	2	2	0	43
		% Mahalle	39,5%	41,9%	9,3%	4,7%	4,7%	0,0%	100,0%
		% Gelir Seviyesi	23,0%	6,9%	3,5%	4,9%	8,3%	0,0%	8,1%
		% Toplam	3,2%	3,4%	0,8%	0,4%	0,4%	0,0%	8,1%
	Aynalı Köyü	Sayı	5	16	10	9	2	1	43
		% Mahalle	11,6%	37,2%	23,3%	20,9%	4,7%	2,3%	100,0%
		% Gelir Seviyesi	6,8%	6,2%	8,7%	22,0%	8,3%	5,9%	8,1%
		% Toplam	0,9%	3,0%	1,9%	1,7%	0,4%	0,2%	8,1%
Toplam		Sayı	74	259	115	41	24	17	530
		% Mahalle	14,0%	48,9%	21,7%	7,7%	4,5%	3,2%	100,0%
		% Gelir Seviyesi	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% Toplam	14,0%	48,9%	21,7%	7,7%	4,5%	3,2%	100,0%

Tablo 3.17. Mahalle temelinde gruplandırılmış oturma süresi.

			Gruplandırılmış Oturma Süresi					Toplam
			1982 öncesi	1982-1997 arası	1997-2003 arası	2003-2014 arası	Son bir yılda gelenler	
	Çiftepınar	Sayı	69	13	6	36	0	124
		% Mahalle	55,6%	10,5%	4,8%	29,0%	0,0%	100,0%
		% Oturma süresi	27,1%	10,0%	15,8%	22,4%	0,0%	21,1%
		% Toplam	11,7%	2,2%	1,0%	6,1%	0,0%	21,1%
	Terzialiler	Sayı	48	13	1	11	0	73
		% Mahalle	65,8%	17,8%	1,4%	15,1%	0,0%	100,0%
		% Oturma süresi	18,8%	10,0%	2,6%	6,8%	0,0%	12,4%
		% Toplam	8,2%	2,2%	0,2%	1,9%	0,0%	12,4%
	Orhangazi	Sayı	28	19	3	21	0	71
		% Mahalle	39,4%	26,8%	4,2%	29,6%	0,0%	100,0%
		% Oturma süresi	11,0%	14,6%	7,9%	13,0%	0,0%	12,1%
		% Toplam	4,8%	3,2%	0,5%	3,6%	0,0%	12,1%
	Bayram Gökmen	Sayı	15	11	8	6	0	40
		% Mahalle	37,5%	27,5%	20,0%	15,0%	0,0%	100,0%
		% Oturma süresi	5,9%	8,5%	21,1%	3,7%	0,0%	6,8%
		% Toplam	2,6%	1,9%	1,4%	1,0%	0,0%	6,8%
	Murat Demir	Sayı	1	3	4	27	0	35
		% Mahalle	2,9%	8,6%	11,4%	77,1%	0,0%	100,0%
		% Oturma süresi	0,4%	2,3%	10,5%	16,8%	0,0%	6,0%
		% Toplam	0,2%	0,5%	0,7%	4,6%	0,0%	6,0%
	Hüseyin Kıl	Sayı	30	19	8	17	4	78
		% Mahalle	38,5%	24,4%	10,3%	21,8%	5,1%	100,0%
		% Oturma süresi	11,8%	14,6%	21,1%	10,6%	100,0%	13,3%
		% Toplam	5,1%	3,2%	1,4%	2,9%	0,7%	13,3%
	Yörükler Köyü	Sayı	26	14	1	22	0	63
		% Mahalle	41,3%	22,2%	1,6%	34,9%	0,0%	100,0%
		% Oturma süresi	10,2%	10,8%	2,6%	13,7%	0,0%	10,7%
		% Toplam	4,4%	2,4%	0,2%	3,7%	0,0%	10,7%
	Kemal Işıldak	Sayı	14	21	6	19	0	60
		% Mahalle	23,3%	35,0%	10,0%	31,7%	0,0%	100,0%
		% Oturma süresi	5,5%	16,2%	15,8%	11,8%	0,0%	10,2%
		% Toplam	2,4%	3,6%	1,0%	3,2%	0,0%	10,2%
	Aynalı Köyü	Sayı	24	17	1	2	0	44
		% Mahalle	54,5%	38,6%	2,3%	4,5%	0,0%	100,0%
		% Oturma süresi	9,4%	13,1%	2,6%	1,2%	0,0%	7,5%
		% Toplam	4,1%	2,9%	0,2%	0,3%	0,0%	7,5%
Toplam		Sayı	255	130	38	161	4	588
		% Mahalle	43,4%	22,1%	6,5%	27,4%	0,7%	100,0%
		% Oturma süresi	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% Toplam	43,4%	22,1%	6,5%	27,4%	0,7%	100,0%

Karaca (2008) Side'nin, tüm doğal ve kültürel değerlerini inceleyerek, kültürel peyzaj özelliklerini saptadığı çalışmasının sonucunda, Side'nin göç alması ile nüfus yapının değiştiğini, yerli halkın etkinliğinin azalmasıyla, farklı kültürlerden insanların alana yerleşmesinin, Side'ye ait kültürel değerlerin kaybolmasına neden olduğunu tespit

etmiştir. Yerli halkın, bulundukları yerleşimi benimsemiş olmaları, aidiyet duygusunun o alandaki doğal ve kültürel değerleri sahiplenmelerini sağladığını belirtmektedir. Nüfus yapısının değişikliği ve sürekliliğin sağlanamamasının kültürel peyzajı koruma girişimlerinin kalıcı olmamasına neden olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Ankete katılanların %79,8'i müstakil evde yaşarken, %20,2'si apartman dairesinde yaşamaktadır. Bu veri detaylı incelendiğinde ise, tüm mahallelerde çoğunluk olarak müstakil evde yaşanırken bir tek Murat Demir mahallesinde bu oran birbirine yaklaşmaktadır (müstakil ev: %65.7, apartman dairesi: %34,3). Yine Çiftepınarlar mahallesinde, apartmanda oturanların müstakil evde oturanlara oranının %32,3 olduğu bulgusu elde edilmiştir. Ankete katılanların en çok Hüseyin Kıl (%97,5) ve Kemal Işıldak mahallesinde (%96,7) müstakil evde yaşadığı bulgusu elde edilirken, bu rakamın Aynalı köyü'nde %100 olduğu görülmektedir (Tablo 3.18).

Deniz (2004), Konya İl'inin üç mahallesinde yaptığı çalışmada, örneklem grubunu oluşturan katılımcılar mahallelerini değerlendirirken olumsuz özellik olarak, doğa ile ilişkinin az olmasını belirtirken, kendi mahallelerinin, Konya'nın Meram Bölgesi gibi az yoğunluklu, yeşil ve doğa ile bütünleşmiş şekilde gelişmesini istemişlerdir.

Tablo 3.18. Mahalle bazında yaşanılan ev tipi.

Yaşadığınız ev			**Müstakil ev**	**Apartman dairesi**	**Toplam**
Yaşadığınız mahalle	Çiftepınarlar	Sayı	84	40	124
		% Mahalle	67,7%	32,3%	100,0%
		% Ev Tarzı	17,8%	33,6%	21,0%
		% Toplam	14,2%	6,8%	21,0%
	Terzialiler	Sayı	64	9	73
		% Mahalle	87,7%	12,3%	100,0%
		% Ev Tarzı	13,6%	7,6%	12,4%
		% Toplam	10,8%	1,5%	12,4%
	Orhangazi	Sayı	46	25	71
		% Mahalle	64,8%	35,2%	100,0%
		% Ev Tarzı	9,8%	21,0%	12,0%
		% Toplam	7,8%	4,2%	12,0%
	B. Gökmen	Sayı	39	1	40
		% Mahalle	97,5%	2,5%	100,0%
		% Ev Tarzı	8,3%	0,8%	6,8%
		% Toplam	6,6%	0,2%	6,8%
	Murat Demir	Sayı	23	12	35
		% Mahalle	65,7%	34,3%	100,0%
		% Ev Tarzı	4,9%	10,1%	5,9%
		% Toplam	3,9%	2,0%	5,9%

Karaca(2008), Side kültürel peyzajının sorunlarını tespit ettiği çalışmasının sonucunda, yeni yapıların niteliksiz ve insan ölçeğinde olmaması, yeni yapılan turistik tesislerin iki kattan fazla olması, görsel açıdan olumsuz bir etki oluşturduğunu saptamıştır. Bu nedenle alandaki yeni yapıların Akdeniz mimarisi özelliklerini gösteren ve geleneksel konut dokusuna uygun mimari özellikleri taşır nitelikte yapılması, dış cephelerinde bu mimariyle uyumlu malzemelerin kullanılması gerektiği sonucuna ulaşmıştır.

Tablo 3.18. (Devam) Mahalle bazında yaşanılan ev tipi.

	Yaşadığınız ev		**Müstakil ev**	**Apartman dairesi**	**Toplam**
Yaşadığınız ev	Hüseyin Kıl	Sayı	73	6	79
		% Mahalle	92,4%	7,6%	100,0%
		% Ev Tarzı	15,5%	5,0%	13,4%
		% Toplam	12,4%	1,0%	13,4%
	Yörükler Köyü	Sayı	39	24	63
		% Mahalle	61,9%	38,1%	100,0%
		% Ev Tarzı	8,3%	20,2%	10,7%
		% Toplam	6,6%	4,1%	10,7%
	Kemal Işıldak	Sayı	59	2	61
		% Mahalle	96,7%	3,3%	100,0%
		% Ev Tarzı	12,5%	1,7%	10,3%
		% Toplam	10,0%	0,3%	10,3%
	Aynalı Köyü	Sayı	44	0	44
		% Mahalle	100,0%	0,0%	100,0%
		% Ev Tarzı	9,3%	0,0%	7,5%
		% Toplam	7,5%	0,0%	7,5%
Toplam		Sayı	471	119	590
		% Mahalle	79,8%	20,2%	100,0%
		% Ev Tarzı	100,0%	100,0%	100,0%
		% Toplam	79,8%	20,2%	100,0%

Ankete katılanların % 52,6'sının Konuralp'e geliş sebebi aile büyüklerinin göçü iken, %15,9'u iş nedeniyle, %15,3'ü eğitim sebebiyle gelmiştir. Ankete katılanların %16,1'lik kesimi ise, eş durumu, evlilik, emeklilik gibi diğer nedenlerden ötürü Konuralp'e gelmiştir. Ancak diğer nedenler arasında evlilik ve eş durumunun oldukça yüksek olması dikkat çekicidir. Bu nedenle diğer sebebi, iş nedeniyle sebebi ile birlikte değerlendirmeye alınabilir. Ankete katılanların geliş sebepleri mahalle temelinde irdelendiğinde, Çiftepınarlar'ın %57,6'sının, Terzialiler'in %73,2'sinin, Orhangazi'nin %57,1'inin, Hüseyin Kıl'ın %55,7'sinin, Yörükler köyü 'nün %50,9'unun, Kemal Işıldak'ın %53,6'sının aile büyüklerinin göçü nedeniyle Konuralp'e geldikleri bulgusu elde edilmiştir. Bayram Gökmen mahallesinin dağılımı eşit iken (İş nedeniyle: %10, Eğitim nedeniyle: %1, Aile büyüklerinin göçü nedeniyle: %10, Diğer(evlilik): %10), Murat Demir mahallesinin %64,3'ünün iş nedeniyle Konuralp'e gelmesi dikkat çekici bir bulgu olarak değerlendirilmiştir (Tablo 3.19).

Tablo 3.19. Mahalle bazında Konuralp'e geliş sebebi.

			Konuralp'e geliş sebebi				Toplam
			İş Nedeniyle	Eğitim Nedeniyle	Aile Büyükleri Göçü	Diğer	
Yaşadığınız mahalle	Çiftepınar	Sayı	12	28	68	10	118
		% Mahalle	10,2%	23,7%	57,6%	8,5%	100,0%
		% Geliş Sebebi	15,0%	36,4%	25,8%	12,3%	23,5%
		% Toplam	2,4%	5,6%	13,5%	2,0%	23,5%
	Terzialiler	Sayı	5	7	41	3	56
		% Mahalle	8,9%	12,5%	73,2%	5,4%	100,0%
		% Geliş Sebebi	6,3%	9,1%	15,5%	3,7%	11,2%
		% Toplam	1,0%	1,4%	8,2%	0,6%	11,2%
	Orhangazi	Sayı	10	17	40	3	70
		% Mahalle	14,3%	24,3%	57,1%	4,3%	100,0%
		% Geliş Sebebi	12,5%	22,1%	15,2%	3,7%	13,9%
		% Toplam	2,0%	3,4%	8,0%	0,6%	13,9%
	Bayram Gökmen	Sayı	10	1	10	10	31
		% Mahalle	32,3%	3,2%	32,3%	32,3%	100,0%
		% Geliş Sebebi	12,5%	1,3%	3,8%	12,3%	6,2%
		% Toplam	2,0%	0,2%	2,0%	2,0%	6,2%
	Murat Demir	Sayı	18	0	1	9	28
		% Mahalle	64,3%	0,0%	3,6%	32,1%	100,0%
		% Geliş Sebebi	22,5%	0,0%	0,4%	11,1%	5,6%
		% Toplam	3,6%	0,0%	0,2%	1,8%	5,6%
	Hüseyin Kıl	Sayı	14	1	44	20	79
		% Mahalle	17,7%	1,3%	55,7%	25,3%	100,0%
		% Geliş Sebebi	17,5%	1,3%	16,7%	24,7%	15,7%
		% Toplam	2,8%	0,2%	8,8%	4,0%	15,7%
	Yörükler Köyü	Sayı	3	21	28	3	55
		% Mahalle	5,5%	38,2%	50,9%	5,5%	100,0%
		% Geliş Sebebi	3,8%	27,3%	10,6%	3,7%	11,0%
		% Toplam	0,6%	4,2%	5,6%	0,6%	11,0%
	Kemal Işıldak	Sayı	7	2	30	17	56
		% Mahalle	12,5%	3,6%	53,6%	30,4%	100,0%
		% Geliş Sebebi	8,8%	2,6%	11,4%	21,0%	11,2%
		% Toplam	1,4%	0,4%	6,0%	3,4%	11,2%
	Aynalı Köyü	Sayı	1	0	2	6	9
		% Mahalle	11,1%	0,0%	22,2%	66,7%	100,0%
		% Geliş Sebebi	1,3%	0,0%	0,8%	7,4%	1,8%
		% Toplam	0,2%	0,0%	0,4%	1,2%	1,8%
Toplam		Sayı	80	77	264	81	502
		% Mahalle	15,9%	15,3%	52,6%	16,1%	100,0%
		% Geliş Sebebi	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% Toplam	15,9%	15,3%	52,6%	16,1%	100,0%

3.5.KİMLİK TESPİTİ VE KİMLİK ÖĞELERİNİN ALGILANIŞI

Anket formu hazırlanmadan önce (Ek-1) bir ön çalışma yapılmıştır. Pilot çalışmanın, açık uçlu sorularından alınan yanıtların frekansları tablo 3.20 de verilmiştir.

Tablo 3.20. Pilot çalışmadan Konuralp ile ilgili elde veriler.

KONURALP'İ TANITMAK İÇİN NERELERE GÖTÜRÜRDÜNÜZ?	TEKRAR SAYISI	KONURALP DEYİNCE İLK AKLA GELENLER?	TEKRAR SAYISI
Tiyatro	1	Tarihselliği	21
Müze	1	Düzce'nin İlk Yerleşim Yeri	2
Yürüyüş Yolları	2	Sanayi-Fabrikalar	2
Türbeler	1	Yeşil	6
Konuralp Alabalık	1	Üniversite	9
Roma Köprüsü	1	Tarım, Mısır, Fındık	8
Su Kemerleri	1	Pirinç	14
Tepecik Tümülüsü	1	Doğal Yapısı	6
Anıt Çınar Ağacı	1	Türbeler	2
Kuşcualtı	1	Organik Meyve-Sebze	1
Manzara	1	Tarihi Evler	1
Hatipli Ketenciler Yürüyüş Parkuru	1	Sakin-Huzurlu	2
Köylere	2	Arnavut Kaldırımı	1
Yeşil Vadi	1	Zemini Sağlam	3
Neris	1	Antik Tiyatro	5
Kampüs	1	Havası Temiz	7
Konuralp Tarihi Merkezi	1	Misafirperver	1
Koruluklar	1	Yerli Halk	1
Atlı Kapı	1	Yardımlaşma	1
Surlar	1	Manzara	2
Konuralp Evleri	1	Samimi	4
Çevredeki Tarım Alanları	1	Değişik Kültürler	2
Eski Çamaşır Yıkama Yeri	1	İnsanlar Birbirlerini Tanırlar	2
Dere Kenarı	2	Çirkin Yapılaşma	3
Çarşı İçindeki Ihlamurlu Çay Bahçesi	1	Bozuk Yollar	2
		Müze	3
		Su Kemerleri	1
		Hayvancılık	2
		Ormancılık	1
		Ulaşımı Kolay(Ank.-İst.)	1
		Konuralp Pilavı	2

Öncelikle, anket katılımcılarının yaşadıkları kent parçasını, kentin en küçük birimi olan sokak veya mahalle ölçeğinden başlayarak tanımlamaları amacıyla anket formunda, 13-16 aralığında yer alan sorular yöneltilmiştir. Verilen cevaplara göre, mahallelerin karakter

özellikleri, konut dokusu tespit edilmeye çalışılmıştır. Formun 17-19 aralığında yer alan sorularla katılımcıların Konuralp algısı ölçülmeye çalışılmıştır.

Tablo 3.21. Konuralp genelinde yaşadığınız mahalle ve sokağı nasıl tanımlarsınız.

	Frekans	Yüzde	Kümülatif Yüzde
Yeşili bol, sakin, trafik gürültüsü yok	299	50,7	100,0
Yeşili bol ama trafik gürültüsü var	196	33,2	100,0
Yoğun yapılaşmanın olduğu bir yer	110	18,6	100,0
Fabrika, imalathane var, kötü kokuyor	67	11,4	100,0
Tarihi bir çevre	284	48,1	100,0
Kırsal alan	101	17,1	100,0

Tablo 3.22. Mahallelere göre yaşadığınız mahalle ve sokağı nasıl tanımlarsınız.

	Çiftepınarlar	Terzialiler%	Orhangazi%	M.Demir%	H.Kıl %	Yörükler %	K.Işıldak %	Aynalı %	B.Gökmen %
Yeşili bol, sakin, trafik gürültüsü yok	19,4	14,4	8	7,4	14	18,7	8	10	-
Yeşili bol, ama trafik gürültüsü var	17,3	8,2	16,8	-	18,9	1,5	16,8	2,6	17,9
Yoğun yapılaşmanın olduğu bir yer	28,2	0,9	46,4	5,5	8,2	7,3	3,6	-	-
Fabrika, imalathaneler var, mekanik gürültü var, kötü kokuyor	11,9	-	11,9	1,5	31,3	-	7,5	6	29,9
Tarihi bir çevre	38	23,2	0,4	2,8	18	1,4	4,9	2,1	9,2
Manzarası güzel	20,4	7,6	14,6	7,8	13,7	15,4	8,4	7,3	4,8
Havası temiz ve güzel	24,8	8,5	6,6	8,8	16	13,9	10,9	9,4	1,2
Kırsal alan	4	-	5,9	4	26,7	34,7	14,9	5,9	4

Tablo 3.21'a göre, katılımcıların %50,7'si yaşadığı alanı yeşili bol, sakin ve trafik gürültüsünden uzak olarak tanımlarken, % 48,1'i tarihi bir çevre olarak tanımlamıştır. Katılımcılar, yaşadıkları mahallenin, onlar için en önemli özelliğinin, en çok "*bahçe sahibi olma ve çiçek, meyve, sebze yetiştirebilme imkânı ile komşuluk ilişkilerinin iyi olması"*nın olduğunu belirtmiştir. Deprem açısından zeminin güvenli olması seçeneği mahalle özelliklerinin arasında en önemsiz görülen seçenek olmuştur. Tercih edilen özelliklerin, mahallelere göre dağılımı incelendiğinde ise; en çok bahçe, meyve ve sebze yetiştirme imkânından ötürü mahallesine önem verenler %77,2 ile Hüseyin Kıl mahallesindeki katılımcılar olurken 2. Sırada %73,8 ile Kemal Işıldak mahallesi yer almıştır. Bahçe imkânına en az önem veren ise %44,4 ile Çiftepınarlar mahallesi olmuştur. Komşuluk ilişkilerini 1. sıraya koyan mahalleler arasında ise Bayram Gökmen

mahallesi ile (%27,5) Kemal Işıldak mahallesi (% 14,8) ön plana çıkmaktadır (Tablo 3.22). Anket katılımcılarının Konuralp'e gelmeden önceki bilgi düzeyini ölçmeye yönelik sorunun yanıt frekansları, tablo 3.23 ile karşılaştırılmıştır.

Tablo 3.23. Konuralp'e gelmeden önceki bilgi düzeyi.

	Frekans	Yüzde	Kümülatif Yüzde
Tarihi bir kasaba	125	21,2	100,0
Deprem afeti yaşamış bir yer	65	11,0	100,0
Sakin, huzurlu, doğal bir yaşam yeri	66	11,2	100,0
Yeşil havası temiz	60	10,2	100,0
Üniversite hastanesine yakın	33	5,6	100,0
Bilgim yoktu	196	33,2	100,0

Tablo 3.24. Yaşanan mahalle ve çevresinin özelliklerinin önem derecesi.

		15.1. Bahçem var, çiçek, meyve, sebze yetiştirebiliyorum	15.2.Komşuluk ilişkileri iyi genelde herkes birbirini tanır	15.3. Üniversite hastanesi yakın	15.4. Tarihi özellikleri eski bir yerleşim yeri	15.5. Manzarası güzel	15.6. Havası temiz sağlıklı	15.7. Deprem açısından zemini güvenli
N	Geçerli v	590	589	588	586	589	589	588
	Kayıp v.	0	1	2	4	1	1	2
Mod		1	2	3	4	5	6	7
Mean		3,09	3,15	4,06	4,15	3,86	4,38	5,20
Median		2,00	2,00	4,00	4,00	4,00	5,00	6,00

Anket formunda yer alan 11. Soru Konuralp'e sonradan gelenler için yöneltilen bir soru olup, Konuralp'in, dışardan algılanan imajı öğrenilmeye çalışılmıştır. Cevap verenlerin büyük çoğunluğu "*Konuralp'i tarihi bir kasaba*" olarak tanıdıklarını belirtmişlerdir.

Toplumsal düzeni sağlayan yönetsel sistemin ilk basamağını oluşturan mahalle, Osmanlı-Türk kentlerinin en önemli öğesi aynı zamanda kent kimliğinin okunabildiği en küçük birim olmaktadır (Oktay 2009). Mahallelerin en önemli fonksiyonu, komşuluk ilişkilerini kuvvetlendirmek yoluyla sosyal bütünleşme sağlamak, yere bağlılığı güçlendirmek ve aidiyet duygusunu oluşturmaktır. Fakat çalışmalar, mekâna bağlı sosyal ilişkilerin ya da komşuluk ilişkilerinin planlı yerleşim alanlarında giderek azaldığını belirtmektedir (Erdoğmuş 2006).

Komşuluk ilişkilerine en az önem veren mahalle ise %40,9 ile Orhangazi mahallesi olmuştur, aynı zamanda üniversiteye yakın olmayı en önemli özellik olarak gören mahalle

olmuştur. Terzialiler mahallesi katılımcıları, yaşadıkları yerin tarihi özelliği olmasını birinci önem sırasına koyan mahalle olmuştur.

Tüm mahallelerin en çok alt yapı sorunlarından şikâyetçi olduğu anlaşılmaktadır. İkinci olarak çevrenin bakımlı ve temiz olmaması, şikâyetçi olunan konudur. Bu durum Hüseyin Kıl ve Kemal Işıldak mahallerinde yerini park, rekreasyon ve çocuk oyun alanının azlığına bırakmıştır. Ancak bu mahallelerde yine şikâyetlerin 3. sırasında çevrenin bakımlı ve temiz olmaması yer alırken diğer mahallelerin 3. sırasında park, rekreasyon ve çocuk alanının azlığı yer almaktadır. Sadece Aynalı köyünde 3. sırada Akçakoca/üniversite yolundan memnuniyetsizlik belirtilmiştir (Ek:8-21).

Bölgenin vizyonunu ve önemli değerlerini belirlemek için sorulan; "*eğer yönetici konumunda olsaydınız, Konuralp ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine öncelik verirdiniz"* sorusu karşısında tablo 3.25'de görülen bulgular elde edilmiştir. Tablo 3.25'e göre, en çok tarihi dokunun korunarak, turizm potansiyelinin geliştirilmesi ön plana çıkarken, ikinci sırada üniversitenin geliştirilmesi yer almaktadır. Bu iki özellik, ankete katılanların toplamda %87,3'lük kesimi tarafından ön plana çıkartılmıştır.

Anket katılımcılarına sorulan "*Yönetici olsaydınız hangisini değiştirirdiniz*" sorusuna mahalle temelinde istatistiksel açıdan bir farklılık olup olmadığına dair tek yönlü Anova testi uygulanmıştır (Tablo 3.26). Mahalle bazında 17. Soruya verilen cevaplarda Yörükler Köyü ve Orhangazi mahallesinin diğer mahallelere göre farklılık gösterdiği görülmektedir, anlamlılık değeri 0,05'den küçüktür. Veriler homojen dağılmadığı için Ek-22 de yer alan Tamhane tablosu incelenmiştir. Karşılıklı tablo incelendiğinde, Orhangazi Mahallesi ve Yörükler köyündeki katılımcıları, Konuralp'i bir '*üniversite kenti'* olarak değiştirmek isterken, diğer mahallelerdeki katılımcıları, "*tarihi ve doğal özellikleri koruyarak turizm potansiyelini geliştirmek"* istediği, bulgusu elde edilmiştir. Konuralp'e ilişkin bazı olgulara yönelik sorulan sorulara karşılık alınan cevaplarda Konuralp'te oturma süresine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olup olmadığı Kruskal Wallis testi ile analiz edilmiştir. Anlamlılık değeri, asymp< 0,05 olarak alınmıştır.

Tablo 3.25. Yönetici olsaydınız Konuralp'le ilgili hang isine öncelik verirdiniz.

		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Hangisine öncelik verirdiniz	**Sanayiyi geliştirirdim.**	22	3,7	3,7	3,7
	Bir üniversite kenti olarak geliştirirdim.	242	41,0	41,0	44,7
	Tarihi ve doğal özellikleri koruyarak turizm potansiyelini geliştirirdim.	273	46,3	46,3	91,0
	Tarımsal yapıyı geliştirirdim.	52	8,8	8,8	99,8
	Eksik veri	1	,2	,2	100,0
	Toplam	590	100,0	100,0	

Tablo 3.26. Mahalle bazında değiştirilmek istenen olgu anova tablosu**.**

ANOVA

17. Yönetici olsaydınız hangisini değiştirirdiniz.

	Sum of Squares	Df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	35,815	8	4,477	10,045	***,000***
Within Groups	258,957	581	,446		
Toplam	294,773	589			

Konuralp'te Oturma Süresine Göre Konuralp'e İlişkin Tutumların Analizi Kruskal Wallis Açıklayıcı Tablo' suna göre (Tablo 3.27) yerleşimi daha eski olanların antik kentin daha fazla ortaya çıkarılması ve "*Düzce tarihinin başladığı yer Konuralp'tir"*" algısının arttığı bulgusu elde edilmiştir (Ek-23). Yine 1982 ve öncesinde yerleşenlerin, daha fazla kültür yapılarının ve sosyal mekânların arttırılmasını istediği bulgusu elde edilmiştir. 1982 ve öncesi yerleşenlerin Konuralp'i daha çok sevdikleri bulgusu elde edilmiştir. Konuralp'te oturma süresi arttıkça Konuralp'i sevme seviyesinin artmaktadır. 2003 – 2014 arası yerleşenlerin, üniversite ile Konuralp'in ilişkilerinin yoğunlaştırılmasını istemesi dikkat çekici bir bulgudur.

Tablo 3.27. Konuralp'te oturma süresine göre Kruskal Wallis testi tablosu.

	18.1. Geleneksel tarihi evler korunmalıdır	18.2. Antik kent ortaya çıkarılmalı	18.3. Konuralp Düzce tarihinin başladığı yerdir	18.4. Konuralp'in geleneksel dokusu hızla bozulmaktadır	18.5. Yeşil alan azalmaktadır	18.6. Pirinç gibi yöresel ürünlerin korunması ve üretimi teşvik edilmelidir	18.7. Kültür sanat yapıları yapılmalı ve müze geliştirilmelidir
Chi-Square	5,408	10,622	59,902	4,178	3,400	2,368	17,484
df	4	4	4	4	4	4	4
Asymp. Sig.	,248	***,031***	***,000***	,382	,493	,668	***,002***
	18.8. Meydanlar çocuk parkı gibi alanlar arttırılmalıdır	**18.9. Sosyal yaşamı arttıracak mekânlar olmalıdır**	**18.10. Belediye hizmetleri yetersiz**	**18.11. Üniversite Konuralp'ten kopuk, daha yoğun ilişki kurmalı**	**18.12. Yüksek ve yoğun yapılaşma gereklidir**	**18.13. Kent mobilyaları/ heykeller olmalıdır**	**18.14. Konuralpi seviyorum, burada yaşamaktan memnunum**
Chi-Square	5,581	17,188	4,585	18,159	8,082	7,253	63,846
df	4	4	4	4	4	4	4
Asymp. Sig.	,233	***,002***	,333	***,001***	,089	,123	***,000***

Konuralp'e ilişkin önermelere verilen cevaplarda, katılımcıların mesleklerine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olup olmadığı Kruskal Wallis testi ile analiz edilmiştir. Analizde, "*Belediye hizmetleri yetersiz*" ifadesi dışında kalan tüm ifadeler, katılımcıların mesleklerine göre istatistiksel açıdan fark göstermektedir (Tablo 3.28)

Ek-24'de verilen Katılımcıların Mesleklerine Göre Konuralp'e İlişkin Tutumların Analizi Kruskal Wallis Açıklayıcı Tablosuna göre, katılımcılardan öğretim üyesi olanlar en çok Konuralp'te geleneksel ve tarihi evlerin korunması gerektiğini ve yine antik kentin ortaya çıkarılması gerektiğini belirtmişlerdir. Buna en az katılanlar ise işsizler ve ev hanımları olduğu görülmektedir. En çok çiftçiler Konuralp'i Düzce tarihinin başladığı yer olarak görürken buna en az katılanlar memurlardır. Konuralp'in dokusunun hızla bozulduğunu en çok öğretim üyeleri düşünürken, buna en az öğrencilerin katıldığı görülmektedir. Yeşil alanın azalmasına en çok çiftçi ve emekliler onaylarken, buna en az işçiler katılmıştır.

Pirinç gibi yöresel ürünlerin korunması ve üretimi için teşviki ifadesine en çok katılanlar arasında çiftçilerin olmaması dikkat çekici bir bulgudur. Yine beklenen bir şekilde sosyal

yaşam alanlarının arttırılmasını en çok öğrenciler istemiştir. Yine, aynı tabloda üniversitenin Konuralp ile ilişkisinin yoğunlaşmasını en çok öğretim üyeleri ve öğrenciler istemiştir. Yüksek ve yoğun yapılaşmaya en az öğretim üyeleri ve memurlar katılırken, buna en çok öğrenciler onaylamıştır. Konuralp'te yaşadığına en çok çiftçilerin en az ise öğrencilerin memnun olması dikkat çekici bir bulgudur.

Tablo 3.28. Katılımcıların mesleklerine göre Kruskal Wallis testi tablosu.

	18.1. Geleneksel tarihi evler korunmalıdır	18.2. Antik kent ortaya çıkarılmalı	18.3. Konuralp Düzce tarihinin başladığı yerdir	18.4. Konuralp'in geleneksel dokusu hızla bozulmaktadır	18.5. Yeşil alan azalmaktadır	18.6. Pirinç gibi yöresel ürünlerin korunması ve üretimi teşvik edilmelidir	18.7. Kültür sanat yapıları yapılmalı ve müze geliştirilmelidir
Chi-Square	**39,835**	**31,458**	**48,593**	**27,789**	**53,353**	**24,411**	**46,165**
df	**8**	**8**	**8**	**8**	**8**	**8**	**8**
Asymp. Sig.	***,000***	***,000***	***,000***	***,001***	***,000***	***,002***	***,000***
	18.8. Meydanlar çocuk parkı gibi alanlar arttırılmalıdır.	**18.9. Sosyal yaşamı arttıracak mekânlar olmalıdır.**	**18.10. Belediye hizmetleri yetersiz**	**18.11. Üniversite Konuralp'ten kopuk, daha yoğun ilişki kurmalı**	**18.12. Yüksek ve yoğun yapılaşma gereklidir**	**18.13. Kent mobilyaları/heykeller olmalıdır**	**18.14. Konuralp'i seviyorum, burada yaşamaktan memnunum**
Chi-Square	**17,372**	**44,136**	**14,597**	**52,475**	**47,894**	**15,613**	**35,189**
df	**8**	**8**	**8**	**8**	**8**	**8**	**8**
Asymp. Sig.	***,026***	***,000***	,067	***,000***	***,000***	***,048***	***,000***

Konuralp'e ilişkin önermelere verilen cevaplarda, katılımcıların yaşadıkları mahallelere göre istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olup olmadığı Kruskal Wallis test ile analiz edilmiştir (Tablo 3.29). Katılımcıların Yaşadığı Mahalleye Göre Konuralp'e İlişkin Tutumlarının Analizi Kruskal Wallis Testi Tablosuna göre **(**Ek-25.);

- Tarihi evlerin korunmasına en çok katılan mahalleler sırasıyla, Murat Demir mahallesi, Yörükler köyü ve Terzialiler mahallesi en az katılan mahalle ise Hüseyin Kıl mahallesidir. Antik kentin ortaya çıkarılması ifadesinde de benzer bulgular elde edilmiştir.

- Konuralp'in geleneksel dokusu hızla bozulmaktadır ifadesine en çok katılan mahalleler sırasıyla; Murat Demir mahallesi, Yörükler köyü ve Çiftepınarlar mahallesi iken en az onaylayan mahalle, Hüseyin Kıl olmuştur.

- Yeşil alanların azalması düşüncesine en az Hüseyin Kıl mahallesi ve Aynalı köyü katılırken, en çok Yörükler köyü ve Çiftepınarlar mahallesinde yaşayan katılımcılar yeşil alanların azaldığını düşünmektedir.

Tablo 3.29. Katılımcıların yaşadığı mahalleye göre Kruskal Wallis testi tablosu.

	18.1. Geleneksel tarihi evler korunmalıdır	**18.2. Antik kent ortaya çıkarılmalı**	**18.3. Konuralp Düzce tarihinin başladığı yerdir**	**18.4. Konuralp'in geleneksel dokusu hızla bozulmaktadır**	**18.5. Yeşil alan azalmaktadır**	**18.6. Pirinç gibi yöresel ürünlerin korunması ve üretimi teşvik edilmelidir**	**18.7. Kültür sanat yapıları yapılmalı ve müze geliştirilmelidir**
Chi-Square	101,716	121,159	31,018	49,205	115,933	78,387	278,145
df	8	8	8	8	8	8	8
Asymp. Sig.	***,000***	***,000***	***,000***	***,000***	***,000***	***,000***	***,000***
	18.8. Meydanlar çocuk parkı gibi alanlar arttırılmalıdır.	**18.9. Sosyal yaşamı arttıracak mekânlar olmalıdır.**	**18.10. Belediye hizmetleri yetersiz**	**18.11. Üniversite Konuralp'ten kopuk, daha yoğun ilişki kurmalı**	**18.12. Yüksek ve yoğun yapılaşma gereklidir**	**18.13. Kent mobilyaları/heykeller olmalıdır**	**18.14. Konuralp'i seviyorum, burada yaşamaktan memnunum**
Chi-Square	101,872	304,123	58,244	182,667	68,422	37,166	137,201
df	8	8	8	8	8	8	8
Asymp. Sig.	***,000***	***,000***	***,000***	***,000***	***,000***	***,000***	***,000***

- Pirinç gibi yöresel ürünlerin korunması ve üretiminin teşvik edilmesini en çok Hüseyin Kıl sonra Murat Demir mahallesi isterken, geriye kalan tüm mahalleler benzer aralıkta bu teşviki istememiştir. Ancak en fazla olumsuz olan katılımcılar, Terzialiler ve Orhangazi mahallelerindedir.
- Kültür sanat yapıları yapılmalı ve müze geliştirilmeli önermesinde, Hüseyin Kıl, Kemal Işıldak mahalleleri ve Aynalı köyü (birinci grup) ile Bayram Gökmen, Çiftepınarlar, Terzialiler, Orhangazi mahalleleri ve Yörükler köyü (ikinci grup)

iki karşıt gruba ayrılmıştır. İlk grup bu önermeye katılmaz iken diğer grup daha çok destek vermektedir.

- Benzer tabloda, sosyal yaşamı arttıracak mekânlar olması konusunda Hüseyin Kıl, Kemal Işıldak mahalleleri ve Aynalı köyü (birinci grup) ile Bayram Gökmen, Çiftepınarlar, Terzialiler, Orhangazi mahalleleri ve Yörükler köyü (ikinci grup) iki karşıt gruba ayrılmıştır. İlk grup bu ifadeye katılmaz iken diğer grup daha çok destek vermektedir.
- Belediye hizmetlerini en yetersiz gören mahalleler Kemal Işıldak mahallesi ve Aynalı köyü katılımcıları olmuştur.
- Konuralp ile üniversitenin ilişkilerinin yoğunlaştırılması ifadesine en çok Orhangazi mahallesi ve Yörükler köyü katılımcıları katılmıştır.
- Yüksek ve yoğun yapılaşma gerekliliğine en çok Orhangazi, Terzialiler mahallesi ve Yörükler köyü diğer mahallelere göre daha fazla onaylamıştır.
- Diğer mahallelere göre, Konuralp'te yaşamaktan en memnun olan katılımcılar, sırasıyla Bayram Gökmen ile Orhangazi mahallesinde yaşayanlar, diğerlerine göre en az memnun olanlar Hüseyin Kıl ve Kemal Işıldak mahalleleridir.

Anket formunda 18. Soruda yer alan, Konuralp'e ilişkin önermelere verilen cevaplarla katılımcıların gelir seviyeleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olup olmadığı Kruskal Wallis test ile analiz edilmiştir. Katılımcıların gelir seviyesine göre "*Konuralp Düzce tarihinin başladığı yerdir, Belediye hizmetleri yetersiz, Kent mobilyaları/heykeller olmalıdır*" ifadelerinin istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılıklarının olmadığı bulgusu elde edilirken, diğer ifadelerin gelir seviyesine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterdiği bulgusu elde edilmiştir (Tablo 3.30).

Katılımcıların Gelir Seviyesine Göre Konuralp'e İlişkin Tutumların Analizi Kruskal Wallis Testi açıklayıcı tablosu göre (Ek-26) dikkat çeken bulguları şunlardır;

- Gelir seviyesi 5000 TL ve üstü olanların Konuralp'te yaşamaktan memnun olma seviyeleri diğerlerine göre daha düşüktür.
- Gelir seviyesi arttıkça "Kültür sanat yapıları yapılmalı ve müze geliştirilmelidir" ifadesine katılım düzeyi artmaktadır.
- Yine gelir seviyesi 5000 TL ve üstü olanların diğerlerine göre yüksek ve yoğun yapılaşmanın daha az gerekli olduğuna katılmaktadır.

Tablo 3.30. Katılımcıların oturduğu mahalleye göre Kruskal Wallis testi tablosu.

	18.1. Geleneksel tarihi evler korunmalıdır	**18.2. Antik kent ortaya çıkarılmalı**	**18.3. Konuralp Düzce tarihinin başladığı yerdir**	**18.4. Konuralp'in geleneksel dokusu hızla bozulmaktadır**	**18.5. Yeşil alan azalmaktadır**	**18.6. Pirinç gibi yöresel ürünlerin korunması ve üretimi teşvik edilmelidir**	**18.7. Kültür sanat yapıları yapılmalı ve müze geliştirilmelidir**
Chi-Square	28,022	39,775	10,008	21,164	22,886	25,612	52,322
df	5	5	5	5	5	5	5
Asymp. Sig.	***,000***	***,000***	,075	***,001***	***,000***	***,000***	***,000***
	18.8. Meydanlar çocuk parkı gibi alanlar arttırılmalıdır.	**18.9. Sosyal yaşamı arttıracak mekânlar olmalıdır.**	**18.10. Belediye hizmetleri yetersiz**	**18.11. Üniversite Konuralp'ten kopuk, daha yoğun ilişki kurmalı**	**18.12. Yüksek ve yoğun yapılaşma gereklidir**	**18.13. Kent mobilyaları/heykeller olmalıdır**	**18.14. Konuralp'i seviyorum, burada yaşamaktan memnunum**
Chi-Square	20,710	63,357	10,524	51,328	27,159	1,947	41,949
df	5	5	5	5	5	5	5
Asymp. Sig.	***,001***	***,000***	,062	***,000***	***,000***	,856	***,000***

Anket formunun 19. Sorusu, pilot anket çalışmasından elde edilen bulgulara göre 8 ana faktör, Konuralp'in kimlik öğeleri olarak sınıflandırılmıştır. Her ana faktörün altında kapsadığı özellikler açıklanmıştır. Katılımcıların, Konuralp'in kimlik öğelerinin değerlendirilmesine ilişkin yanıtlarının frekansları tablo 3.31 de paylaşılmıştır.

Anket formunda yer alan 8 ana faktörün, Konuralp'in kimliğine etkisinin "*i*yi" olduğu şeklinde değerlendirme yapılırken, seçenekler arasında "*Çok İyi*" olarak en yüksek yüzdeye %59,25 oranıyla, geçici faktörlerin sahip olduğu bulgusu elde edilmiştir (Tablo 3.31).

Anket katılımcılarının oturduğu mesken türü, oturduğu mahalle, Konuralp'te oturma süresi, meslek değişkenlerine göre Konuralp kimlik öğelerini ne kadar etkilediğinin istatistiki analizleri yapılmıştır.

Anket katılımcılarının oturduğu mesken türünün kimlik ögeleri değişkeni üzerinde etkisi olup olmadığının istatistiki açıdan t-testi analizi yapıldığında anlamlılık değeri 0,05'den büyük çıkmıştır. Yani kimlik ögelerinin Konuralp üzerindeki etkisi katılımcıların oturduğu mesken türüne göre istatistiki açıdan farklılık göstermemektedir.

Tablo 3.31. Konuralp Beldesinin kimlik öğelerinin değerlendirilmesi.

	FREKANSLAR					
	Farkında Değilim	**Etkisiz**	**Çok zayıf**	**Zayıf**	**İyi**	**Çok iyi**
Arazi Formunun Kimliğe Etkisi	3,74	3,74	5,09	11,54	44,14	31,75
Akarsuların Kimliğe Etkisi	3,90	5,43	10,53	21,05	37,18	21,73
Bitki Örtüsü	1,70	2,55	3,90	13,24	43,12	35,48
Kültürel Ve Dini Faktörlerin Etkisi	0,34	2,72	3,74	10,87	37,52	44,82
Yapılandırılmış Çevre	5,09	9,85	7,64	14,09	39,05	24,28
Yollar	0,85	2,04	6,96	23,77	46,52	19,86
Arkeolojik Değerler	1,02	1,02	4,75	5,94	32,26	**55,01**
Geçici Faktörler	0,17	1,02	3,40	6,62	29,54	**59,25**

Konuralp'te oturma süresine göre "*Arazi formunun, Bitki örtüsünün, Yapılandırılmış Çevrenin, Yolların ve Arkeolojik değerlerin"* kimlik kültürü üzerine etkisinin istatistiksel açıdan anlam farklılığı bulunmamıştır (Asymp. sig>0,05). Ancak, "*Akarsuların, Kültürel ve Dini Faktörlerin ve Geçici faktörlerin*" istatistiksel açıdan anlam farkı bulunmuştur (Tablo 3.32).

Tablo 3.32. Konuralp'te oturma süresine göre Kruskal Wallis testi.

	19.1. Arazi formunun kimliğe etkisi	**19.2. Akarsuların kimliğe etkisi**	**19.3. Bitki örtüsü**	**19.4. Kültürel ve dini faktörlerin etkisi**
Chi-Square	7,915	9,674	2,439	13,886
df	4	4	4	4
Asymp. Sig.	,095	***,046***	**,**656	***,008***
	19.5. Yapılandırılmış çevre	**19.6. Yollar**	**19.7. Arkeolojik değerler**	**19.8. Geçici faktörler**
Chi-Square	1,665	1,200	4,705	20,827
df	4	4	4	4
Asymp. Sig.	,797	,878	,319	***,000***

Akarsuların mimari kimlik ögelerine en çok etki ettiğini düşünenlerin 1982 ve öncesinde Konuralp'e yerleşenler olduğu bulgusu elde edilmiştir. En düşük ise son bir yılda gelenlerdir. Kültürel ve dini faktörlerin etkisini en fazla bulanlar yine 1982 öncesi yerleşenler olurken bu sefer en düşük etkiyi 2003–2014 arasında yerleşenler belirtmişlerdir. Geçici faktörlerin, diğer gruplara göre etkisinin daha fazla olduğunu düşünen grup ise, son bir yılda Konuralp'e yerleşenler olduğu görülmüştür (Ek-27).

İlgar (2008), Eskişehir kent kimliğinin değişimi üzerine yaptığı çalışmasında; kentte son dönem yapılan kentsel düzenlemelerin (tramvay, Porsuk Çayı düzenlemesi, park ve yeşil alanların arttırılması, kentsel dönüşüm projeleri ile kentteki çöküntü alanlarının kente kazandırılması) hemen hemen hepsinin, kent için olumlu olarak yorumlandığı sonucunu elde etmiştir. Kent kimliğinde baskın öğelerden biri olan geleneksel doku yerine Porsuk Çayı ve yakın çevresinin daha tercih edilir olmasını, son yıllarda bu çevrenin yayalaştırılması ve niteliğinin artırılması sonucu oluşan büyük değişimle açıklamıştır. Mimar katılımcılara, yönetici konumunda olsalar Eskişehir ile ilgili öncelik verecekleri konuların ne olduğuna ilişkin soruya, mimarlar; kenti öncelikli olarak bir üniversite kenti olarak geliştirirdim, cevabını vermişlerdir. Kent kültürünün sürdürülebilirliği ve kent kimliği açısından, kentin tarihi kimliğini ön plana çıkarmak isteyenlerin oranı da azımsanmayacak derecededir. Son yıllarda kentte görülen değişimlerin, kentin kimliği üzerinde olumsuz etkileri üzerine verilen cevaplarda, mimarlar, son dönem yapılarının kent kimliği ile uyuşmadığını belirtmektedirler. Bunun yanında yenilenen ve hatta bazıları yeniden yapılan Odun Pazarı evlerinin taklitten öteye geçememesi, taklit mekânların üretilmesinin de kimlik üzerindeki olumsuz etkileri olarak ifade edilmiştir (İlgar 2008).

Katılımcıların mesleklerine göre, Kimlik öğelerinin etkisinin algılanmasında, istatistiki açıdan anlamlı bir farkı, olup olmadığının analizi için Kruskal Wallis testi yapılmıştır. Tablo 3.33'a göre, anket katılımcılarının mesleğine göre kimlik ögelerinden sadece "*Yollar*"ın istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık taşımadığı bulgusu elde edilmiştir (Asymp. sig>0,05).

Ek.-28'de verilen Katılımcıların Mesleğine Göre Konuralp'e Etki Eden Kimlik Öğelerinin Analizi Kruskal Wallis Testi açıklayıcı tablosuna göre elde edilen bulgular şöyle özetlenebilir;

- İşçiler; arazi formunun, bitki örtüsünün, kültürel ve dini faktörlerin, yapılandırılmış çevrenin kimliğe en çok etkisinin olduğunu düşünen meslek grubudur.
- Arkeolojik değerlerin kimliğe en fazla etkisinin olduğunu düşünen meslek grubu ise Öğretim üyeleridir.
- Geçici faktörlerin kimliğe en çok etkisinin olduğunu düşünen meslek grubu ise çiftçilerdir.

Tablo 3.33. Katılımcıların mesleğine göre Kruskal Wallis testi tablosu.

	19.1. Arazi formunun kimliğe etkisi	**19.2. Akarsuların kimliğe etkisi**	**19.3. Bitki örtüsü**	**19.4. Kültürel ve dini faktörlerin etkisi**	**19.5. Yapılandırılmış çevre**	**19.6. Yollar**	**19.7. Arkeolojik değerler**	**19.8. Geçici faktörler**
Chi-Square	35,115	32,877	24,956	22,366	29,318	12,480	16,967	23,067
df	8	8	8	8	8	8	8	8
Asymp. Sig.	***,000***	***,000***	***,002***	***,004***	***,000***	,131	***,030***	***,003***

Kimlik öğelerinin Konuralp'e etkisinin algılanmasında, katılımcıların oturdukları mahallelere göre istatistiki açıdan anlamlı bir fark olup olmadığının analizi için Kruskal Wallis testi yapılmıştır.

Tablo 3.34. Katılımcıların oturduğu mahalleye göre Kruskal Wallis testi tablosu.

	19.1. Arazi formunun kimliğe etkisi	19.2. Akarsuların kimliğe etkisi	19.3. Bitki örtüsü	19.4. Kültürel ve dini faktörlerin etkisi	19.5. Yapılandırılmış çevre	19.6. Yollar	19.7. Arkeolojik değerler	19.8. Geçici faktörler
Chi-Square	93,078	131,470	50,713	144,018	92,113	40,258	72,813	109,372
df	8	8	8	8	8	8	8	8
Asymp. Sig.	***,000***	***,000***	***,000***	***,000***	***,000***	***,000***	***,000***	***,000***

Konuralp'in kimliğine etki eden ögelerin, anket katılımcılarının oturduğu mahalleye göre istatistiki açıdan farklılık gösterdiği görülmektedir (Tablo 3.34), tüm ögeler için anlamlılık değeri (Asymp. sig>0,05**)** küçük çıkmıştır. Katılımcıların oturduğu mahalleye

göre, Konuralp'in kimliğine etki eden kimlik öğelerinin analizi Kruskal Wallis testi açıklayıcı tablosundan elde edilen bulgulara göre (Ek-29);

- Arazi formunun kimliğe en çok etki eden faktör algısına sahip olanlar, Aynalı köyünde oturan katılımcılar iken, en az etki ettiği algısına sahip olanlar Kemal Işıldak mahallesindeki katılımcılar olmuştur.
- Akarsuların kimliğe en çok etki eden faktör algısına sahip olanlar Yörükler köyünde oturan katılımcılar iken, en az etki ettiği algısına sahip olanlar Murat Demir mahallesindeki katılımcılar olmuştur.
- Bitki örtüsünün kimliğe en çok etki eden faktör algısına sahip olanlar Yörükler ve Aynalı köyünde oturan katılımcılar iken, en az etki ettiği algısına sahip olanlar Kemal Işıldak mahallesindeki katılımcılar olmuştur.
- Kültürel ve dini faktörlerin kimliğe en çok etki eden faktör algısına sahip olanlar Bayram Gökmen mahallesinde oturan katılımcılar iken, en az etki ettiği algısına sahip olanlar Murat Demir mahallesi ve Aynalı köyündeki katılımcılar olmuştur.
- Yapılandırılmış çevrenin kimliğe en çok etki eden faktör algısına sahip olanlar Orhangazi mahallesinde oturan katılımcılar iken, en az etki ettiği algısına sahip olanlar Çiftepınarlar mahallesinde yaşayan katılımcılar olmuştur.
- Yolların kimliğe en çok etki eden faktör algısına sahip olanlar Terzialiler ve Çiftepınarlar mahallesinde oturan katılımcılar iken, en az etki ettiği algısına sahip olanlar Aynalı köyündeki katılımcılar olmuştur.
- Arkeolojik değerlerin kimliğe en çok etki eden faktör algısına sahip olanlar Hüseyin Kıl, Orhangazi ve Terzialiler mahallesinde oturan katılımcılar iken, en az etki ettiği algısına sahip olanlar Aynalı köyündeki katılımcılar olmuştur.
- Geçici faktörlerin kimliğe en çok etki eden faktör algısına sahip olanlar Hüseyin Kıl mahallesinde oturan katılımcılar iken, en az etki ettiği algısına sahip olanlar Murat Demir ve Kemal Işıldak mahallesindeki katılımcılar olmuştur.

3.6.1982-2015 YILLAR İÇİNDE PEYZAJ KARAKTERİ DEĞİŞİMİ

Eetveld, Antrop (2009), Flanders, Belçika da 52 km^2 bir alanı kaplayan tarihi peyzaj alanında, 1775-2000 zaman aralığında , "*Ağaçlandırılmış Alanlar, Fundalık Alanlar, Tarlalar, Yerleşim Alanları, Yollar ve Servis Alanları, Rekreasyondan Etkilenen Rekreasyon Alanları*" Peyzaj Karakter Tipi olarak sınıflandırıp, her bir karakter tipini polygon olarak GIS yazılımı kullanarak sayısallaştırmıştır. Çalışma sonunda alanın, 1775 yılında peyzaj karakter tipinin % 55 oranında fundalık olduğunu, 1850-1910 zaman aralığında alanın ağaçlandırıldığı, parsel adetlerinden ve ortalama parsel alanlarındaki değişimlerden yorumlamıştır. Göstergelerden alanda kentleşmenin 1990 yılında başladığı ve % 5 oranında olduğu tespit edilmiştir. Yerleşimin artışı ve yayılımı düzenli olarak parsel sayısındaki artışlardan izlenmiştir ve parsel sayısının 37 den 635 e yükseldiği tespit edilmiştir. 2000 yılında 635 adet parsele yükselen ve peyzaj karakter tipi olarak artan yerleşim alanlarının ve yollarla birlikte oluşan servis alanlarının kültürel peyzajda yeni bir peyzaj karakter tipi ortaya çıkardığı bulgusuna ulaşılmıştır. Bu çalışmanın kültürel peyzaj alanlarında planlama, koruma ve yönetim politikalarının geliştirilmesinde yol gösterici olarak kullanılabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırma alanını oluşturan 7 mahalle, mücavir alan sınırları içinde yer alan Yörükler köyü ve antik kentin sınırları içinde yer alan Aynalı köyü 'nün 1982 -2015 zaman dilimi içinde peyzaj karakter tipinin değişimi, "*Yeşil Alanlar, Yerleşim ve Yollar*" olarak 3 temel öğe üzerinden Arc Gıs 10.3 yazılımı kullanılarak tespit edilmiştir. Harita Genel Komutanlığı tarafından 1982 ve 1997 yıllarında üretilen topoğrafı haritalar, uydu görüntüleri, Düzce Belediyesi İmar Müdürlüğü güncel verileri kullanılarak, 9 yerleşim alanı için yerleşim, arazi kullanımı, yeşil alanlar, yollar sayısallaştırılarak dağılımı, oranları ve yıllar içindeki değişimi tespit edilmiştir. Uydu görüntüleri ve fotoğrametrik haritalar üzerinde aynı peyzaj karakter tipine sahip alanlar, her bir özellik için poligonlar elde edilerek sayısallaştırılmıştır. En küçük birim karakteri temsil eden poligon '*parsel'* olarak ele alınmıştır. Karakteri temsil eden parsel adetleri kullanılarak ilgili karakterin dağılım, oranı ve yıllar içindeki değişimi gösteren haritalar elde edilmiş, elde edilen haritaların öznitelik tablolarından değişim grafiklerine ulaşılmıştır.

Aynalı köyü 2.26 km^2 büyüklüğünde, İdari anlamda köy statüsüne sahip yerleşim yeridir. Aynalı köyü 1982 yılında, ortalama parsel büyüklüğü 0.35 km^2 olan 6 adet yeşil alan

parseline sahiptir ve yeşil alanlar köyün % 92,9 unu kaplamaktadır. Yerleşim alanları ortalama büyüklüğü 0,002 km^2 olan 27 parselden oluşmaktadır. Mahallede peyzaj karakter tipi olarak oransal ağırlığı % 2.65 tir. Aynalı köyü , yeşil alanların baskın olduğu, nispeten dağınık bir yerleşim özelliği göstermektedir (Tablo 3.35) .

Ortalama parsel alanı büyüklüğünden geniş araziler içinde yerleşmiş yapılardan oluşan bir yerleşim dokusu olduğu anlaşılmaktadır. Yeşil alanlar, düşük parsel sayısı, büyük ortalama parsel alanı ile geniş, kesintisiz bir yeşil alan dokusunun varlığını göstermektedir. 1982 yılında Aynalı köyünde, 4,06 km yol bulunmaktadır. Yol uzunluğunun 4,06 km. olması, alanda fazla parçalanmanın olmadığını göstermektedir (Tablo 3.35).

Tablo 3.35. Aynalı köyü 1982-2015 yılları peyzaj karakter tipi oranları.

Mahalle adı	Parsel adet	Mahalle Alanı Km^2	Arsa Yoğunluğu %	Karakter Tipinin Oranı %	Ortalama Parsel Alanı Km^2	Uzunluk Km	Yol Artış 1982/1997 %
Aynalı 1982							
Yerleşim	**27**	**2,26**	**12**	**2,65**	**0,002**		
Yeşil Alan	**6,00**	**2,26**	**2,65**	**92,90**	**0,35**		
2.Dereceyol						**2,47**	
3.Dereceyol						**1,59**	
Yollar(Toplam)						**4,06**	
Aynalı 1997							
Yerleşim	**24**	**2,26**	**10,60**	**4,40**	**0,004**		
Tavuk Çiftliği	**1,00**	**2,26**	**4,16**	**0,26**	**0,006**		
Yeşil Alan	**3,00**	**2,26**	**1,32**	**90,00**	**0,69**		
2.Dereceyol						**4,32**	
3.Dereceyol						**1,56**	
Yollar(Toplam)						**5,88**	**31%**
Aynalı 2003							
Yerleşim	**30**	**2,26**	**13,27**	**4,42**	**0,003**		
Yeşil Alan	**18,00**	**2,26**	**7,96**	**89,80**	**0,11**		
2.Dereceyol						**3,5**	
3.Dereceyol						**3,24**	
Yollar(Toplam)						**6,74**	
Aynalı 2015							
Yerleşim	**45**	**2,26**	**20,00**	**6,19**	**0,0030**		
Yeşil Alan	**15,00**	**2,26**	**6,63**	**77,00**	**0,12**		
2.Dereceyol						**3,24**	
3.Dereceyol						**3,78**	
Yollar(Toplam)						**7,02**	**4%**

1997 yılında Aynalı köyü yerleşim alanlarının parsel sayısı düşmüştür fakat ortalama parsel büyüklüğü 0.004 km^2 olarak artmıştır, 24 adet yerleşim parseli bulunmaktadır.

Yerleşim alanları parsel sayısında düşüş olması, fakat ortalama parsel büyüklüğünün artması, dağınık olan yerleşim kümelenmelerinin aralarının dolduğu ve yerleşim parsellerinin büyümesi olarak yorumlanmıştır. Buna karşılık yeşil alan parsel sayısı düşmüş fakat parsel büyüklüğü artmıştır. Genişleyen yerleşim alanları yeşil alan parsellerini bölerek sayıca azalmasına neden olmuştur. Yeşil alanların peyzaj karakter tipi oran olarak % 2 oranında azalarak %90 oranına düşmüştür.

Ebey Landing kültürel peyzajında (Anonim 2003), hafta sonu rekreasyonu ve hafta sonu evlerinin artması, arazinin aşırı değerlenmesi sonucunda, yerel halkın arazi satışı ve tarım yapma arasında çelişkiye düştüğünü belirtilmektedir. Alanın sürdürülebilirliği için tarımsal faaliyetlerin devam etmesi, yerel çiftçi nüfusunun kaybedilmemesi gerektiği vurgulanmaktadır. Çalışmada, kentlerin çeperlerinde yer alan kırsal alanlara, rekreasyon amaçlı yayılım olmasının bu alanlar için en ciddi tehdit olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

1997 yılından 2003 yılına gelindiğinde yerleşim alanı parselleri sayıca artmıştır fakat ortalama parsel büyüklükleri küçüktür. Arazide dağınık küçük birimlerden oluşan yapılar bulunmaktadır. 2015 yılına gelindiğinde yeşil alanların karakter oranı %77 ‘ e düştüğü tablo 3.38 de görülmektedir. Yeşil alanlar parçalanmış, bütünlüğü bozulmuş ve yerleşim alanları peyzaj karakter tip oranı % 6.19 oranına yükselmiştir. Yerleşim alanları büyümüş yağ lekesi şeklinde yollar boyunca yayılmıştır. Aynalı köyünde yol uzunluğu da 4 km den 7 km ye çıkmıştır. Fakat köyde baskın peyzaj karakteri tipi halen yeşil alanlardır. Düzce İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü’nden alınan verilere göre 2015 yılında Aynalı köyünde 0.1024 km^2 (102 dönüm) ekili alan bulunmaktadır. Bu alanların 0, 0705 km^2 si fındık dikili alanlardır. Köyde ayrıca, arpa, buğday, çayır otu, fiğ mısır, yonca ve yulaf da ekilmektedir (Bkz. Tablo 3.7).

Murat Demir mahallesi, 1982 yılında 26 adet yerleşim parseline sahiptir ve mahallede karakter tipi olarak % 4 oranında ağırlığı bulunmaktadır (Tablo 3.36). Mahallede yeşil alanlar, %87 oranıyla baskın peyzaj karakter tipidir (Resim 3.36). 1997 yılında yapı parselleri sayısında artış olmuş peyzaj karakter tip oranı %4 ten % 5,3 oranına yükselmiştir. 2003 yılında bu oran %15 ‘e çıkmıştır. 1999 Düzce depreminin bu artışa neden olduğu düşünülmektedir. Yıllar içindeki değişimin tablo 3.36 te ve (Bkz. Şekil 3.28) tematik haritadan da izlenebilen mahalle de, 2015 yılına gelindiğinde %73 oranında

yeşil alan, % 23 oranında yerleşim alanı bulunmaktadır. Standart Profil fabrikasının yer aldığı mahallede, tesisin karakter tipi oranı % 1.1 olarak tespit edilmiştir.

Resim 3.49. Murat Demir Bağlık mevkiinden görünüm 1987 (Coşkun Günal).

Tablo 3.36. Murat Demir mahallesi 1982-2015 yılları peyzaj karakter oranları.

Mahalle adı	Parsel adet	Mahalle Alanı Km^2	Arsa Yoğunluğu %	Karakter Tipinin Oranı %	Ortalama Parsel Alanı Km^2	Uzunluk Km	Yol Artış 1982/1997 %
M. Demir 1982							
Yerleşim	**26**	**1,500**	**17,30**	**4,00**	**0,002**		
Sanayi	**1**	**1,500**	**3,84**	**0,60**	**0,090**		
Yeşil Alan	**15**	**1,500**	**10,00**	**87**	**0,09**		
3.Dereceyol						**6,12**	
Yollar(Toplam)						**6,12**	
M. Demir 1997							
Yerleşim	**45**	**1,5**	**30,00**	**5,30**	**0,001**		
Sanayi	**1**	**1,5**	**2,22**	**1,00**	**0,015**		
Yeşil Alan	**22**	**1,5**	**6,66**	**83**	**0,06**		
2.Dereceyol						**2,76**	
3.Dereceyol						**6,00**	
Yollar(Toplam)						**8,76**	**30%**
M. Demir 2003							
Yerleşim	**77,00**	**1,500**	**51,00**	**15**	**0,003**		
Sanayi	**1,00**	**1,500**	**1,30**	**1,10**	**0,017**		
Yeşil Alan	**47,00**	**1,500**	**31,30**	**83**	**0,03**		
2.Dereceyol						**2,76**	
3.Dereceyol						**6,73**	
Yollar(Toplam)						**9,49**	
M. Demir 2015							
Yerleşim	**80**	**1,5**	**53,00**	**23**	**0,00400**		
Sanayi	**1**	**1,5**	**1,25**	**1,10**	**0,017**		
Ticaret	**1**	**1,5**	**1,25**	**0,33**	**0,005**		
Yeşil Alan	**33**	**1,5**	**22,00**	**73**	**0,03**		
2.Dereceyol						**7,30**	
3.Dereceyol						**3,41**	
Yollar(Toplam)						**10,71**	**11%**

Hüseyin Kıl mahallesi, 1982 yılında, 9 parselden oluşan , % 93 yeşil alan karakter oranına sahip bulunmaktadır (Resim 3.49). Yeşil alanların ortalama parsel büyüklükleri 0,67 km^2 dir. Yerleşim alanları %1.07 karakter tip oranına sahiptir ve yerleşim parselleri 0,004 km^2 ortalama parsel büyüklüğüne sahiptirler. 1982 yılında mahallede büyük çoğunluğu

nitelikli olmayan, kaplamasız 8.06 km. yol bulunmaktadır. Arazi kullanımı açısından incelediğimizde, mahallede sanayi tesislerinin yer aldığı görülmektedir. 1982 -1997 yılları arasında yeşil alan peyzaj karakter tipine ait parsel sayısında düşüş olmuştur, oransal olarak yeşil alanlar %93 den % 92 ye gerilemiştir. Yerleşim alanları da peyzaj karakter tipi olarak ağırlığını %1.07 den % 1.83 oranına çıkarmıştır. Yollar 1982-1997 yılları arasında %47 oranında artış göstermiştir (Tablo 3.37).

2003 yılında, yerleşim alanı peyzaj karakter tipine ait parsel sayısı 102 adet olmuştur, ortalama parsel büyüklüğü 0,002 km^2 dir. Yerleşim alanlarının peyzaj karakter tipi oranı %2,3 e yükselmiştir. Yeşil alanların parsel sayısı artmış fakat ortalama parsel büyüklükleri 0.75 km^2 den 0,3 km^2 ye düşmüştür. Yeşil alanlar yerleşim alanlarının artması ile bölünmüş parsel sayısı artmış, parsel büyüklükleri azalmıştır. 2015 yılında yerleşim alanlarının karakter tipi oranı % 4,6 olmuştur. Yerleşim alanlarının oranı içinde % 1,7 ile sanayi, % 0,008 tavuk çiftlikleri, % 0.006 oranı ile sanayi tesisleri yer almaktadır (Tablo 3.37).

1982 -2015 zaman aralığında Hüseyin Kıl mahallesi yerleşim alanları peyzaj tip oranı % 1.07 ten % 4.6 ya yükselmiştir. Mahalleler arasında en düşük yapılaşma oranına sahiptir, 33 yılda %3,53 oranında bir artış göstermektedir. Zaman aralığındaki yerleşimin değişimini gösteren tematik haritada görüleceği üzere yapılaşma batı, güney batı bölgesinde belli bir alanda ve yol kenarında toplanmıştır (Bkz Şekil 3.27). Mahallenin güney, güney-doğu bölümü, tarım arazilerinin bulunduğu alan değişimin az olduğu, '*kararlı*' (stable) olarak görülmektedir. Mahallede halen baskın karakter tipi yeşil alanlardır (Resim 3.50). Ebey tarihi peyzaj alanında yapılan çalışmada, zaman aralığı boyunca parsel sayısı artış göstermeyen sabit kalmış, değişikliğe uğramamış alanlar, kararlı ve ekolojik olarak kıymetli alanlar olarak değerlendirilmiştir ve önemli ekolojik alanlar olarak sınıflandırılmışlardır**.**

Mahallede, yolların uzunluğu da 8,06 km. den 19,54 km. yükselmiştir (Tablo 3.37). Ebey's Landing Ulusal Tarihi Rezerv alanında, arazi kullanımı değişimi ve kültürel peyzajın bütünlüğünün analizinde, yolların yayılışının %20 oranında arttığı tespit edilmiş ve bu artışın kültürel peyzajın algılanması ve görselliğe katkısı açıdan olumlu fakat ekolojik açıdan olumsuz bir gelişme olarak yorumlanmıştır. Alanın ekolojik bütünlüğü,

habitatın devamlılığı ve yaban hayatının kesintiye uğraması açısından olumsuz etkilerinin olabileceği vurgulanmıştır (Anonim 2003).

Düzce İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, çiftçi kayıt sisteminin verileri Konuralp'in 7 mahallesini kapsamaktadır. Bu verilere göre mahalleler bütününde, 0,0668 km^2 ekili alan bulunmaktadır. Bu alanların büyük çoğunluğu Hüseyin Kıl, Bayram Gökmen ve Kemal Işıldak mahallelerini kapsamaktadır. Ekili alanlar sırasıyla; 0,0231 km^2 çeltik, 0,0181 km^2 mısır, 0,0136 km^2 fındık bahçelerinden oluşmaktadır. Özellikle çeltik tarlaları Bayram Gökmen ve Hüseyin Kıl mahallelerinde bulunmaktadır (Resim 3.50- 3.51).

Resim 3.50. Hüseyin Kıl ve Bayram Gökmen mahalleleri 2015.

Resim 3.51. Hüseyin Kıl mahallesi görünümü 1974 (Anonim 2016c).

Tablo 3.37. Hüseyin Kıl mahallesi 1982-2015 yılları peyzaj karakter oranları.

Mahalle adı	Parsel adet	Mahalle Alanı Km^2	Arsa Yoğunluğu %	Karakter Tipinin Oranı %	Ortalama Parsel Alanı Km^2	Uzunluk Km	Yol Artış 1982/1997 %
Hüseyin Kıl 1982							
Yerleşim	**20**	**6,53**	**3,6**	**1,07**	**0,004**		
Sanayi	**2**	**6,53**	**10**	**0,47**	**0,001**		
Yeşil Alan	**9**	**6,53**	**1,38**	**93**	**0,67**		
1.Dereceyol						**1,06**	
3.Dereceyol						**7,00**	
Yollar(Toplam)						**8,06**	
Hüseyin Kıl 1997							
Yerleşim	**23**	**6,53**	**3,52**	**1,83**	**0,005**		
Tavuk Çiftliği	**1**	**6,53**	**4,34**	**0,045**	**0,003**		
Sanayi	**5**	**6,53**	**22**	**0,45**	**0,006**		
Yeşil Alan	**8**	**6,53**	**1,23**	**92**	**0,75**		
1.Dereceyol						**1,06**	
2.Dereceyol						**0,74**	
3.Dereceyol						**13,50**	
Yollar(Toplam)						**15,30**	**47%**
Hüseyin Kıl 2003							**2003/2015**
Yerleşim	**102**	**6,53**	**15,62**	**2,3**	**0,002**		
Sanayi	**5**	**6,53**	**5**	**0,46**	**0,008**		
Tavuk Çiftliği	**5**	**6,53**	**5**	**0,26**	**0,003**		
Yeşil Alan	**21**	**6,53**	**3,21**	**89**	**0,3**		
1.Dereceyol						**1,06**	
2.Dereceyol						**2,20**	
3.Dereceyol						**12,04**	
Yollar(Toplam)						**15,30**	
Hüseyin Kıl 2015							
Yerleşim	**115**	**6,53**	**17,6**	**4,6**	**0,003**		
Sanayi	**6**	**6,53**	**5**	**1,7**	**0,002**		
Tavuk Çiftliği	**11**	**6,53**	**10**	**0,008**	**0,0005**		
Ticaret	**1**	**6,53**	**0,86**	**0,006**	**0,004**		
Yeşil Alan	**29**	**6,53**	**5**	**88**	**0,2**		
1.Dereceyol						**1,06**	
2.Dereceyol						**2,76**	
3.Dereceyol						**15,72**	
Yollar(Toplam)						**19,54**	**22%**

1982 yılında Bayram Gökmen mahallesi yerleşim alanları peyzaj karakter tipi 18 parselle, % 2.94 oranına sahiptir, sanayi tesisleri % 0,686 oranı ile yerleşim alanları içinde yer almaktadır. Sanayi tesisleri iki parselde konumlanmıştır ve ortalama parsel büyüklüğü 0,004 km^2 dir. Yeşil alan karakter tip oranı 10 adet parselle % 88 orana sahiptir. Mahallenin önemli bir bölümü çeltik tarlalarından oluşmaktadır (Şekil 3.22). 1997 yılında yerleşim alanlarının oranı artmış, % 4 olmuştur. Bu oranın içinde % 0,19 ile ticaret, %

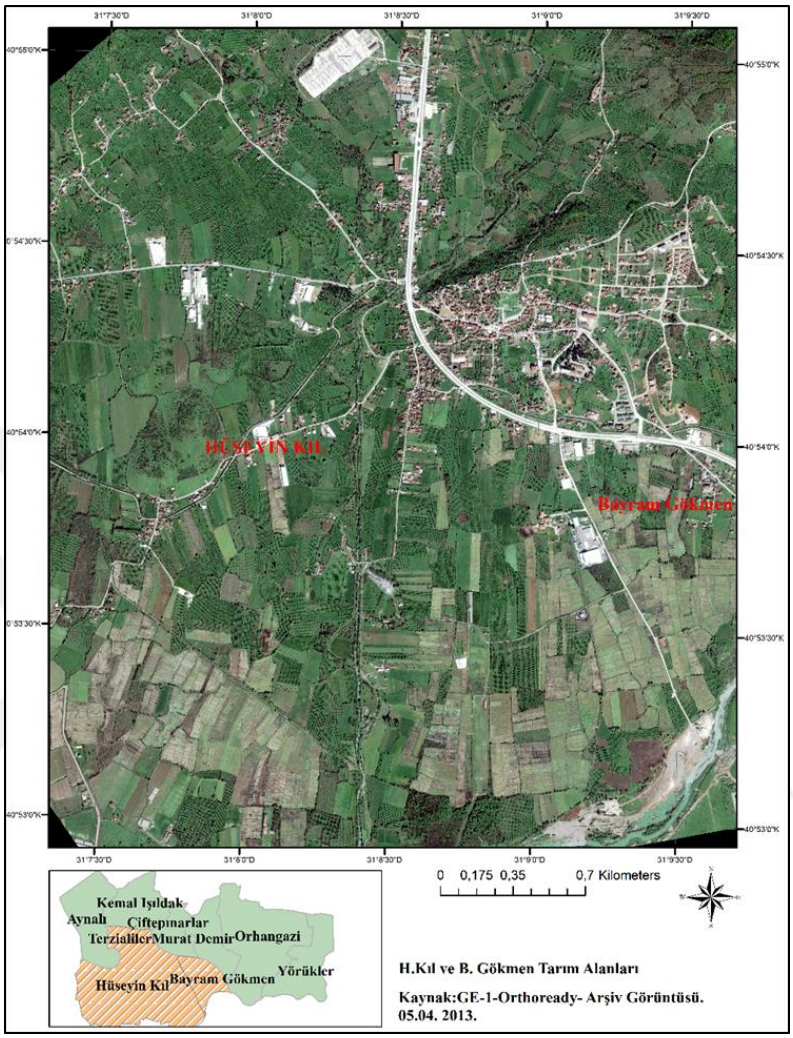
0,88 karakter tip oranı ile sanayi yer almaktadır. Yeşil alanların karakter tip oranı % 82.4 e düştüğü görülmektedir (Tablo 3.38).

Tablo 3.38. B. Gökmen mahallesi 1982-2015 yılları peyzaj karakter tip oranları.

Mahalle adı	Parsel adet	Mahalle Alanı Km^2	Arsa Yoğunluğu %	Karakter Tipinin Oranı %	Ortalama Parsel Alanı Km^2	Uzunluk Km	Yol Artış 1982/2015 %
B. Gökmen 1982							
Yerleşim	**18**	**1,02**	**17,6**	**2,94**	**0,002**		
Sanayi	**2,00**	**1,02**	**11**	**0,686**	**0,004**		
Yeşil Alan	**10**	**1,02**	**9,8**	**88**	**0,09**		
1.Dereceyol						**1,80**	
2.Dereceyol							
3.Dereceyol						**3,78**	
Yollar(Toplam)						**5,58**	
B. Gökmen 1997							
Yerleşim	**20**	**1,02**	**19,6**	**4**	**0,002**		
Ticaret	**1,00**	**1,02**	**5**	**0,19**	**0,002**		
Sanayi	**2,00**	**1,02**	**10**	**0,88**	**0,01**		
Yeşil Alan	**3,00**	**1,02**	**2,94**	**82,4**	**0,28**		
1.Dereceyol						**1,80**	
2.Dereceyol						**1,70**	
3.Dereceyol						**2,19**	
Yollar(Toplam)						**5,69**	**0%**
B. Gökmen 2003							**2003/2015 %**
Yerleşim	**54**	**1,02**	**53**	**6**	**0,001**		
Ticaret	**3**	**1,02**	**5,5**	**0,6**	**0,002**		
Sanayi	**2**	**1,02**	**3,7**	**1,2**	**0,006**		
Yeşil Alan	**20**	**1,02**	**20**	**80**	**0,040**		
1.Dereceyol						**1,80**	
2.Dereceyol						**1,53**	
3.Dereceyol						**3,36**	
Yollar(Toplam)						**6,69**	
B. Gökmen 2015							
Yerleşim	**25**	**1,02**	**25**	**14**	**0,008**		
Ticaret	**7**	**1,02**	**28**	**2,94**	**0,0040**		
Sanayi	**2**	**1,02**	**4**	**1,7**	**0,009**		
Yeşil Alan	**18**	**1,02**	**18**	**78**	**0,130**		
1.Dereceyol						**1,80**	
2.Dereceyol						**2,65**	
3.Dereceyol						**2,24**	
Yollar(Toplam)						**6,69**	**16%**

2003 yılında yerleşim alanları peyzaj karakter tip oranı % 6, 2015 yılında % 14 oranına ulaşmıştır. 2003 yılında yerleşim alanları 54 parselden oluşmaktadır, ortalama parsel büyüklüğü 0,001 km^2 dir. 2015 yılında yerleşim alanları parsel sayısı azalarak 25 adet olmuştur, ortalama parsel alanı artmış 0,008 km^2 büyüklüğüne ulaşmıştır. Önceki yıllarda dağınık küçük parsellerden oluşan yerleşim alanları, büyüyerek daha büyük parseller oluşturmuştur. 2015 yılında yeşil alan peyzaj karakter tip oranı 18 parsel ve % 78 oranına

düşmüştür. Yollar 5.58 km den 6,69 km ye ulaşmıştır. Yerleşim alanlarının içinde ticaret 2.94, sanayi de 1,7 peyzaj karakter tip oranına sahiptir. Akçakoca yolu boyunca ticaret ve sanayi tesis yapıları yer almaktadır.

Şekil 3.22. Hüseyin Kıl ve Bayram Gökmen tarım arazileri.

Yörükler köyü 2015 Nisan ayına kadar köy statüsünde iken, çalışma devam ederken Düzce Belediyesi'nin almış olduğu kararla mücavir alan sınırları içine dâhil edilmiştir. Bu karar, köyün yapılaşma açısından Belediye denetimi altına girdiği anlamına gelmektedir. Yörükler köyü 1982 yılında, % 3,30 yerleşim alanı peyzaj karakter tipi oranına sahiptir. Yeşil alanlar ise 13 adet parselle , % 86 peyzaj karakter tip oranına sahiptir. Köyde, besi damı, tavuk çiftliği bulunmaktadır. Her ikisinin de karakter tipi oranı % 0.18 ve ortalama parsel büyüklükleri 0,004 km^{2}'dir. 1982 yılında köyde 4,98 km yol bulunmaktadır. 1982 ile 1997 arasında yerleşim alanında bir değişiklik olmamıştır, yol uzunluğu %15 oranında artmıştır. 2003 yılında yerleşim alanı parsel adedi 45'e yükselmiş

ve yerleşim alanı peyzaj karakter tipi oranı % 3,33 den % 4.44 e yükselmiştir. Yerleşim alanları içinde yer alan resmi kurum sınıflandırmasında karakter tipi oranı % 1,47 ve ortalama parsel büyüklüğü 0,03 $km^{2'}$dir. Yeşil alanların oranı % 85 olup, ortalama parsel büyüklüğü 0.1 $km^{2'}$dir. Köyde % 0.17 karakter tipi oranına sahip tavuk çiftliği bulunmaktadır. Daha önceki yıllar alanda yer alan besi damları artık bulunmamaktadır. Tablo 3.39'da verilen peyzaj karakter tip değerlerindeki değişimden görüleceği üzere 2015 yılına gelindiğinde yerleşim oranı % 5.8 oranına yükselmiştir, yeşil alanlar % 84 oranına düşmüştür.

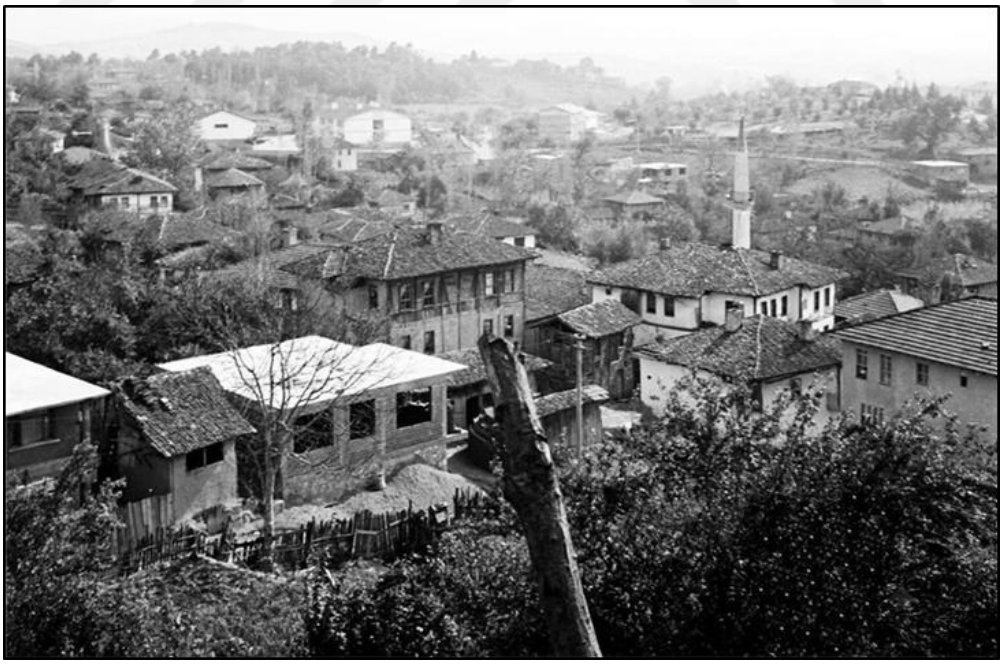
Tablo 3.39. Yörükler köyü 1982-2015 yılları peyzaj karakter oranları.

Mahalle adı	Parsel adet	Mahalle Alanı Km^2	Arsa Yoğunluğu adet/km^2	Karakter Tipinin Oranı %	Ortalama Parsel Alanı Km^2	Uzunluk Km	Yol Artış 1982/1997 %
Yörükler 1982							
Yerleşim	**14**	**2,25**	**6,22**	**3,3**	**0,005**		
Tavuk Çiftliği	**1**	**2,25**	**0,44**	**0,18**	**0,004**		
Besi damı	**1**	**2,25**	**0,44**	**0,18**	**0,004**		
Yeşil Alan	**13**	**2,25**	**5,8**	**86**	**0,14**		
3.Dereceyol						**4,98**	
4.Dereceyol							
Yollar(Toplam)						**4,98**	
Yörükler 1997							
Yerleşim	**14**	**2,25**	**6,22**	**3,3**	**0,005**		
Besi damı	**1**	**2,25**	**0,44**	**0,17**	**0,004**		
Yeşil Alan	**13**	**2,25**	**0,44**	**86**	**0,14**		
3.Dereceyol						**4,62**	
4.Dereceyol						**1,26**	
Yollar(Toplam)						**5,88**	**15**
Yörükler 2003							
Yerleşim	**45**	**2,25**	**20**	**4,44**	**0,002**		
Resmi Kurum	**1**	**2,25**	**2,2**	**1,47**	**0,033**		
Tavuk Çiftliği	**1**	**2,25**	**2,22**	**0,17**	**0,004**		
Yeşil Alan	**19**	**2,25**	**8,4**	**85**	**0,1**		
2.Dereceyol						**3,00**	
3.Dereceyol						**3,00**	
Yollar(Toplam)						**6,00**	
Yörükler 2015							
Yerleşim	**48**	**2,25**	**21,3**	**5,8**	**0,003**		
Ticaret	**1**	**2,25**	**2**	**0,13**	**0,003**		
Resmi Kurum	**1**	**2,25**	**2**	**1,33**	**0,033**		
Tavuk Çiftliği	**1**	**2,25**	**2**	**0,20**	**0,005**		
Yeşil Alan	**17**	**2,25**	**7,55**	**84**	**0,1**		
2.Dereceyol						**4,36**	
3.Dereceyol						**5,90**	
Yollar(Toplam)						**10,26**	**41%**

2015 yılı Yörükler köyünde, konut dışı kentsel çalışma alanı olan ve ticaret olarak sınıflandırılan özel bir öğrenci yurdu bulunmaktadır. Karakter tipi oranı % 0,13 olup,

parsel büyüklüğü 0,003 $km^{2'}$dir. Tablo 3.39 de görüleceği gibi yol uzunluğu 2015 yılında 10,26 km. uzunluğundadır, 2003-2015 yılları arasında % 32 artış göstermiştir. Düzce İl Gıda Tarım Ve Hayvancılık Müdürlüğü'nün çiftçi kayıt sisteminin 2015 yılı verilerine göre, Yörükler köyünde 0, 0910 km^2 ekili alan bulunmaktadır. Ekili alanların 0, 0696 km^2 sini fındık bahçeleri oluşturmaktadır. Yörükler köyünde, ekmeklik buğday, çayır otu, fiğ, karışık sebze ve meyve, mısır ve yonca ekimi de yapılmaktadır (Bkz. Tablo 3.6).

Konuralp'in eski yerleşim yerlerinden biri olan (Resim 3.52) Çiftepınarlar mahallesinde, yerleşim alanlarının peyzaj karakter tipi oranı 1982 yılında %14 tür. Yapı adaları, ortalama büyüklüğü 0,004 km^2 olan 42 parselden oluşmaktadır ve diğer mahallerle kıyaslayınca, 1982 yılındaki en büyük parsel sayısıdır. Mahallede, 1982 yılı yeşil alan karakter tipi oranı % 54 ve parsel sayısı 17 dir. Yeşil alanların ortalama parsel büyüklüğü 0,03 tür. 1982 yılında 6,19 km. yol bulunmaktadır. Mahallede, resmi kurumların yapılarının da yer aldığı görülmektedir (Tablo 3.40). Kamu yapılarının varlığı, Beldenin, İdari merkezinin bu mahallede olduğunu göstermektedir. Bu yapılar, ilkokul, Göğüs Hastanesi, Tekel tütün deposu binalarıdır. Bu yapıların karakter tipi oranı % 0,5, ortalama parsel büyüklüğü 0,001 km^2 dir.

Resim 3.52. Çiftepınarlar mahallesi 1974 (Anonim 2016c).

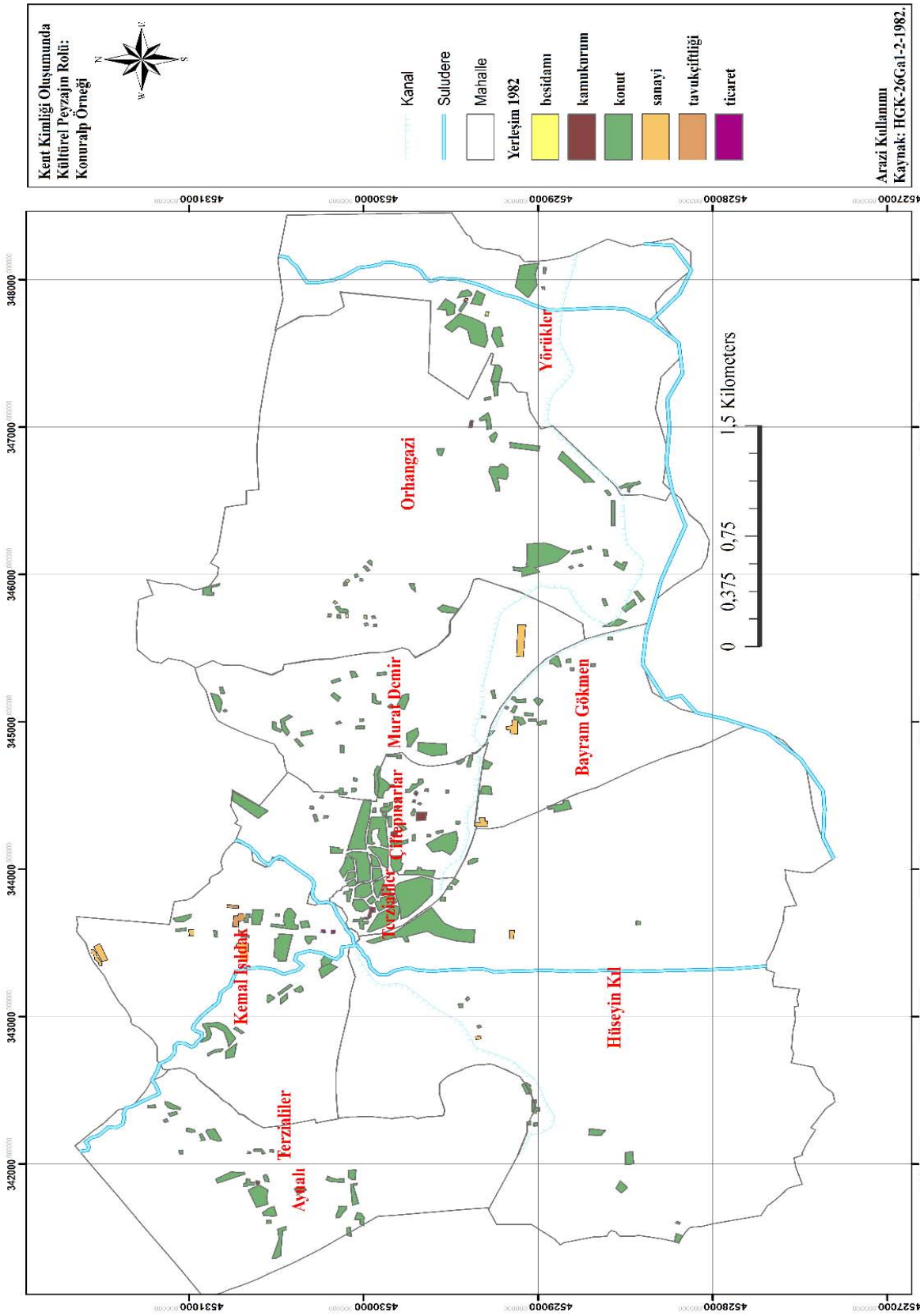
1997 yılı yerleşim peyzaj karakter tipi 1982 yılına göre düştüğü görülmektedir. Konuralp Belediyesi arşivinden edinilen, o yıllara ait alt yapı ve yol çalışmalarını gösteren (Resim 3.53) fotoğraflar ve mahalle sakinleriyle yapılan görüşmelere göre, tehlikeli şekilde hasarlı olan yapıların yıkıldığı anlaşılmaktadır. Eski dokunun, kısmen bu dönemde değiştiği, yıkılan geleneksel yapıların yerine, yeni betonarme yapılar yapıldığı düşünülmektedir. Nitekim 2003 yılında, yerleşim alanlarının parsel sayısının 71 olduğu ve peyzaj karakter tipi oranının % 17 ye yükseldiği görülmektedir. Yeşil alan peyzaj karakter tipi oranı % 51 ye düşmüştür. Resmi kurumların parsel sayısında bir değişiklik olmamış fakat yapı alanları büyümüş ve karakter tipi oranı % 0.74 e yükselmiştir. 2015 yılına gelindiğinde yerleşim alanları oranı % 25 e yükselmiş, yeşil alanlar oranı ise % 45 e düşmüştür (Bkz. Şekil 3.27). 2015 yılında yol uzunluğu 13.74 km dir ve 2003 yılına göre % 52 oranında artmıştır (Tablo 3.40).

Tablo 3.40. Çiftepınarlar mahallesi 1982-2015 yılları peyzaj karakter oranları.

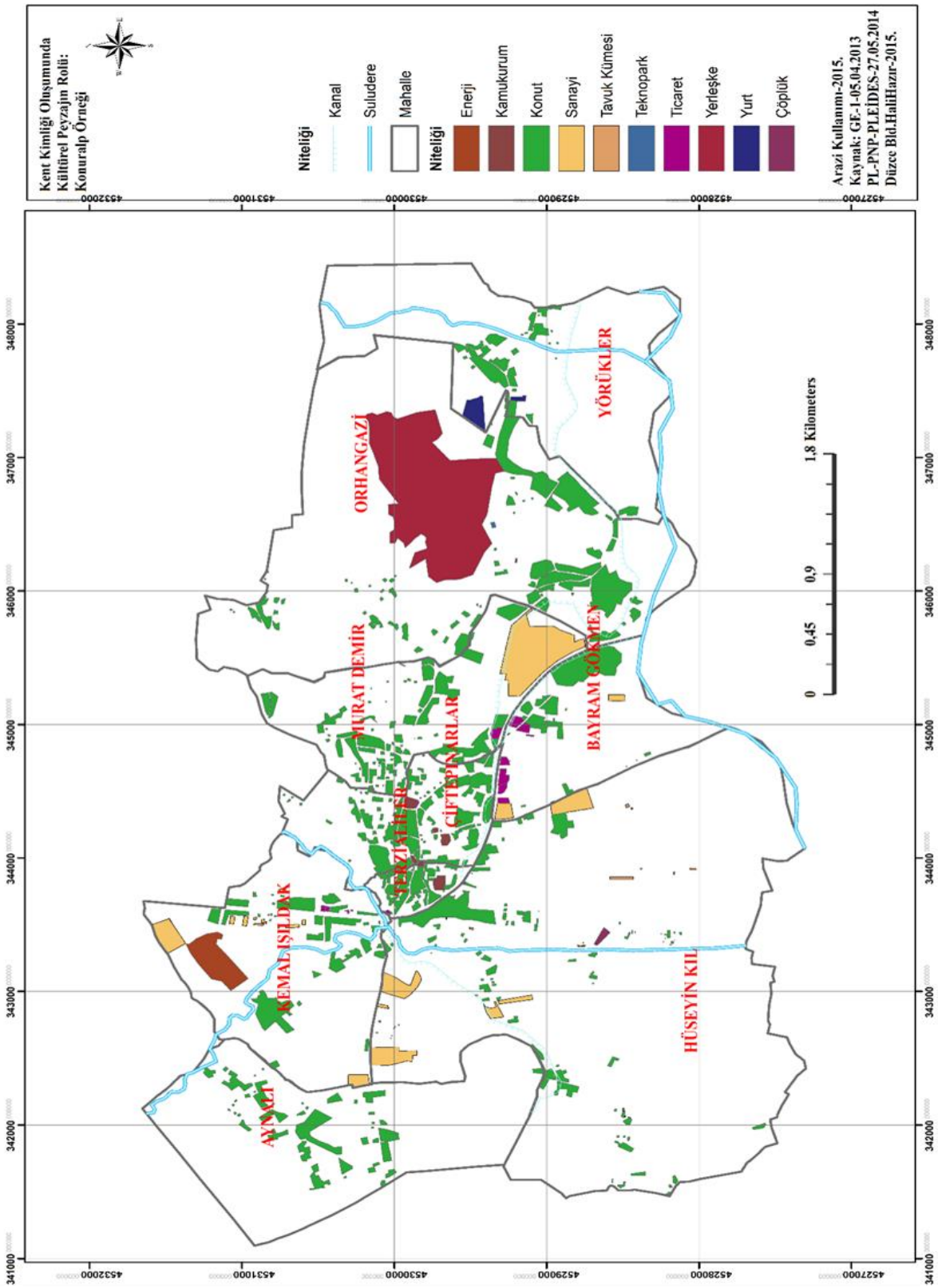
Mahalle adı	Parsel adet	Mahalle Alanı Km^2	Arsa Yoğunluğu adet/km^2	Karakter Tipinin Oranı %	Ortalama Parsel Alanı Km^2	Uzunluk Km	Yol Artış 1982/2015 %
Çiftepınarlar 1982							
Yerleşim	**42**	**1,08**	**39,00**	**14,00**	**0,004**		
Resmi Kurum	**4**	**1,08**	**3,7**	**0,5**	**0,001**		
Yeşil Alan	**17**	**1,08**	**16**	**54**	**0,03**		
2.Dereceyol						**3,57**	
3.Dereceyol						**2,62**	
Yollar(Toplam)						**6,19**	
Çiftepınarlar 1997							
Yerleşim	**46**	**1,08**	**43,00**	**10,20**	**0,002**		
Resmi Kurum	**8**	**1,08**	**7,4**	**0,74**	**0,001**		
Yeşil Alan	**17**	**1,08**	**16**	**54**	**0,03**		
2.Dereceyol						**4,32**	
3.Dereceyol						**2,41**	
Yollar(Toplam)						**6,73**	**8%**
Çiftepınarlar 2003							**2003/2015**
Yerleşim	**71**	**1,08**	**65,80**	**17,00**	**0,003**		
Resmi Kurum	**8**	**1,08**	**11,2**	**0,74**	**0,001**		
Yeşil Alan	**26**	**1,08**	**24**	**51**	**0,02**		
2.Dereceyol						**5,72**	
3.Dereceyol						**1,02**	
Yollar(Toplam)						**6,74**	
Çiftepınarlar 2015							
Yerleşim	**82**	**1,08**	**76,00**	**25,00**	**0,003**		
Resmi Kurum	**8**	**1,08**	**9,8**	**0,74**	**0,001**		
Yeşil Alan	**17**	**1,08**	**16**	**45**	**0,02**		
2.Dereceyol						**5,72**	
3.Dereceyol						**1,95**	
Yollar(Toplam)						**7,67**	**12%**

Resim 3.53. Çiftepınarlar mahallesi hasarlı yapılar 1995 (Anonim 2014d.)

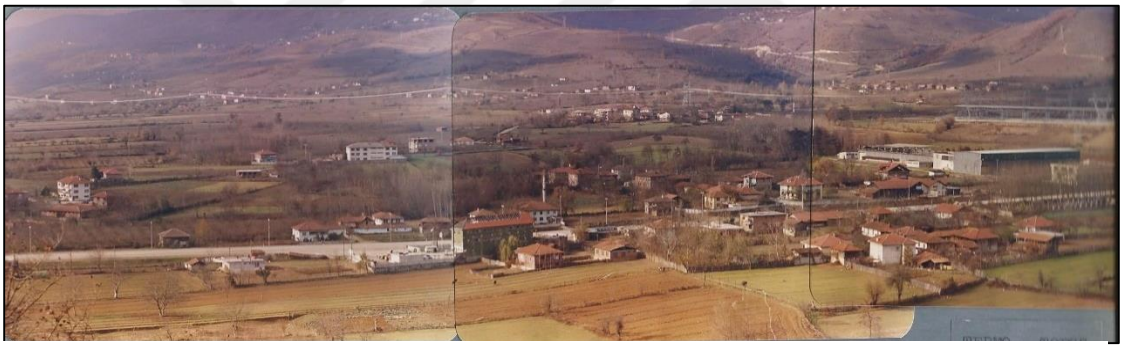

Şekil 3.23.1982 yılı Arazi kullanımı haritası (HGK 1982).

Şekil 3.24. 2015 Yılı arazi kullanımı haritası.

Kemal Işıldak mahallesi 1982 yılında 30 adet yerleşim parseline sahip ve yerleşim alan peyzaj karakter tipi oranı % 5,9, ortalama parsel büyüklüğü 0,004 $km^{2'}$ dir. Yeşil alanlar 14 parsel olup, % 86 peyzaj karakter tipi oranına sahiptir. Yeşil alan ortalama parsel büyüklüğü 0,120 km^2 dir. 1997 yılında, yerleşim alan peyzaj karakter tipi % 10,7 ye yükselmiştir. Osmanca trafo merkezi bu mahallede bulunmaktadır. Enerji sınıflandırılmasıyla yerleşim alanları içinde değerlendirilen tesisin karakter tipi oranı, 1997 yılında % 4.27 dir, ortalama parsel büyüklüğü 0,04 tür. Ayrıca yerleşim alanları içinde değerlendirilen sanayi grubunun 1997 de karakter tipi oranı %1.069 tur. 1982 yılında 3,3 km olan yol uzunluğu 1997 yılında 5,03 km olmuştur, % 33 artış gerçekleşmiştir (Tablo 3.41). Kemal Işıldak mahallesinde 1997 yılında ticaret % 0,04, tavuk çiftliği % 0,1 karakter tipi oranlarıyla yerleşim alanları içinde bulunmaktadır (Resim 3.54).

Resim 3.54. Kemal Işıldak mahallesi Akçakoca yolu 1987 (Coşkun Günal).

Resim 3.55. Kemal Işıldak mahallesi Akçakoca yolu 2015.

Tablo 3.41. K. Işıldak mahallesi 1982-2015 yılları peyzaj karakter tip oranları.

Mahalle adı	Parsel adet	Mahalle Alanı Km^2	Arsa Yoğunluğu adet/km^2	Karakter Tipinin Oranı %	Ortalama Parsel Alanı Km^2	Uzunluk Km	Yol Artış 1982/1997 %
Kemal Işıldak 1982							
Yerleşim	**30**	**1,87**	**16,0**	**5,900**	**0,004**		
Sanayi	**4**	**1,87**	**13,3**	**0,530**	**0,003**		
Ticaret	**2**	**1,87**	**6,7**	**0,040**	**0,0004**		
Tavuk Çiftliği	**2**	**1,87**	**6,7**	**0,300**	**0,030**		
Yeşil Alan	**14**	**1,87**	**7,5**	**86,000**	**0,120**		
1.Dereceyol						**1,620**	
2.Dereceyol						**1,25**	
3.Dereceyol						**0,48**	
Yollar(Toplam)						**3,350**	
Kemal Işıldak 1997							
Yerleşim	**22**	**1,87**	**11,8**	**10,700**	**0,009**		
Sanayi	**4**	**1,87**	**18,0**	**1,069**	**0,005**		
Ticaret	**2**	**1,87**	**9,0**	**0,040**	**0,0004**		
Enerji	**2**	**1,87**	**9,0**	**4,270**	**0,040**		
Tavuk Çiftliği	**1**	**1,87**	**4,5**	**0,100**	**0,002**		
Yeşil Alan	**6**	**1,87**	**3,2**	**83,000**	**0,300**		
1.Dereceyol						**1,620**	
2.Dereceyol						**2,460**	
3.Dereceyol						**0,950**	
Yollar(Toplam)						**5,030**	**33%**
Kemal Işıldak 2003							**2003/2015**
Yerleşim	**17**	**1,87**	**9,1**	**24,0**	**0,003**		
Sanayi	**7**	**1,87**	**41,0**	**2,1**	**0,006**		
Tavuk Çiftliği	**1**	**1,87**	**6,0**	**0,1**	**0,002**		
Ticaret	**2**	**1,87**	**12,0**	**0,04**	**0,0004**		
Enerji	**2**	**1,87**	**12,0**	**4,3**	**0,040**		
Yeşil Alan	**4**	**1,87**	**2,1**	**73,3**	**0,340**		
1.Dereceyol						**1,62**	
2.Dereceyol						**1,32**	
3.Dereceyol						**4,40**	
Yollar(Toplam)						**7,340**	
Kemal Işıldak 2015							
Yerleşim	**17**	**1,87**	**9,1**	**24,0**	**0,003**		
Sanayi	**7**	**1,87**	**41,0**	**2,1**	**0,006**		
Ticaret	**2**	**1,87**	**12,0**	**0,04**	**0,0004**		
Enerji	**2**	**1,87**	**12,0**	**4,3**	**0,040**		
Tavuk Çiftliği	**1**	**1,87**	**6,0**	**0,1**	**0,002**		
Yeşil Alan	**4**	**1,87**	**2,1**	**73,3**	**0,340**		
1.Dereceyol						**1,620**	
2.Dereceyol						**4,510**	
3.Dereceyol						**1,890**	
Yollar(Toplam)						**8,020**	**9%**

Kemal Işıldak mahallesi 2003 yılından 2015 yılına kadar, yerleşim alanları artış göstermemiş, 17 parsel ve % 24 karakter tipi oranını korumuştur. Yeşil alanlar da ortalama parsel büyüklüğü 0,34 km^2 olan 4 parselden oluşmaktadır. Yeşil alanların peyzaj

karakter tipi oranı % 73,3'dür. Yol uzunlukları 2003 ile 2015 yılları arasında % 9 artmıştır, 2015 yılında mahallede yol uzunluğu 8,02 km dir.

Tablo 3.42. Terzialiler mahallesi 1982-2015 yılları peyzaj karakter tip oranları**.**

Mahalle adı	Parsel adet	Mahalle Alanı Km^2	Arsa Yoğunluğu %	Karakter Tipinin Oranı %	Ortalama Parsel Alanı Km^2	Uzunluk Km	Yol Artış 1982/1997 %
Terzialiler 1982							
Yerleşim	**11**	**0,18**	**61**	**50**	**0,01**		
Resmi Kurum	**2**	**0,18**	**18**	**1,1**	**0,001**		
Yeşil Alan	**1**	**0,18**	**5,6**	**28**	**0,0500**		
2.Dereceyol						**1.65**	
Yollar(Toplam)						**1.65**	
Terzialiler1997							
Yerleşim	**11**	**0,18**	**61**	**50**	**0,01**		
Resmi Kurum	**2**	**0,18**	**18**	**1,1**	**0,0010**		
Yeşil Alan	**7**	**0,18**	**38,9**	**28**	**0,0070**		
2.Dereceyol						**2,6**	
Yollar(Toplam)						**2,6**	**36 %**
Terzialiler 2003							**2003/ 2015 %**
Yerleşim	**11**	**0,18**	**61**	**50**	**0,01**		
Resmi Kurum	**2**	**0,18**	**18**	**1,1**	**0,001**		
Yeşil Alan	**7**	**0,18**	**38,9**	**28**	**0,0070**		
2.Dereceyol						**2,60**	
Yollar(Toplam)						**2,60**	
Terzialiler2015							
Yerleşim	**11**	**0,18**	**61**	**50**	**0,01**		
Resmi Kurum	**2**	**0,18**	**18**	**1,1**	**0,0010**		
Yeşil Alan	**7**	**0,18**	**38,9**	**28**	**0,0070**		
2.Dereceyol						**3,28**	
Yollar(Toplam)						**3,28**	**20%**

Terzialiler mahallesi yüzölçümü olarak 0, 18 km^{2,} en küçük ve en eski mahalledir. 1982 yılında 11 yerleşim parseli ile yerleşim alanlarının karakter tip oranı % 50 dir. Bu oran diğer mahallelere kıyasla en yüksek yapılaşma oranıdır. Yeşil alanların peyzaj karakter tip oranı 1 adet parselle % 28 dir. Yerleşme alanlarının içinde resmi kurum parselleri de % 1,1 peyzaj karakter tipi oranına sahiptir. Mahallede, 1982 yılında 1.65 km yol bulunmaktadır ve 2015 yılına kadar yerleşim ve yeşil alanların peyzaj karakter tip oranlarında herhangi bir değişiklik olmamıştır. Konuralp'in en eski yerleşim yeri olan bu mahalle de sadece yol uzunluğu 1.65 km den 3.2 km'ye yükselmiştir. Yerleşim alanlarına ait parsel sayısındaki yıllara göre oluşan kararlılık bu mahallenin karakter ve kimlik olarak değerlendirilebilecek tarihi referansları içeren en önemli mahalle olduğu şeklinde yorumlanmıştır (Tablo 3.42) .

Orhangazi mahallesi, 1982 yılında 36 adet yerleşim parseline sahip ve ortalama parsel büyüklüğü 0,003 $km^{2'}$dir. Yerleşim alanlarının karakter tipi oranı % 2'dir. Yerleşim alanlarının içinde besi damı ve tavuk çiftliği de bulunmaktadır ve yerleşim alanları içindeki karakter tipi oranı % 0,04'tür. Yeşil alanlar 22 adet parsel olup, karakter tip oranı % 90'dır. Mahallede 1982 yılında 10 km. yol bulunmaktadır. 1997 yılında yerleşim alanları parsel sayısı 42 adet ve karakter tip oranı % 2.18'dir (Tablo 3.43).

Tablo 3.43. Orhangazi mahallesi 1982-2015 yılları peyzaj karakter tip oranları.

Mahalle adı	Parsel adet	Mahalle Alanı km2	Arsa Yoğunluğu adet/km2	Karakter Tipinin Oranı %	Ortalama Parsel Alan Km2	Uzunluk Km	Yol Artış 1982/ 2015 %
Orhangazi 1982							
Yerleşim	**36**	**4,58**	**7,9**	**2**	**0,0030**		
Besi damı+ Tvk.Çiftliği	**5**	**4,58**	**13,8**	**0,04**	**0,0004**		
Yeşil Alan	**22**	**4,58**	**4,8**	**90**	**0,1800**		
3.Dereceyol						**10,08**	
Yollar(Toplam)						**10,08**	
Orhangazi 1997							
Yerleşim	**42**	**4,58**	**9,17**	**2,18**	**0,002**		
Tvk.Çiftliği	**5**	**4,58**	**12**	**1,31**	**0,012**		
Resmi Kurum	**3**	**4,58**	**7,14**	**0,87**	**0,013**		
Yeşil Alan	**15**	**4,58**	**3,275**	**85**	**0,25**		
2.Dereceyol						**1,10**	
3.Dereceyol						**9,05**	
Yollar(Toplam)						**10,15**	
Orhangazi 2003							**1997/2003 %**
Yerleşim	**127**	**4,58**	**28**	**11,13**	**0,0040**		
Resmi Kurum	**1**	**4,58**	**0,8**	**8**	**0,360**		
Yeşil Alan	**50**	**4,58**	**11**	**84**	**0,0800**		
2.Dereceyol						**3,77**	
3.Dereceyol						**12,83**	
Yollar(Toplam)						**16,6**	**%39**
Orhangazi 2015							**2003/2015**
Yerleşim	**132**	**4,58**	**29**	**38**	**0,013**		
Resmi Kurum	**1**	**4,58**	**0,8**	**15**	**0,680**		
Tvk.Çiftliği	**5**	**4,58**	**1,1**	**0,2**	**0,002**		
Yeşil Alan	**35**	**4,58**	**8**	**68**	**0,09**		
1.Dereceyol						**2,09**	
2.Dereceyol						**13,74**	
3.Dereceyol						**13,09**	
Yollar(Toplam)						**28,92**	**142%**

Yeşil alanlar 15 adet parsele gerilemiş, ortalama parsel büyüklüğü de 0,25 km^2 olmuştur. Yeşil alanların karakter tip oranı % 85'e düşmüştür. 2003-2015 yılları arasında, yerleşim alanlarının parsel sayısı 127 parselden 132 parsele yükselmiştir. 1997 yılında % 2.18 olan

yerleşim peyzaj karakter tip oranı 2003 yılında % 11.13, 2015 yılında ise % 38 oranına ulaşmıştır.

Alandaki parsel artışları, alanın arazi parçalanması, homojenliğinin kaybı olarak yorumlanmaktadır (Anonim 2003). Yeşil alanlar 2015 yılında % 68 karakter tip oranına sahiptir ve ortalama parsel alanı da 0,09 $km^{2'}$ye düşmüştür. Bu mahalle sınırları içinde, Üniversite hastanesinin batısında yer alan, Devlet Kışla Ormanı ve Yörükler tepesi olarak adlandırılan 2B vasıflı orman arazileri yer almaktadır (Anonim 2014c).

Yıllar itibariyle yerleşim alanı parselleri içinde yer alan, resmi kurum oranı artış göstermiştir. 2003 yılında % 8, 2015 yılında % 15 oranına ulaşmıştır. Mahallede yer alan Üniversite yerleşkesi yapıları resmi kurum başlığı altında değerlendirilmiştir. Ulaşım ağında da ciddi bir artış olmuştur, 1982 yılında 10 km olan yollar, 2015 yılında 26,83 km. ye ulaşmıştır (Bkz Tablo 3.46).

Çalışma alanına ait fotoğrametrik harita ve arşiv uydu görüntülerinin sayısallaştırılmasıyla elde edilen ve peyzaj karakter tip oranlarındaki değişimi gösteren tematik haritalar sırasıyla ,"*Yollar- Yerleşim Alanları- Yeşil Alanlar"* (Şekil 3.26, 3.27 ve 3.28) ve tematik haritalara ait öznitelik tablolarından elde edilen grafikler (Şekil 3.25) değerlendirilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre Beldenin baskın peyzaj karakter tipi yeşil alanlardır. Terzialiler ve Çiftepınarlar özgün ada-parsel ve yol dokusunu büyük ölçüde korumaktadır. Yörükler köyü, Hüseyin Kıl mahallesinin nispeten kırsal özelliklerini koruduğu anlaşılmaktadır. Fakat yol uzunluklarındaki artışın, özellikle Hüseyin Kıl mahallesinde arazinin parçalanmasına yol açtığı görülmektedir. Aynalı köyünde de Çilimli yolunun kuzey yönünde, yapılaşmanın yoğunluğunu koruduğu fakat yolun güneyindeki Tepecik bölgesinin arkeolojik sit alanı olmasının da getirdiği engellemelerle 1982 den beri yapılaşmanın olmadığı görülmektedir (Bkz.Şekil 3.22).

Mahallelerin yol uzunlukları ile anket formunda yer alan kimlik öğelerinin, Konuralp kimliği üzerindeki etkisini sorgulayan 19/3 nolu soruya verilen yanıtlar karşılaştırılmıştır. Yol uzunluğu olarak farklı sıralamalarda olmalarına rağmen, algı değerlendirilmesinde Terzialiler, Çiftepınarlar ve Hüseyin Kıl mahalleleri birbirine çok yakın değerlerle, yolların algısını '*çok iyi'* olarak değerlendirmişlerdir (Tablo 3.44). Bu üç mahallenin özelliği tarihi yol dokusuna sahip olmalarıdır (Bkz. Şekil 3.26).

Tablo 3.44. Peyzaj karakter tipi -algı karşılaştırması (yollar).

Mahalle	Yollar km. Peyzaj Karakter Tipi 2015	Mahalle	Anket 19/6 Yollar (Sıra Ortalaması)
Orhangazi	26,83	**Terzialiler**	339,4
Hüseyin Kıl	19,54	**Çiftepınarlar**	337,44
Murat Demir	10,71	**Hüseyin Kıl**	318,06
Yörükler Köyü	10,26	**Yörükler Köyü**	285,03
Kemal Işıldak	8,02	**Orhangazi**	284,6
Çiftepınarlar	7,67	**Kemal Işıldak**	277,15
Aynalı Köyü	7,02	**B. Gökmen**	249,86
B. Gökmen	6,69	**Murat Demir**	238,76
Terzialiler	3,28	**Aynalı Köyü**	200,65

Yeşil alan peyzaj karakter tip oranı en yüksek olan mahallelerden, Hüseyin Kıl ve Yörükler algı değerlendirmesinde yeşil alanları "*çok iyi"* olarak değerlendirmişlerdir (Tablo 3.45).

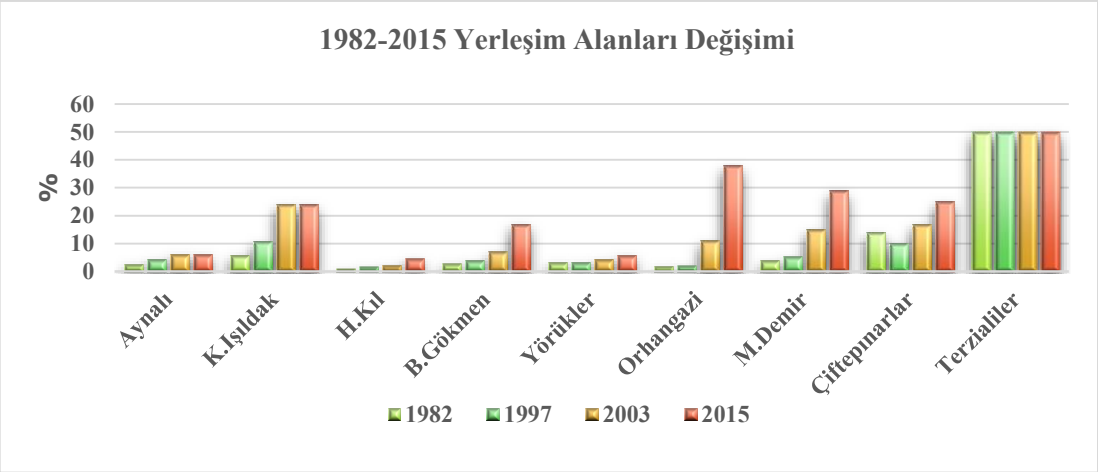
Tablo 3.45. Peyzaj karakter tipi -algı karşılaştırması (yeşil alan).

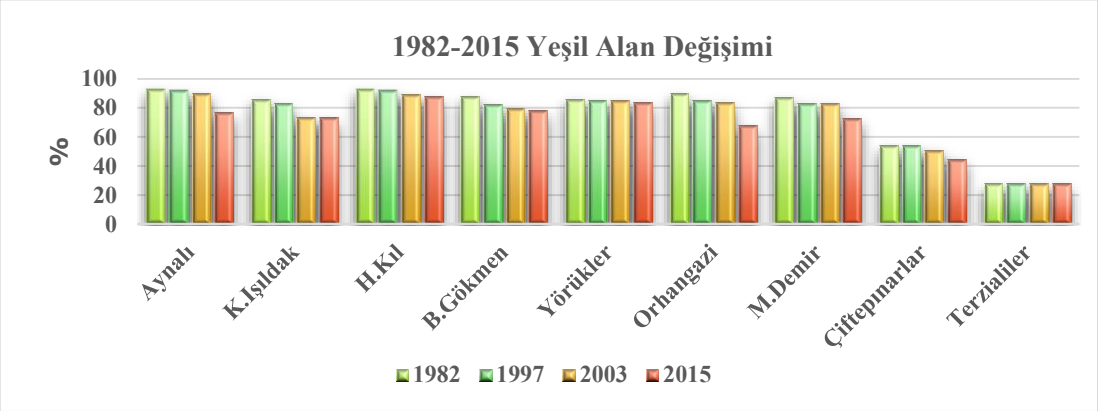
Mahalle	Yeşil Alanlar% Peyzaj Karakter Tipi 2015	Mahalle	Anket 19/3 Bitki Örtüsü (Sıra Ortalaması)
Hüseyin Kıl	88	**Yörükler Köyü**	368,38
Yörükler Köyü	84	**Aynalı Köyü**	360,91
B. Gökmen	78	**Hüseyin Kıl**	320,01
Aynalı Köyü	77	**Terzialiler**	314,73
Kemal Işıldak	73	**Murat Demir**	301,01
Murat Demir	73	**Orhangazi**	296,83
Orhangazi	68	**B. Gökmen**	284,61
Çiftepınarlar	45	**Kemal Işıldak**	254,59
Terzialiler	28	**Çiftepınarlar**	227,31

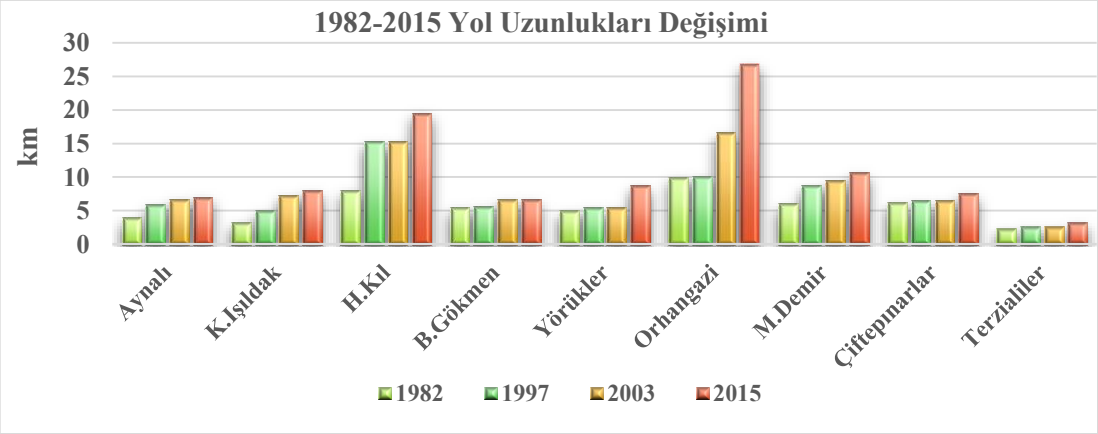
Mahallelerin yerleşim peyzaj karakter tip oranları ile anket formunda yer alan, yapılı çevrenin kimlik öğesi olarak, Konuralp kimliği üzerindeki etkisini sorgulayan 19/5 nolu soruya verilen yanıtlar karşılaştırılmıştır. Yerleşim oranı en yüksek, yeni yapılaşma alanı olan ve yerleşkenin bulunduğu Orhangazi mahallesi ve Yörükler köyü, yapılı çevreyi "*çok iyi"* olarak değerlendirmişlerdir (Tablo 3.46).

Tablo 3.46. Peyzaj karakter tipi -algı karşılaştırması (yerleşim).

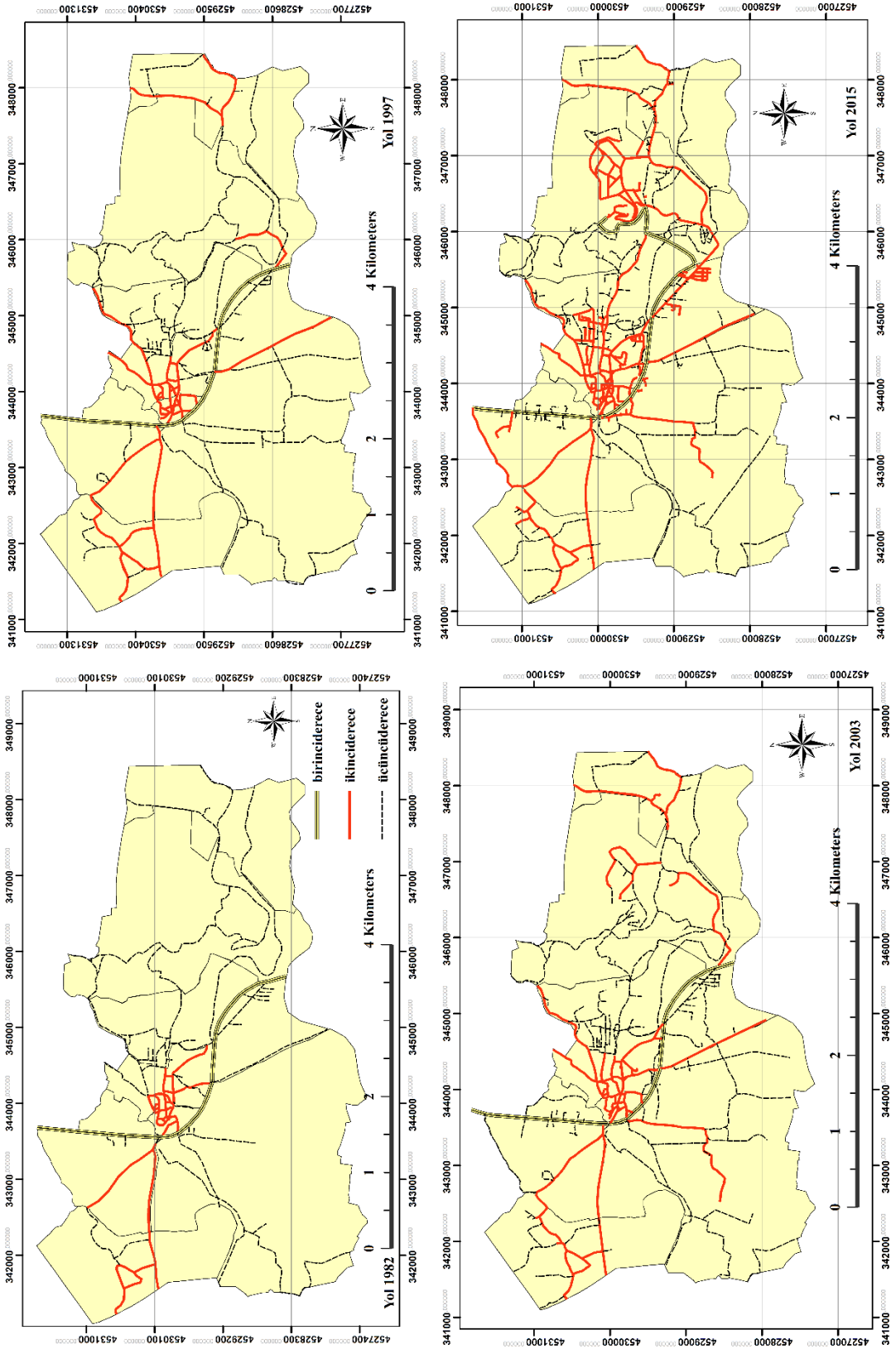
Mahalle	Yerleşim % Peyzaj Karakter Tipi 2015	Mahalle	Anket19/5 Yapılı Çevre (Sıra Ortalaması)
Terzialiler	50	Orhangazi	401,08
Orhangazi	38	Yörükler Köyü	371,36
Çiftepınarlar	25	Hüseyin Kıl	324,36
Kemal Işıldak	24	Kemal Işıldak	304,43
Murat Demir	23	Terzialiler	301,98
B. Gökmen	14	Murat Demir	271,43
Aynalı Köyü	6,19	Aynalı Köyü	267,17
Yörükler Köyü	5,8	B. Gökmen	228,11
Hüseyin Kıl	4,6	Çiftepınarlar	205,93

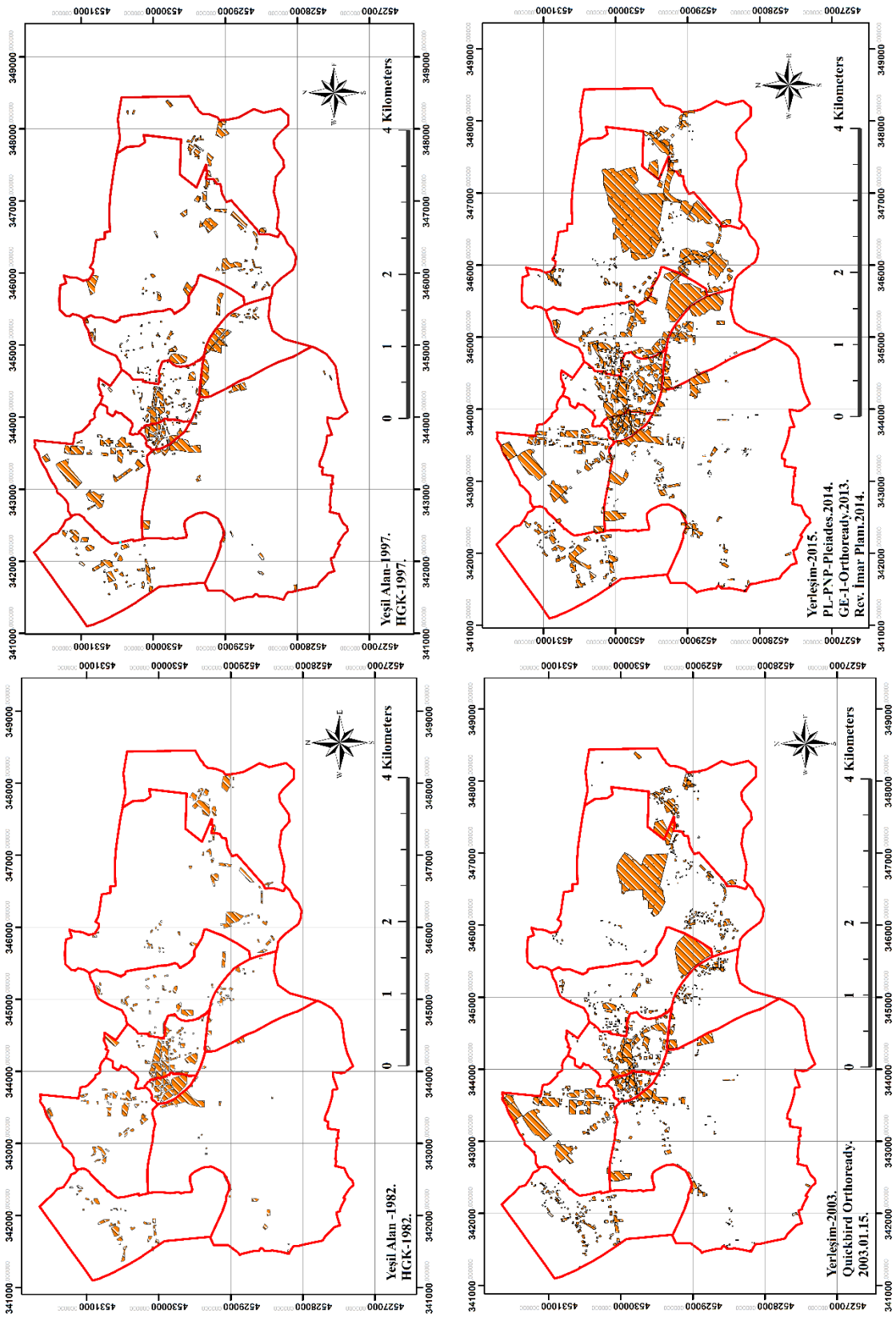

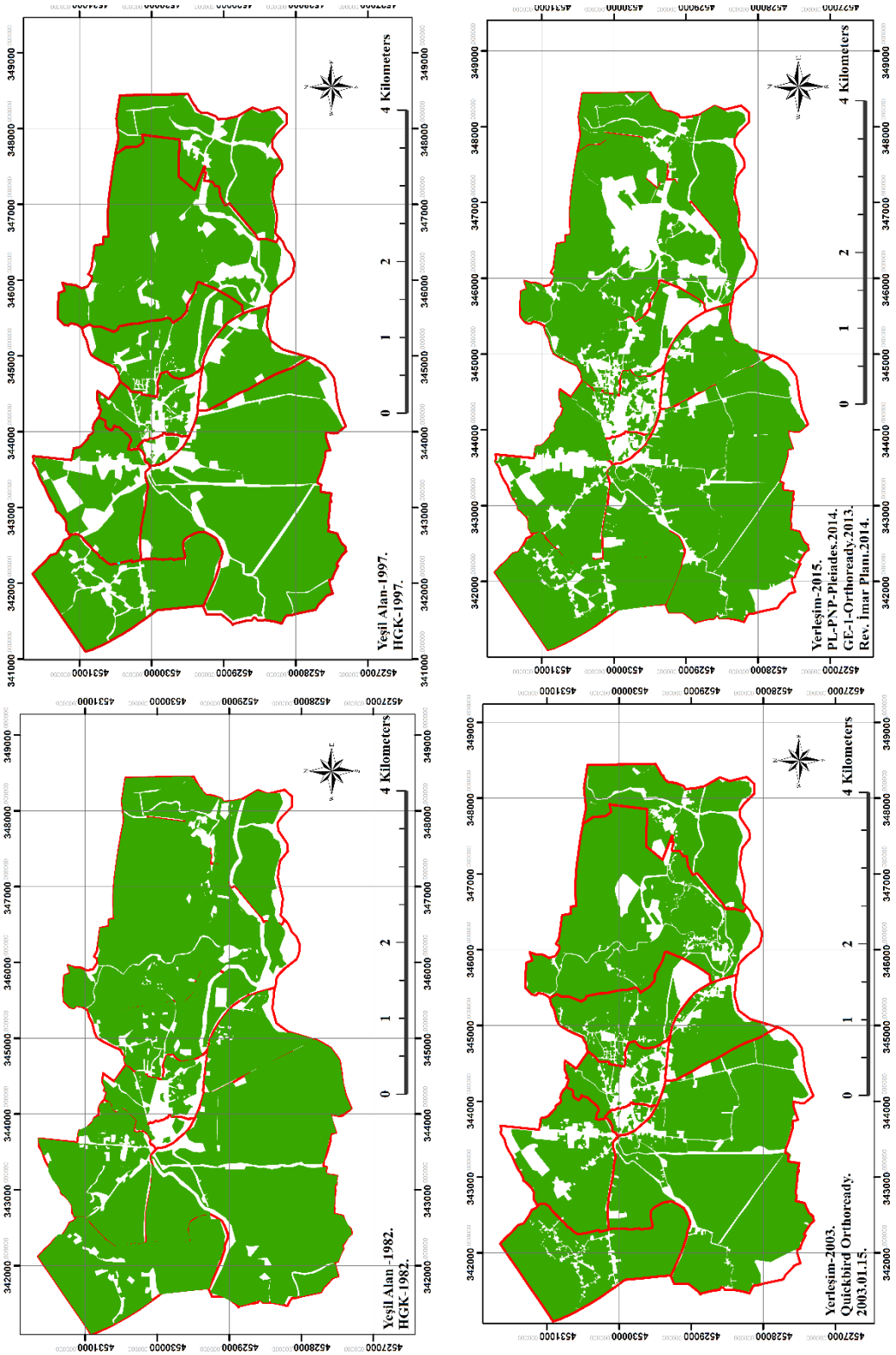
Şekil 3.25. 1982-2015 Yılları yerleşim-yeşil alan-yol uzunlukları değişimi

Şekil 3.26. 1982-2015 Yol uzunluklarının değişimi.

Şekil 3.27. 1982-2015 Yerleşim alanlarının değişimi.

Şekil 3.28. 1982-2015 Yeşil alanların değişimi.

3.7.YERLEŞİM DOKUSUNUN ÖZELLİKLERİ

Çalışma alanını içeren 2013 ve 2014 yılı uydu görüntüleri, 1/1000 Konuralp imar planları ve hali hazır haritası, ArcGIS 10.3 yazılımı kullanılarak bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Görüntüler "rektifiye" (görüntülerin koordinatlarının belirlenmesi) edilerek koordinatlı hale getirilmiştir. Rektifiye işlemi yapılmış görüntüler üzerinden sayısallaştırma işlemi yapılmıştır. Araştırma alanını oluşturan mahallelerde; odak noktası, sokak biçimlenmesi, yerleşim dokusu, geleneksel konutlar, kat yükseklikleri, sınırlayıcı elemanlar;

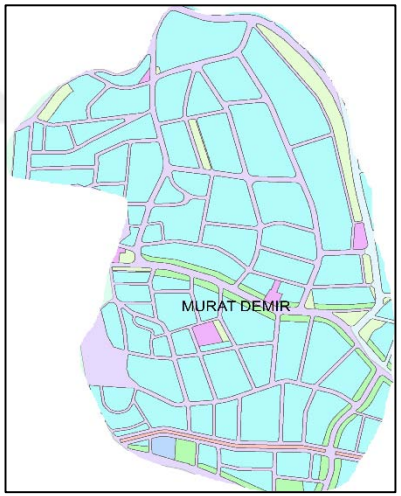
• yerinde yapılan gözlemlerden,

• çekilen fotoğraflardan,

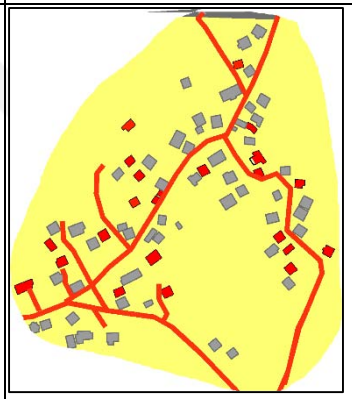
• sokak sakinlerinin bilgilerinden,

Yararlanılarak tespit edilmiştir ve elde edilen bulgularla tablo 3.47, 3.48, 3.49, 3.50 ve tablo 3.51 elde edilmiştir. Kentsel ve kırsal kültürel peyzaj elemanlarının yoğunluğu ve dağılımı (Bkz. Tablo 3.2) verilmiştir. Bu tablolardan anlaşılacağı üzere Terzialiler, Çiftepınarlar, Hüseyin Kıl (Muhacirler mahallesi), Kemal Işıldak mahalleleri, Yörükler ve Aynalı köyü, odak olarak cami merkezinde konumlanmış, arazi topoğrafyasına uyum sağlayarak yerleşmiş, konut ve bahçelerinin şekillendirdiği sokaklardan meydana gelen yerleşim yerleridir. Bu mahallelerde, bahçeli ev tarzında, konut yüksekliğinin genelde 1 ile 3 kattan oluştuğu bir yerleşim dokusu bulunmaktadır. Geleneksel dokuyu oluşturan kültürel peyzaj elemanlarının Terzialiler, Çiftepınarlar ve Hüseyin Kıl mahallelerinde yoğun olarak bulunduğu ve özellikle Terzialiler ve Çiftepınarlar mahallesinde, özgün ada-parsel ve yol dokusunun büyük ölçüde korunduğu görülmektedir. Kemal Işıldak Mahallesi, Aynalı ve Yörükler köyünde ise doku, kütle özellikleri, malzeme ve yapım tekniği anlamında değişme olduğu anlaşılmaktadır.

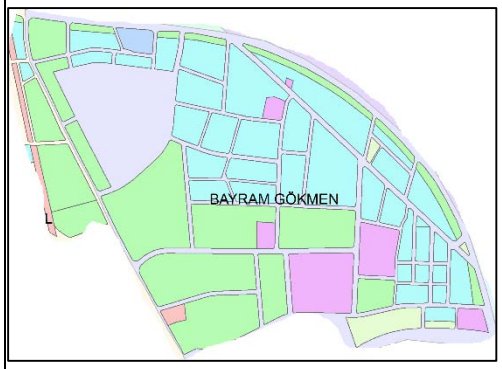
Tablo 3.47. Orhangazi ve Murat Demir mahalleleri yerleşim dokusu özellikleri.

Mahalle	**Orhangazi**	**Murat Demir**
Yerleşim Dokusu	İmar planı sınırları içindedir. Yeni yapılaşmanın olduğu yerlerde yapıların konumlanması ile kısmen gridal bir sistem vardır. Eski köy dokusunun olduğu yerlerde, az yoğun, az katlı bahçeli ev düzeni bulunmaktadır. Açık alanları; boş parseller, yapı parsellerindeki yapı yaklaşma mesafeleri oluşturmaktadır. Henüz yapılaşmamış parsellerde fındıklıklar bulunmaktadır. 	 İmar planı sınırları içindedir. Mahallenin ana aksları gridal olup, bina dizilimleri bu grid yapıya uygun olarak konumlanmıştır. Genellikle evlerin bahçelerinden oluşan açık alan sistemi vardır. Pasif yeşil durumundaki boş parseller mahallenin açık alanlarını oluşturmaktadır.
Yollar	Yollara kimliği, yola cephe veren yapılar belirlemekte, genellikle ayrık nizam yüksek katlıdır. Otopark alanı mevcut değildir.	Yeni dokuda, yollara kimliği, yola cepheli, ayrık nizam yapılar belirlemektedir, Otopark alanı mevcut değildir. Yol kenarlarına park edilmektedir. Eski doku Bağlık mevkii, bahçeli nizam az katlıdır. Bahçe duvarları, yeşil doku yollara kimliği vermektedir.
Odak	Üniversite Hastanesi, Yerleşke	Gölçükbaşı Camii(Bağlık mevkii), Yüksek katlı apartmanlar
Sokak İsimleri	Yok	Eski dokuda var, yeni yerleşim sayısal
Kat sayısı	1-3 eski doku, 4-9 yeni doku	1-3 eski doku, 4-9 yeni doku
Sınırlayıcı elemanlar	Beton elemanlar, ferforje, moloz taş duvar	Beton elemanlar, ferforje, moloz taş duvar

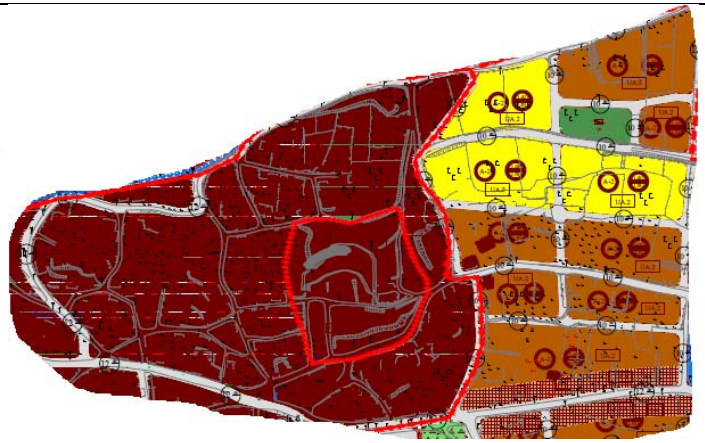
Tablo 3.48. Aynalı ve Yörükler köyü yerleşim dokusu özellikleri.

	Aynalı	**Yörükler**
Yerleşim Dokusu	Plan dışı alandır. Arazi eğimi ile uyumlu organik, özel mülkiyet olan bahçelerden oluşan açık alan sistemi vardır. Pasif yeşil durumundaki boş parseller mahallenin açık alanlarını oluşturmaktadır. Mahallede ortak mekân kullanımı mevcut değildir. Geleneksel dokunun az olduğu, yeni modern yapıların ağırlık kazandığı görülmektedir. 	 Plan dışı alandır. Arazi eğimi ile uyumlu organik. Genellikle evlerin bahçelerinden oluşan açık alan sistemi vardır. Pasif yeşil durumundaki boş parseller mahallenin açık alanlarını oluşturmaktadır
Yollar	Yollar organik karakterdedir, yollara kimliğini veren öğeler baskın olarak gözlemlenen ağaçlarla oluşmuş yeşil doku, bahçe duvarları, dolayısı ile mülkiyet dokusudur.	Yollar organik karakterdedir, yollara kimliğini veren öğeler baskın olarak gözlemlenen ağaçlarla oluşmuş yeşil doku, bahçe duvarları, dolayısı ile mülkiyet dokusudur.
Odak	Camii	Orhangazi Camii, Avni Akyol Yurt Binaları
Sokak İsimleri	Hemşin Aynalı, Ordulu Aynalı, Çerkez Aynalı olarak yer tanımı yapılmaktadır	Yukarı mahalle, aşağı mahalle
Kat sayısı	1-3	1-3,
Sınırlayıcı Elemanlar	Ahşap çit, moloz taş duvar, yeşil çit, beton elemanlar	Ahşap çit, moloz taş duvar, yeşil çit, beton elemanlar

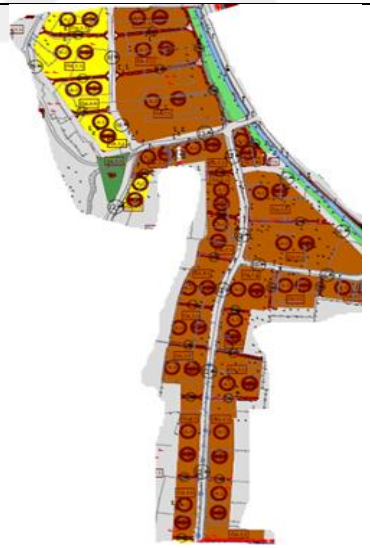
Tablo 3.49. B. Gökmen ve K. Işıldak mahalleleri yerleşim dokusu özellikleri.

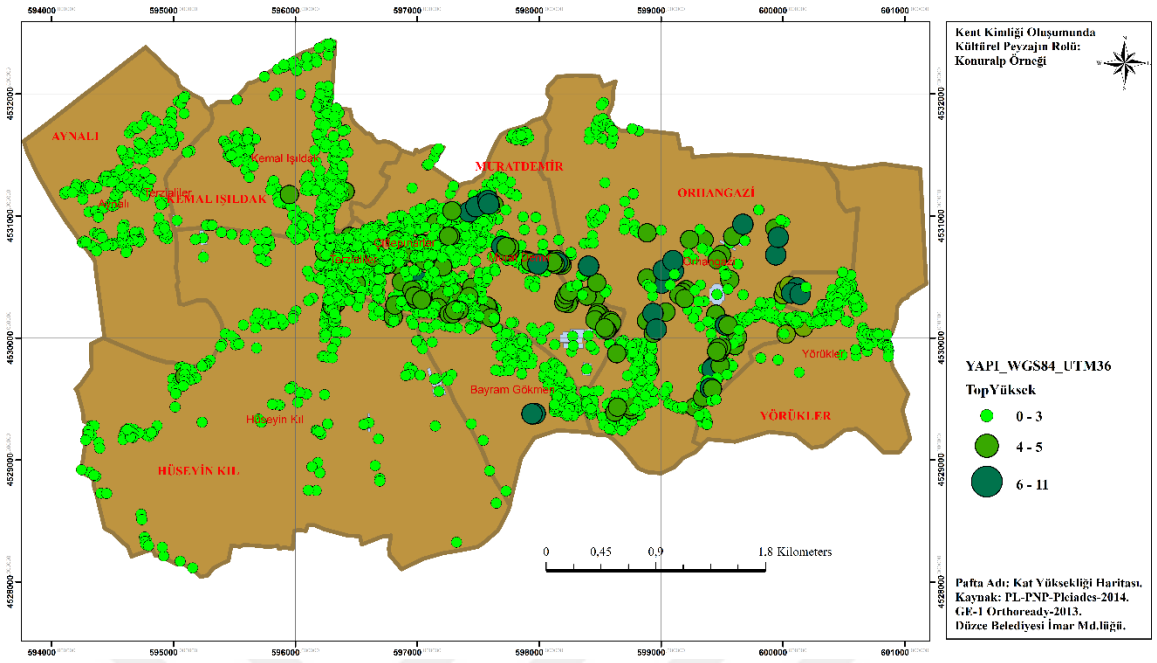
Mahalle	**Bayram Gökmen**	**Kemal Işıldak**
Yerleşim Dokusu	İmar planı sınırları içindedir. Mahallenin ana aksları gridal olup, bina dizilimleri bu grid yapıya uygun olarak konumlanmıştır. Yapılar ayrık nizam2-3 katlı bahçeli konut tarzındadır. Genellikle evlerin bahçelerinden oluşan açık alan sistemi vardır. Plan kararı ile üretilmiş az sayıda çocuk parkı görülmektedir. 	İmar planı sınırları içindedir. Mahallenin ana aksları gridal olup, bina dizilimleri bu grid yapıya uygun olarak konumlanmıştır. Mahallede ortak mekân kullanımı mevcut değildir. Açık alanları çoğunlukla yapılararası boşluklar, kişilerin kendi mülkiyetindeki bahçeler oluşturmaktadır.
Yollar	Gridal yol dokusu bulunmaktadır, yollara kimliği, yola cephe veren yapılar belirlemekte, genellikle ayrık nizam, Otopark alanı mevcut değildir. Yol kenarlarına park edilmektedir.	Ana aks gridal yapıya sahiptir, yollara kimliği, yola cephe veren yapılar belirlemekte, az katlı, ayrık nizamdır.
Odak	Firmalara ait ticari yapılar	Osmanca Trafo merkezi
Sokak İsimleri	var	var
Kat sayısı	1-3	1-3
Sınırlayıcı Elemanlar	Ahşap çit, moloz taş duvar, yeşil çit, beton elemanlar	Ahşap çit, moloz taş duvar, yeşil çit, beton elemanlar

Tablo 3.50. Terzialiler ve Çiftepınarlar mahalleleri yerleşim dokusu özellikleri.

Mahalle	**Terzialiler**	**Çiftepınarlar**
Yerleşim Dokusu	 2. Derece Arkeolojik Sit alanıdır. Arazi eğimi ile uyumlu organik, kompakt bir yerleşimdir. Az katlı ve bahçeli geleneksel ev dokusu yoğundur fakat aralarda yüksek katlı betonarme yapılarda görülmektedir. Genellikle evlerin bahçelerinden oluşan açık alan sistemi vardır.	 1. ve 2. Arkeolojik Sit alanıdır. Arazi eğimi ile uyumlu organik kısmen az katlı, az yoğun, bahçeli geleneksel yapıları barındıran yerleşim dokusu vardır fakat belli alanlarda görülen yoğun yüksek katlı yapılaşma geleneksel dokunun karakterini bozmaktadır.
Yollar	Yollar organik karakterdedir, yollara kimliğini veren öğeler bahçe duvarları, yeşil doku dolayısı ile mülkiyet dokusudur.	Yollar organik karakterdedir, iç kısımlarda yollara kimliğini veren öğeler bahçe duvarları, yeşil doku dolayısı ile mülkiyet dokusudur. Ana aksda bitişik nizam yüksek yapılar yollara kimliği vermektedir.
Odak	Camii	Merkez Camii, Antik Tiyatro
Sokak İsimleri	Var	Var
Kat sayısı	1-3	1-3
Sınırlayıcı Elemanlar	Ahşap çit, moloz taş duvar, yeşil çit, beton elemanlar	Ahşap çit, moloz taş duvar, yeşil çit, beton elemanlar

Tablo 3.51. Hüseyin Kıl (Muhacir mahallesi) mahallesi yerleşim dokusu özellikleri.

Mahalle	**Hüseyin Kıl**
Yerleşim Dokusu	 3. Derece arkeolojik sit alanıdır. Kısmen gridal bir sistem vardır. Yapıların konumlanması gridal görünüm vermektedir. Yapılar ayrık nizam 2-3 katlı bahçeli konut tarzındadır. Genellikle evlerin bahçelerinden oluşan açık alan sistemi vardır. Pasif yeşil durumundaki boş parseller mahallenin açık alanlarını oluşturmaktadır.
Yollar	Ana aks gridal yapı göstermektedir. Yollara kimliğini veren öğeler bahçe duvarları, yeşil doku dolayısı ile mülkiyet dokusudur.
Odak	Muhacirler Cami
Sokak İsimleri	var
Kat sayısı	1-3
Sınırlayıcı Elemanlar	Ahşap çit, moloz taş duvar, yeşil çit, beton elemanlar

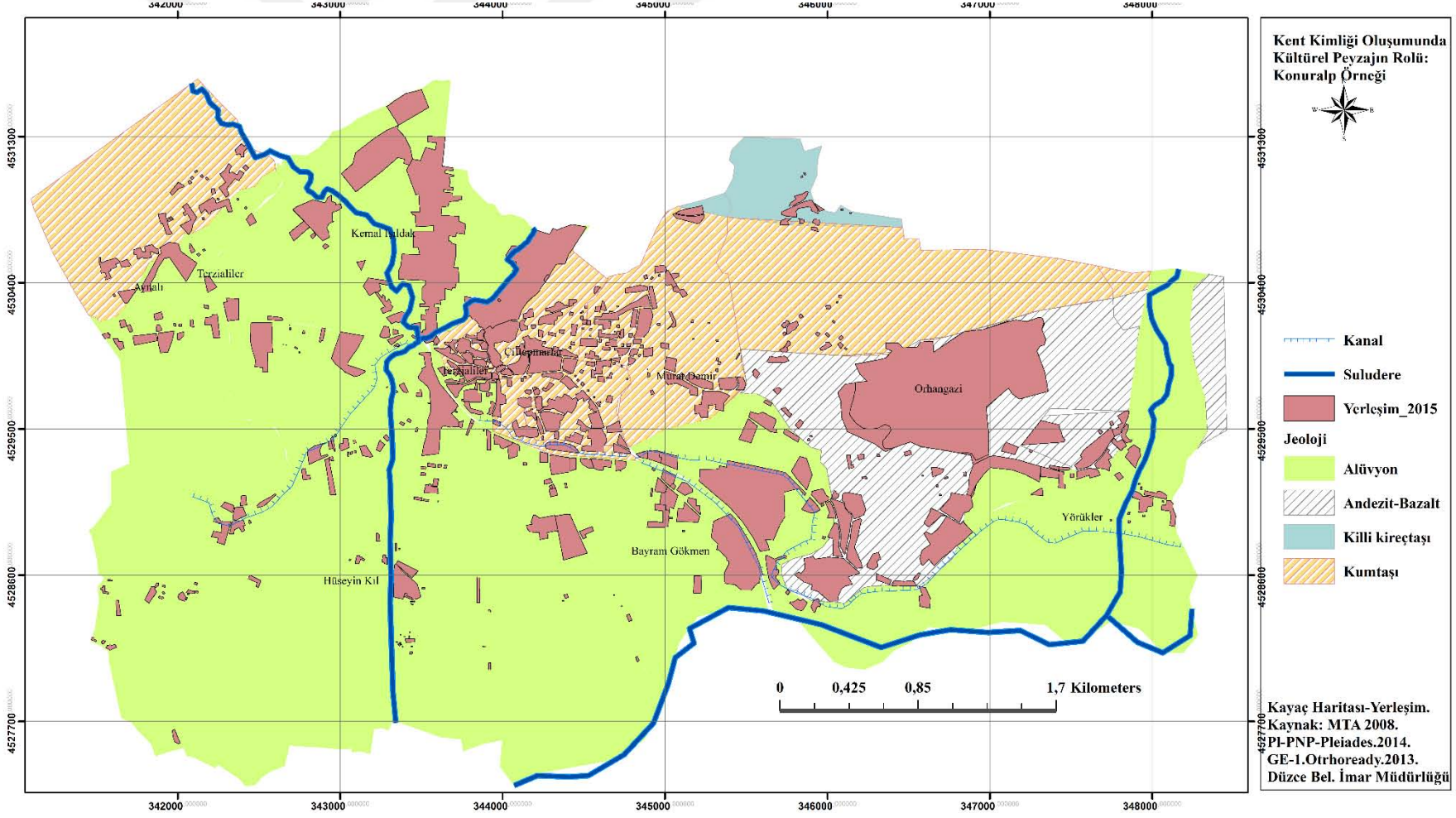

Şekil 3.29. Araştırma alanında kat yüksekliklerinin dağılımı.

Çalışma alanında arazi gözlemi ile elde edilen yapısal çevreye ait verilerin Arc Gıs yazılımı ile sayısallaştırılmış uydu görüntüsü ve hâlihazır haritalara aktarılmasıyla kat yükseklikleri dağılımını gösteren harita elde edilmiştir (Şekil 3.29). Haritada görüldüğü gibi çalışma alanının büyük bir bölümü 1-3 kat yüksekliğinde yapılardan oluşmaktadır. Çiftepınarlar mahallesinin Akçakoca yolu kenarında olan bölgesi, Murat Demir ve Orhangazi mahallelerinde kat yüksekliklerinde 5 kat ve daha üstü değerler görülmektedir.

Geçmişi Helenistik döneme uzanan ve anıtsal yapılarla görkemli bir kent olduğu eski yazıtlardan anlaşılan Prusias ad Hypium'un depremlerde oldukça hasar aldığı yapılan çalışmalardan öğrenilmektedir (Zeyrek ve Çelik 2005). Bugünkü yerleşim haritası, kayaç haritası ile çakıştırılarak, yerleşime uygun alanların haritası elde edilmiştir (Şekil 3.30). Bu haritada, genelde alüvyon zemin üzerinde 1-3 katlı yapılaşmanın olduğu fakat Bayram Gökmen mahallesinde yüksek katlı yapılaşmanın başladığı, kat yükseklikleri haritasında görülmektedir (Şekil 3.29).

Araştırma alanında kentsel doku incelendiğinde, bazı mahallelerde, zaman içinde ekonomik, sosyal ve planlama kararlarına bağlı olarak, yapılaşmada değişiklikler olsa da Belde'nin genelinde organik, geleneksel yapılanmasını korumakta olduğu görülmektedir.

Şekil 3.30. Çalışma alanı yerleşim ve kayaç haritası (MTA 2008).

Bu çalışma; Tarihi Kültürel Peyzajı olarak ele alıp, incelediğimiz Konuralp beldesine "*bağlamcı"* düşünce ile yaklaşmayı hedeflemektedir. Tarihsel bir dili bugün için yeniden yorumlamanın ya da kullanmanın açıklaması "*bağlamcı"* düşünce ile gerçekleşmektedir. "*Bağlamcılık"* geleneksel değerlerle modern mimarinin iç içeliğini ortaya koyan, bir tür kolaj düşünce olmaktadır. Yapılan araştırmalar, yer ve zamana ait bir anlam taşıyan kentsel çevrede bağlamsal uygunluğu sağlayan morfolojik ölçütlerin; giriş aksları, peyzaj kararları, biçim, çatı çizgisi, yükseklik, ölçek gibi görsel tasarım kararlarıyla tanımlanan hacimsel kompozisyona bağlı görsel değerler olduğu görüşünde birleşmektedir (Birlik 2006).

Cansever (2014), İslam'da Şehir ve Mimari, İslam kentleri ve bu özellikleri gösteren Osmanlı dönemini incelediği çalışmasında, Osmanlı kentlerinin karakteristik özelliklerini vermektedir. Mahallelerin odak noktasının cami olması, yolların organik, insan ölçeğindeki karakteri, kentin yatay gelişmesi Osmanlı kentlerinin en belirgin özellikleridir. Çalışmada, Osmanlı kentinin en küçük nüvesinin konut olduğunu, odak olarak yer alan cami, aşevi veya medrese gibi kamusal yapıların çevresinde, araziye uyumlu olarak, organik bir şekilde konumlandığı şeklinde tespitini yapmaktadır. Hem konut yapısının hem de kent biçimlenmesinin esnek bir yapı oluşturduğu ve sokakları şekillendiren konutların, bahçeleri ile kentle ilişki kurduğu, kentin büyük çoğunluğunun 1 ile 3 katlı konutlardan oluştuğunu ve bu çözümün, doğa ve toplum ile yoğun doğrudan ilişki kurmanın yolu olduğu görüşündedir. Konut bahçelerinin pasif yeşil alan olarak değerlendirildiği, kentin beslenmesi içinde, kenti çevreleyen tarım alanları, bağ ve meraların yer aldığını belirtmektedir.

Birlik (2006); Trabzon kentsel sit alanında yaptığı çalışmasında; bağlamda; yanlış malzeme kullanımı, eksik detaylar veya beraberinde gelişen oran tutarsızlığı ile birlikte yükseklik artışının, tarihi çevrelerde alışılmış olanı, belirgin bir şekilde değiştirdiği sonucuna ulaşmıştır. Çalışmanın anket sonuçlarına göre; insan ölçeğine uygun geleneksel görünümlerin özgünlüğü devam ettirmekte olduğu bulgusu elde edilmiştir. Dolayısıyla, yoğunlukları karşılamak adına gerçekleştirilmiş ilave kat yükseklikleri, insan ölçeğindeki geleneksel mimariye tezat teşkil etmektedir. Bu nedenle, kat yüksekliğinden dolayı meydana gelen ölçek sorununa karşı, kent içinde yaratılan rant kaynaklı baskılara, göz yumulmaması gerektiğini vurgulamaktadır.

Kent kimliğinin güçlendirilmesi ve sürdürülebilirliği açısından kentsel dokuyu meydana getiren yapısal çevrenin, bulunduğu "*Yer*"le ilişkilendirilebilmesi gerekmektedir. Yapının kendine bir yer-yurt edinememesi ve tekil bir öğe olmanın ötesine geçemeyişi olgusu yersizleşmeyi dolayısıyla mekânda kimliksizleşmeyi getirmektedir (Koçyiğit 2012). Bu anlamda Bodrum önemli bir örnektir, neredeyse tümü sit alanı olan İlçe; son otuz yılda en yoğun inşaat faaliyetlerine sahne olan bir yerleşim yeridir. İlçe'nin kentsel kimliğini korumak, bağlamı gerçekleştirmek adına, 1980'li yıllardan itibaren Bodrum' da "*Bodrum Mimarisi*" olarak bir mimari biçim tanımlanmıştır. Bodrum mimarisi, ilk olarak Bodrum Merkez Belediyesi tarafından hazırlanan imar yönetmeliklerine göre oluşan geleneksel taş evlerin kaynak olduğu, iki katlı, kübik beyaz kütlelerin oluşturduğu yöreye özgü bir mimari stil olarak uygulanmıştır. Yeni Bodrum mimarisindeki yapılara; kat yüksekliği sınırlaması, balkon kullanılmaması, merdivenlerin dışarıdan olmaması, düz çatı kullanılması, cephe hareketleri, pencere ve kapı ölçüleri ile beyaza boyanması gibi kütleye ait özellikleri açısından kısıtlamalar getirilerek, geleneksel Bodrum evi ile bağlantısı sağlanmaya çalışılmıştır (Besim 2007).

Özak ve Gökmen (2009), mekân belleğinin oluşumunu incelemek, mekân öğelerinin bellekle olan ilişkilerini değerlendirmek, bellekte kalan mekân öğelerini bulup çıkarmak amacıyla yaptıkları çalışmada, görüşülen bireylerin çoğunlukla mekân hatırlamalarının, Geleneksel Anadolu Evi'nin mekânsal özelliklerini içerdiğini tespit etmişlerdir. Çalışmada, Geleneksel Anadolu Evi'nin plan organizasyonunun olduğu mekân hatırlamaları yapılırken, evlerin genellikle iki katlı, ev içerisinde ve dışarısında mekânları olan, bahçe içerisinden giriş yapılan, birkaç basamakla çıkılan, yapı malzemelerinin taş, ahşap veya kerpiç olarak hatırlandığı, geniş sofa ve mutfağı olan, yüksek tavanlı yapılar şeklinde tarif edildiği görülmüştür. Ülkenin farklı kentlerinde hatırlanan bu evlerin her türlü iklimsel ve bölgesel farkları ortaya çıkaracak nitelikte yapıldığı ortaya çıkmaktadır. Yerel farklılıkların mekânsal boyutta anılarda yer aldığı görülmektedir. Yerel mimarinin anılarda yer alan mekânsal zenginliğinin tasarımlara aktarılmasının, kaliteli ve nitelikli çevrelerin yaratılmasında öncü değerlerden biri olarak kabul edilmesinin gerekliliği, çalışmanın sonucunu oluşturmaktadır.

4.SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Tez çalışmasında; Kent kimliğinin oluşumunda kültürel peyzajın rolü incelenmiştir. Çalışma alanı olarak seçilen Konuralp veya geçmişi Helenistik döneme ulaşan Prusias ad Hypium antik kenti; konumlandığı coğrafi alanın getirdiği olanaklarla zengin ve parlak dönemler yaşamış, Osmanlı döneminde- henüz Düzce yarı bataklık bir Pazar yeriyken- önemini korumuştur. Cumhuriyet döneminin kasabası olarak bünyesinde, önce Göğüs Hastanesi daha sonra Üniversite Araştırma ve Uygulama Hastanesini ve Üniversite yerleşkesine sahipken, 5393 sayılı Belediye Kanunun 11. Maddesine istinaden, 7 mahallesi 2014 mahalli seçimlerinde, Düzce Belediyesinin tüzel kişiliğine katılmıştır.

Çalışma kapsamında; öncelikle kent kimliğinin tanımı, bileşenleri ve algılanması ile ilgili kavramlar, literatür kapsamında irdelenmiştir ve kent kimliği bileşenleri;
•Doğal çevre özellikleri
•Yapılandırılmış çevre özellikleri
•Sosyo-ekonomik çevre özellikleri olarak sınıflandırılmıştır (Madran 2011, Ocakçı ve Türk 2012). Araştırma alanının kimlik öğeleri yapılan bu sınıflandırmaya göre incelenmiştir. Karakterin bir parçası olan kimlik; karakterin gözlemlenebilen, nesnel dışa vurulan hali olmaktadır, karakter ise olumlu ve olumsuz tüm özellikleri kapsamaktadır. Ayrıcalıklı veya öne çıkan özellikleri kapsayan kimliğin, yıllar boyunca birikmiş tarihi, kültürel ve fiziksel oluşumlardan meydana geldiği ve yaşayanlarca üzerinde uzlaşı sağlanmış özellikler olduğu (Ocakçı ve Türk 2012; Oktay 2006; Çöl 1998) tanımından yola çıkarak, alanın 1982-2015 zaman aralığındaki peyzaj karakteri ve değişimi tespit edilmiştir. Çalışma alanının kültürel peyzaj varlığının incelenebilmesi için, alana ait bir kültürel peyzaj yaklaşımı benimsenmiştir. Kültürel peyzaj yaklaşımı belirlenirken, kültürel peyzaj tanımı, sınıflandırılması ve kültürel peyzaj alanlarını korumaya yönelik mevzuatın, tarih içindeki gelişimi araştırılmıştır. Çalışma sonunda, Unesco'nun 2011 Tavsiye Kararı uyarınca getirilen tanımlara göre belde, "*Tarihi Kentsel Peyzaj"* alanı olarak belirlenerek, bu tavsiye kararı uyarınca alana ait bir koruma yaklaşımı benimsenmiştir. Beldenin kimliğini oluşturan kültürel peyzaj öğeleri tespit edilmiş ve bu kimliğin korunup sürdürebilirliği için alanda, kültürel peyzaj koruma alanları ve gelişme alanları için plan önerileri geliştirilmiştir.

Melen kenarındaki Prusias anlamında olan Prusias Ad Hypium, bugünün Konuralp'i, Batı Karadeniz' in ayakta kalan tek antik kenti olarak bilinmektedir (Zeyrek ve Çelik 2005). Selçuklu Devleti döneminde Düzce ve etrafında bulunan yerleşim yerleri, Doğu Roma İmparatorluğunun egemenliği altındadır. Sultan Osman'ın komutanlardan Konur Alp tarafından Düzce Ovası ve çevresi 1317/1318 yıllarında tekrar Türkler' in hâkimiyeti altına alınmıştır. Bu fetihlerden sonra Üskübü (Eskibağ, Eskiba) adını almış, Düzce Ovası ise Konur Alp'in gösterdiği kahramanlıklardan dolayı "*Konrapa"* ve "*Konur Alp"* ili olarak adlandırılmıştır (Özlü 2009).

Konuralp beldesi, Düzce Ovasına hâkim bir tepeye yerleşmiştir, tarım arazileri ovada yer almaktadır. Antik kente ait basılmış olan paralardan, zengin bir dönem yaşadığı anlaşılmaktadır. Kentin zenginliği coğrafi konumuna bağlıdır, bereketli bir ova, Karadeniz liman bağlantısı, nehir yoluyla yapılan kereste nakliyesi, bu zenginliği sağlamaktadır. Bölgede bulunmuş olan paralardaki nehir tanrısı imgeleri, nehirlerin ne kadar önemli olduğunu göstermektedir (Ameling 1985).

Ameling (1985), Prusias ad Hypıum kentinin ovanın en önemli yerinde, kuzeyde yer alan bir tepede konumlandığını, ovada sisin olmadığı tek yerin bu tepe olduğunu ve akropolisin ovayı kontrol edebildiğini yazmaktadır. Ağaç denizi olarak adlandırılan bu bölgede, hayvancılık için yeterli yer olduğunu, üzüm ve tahıl yetiştirilerek, şarapçılık yapıldığını belirtmektedir. Ayrıca daha yakın tarih incelemelerine bakıldığında Özlü (2009), Osmanlı arşivlerini araştırarak yazdığı eserinde, Üskübü'nün çeltik üretimi yapılan önemli alanlardan olduğunu ve 1844 yılında Üskübü kent merkezinde toplam 147 dönüm pirinç üreten işletme tespit ettiğini belirtmektedir.

Belde kimliğinin bir parçası olan fiziksel karakterin ortaya çıkarılması için, 1982-2015 zaman aralığındaki "*Yerleşim*, *Yeşil Alanlar* ve *Yollar*" peyzaj karakter tiplerinin, peyzaj göstergeleri ile değişimi ölçülmüştür (Eetvelde ve Antrop, 2009). Çalışma alanında son 33 yılda, "*değişmiş, değişmekte olan, kararlı veya az değişmiş*" bölgeler elde edilmiştir.

Alana ait "*Yerleşim"* peyzaj karakter tipi; alandaki arazi kullanımı, yerleşim dokusu, yapısal çevreyi oluşturan, ona kimlik kazandıran kültürel peyzaj öğeleri; Kentsel ve Kırsal Peyzaj Öğeleri olarak önerilen sınıflandırmaya göre alanda tespit edilmiştir. Araştırma alanındaki bu öğelerin mahallelerdeki varlığı, dağılımı ve doku olarak bütünlüğü sorgulanmıştır. Uzaktan algılama yöntemi ve arazi gözlemi ile elde edilen

verilere göre, kentsel ve kırsal peyzaj örneklerinin bir tek Terzialiler ve Çiftepınarlar mahallelerinde bir kentsel doku oluşturabildiği, diğer mahallelerde ise dağınık olarak bulunduğu tespit edilmiştir. Terzialiler mahallesinin yapılaşma anlamında en kararlı, değişmeyen mahalle olduğu görülmektedir. Kentsel kültürel peyzaj örneklerinin adet ve dağılımına bakılarak, tarihi merkez olduğu anlaşılmaktadır. Çiftepınarlar mahallesi de yerleşim peyzaj karakter tipi, yıllar içindeki değişimi, arkeolojik sit alanlarının miktarı ve kentsel kültürel peyzaj elemanlarının oranına bakılarak, Terzialiler mahallesinden sonra ikinci kararlı ve geleneksel dokuyu barındıran mahalle olduğu anlaşılmaktadır. Fakat son yıllarda mahalledeki yerleşim ve yol uzunluklarının artışının, sit alanlarını da kapsayan tarihi kültürel peyzajlar için, bir tehdit olduğu sonucuna varılmıştır.

Çiftepınarlar mahallesinde konut dokusunun 1982-1997 yılları arasında değişmiş olduğu, eski evlerin bir kısmının yıkılarak yerine yeni yapıların yapıldığı bulgusu elde edilmiştir. Müze Müdürlüğü envanter çalışmasından elde edilen bilgilere göre alanda 8 adet tescilli sivil mimari örneği yapı bulunmaktadır. Fakat arazi gözlemleri sonucunda elde edilen verilere göre, çalışma alanında (Bkz. Tablo 3.2) tescil edilerek, korunması gerektiği düşünülen, 111 adet sivil mimari örneği bulunduğu sonucuna varılmıştır.

Peyzaj karakter tip oranlarının zaman aralığındaki değişimine bakıldığında son yıllarda yaptığı sıçrama ile Orhangazi mahallesinin değişmekte olduğu, Kemal Işıldak, Murat Demir ve Bayram Gökmen mahallelerinin 1980 lerden sonraki yapılaşma ile değişmiş olduğu görülmektedir. Tarihi çekirdeğin bir parçası olan Çiftepınarlar mahallesinin de son yıldaki yerleşim karakter tipinde gösterdiği artış ile değişmekte olduğu, dolayısıyla kırılgan bir mahalle olduğu sonucuna varılmaktadır. Yeşil alanların değişimini gösteren tematik haritaların incelenmesiyle, Yörükler köyünün güney-, güneydoğu bölümü ve Aynalı köyünün Çilimli yolunun altında kalan bölümü ile Hüseyin Kıl mahallesi yeşil alan peyzaj karakter tipini koruyan, "*kararlı- az değişmiş*" (stable) alanlar olduğu düşünülmektedir (Bkz.Şekil 3.27).

Örneklem alanda elde edilen, "*yaşanılan ev tipi"* ile ilgili oranlar, günümüzdeki mahalle dokularının peyzaj karakter tipindeki değişimin en iyi gözlemlendiği veri olmaktadır. Kentsel doku açısından yaşanılan konut tipine bakıldığında, Aynalı köyü, Kemal Işıldak, Hüseyin Kıl, Bayram Gökmen mahallelerinde %85- 90 oranında müstakil, bahçeli evde yaşanırken; Murat Demir, Orhangazi, Yörükler köyü, Çiftepınarlar mahallelerinde apartman dairesinde yaşayanların sayısının artış göstermesiyle farklılaşmaktadır. Kırsal

yerleşim özelliğini koruyan ve tarımsal üretimin bir parçası olan bahçeyi kullanma talebinin ve isteğinin en yoğun olduğu mahalleler sırasıyla, Hüseyin Kıl, Kemal Işıldak, Bayram Gökmen mahallesi olmaktadır. Konuralp geleneksel dokusunun hızla bozulduğunu onaylayan mahalleler sırasıyla; yapılaşmanın en yoğun olduğu mahalleler Murat Demir mahallesi, Yörükler Köyü ve Çiftepınarlar mahallesi iken bu fikre en az katılan mahalle ise özgünlüğünü koruyabilen, zaman içinde fazla değişmemiş olan Hüseyin Kıl mahallesi olmaktadır.

Akçakoca yolu çeperlerinde sanayi ve ticaret alan kullanımın yer almasının Kemal Işıldak mahallesini şekillendirdiği, üniversitenin etkisiyle de Murat Demir ve Orhangazi mahallelerinin etkilendiği görülmektedir. Hüseyin Kıl, Yörükler mahallelerinin kırsal yapıda olduğu, yeni yapılaşma alanlarının ve nüfus çeken mahallelerin Orhangazi, Çiftepınarlar, Yörükler ve Murat Demir olduğu anlaşılmaktadır. Özellikle Orhangazi mahallesinin 1. derecede beğenilen özelliğinin "*üniversite hastanesine yakın olması"*, şeklinde belirtilmesi, bu mahallenin yeni yerleşim alanı olarak cazip görüldüğünü göstermektedir. 2003–2014 yılları arasındaki yerleşim oranının Çiftepınarlar, Orhangazi, Kemal Işıldak mahallelerinde ve Yörükler köyünde yüksek olduğu bu mahallelerin deprem sonrası ve üniversite nedeniyle nüfus çektiği düşünülmektedir. Anket bulgularına paralel olarak, bu mahallelerde aynı yıllarda peyzaj karakter tipinde de yeşil alanların azaldığı, yol ve yapılaşma oranlarında artış olduğu gözlemlenmektedir.

Üniversitenin kentleşme açısından belli mahallelerde yapılaşma baskısı yarattığı arazi rantının yükselmesi gibi bir sonucu olurken diğer taraftan, Konuralp' e 1982 ve öncesi yerleşenlerin eğitim seviyesinin düşük olduğu günümüze yaklaştıkça, Üniversitenin kuruluşunun etkisiyle eğitim seviyesinin arttığı bulgusu elde edilmiştir. Bu durumda üniversitenin demografik yapıya eğitimli nüfusu çekmesi bakımından olumlu bir etkisi olduğu ortaya çıkmaktadır.

Araştırmada, mahallelerin doku analizi için uzaktan algılama sistemleri kullanılmıştır. Fotoğrametrik haritalar, uydu görüntüleri, Düzce Belediyesi İmar Müdürlüğü'nün güncel verileri, arazi gözlemi ile elde edilen bilgiler, Arch Gıs yazılımı kullanılarak, peyzaj karakterlerini gösteren tematik haritalara dönüştürülmüştür Tematik haritalara ait öznitelik bilgilerinden, peyzaj karakter tip değişimini gösteren tablolar ve değişimi yıllar bazında gösteren grafik bilgileri elde edilmiştir. Bu haritalarla elde edilen sayısal

oranların, Konuralp'in son 33 yılda mekânsal olarak yaşadığı değişimi gösterdiği ve anket verileri ile elde edilen demografik bilgilerle de uyum gösterdiği görülmektedir.

Araştırma alanının demografik özellikleri incelendiğinde, örneklem grubunun öğrenim düzeyini ilk sırada ilkokul/ortaokul mezunu olanlar oluşturmakta sırasıyla lise veya dengi ve yüksekokul veya fakülte mezunu olanlar takip etmektedir. Eğitim düzeyi en düşük mahalleler Aynalı köyü, Hüseyin Kıl ve Kemal Işıldak mahalleleri, yüksekokul mezun sayısının en fazla olduğu mahalle Çiftepınarlar, Murat Demir mahallesi ise, lisansüstü eğitim görenlerin en fazla yaşadığı mahalle olmaktadır. Eğitim seviyesi ve gelir arttıkça, Antik kentin ortaya çıkarılması, tarihi ve kültürel değerlere önem verildiği görülmektedir.

Araştırma alanı, örneklem grubunda meslek dağılımı incelendiğinde işçi, öğrenci, serbest meslek, gruplarının oran olarak birbirine çok yakın olduğu görülmektedir. Araştırma alanında sanayi tesislerinin ve üniversitenin varlığının bu sonucu etkilediği düşünülmektedir. Örneklem grubunun öğrenim seviyesi arttıkça gelir düzeyinin arttığı görülmektedir. Meslek grupları ve gelir dağılımının mekândaki yansımasına bakıldığında, örneklemde gelir seviyesi en yüksek mahalle Murat Demir, gelir seviyesi en düşük mahalle Hüseyin Kıl ve Kemal Işıldak'ın olduğu, bu durumun ilerde daha da keskinleşecek bir tabakalaşmaya neden olacağı düşünülmektedir. Yörükler köyünde, 1000 kişilik Avni Akyol öğrenci yurdu ve Özel Saray Yurdunun yer alması, köy nüfus yapısını öğrenci varlığının etkilediği düşünülmektedir. Kültürel ve sosyal yaşam ile ilgili önermelerin sonuçlarında bu etki görülmektedir. Kültür sanat yapıları yapılmalı ve müzenin geliştirilmesi ve sosyal yaşamı arttıracak mekânların olması önermelerinde, Hüseyin Kıl, Kemal Işıldak mahalleleri ve Aynalı Köyü (birinci grup) ile Bayram Gökmen, Çiftepınarlar, Terzialiler, Orhangazi mahalleleri ve Yörükler köyü (ikinci grup) iki karşıt gruba ayrılmaktadır. İlk grup bu önermeye katılmaz iken diğer grup daha çok destek vermektedir. Mahalleler arasındaki eğitim ve gelir düzeyinin farklılaşmasının neden olduğu ayrışma, kent ve kent mekânına ait taleplerde farklılıklara yol açtığı görülmektedir. Bu kapsamda çalışmanın başında ortaya konan "*Sosyo-ekonomik değişimler, kültürel peyzaj öğelerini dolayısıyla kentsel kimliği etkilemektedir*", hipotezinin doğrulandığı düşünülmektedir.

Çevresel estetik araştırmalar göstermektedir ki insanlar genellikle modern mimari yerine tarihi çevreleri tercih etmektedirler. Tarihi çevrelerin gelenekleri içermesi geçmişle bir devamlılık hissi yaratmaktadır ve bu nedenle insanların Yer'e bağlılığını

kolaylaştırmaktadır (Lewicka, 2008). "*Yer*" ile özdeşleşme , "*yer"*e bağlılık zaman isteyen, sürece yayılan olaylardır, dolayısıyla kimliği de oluşturan ve güçlendiren zamana yayılan ve sürekliliği olan öğelerdir. 1982 ve öncesi yerleşenlerin Konuralp'i daha çok sevdikleri, hatta Konuralp'te oturma süresi arttıkça Konuralp'i sevme seviyesinin arttığı görülmektedir. Mekânda yaşanmışlık ve çevreyle ilişki kuruldukça aidiyet duygusunun arttığı düşünülmektedir. Konuralp'te yaşadığına en çok çiftçilerin en az ise öğrencilerin memnun olduğu görülmektedir. İlişki kurulabilen doğal veya yapay çevre öğeleri kimlik ögesi olarak daha baskın olmaktadır. Meslek grupları açısından Geçici Faktörlerin algılanması ile ilgili anlamlı ilişki sorgulandığında, Geçici Faktörlerin kimliğe en çok etkisinin olduğunu düşünen meslek grubu çiftçiler olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Akarsuların kimliğe en çok etki eden faktör algısına sahip olanlar Melen ve Kurtsuyu akarsularının kesiştiği alanda yaşayan Yörükler Köyü katılımcıları olmuştur.

Konuralp'te yaşayanların geleceğe yönelik, yaşadıkları Belde ile ilgili düşünceleri sorgulandığı zaman, Orhangazi mahallesi ve Yörükler köyündeki katılımcıların, Konuralp'in bir üniversite kenti olarak gelişmesini isterken, diğer mahallelerdeki katılımcıların tarihi ve doğal özellikleri koruyarak turizm potansiyelini geliştirmek istediği görülmektedir. Orhangazi ve Yörükler mahalleleri, son yıllarda özellikle Üniversite paralelinde büyüyen ve yapılaşan mahallelerdir. Katılımcılar Kent kimliğini, kentte yaşadıkları mekânlarla kurdukları ilişki üzerinden analiz ederek açıklamaktadır (Ocakçı ve Türk 2012). Çoğunlukla üniversite öğrencilerinin yaşadığı, öğretim üyelerinin lojmanlarının bulunduğu bu mahalle, Konuralp'i, Üniversite üzerinden kurduğu ilişki üzerinden değerlendirmektedir.

Anket çalışmasında, yapılı çevre, bütünüyle, tarihi özellikte olan veya olmayan, ayrım yapılmadan bir başlık altında sorgulanmıştır, yapılı çevrenin içinde oransal olarak son yıllarda yapılmış modern binalar ağırlıkta bulunmaktadır. Dolayısıyla bu yanıtı değerlendirirken yapılı çevrede ağırlıklı olarak algılanan Konuralp'in yeni, modern yüzünün, hatta yerleşkenin, beldenin kimliğine "*çok iyi*" etkisinin olmadığı şeklinde bir sonuca ulaşmak mümkün görünmektedir. Kimliğe çok iyi etki eden öğelerden 1. Sırada "*Geçici Faktörler"* 2.sırada "*Arkeolojik Değerler"* yer almaktadır. Bu kapsamda çalışmanın başında ortaya konan *"Bir kentin kimliğini oluşturan en önemli ögeler arasında 'Kültürel Peyzaj' yer almaktadır. Antik kentlerde (yerleşimlerde) Arkeolojik Kalıntılar ve yüzeydeki Antik Dönem Eserleri önemli kimlik öğesi olarak algılanan*

Kültürel Peyzajlardır", hipotezinin doğrulandığı düşünülmektedir. Yapılandırılmış çevrenin kimliğe en çok etki eden faktör algısına sahip olanlar, üniversite yerleşkesinin bulunduğu Orhangazi mahallesinde oturan katılımcılardır,

Alana ait "*Yeşil Alanlar*" peyzaj karakter tipi irdelendiğinde Belde, 1982 yılında %90' lara varan bir oranda peyzaj karakter tipi olan yeşil alanlardan (tarım alanları, fındıklıklar, çeltik tarlaları, ağaçlandırılmış alanlar, bahçeler) oluşmaktadır. Düzce İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, çiftçi kayıt sistemi verilerine göre, Konuralp Merkez mahallelerinde özellikle Hüseyin Kıl, Bayram Gökmen ve Kemal Işıldak olmak üzere toplam 668,619 dekar ekili alan bulunmaktadır. Bu ekili alanların 210.841 dekarı mısır 203.687 dekarı çeltik tarlaları, 136.145 dekarı fındıklıklardan oluşmaktadır. Aynalı köyünde 1024,66 dekar ekili alan bulunmaktadır ve 705.639 dekarı fındıklıktır. Yörükler köyünde ise 910,07 dekar toplam ekili alan bulunmaktadır, 696,638 dekarı fındıklıklardan oluşmaktadır.

Örneklem grubu yaşadıkları çevreyi öncelikle yeşili bol, daha sonra da tarihi bir çevre olarak tanımlamaktadır. 1982-2015 yılları arasındaki peyzaj karakter tipi oranlarından, baskın peyzaj karakter tipinin, yapılaşmanın sürekli artmasına rağmen halen yeşil alanlar olduğu anlaşılmaktadır. Dolayısıyla araştırma alanının kimliği; yeşil ve tarihi bir çevre karakterine sahip olmasından gelmektedir. Karakter; sosyal varlığın dışardan görülen veya algılanan kendine özgü davranış özellikleridir. İmgesi ise bu dışa vuran gerçekliğin, dışardan ve yabancılarca algılanmasıdır. İmge, varlığın dışardan algılanması, kimlik ise varlığın kendi kendisini tanımlamasıdır (Güvenç, 2003). Konuralp'in imgesi tarihi bir kasaba olmasıdır. Konuralp'e farklı kentlerden gelenler, gelmeden önce "*Konuralp'i tarihi bir kasaba"* olarak bildiklerini belirtirken, Konuralp'lilerde yaşadıkları çevreyi "*tarihi bir çevre"* olarak tariflemişlerdir. Bu analiz, şu andaki durumu ifade etmektedir gelecekte ne olacağı ise, son yıllarda özellikle Üniversite paralelinde büyüyen ve yapılaşan mahallelerde yaşayan, Orhangazi mahallesi ve Yörükler köyündeki katılımcılar, Konuralp'in bir üniversite kenti olarak gelişmesini istemektedir, diğer mahallelerdeki katılımcılar ise tarihi ve doğal özellikleri koruyarak turizm potansiyelini geliştirmek istediklerini ifade etmişlerdir. Bu kapsamda çalışmanın başında ortaya konan " *kimliğin kaynağı, o yöreye özgü, yerel, kültürel, sosyal veya fiziksel özellikler olmaktadır*" hipotezini doğruladığı düşünülmektedir.

Araştırma alanının iklim, bitki örtüsü gibi doğal özelliklerinin bir sonucu olarak sınıflandırılan ve "*Geçici faktörler*" başlığı altında; mevsime göre çiçek açan, meyve veren ağaçlar, kuşlar veya sis gibi doğa olaylarının etkisi sorgulanmak istenmiştir. Bu kimlik öğesinin kimliğe en çok etki eden faktör olduğunu düşünen katılımcılar yeşil alan peyzaj karakter tipi %88 oranında olan ve mahallelerini "*Kırsal Alan"* olarak tanımlayan Hüseyin Kıl mahallesinde yaşayanlar olmuştur. Konuralp'in kimliğine etki eden öğelerden, "*Geçici Faktörler"*in, kimlik öğesi olarak çok iyi etkisi olduğunu düşünenler, son bir yılda Konuralp'e yerleşen katılımcılar ile 82 yılından önce gelen ve Konuralp'te yaşayan katılımcıların olduğu görülmüştür. Dolayısıyla, alanın ilk algılanan özelliklerinin, "*Geçici Faktörler"* başlığı altında verilen; çınar, meşe ve ıhlamur ağaçları, çeltik tarlaları, kuş sesleri, sonbaharda meyve veren hurma ağaçları, ovada oluşan sis gibi doğa olayları olduğu sonucuna varılmıştır. Bu özelliklerin, alanın güçlü ve özgün imgeleri olduğu ve Konuralp'liler tarafından üzerinde toplumsal uzlaşı sağlanmış kimlik öğeleri olarak görüldüğü anlaşılmaktadır. Bu kapsamda çalışmanın başında ortaya konan, " *Baskın kimlik öğelerinin algılanmasında, zaman faktörü ve yer de yaşanmışlık etkili olmamaktadır*" hipotezinin doğrulandığı düşünülmektedir.

Alana ait "*Yollar*" peyzaj karakter tipi irdelendiğinde, Belde de 33 yılda yolların %50 oranında artış gösterdiği anlaşılmaktadır, fakat bugün kaplamalı yol, uzunluk olarak bu oranın yarısı kadardır, Konuralp'i ikiye bölen Akçakoca yolu dışında, 46 km. uzunluğunda kaplamalı yol bulunmaktadır. 1980' li yıllarda özellikle tarihi çekirdek te yolların taş kaplama, arnavut kaldırımı olduğu, 2000'li yıllarda beton parke ile değiştirildiği incelenen eski fotoğraflardan ve kişilerin anlatımından öğrenilmektedir. Son günlerde Düzce Belediyesi tarafından beton parke taşlar sökülerek yeniden taş döşenmeye başlanmıştır.

Araştırma alanında Terzialiler, Çiftepınarlar ve Hüseyin Kıl mahallelerinde organik, arazi ile uyumlu, tarihi yol dokusunun büyük ölçüde korunduğu görülmektedir. Fakat kalite olarak iyileştirilmesi gerekmektedir, anket çalışmasının sonuçlarında Konuralp'in kimliğine etki eden öğelerin sıralanmasında en düşük oranlarda "*yollar"*, yaşanan sokak veya mahalle ile ilgili en olumsuz bulunan özellik alt yapı eksikliği, çevre bakım ve temizliği olarak belirtilmiştir.

Orhangazi, Kemal Demir ve Kemal Işıldak mahallerinde, imar planları ile sokaklar trafik akışını sağlamak için düzgün sınırlar içine alınmış, sokak uçları açık görünümlere

dönüştürülerek geleneksel dokunun sahip olduğu sokak düzeninin, yaya mekânı olarak kullanılma özelliği yitirilmiştir. Sokaklar bütünleştirici, birleştirici olmaktan çıkmış iki tarafta yaşayanları ayırıcı, salt ulaşım görevini gören bir unsura dönmüştür (Erdoğmuş 2006). Oysa sokaklar uzunluk ve hareketleriyle, eniyle, yüksekliğiyle, yapılaşma tarzlarıyla, yapıların cepheleri ile çıkması, cumbası, ön bahçesi, bahçe duvarıyla, çatısıyla, oluşan bir kentsel mekândır. Bu yüzden imar planlarında sadece yol kesitleri, bahçe mesafeleri, yapı yükseklikleri verilerek sokakların oluşturulmasının sağlıksız ve kimliksiz çevrelere yol açacağı düşünülmektedir. Nitekim anket sonuçlarından elde edilen bulgulara göre tarihi yol dokusunun korunduğu, Terzialiler ve Çiftepınarlar mahallelerinde yaşayan katılımcılar, "*Yolların*" kimliğe en çok etki eden faktör olduğunu düşünmektedir.

Kent kimliğini destekleyen imgelerin algılanabilmesi, ilişki kurulabilmesi için yaşayanların veya konukların o kentte yürüyebilmesi gerekmektedir, kentin yürüyerek algılanabilmesi için de gerekli olan ölçek "*insan ölçeği*"dir (Oktay 2009, Jacobs 1961). Yollar, caddeler, park ve meydanlar nitelikleriyle kentin imgesini, etkinlik ve kullanımlarıyla kentin karakterini etkilemektedir. Aynı şekilde "*Yürünebilirlik"* niteliği, gelişmiş ülkelerde son 10 yılda çoğunlukla 'sürdürülebilir kalkınma' veya "ekolojik planlama/tasarım" bağlamında otomobil kullanımını en aza indirgeyen politikalarla gündeme gelmiştir. Oysa "*yürünebilirlik"* özelliğinin, sürdürülebilirliğin önemli bir boyutu olan kimlik oluşmasında ve algılanmasında, olmazsa olmaz bir özellik olduğu düşünülmektedir (Oktay 2009). Bu nedenle Konuralp'i ikiye bölen Akçakoca yolunun, Belediye Sokağı girişi ile Kemal Işıldak mahallesi bitimine kadar olan alanda yer altına alınarak, kültürel kırsal ve kentsel peyzaj alanlarında bütünlük ve yaya erişilebilirliğinin sağlanacağı düşünülmektedir. Roma köprüsü, antik kentten 1970'lere kadar Konuralp'e hem yaya hem de araç trafiğinin giriş kotunu göstermektedir. Eski fotoğraflar incelendiğinde yeni yapılan köprünün yükseklik farkı görülmektedir (Bkz 3.15). Dolayısıyla yaya yolları için bu arazi kotu devam ettirilerek, araç yolunun farklı bir kademede çözülebileceği düşünülmektedir.

İmar planları yapılaşmaya yön veren, kentsel dokunun değişmesine neden olabilecek çok güçlü yönlendiricilerdir. Kent kimliğinin değişiminde oldukça etkilidirler. Çalışma alanının ilk olarak 1984 yılında planlandığı, 2010 ve 2014 tarihlerinde bu planın revize edildiği anlaşılmaktadır. 1987 yılında Koruma Kurullarının aldığı arkeolojik sit kararları

ve tesciller imar planına işlenmiştir, fakat alanda, imar planına uygun olmayan ve özellikle çarşı merkezinde ticari alanda ve iç kısımlarda farklı yüksekliklerde yapılar inşa edildiği, 1. ve 2 Arkeolojik Sit Alanlarında yapılaşma yasağı olduğu halde yeni yapılaşmanın olduğu görülmektedir. 2010 yılında yapılan revizyon planında, Kemal Işıldak, Bayram Gökmen ve Hüseyin Kıl mahallelerinin bir bölümünün, imar plan sınırları içinde olduğu görülmektedir. Bu revizyon sınırları ile tarım arazilerinin korunmak istediği düşünülse de, bu mahalleler bütünüyle sulanabilir tarım arazisi özelliğine sahip, yerleşime açılmış alanlardır.

1984 yılında yapılan imar planının korumacı bir yaklaşım sergilediği görülmektedir. Fakat daha sonraki yıllarda yapılan imar plan revizyonlarında, bu yaklaşım tamamen değişmiştir. Yeni planlama anlayışı ile mahalle kavramında önemli bir unsur olan sokaklar, kentsel mekân olma işlevi ortadan kaldırılarak, sadece ulaşım için kullanılmaya başlanmıştır. Tarihi dokunun, insanlar, yayalar, çocuklar ve ihtiyarların da kullanacağı yol ve meydan gibi açık alan avantajları, yeni planlar ile oluşan mahallelerde görülmemektedir. Planlarla getirilen parsel düzeni, daha fazla rant elde etme yaklaşımı içinde olduğu için ortaya dar parsel boyutları çıkmıştır. Yapının konumlanmasında doğa değerlerini gözetme olanağını kısıtlanmış, mahallenin mekânsal oluşumunda önemli bir unsur olan manzaraya, güneşe istenen ve istenmeyen rüzgâra göre yönlenme imkânsız bir hal almıştır.

Yerleşim ölçeğinde bir sokağın, üzerinde yer alan yapılar ile elde ettiği karakter, içinde var olduğu kentsel karakterin temel özelliğidir, bu karakter, yoğunluklar ve yükseklikler değiştikçe, kimliği etkilemektedir (Birlik 2006). Konuralp'in karakterini; az yoğun, az katlı, yeşil ve tarihi bir yer olma özelliği, meydana getirmektedir. Bu sakin ve yeşil olma özelliğini kazandıran morfolojik özellikler, mahallelere has geleneksel doku, bu dokuyu oluşturan yapıların yoğunlukları, kat yükseklikleri, yollar ve iklim özelliklerinin sunduğu bitki örtüsüdür. Bitki örtüsünün özgün bir karakter öğesi olması nedeniyle, bölgeye has bitki türleri ve bunların kullanımının artırılması ile Belde kimliğinin, güçlendirileceği düşünülmektedir.

Çağdaş tarih ve kültür anlayışı içinde, bugüne ulaşan ve ait olduğu çağ ile ilişki kurulabilen her türlü maddi ürünü, korunmaya değer bir nesne olarak kabul etmenin gerekli olduğu, dolayısıyla geçmiş-bugün- gelecek sorumluluğunu taşıyan koruma eyleminin kimlik ile doğrudan ilişkili ve aynı alan içinde olduğu düşünülmektedir.

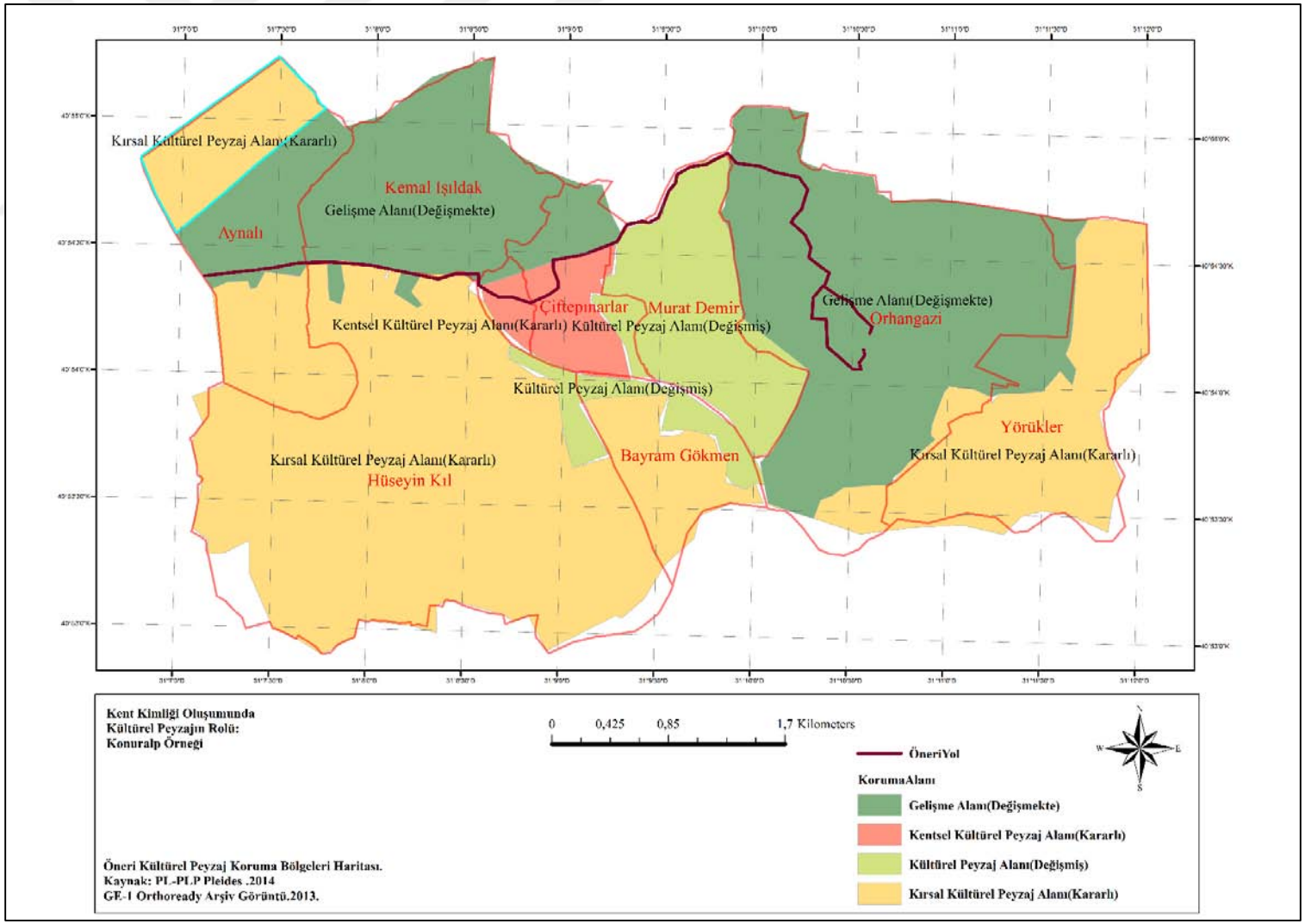
Kentsel kimlik; kentsel imgelerin, karakter özelliklerinin zamanla güçlenerek, kararlılık kazanması ile tarihsel bir süreç içinde olmaktadır. Planlı veya plansız alınan kararlar ve uygulamalarla, var olan kentsel veya kırsal dokuda meydana gelen değişiklikler, biraz zaman alsa da, bir süre sonra karakterin değişmesine ve sonuçta kimliğin değişmesine neden olmaktadır. Bu nedenle kentin imgesi olan tarihi ve tarihin birikimi olan kültürel peyzaj öğelerinin, korunması, kentin kimliğinin güçlendirilmesi ve sürdürülebilirliği için gerekmektedir.

Araştırma sonucuna göre, geçmişle olan bağlarımızı sağlayan, geçmiş-bugün ve gelecek için sürekliliği sağlayarak, kent kimliğinin oluşumunda etkisi olan kültürel peyzaj elemanlarının sürdürülebilirliği için koruma-geliştirme amaçlı yenileme çalışmaları yapılmalıdır: Bu nedenle, çalışma alanı, yapılan kültürel peyzaj tanımı ve sınıflandırmasına dayanarak; 3 bölgeye ayrılmıştır.

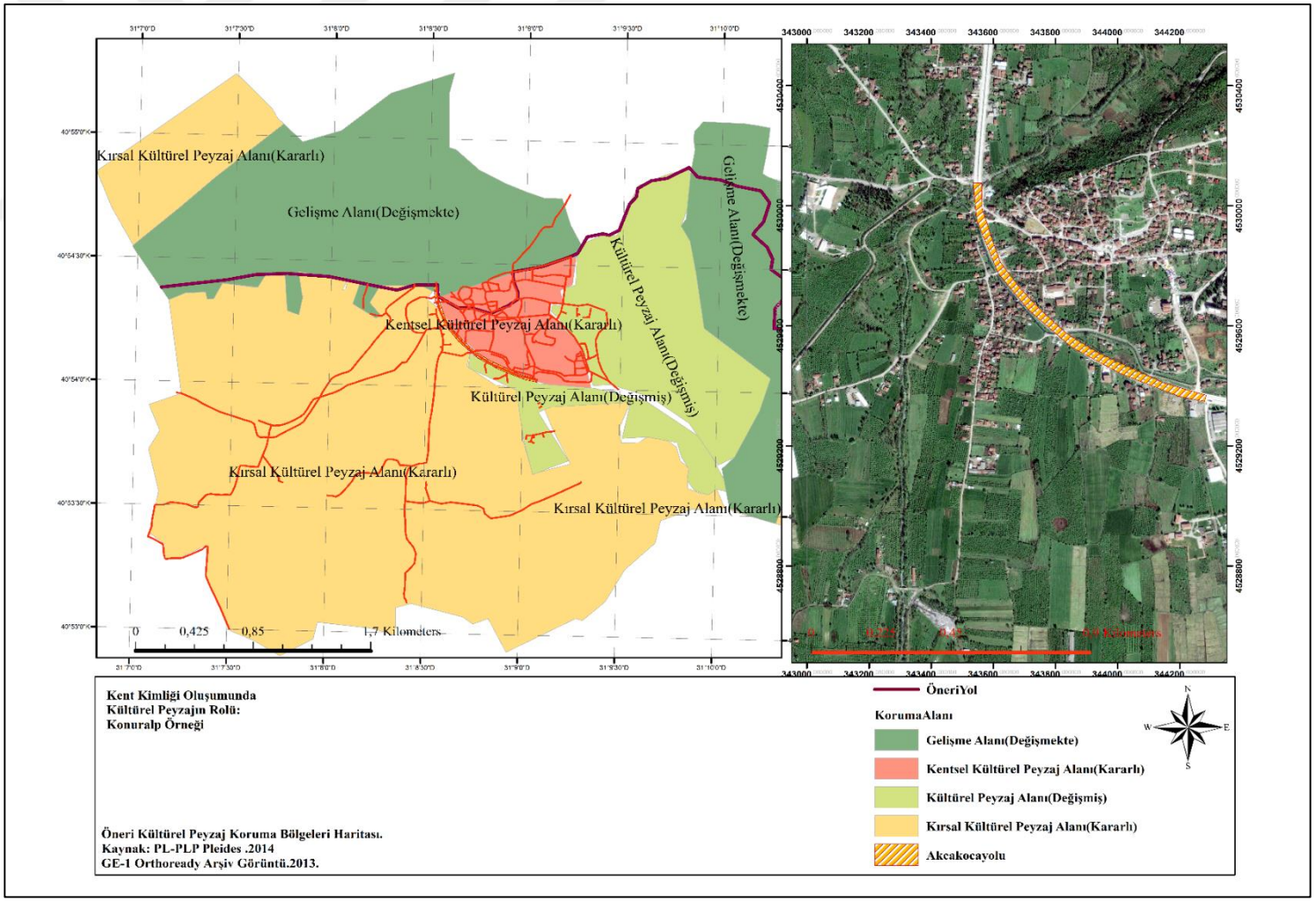
1. I. Derece Kültürel Peyzaj Bölgesi (Kararlı-Az değişmiş)
    - Kırsal Kültürel Peyzajları
    - Kentsel Kültürel Peyzajları
    - Arkeolojik Kültürel Peyzaları kapsamaktadır.

2. II. Derece Kültürel Peyzaj Bölgesi(Değişmiş)
    - Kırsal Kültürel Peyzajları
    - Kentsel Kültürel Peyzajları
    - Arkeolojik Kültürel Peyzajları kapsamaktadır.

3. Gelişme Bölgeleri (Değişmekte olan alanlar)
    - Yeni yapılaşma alanları
    - Arkeolojik Kültürel Peyzajlarını kapsamaktadır.

Şekil 4.1. Öneri Kültürel Peyzaj Koruma Bölgeleri haritası.

Şekil 4.2. Akçakoca yolunun mahalle yolları ile ilişkisi.

Yapılaşma Önerileri;

I. Derece Kültürel Peyzaj Bölgesinde; 1982-2015 zaman aralığında yapılan çalışma sonucunda ***kararlı /az değişen*** alanlar olarak saptanan Terzialiler, Çiftepınarlar ,Hüseyin Kıl mahallesi ve Yörükler köyünün Melen deresi ve Kurtsuyu deresi ile şu anda yerleşim alanının bulunduğu alanı kapsayan yeşil alanlar bu koruma alanı sınırları içinde bulunmaktadır.

Tespit-Belgeleme; her biri belge niteliğinde olan geleneksel yapıların envanter çalışmalarının yapılması

İyileştirme; 1. ve 2. Derece arkeolojik sit alanlarında bulunan ve sit kararlarından sonra yapılmış olan yapıların yıkılması ve yeni yapılaşmaya izin verilmemesi, alanda tescil edilmesi gereken yapıların tescil işlemlerinin yapılması,

Kırsal Kültürel Peyzaj alanlarında; tarımsal faaliyetler için, Üniversite, Tarım İl Gıda-Tarım Müdürlükleri, Tarımsal Birlik ve Kooperatifler gibi sivil toplum kuruluşları ortaklığında Koruma –kullanma dengesi gözetilerek planlama yapılması

Doğa yürüyüş parkurlarının düzenlenmesi

Yöreye özgün bir faaliyet olan at yetiştiriciliği için planlama yapılması ve rekreasyon amaçlı kullanımı

Melen, Kurtsuyu ve Tabak deresinin ıslahının yapılması ve rekreasyon amaçlı koruma-kullanma dengesi içinde planlanması

Tabak deresinin kenarlarına yapılan vahşi çöp depolamanın önlenmesi

Melen deresinden kum ve çakıl alımının durdurulması

II. Derece Kültürel Peyzaj Bölgesinde; 1980 yıllarından sonra yapılaşmaya başlayan ve 2000'li yıllara geldiğinde yapılaşmasını önemli ölçüde tamamladığı, ***değişmiş*** olarak görülen Murat Demir, Bayram Gökmen mahallesinin Akçakoca yolunun hemen kenarında yer alan yerleşim bölgesi bu koruma alanına dâhildir.

Tespit-Belgeleme; her biri belge niteliğinde olan geleneksel yapıların envanter çalışmalarının yapılması

İyileştirme; alanda tescil edilmesi gereken yapıların tescil işlemlerinin yapılması,

Yeni yapılaşma için kat sınırlaması getirilmesi; konut bölgelerinde bahçeli nizam, 1-3 kat, 20-25 kesitli yol cephelerinde ticari+konut 4 kat ayrık nizam yapılaşma

Yapılarda; çatılar kiremit, dış cephe sıva ve boya,

Park ve Bahçe düzenlemesi için; güçlü birer imge olduğu anlaşılan yörede doğal olarak yetişen veya adapte olmuş türlerin kullanımı; Tilia spp., Quercus spp., Platanus

orientalis, Diospyros kaki, Fagus orientalis Lipsky, Castana sativa (L.) Mill. Carpinus betulus L., Cyprus elaeagnifolia, Rubus spp., Prunus laurocerasus, Rosa canina, Mespilus germanica, Sorbus.

Sınırlayıcı elemanların; yeşil çit, ahşap, taş duvar olarak kullanımın kısıtlanması;

Gelişme Bölgeleri; Orhangazi mahallesi, Yörükler köyünün yapılaşmış alanları, Kemal Işıldak mahallesi ve Aynalı köyünün Çilimli yolunun kuzeyinde kalan yerleşim alanı, 1982 yıllarına göre kıyaslayınca ***değişmekte*** olan alanlar olarak sınıflandırılarak, Beldenin gelişme ve büyüme gereksinimlerine göre planlanması önerilmektedir. Bu bölgelerde diğer koruma alanlarında olduğu gibi öncelikle saptama-belgeleme ve daha sonra yeniden geliştirme aşamaları önerilmiştir.

Tespit-Belgeleme; her biri belge niteliğinde olan geleneksel yapıların envanter çalışmalarının yapılması

Geliştirme; Revizyon imar planlarıyla gelen yükseklik artışının sadece gelişme bölgelerinde uygulanması, çünkü yükseklik artışı, insan ölçeğindeki geleneksel mimariye tezat oluşturmaktadır, tarihi çevrelerde oluşmuş olan karakteri belirgin bir şekilde değiştirmektedir. Bu nedenle, ezici bir etkiye neden olan ölçek sorununa karşı, rant baskılarına göz yumulmamalıdır. Kentsel dokunun oluştuğu yerlerde, zeminde var olan yoğunluk ve yükseklikliere uyulmalıdır. Tarihi kentsel peyzaj yaklaşımı, gelişme dinamiklerini göz ardı etmeden koruma yaklaşımını benimsemektedir. Bu amaç içinde paydaşların bütününün içinde bulunduğu bir planlama ve koruma anlayışı önermektedir. Bu nedenle Belde ile ilgili alınacak kararlarda paydaşlar, karar verme sürecine dâhil edilmelidir.

Sonuç olarak kent kimliği; yerel değerler üzerinden oluşmaktadır, zamana bağlı olmadan güçlü ve özgün imgelerle desteklenmektedir ve üzerinde yaşayanlarca içselleştirilip benimsenmektedir. Çalışma sonuçları Konuralp'te, kültürel mirasa yönelik bir sahiplenme olduğunu ve bu konuda eski Konuralp'lilerle, çalışmak için gelmiş, eğitim seviyesi yüksek Konuralp'lilerin, uzlaşı içinde olduklarını göstermektedir. Bu durumda tarafları bu tavsiye kararı doğrultusunca bir araya getirmek gerekmektedir. Tavsiye Kararı genel çerçeveyi çizmiş fakat paydaşlarla birlikte izlenecek yöntem konusunda bir öneri oluşturmamıştır. Ucu açık kalmış olan bu kararın, uygulanması için bir yöntem önerilmesi, başka bir çalışmanın konusu olabileceği düşünülmektedir.

5.KAYNAKLAR

Adak M.,Yazıtlar, Prusias ad Hypium-Konuralp, *MARKA- DTSO ve Düzce İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü*, Görsel Dizayn Ofset, (**2013)**, 20-30.

Ahunbay Z.,*Tarihi Çevre Koruma ve Restorasyon*, Yem Yayınevi, (**1996).**

Aktepe M., Sözlü görüşme, Murat Demir mahallesi, Konuralp, Düzce, (**2014)**.

Akyüz E., Geleneksel konut mimarisine ilişkin kavramlar. *Ege Mimarlık Dergisi*, 3 (**1995**), 38.

Altaban Ö., Kent planlamadan kentsel tasarıma geçişte düşünülecek boyutlar, *International Journal of Architecture and Planning* , **(2013) ,** 2-21. ıconarp.selcuk.edu.tr/article/download/33/31, (Erişim tarihi: 20.11.2015).

Anonim 2003, ABD, Ebey's Landing Ulusal Tarihi Rezev alanı. Jones & Jones Architects & Landscapes Architects: www.jonesandjones.com. (Erişim tarihi:15.01.2015).

Anonim 2004, *www.nccccn.gc.ca/sites/default/files* (Erişim tarihi:21.02.2014).

Anonim 2011a, *http://unesdoc.unesco.org/images/0021/002110/211094e.pdf,*

(Erişim tarihi: 15.5.2015).

Anonim 2011b, Düzce İl Çevre Durum Raporu, *Düzce Çevre ve Orman Müdürlüğü* **(2011**).

Anonim 2011c, http://www.investinduzce.gov.tr/PortalAdmin/Uploads/MarkaDuzce/ (Erişim tarihi: 20.08.2015)

Anonim 2012, Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü 4. Sınıf Öğrenci Çalışmaları, (**2012**).

Anonim 2013a, Düzce İl'i Doğa Turizmi Master Planı 2013-2023, *T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı*, **(2013**).

Anonim 2013b, Prusias ad Hypıum-Konuralp; Turizm Potansiyelinin Geliştirilmesi, *Marka, Düzce Ticaret Odası ve İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü,* Görsel Dizayn Ofset, **(2013b).**

Anonim 2013c, Konuralp Müze Müdürlüğü, Düzce, **(2013)**.

Anonim 2014a, Konuralp revize imar planı, *Düzce Belediyesi İmar İşleri Müdürlüğü*

Anonim 2014b, Düzce Taşınmaz Kültür Varlıkları Envanteri, *Düzce İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü,* **(2014**).

Anonim 2014c, www.mgm.gov.tr/FILES/iklim/2014-yili-iklim-degerlendirmesi.pdf (Erişim tarihi: 18.3.2015).

Anonim 2014d, Konuralp Belediyesi fotoğraf arşivi, (2014).

Anonim 2015a, http://www.tdk.gov.tr/index.php?option (Erişim tarihi: 3.1.2015).

Anonim 2015b, .http://www.tdk.gov.tr/index.php?option , (Erişim tarihi: 10.4.2015).

Anonim 2015c, *http://tuikapp.tuik.gov.tr/adnksdagitapp/*(Erişim tarihi: 13.03.2015).

Anonim 2015d, www.mta.gov.tr/v2.0/bolgeler/kocaeli/index(Erişim tarihi:16.03.2015).

Anonim 2015e, Düzce Merkez, 676 Hektar alanın revize imar planına esas jeoloji ve jeoteknik etüt raporu, *Yer Bilimleri-Akkurt Mühendislik-Gürel Mühendislik*, **(2015e)**

Anonim 2015f, http://www.dsi.gov.tr/baraj-arama, (Erişim tarihi:16.5.2015).

Anonim 2015g, http://www.duzce.bel.tr/detay.asp?id=23670),(Erişim tarihi: 06.01.2016)

Anonim 2015h, Çiftci kayıt sistemi verileri, *Düzce İl Gida Tarim Ve Hayvancılık Müdürlüğü.*

Anonim 2016a, http://www.cevre.org.tr/Tcm/Sozlesmeler (Erişim tarihi: 14.01.2016).

Anonim 2016b, http://www.fotografturk.com/tykhe-heykeli--p81277,(Erişim tarihi: 06.01.2016).

Anonim 2016c, http://www.konuralptanitim.com/blog/antik-tiyatro/ (Erişim tarihi: 03.01.2016).

Anonim 2016d, Düzce Ticaret Odası, Düzce, **(2016).**

Ameling Ed. W., *Die Inschriften von Prusias ad Hypium*, Habelt, Bonn, (**1985).**

Antrop M., Why landscapes of the past are important for the future. *Landscape and Urban Planning*, 70(1-2), **(2005),** 21-34.

Arriani, *Arrianus'un Karadeniz Seyahati*. (M. Arslan, Çev.),OdinYayıncılık, **(2005).**

Atabeyoğlu Ö., Yahya B., Ordu kenti kentsel peyzaj karakter analizi, *Akademik Ziraat Dergisi*, 2(1), **(2013),** 1-12.

Aydeniz N.E., Kent arkeolojisi kavramının dünyadaki gelişimi ve Türkiye'deki yansımaları, *Journal of Yasar University*, 4(16), **(2009),** 2501-2524.

Aygen Z., Kentlerin tarihi dokusu korunmalı mıdır. *Cogito*, (8), **(1996),** 43-62**.**

Banderin F., Oers R. V., *The Historic Urban landscape, Managing heritage in an urban century,* Wiley-Blackwell, UK, **(2012**).

Besim D. Y., Özgün kentsel mekânların okunması ve belirlenmesi üzerine analitik bir çalışma: Bodrum Türk Kuyusu örneği, *Doktora Tezi*, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, (**2007**).

Bilir A., Prusias ad Hypium tiyatrosu, *Lisans Tezi*, Konya Selçuk Üniversitesi, **(2003).**

Bilir A., Prusias ad Hypium (Konuralp) Su Kemerleri, *3.Uluslarası Bursa Su Kongresi ve Sergisi,* Bursa, Bildiri Kitabı, **(2013),** 278-284**.**

Birlik S., Tarihi çevrelerde kentsel kimlik değişiminin eşik analizi: Trabzon'da bir deneme, *Doktora Tezi*, Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, **(2006).**

Bozkurt G., 19. yy. da Osmanlı mimarisinde iç mekân kurgusunun Safranbolu evleri örneğinde irdelenmesi. *Journal of the Faculty of Forestry*, 62(2), **(2013),** 37-70.

Carmona M, Heath T, Oc T ve Tiesdell S., *Publis Spaces-Urban Spaces, The Dimensions of Urban Design,* Architectural Press, Oxford, **(2003).**

Cansever T., *İslam'da Şehir ve Mimari*, Timaş Yayınları, İstanbul, **(2014).**

Çağlayan S., Korkmaz M. ve Öktem M., Sanatta görsel algının literatür açısından değerlendirilmesi, *Eğitim ve Öğretim Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 3(1), **(2014),** 163-173.

Çakın Ş., *Mimari tasarım, İnsan, Toplum ve Çevre İlişkileri*, Özal Matbaası, İstanbul, **(1990).**

Çöl Ş., Kentlerimizde kimlik sorunu ve günümüz kentlerinin kimlik derecesini ölçmek için bir yöntem denemesi. *Doktora Tezi*, Mimar Sinan Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, **(1998).**

Deniz K., Konya'da üç kentsel mekânda kent kimliği üzerine bir araştırma. *Y. Lisans Tezi*, Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, **(2004).**

Demir Z. ve Kaya T.A., Kent Kimliğinin Oluşumunda Kültürel Peyzajın Rolü, Proje no: 2014.02.01.280.*Düzce Üniversitesi Orman Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, DÜBAP, 05.05.01.215 Proje No, Basılmamış Rapor*, (**2015**).

Dinçer İ., Kentleri dönüştürürken korumayı ve yenilemeyi birlikte düşünmek: "tarihi kentsel peyzaj" kavramının sunduğu olanaklar. *International Journal of Architecture and planning* (1), (**2013**), 23-41.

Dolu Y.B., Kocaeli ve çevresinde çandı (ahşap yığma) teknikle yapılmış camiler, *Kocaeli Büyükşehir Belediyesi, Kocaeli Tarihi Sempozyumu, Bildiriler Kitabı* **(2015),** 1685-1701**.**

Eckbo G., *Urban Landscape*, McGraw Hill Book Company, New York, (**1964)**.

Eetvelde V.V., Antrop M., Indicators for assessing changing landscape character of cultural landscapes in Flanders (Belgium), *Land Use Policy,* 26, **(2009**), 901-902.

Elerie H. , Spek T., The Cultural Biograghy of Landscape as a Tool for Action Research in the Drenttsche a National Landscape. Ed: T.Bloomers, *The Cultural Landscape and Heritage Paradox,* Amsterdam University Press, (**2010**), 83-115,

Esri, *Desktop Masaüstü için Arc Gıs 10.1*, Sinan Offset Matbacılık San. Ltd. Şti, Ankara, (**2013).**

Esri, Here, De Lorme, USGS, intermap, increment P.Corp, *Open streetmap contributors and GIS user community,* 2015.

Eraslan A., Çatalhöyük köy mü, kent mi. *Toplumsal Tarih Dergisi*, (**2007**), 160. www.mimdap.org/?p=6415,(12.03.2015).

Erdoğan E., Yazgan M., Düzce kenti deprem sonrası kentsel yenileme araştırmaları, *Ankara Üniversitesi, Bilimsel Araştırma Projesi,* Kesin Raporu, **(2004**).

Erdoğmuş D. Sürdürülebilir yaklaşımlar çerçevesinde mahalle olgusu ve Aydın Merkez'de Kurtuluş, Köprülü, Yedieylül mahalleleri örneklemesi, *Y.Lisans Tezi*, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, **(2006).**

Ertuğrul A. ve Dursun İ., Düzce yöresinde fetihler dönemine nispet edilen camiler, Editör Ali Ertuğrul, *Düzce'de Tarih ve Kültür,* Düzce Belediyesi Kültür Yayınları, Düzce Araştırmaları, 1, (**2014**), 392-422.

Eyazıcıoğlu M. E. ve Markoç İ., Kentsel kimlik ve kentsel projeler bağlamında kimliksizleşme sorunu, İstanbul Örneği, *İzmit: UPAD Uluslararası kentsel Planlama ve Mimarlık-Tasarım Kongresi*, (**2014)**.

Eyüpgiller K.K., Tarihi Yarımada'daki yenileme alanlarında kültürel mirasın korunması, *Mimari ve Kentsel Koruma,* Editör: K.Kutgün Eyüpgiller-Zeynep Eres, Yem Yayınevi, İstanbul, (**2015**), 41-55.

Gökyer E., Bartın kenti ve Arıt havzası peyzaj yapısının değerlendirilmesinde peyzaj ölçümlerinin kullanımı üzerine bir araştırma, *Kastamonu Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi,* 12 (1), **(2012**), 55-61.

Gökyer E., Understanding landscape structure using landscape metrics, *Advances in Landscape Architecture,* Edited by Murat Özyavuz, InTech, **(2013),** 663-675.

Güler K. ve Bilge, A. C. Doğu Karadeniz ahşap karkas yapı geleneği ve koruma sorunları. *İBB, Ahşap Yapılarda Koruma ve Onarım Sempozyumu 2 İstanbul,* **(2013**), 178.

Gür Ş.Ö., *Mekân Örgütlenmesi*, Gür yayıncılık, Trabzon, (**1996).**

Gür Ş. Ö., Dönüşen topraklarda kent kimliği, *Dosya, TMMOB,* (10/1), (**2009),** 12-34.

Gürol A., Sözlü görüşme, Yörükler köyü, Konuralp, (**2014)**.

Güvenç B., Kentlerin kimliği ve Antalya üzerine notlar, öneriler, örnekler. *Mimarlık Dergisi*, (1), **(1991**), 19-28.

Güvenç B., *Türk Kimliği Kültür Tarihinin kaynakları*, Remzi Kitabevi, İstanbul, (**2003**).

Hague C., Planning place and ıdentity, Ed: C. Hague & P. Jenkins, *Place, Identity, Participation and Plannıng*, Routledge Taylor & Francis Group, **(2005**), 2-15.

İlgar E., Kent kimliği ve kentsel değişimin kent kimliği boyutu: Eskişehir örneği. *Y.Lisans Tezi*, Anadolu Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, (**2008)**.

Jacobs J., The Death And Life of American Cities, Vintage Books, NY, 1961.

Jackson B. J., *Discovering the Vernacular Architecture*, Yale University Press, (**1984)**.

Kaya A., Demir Z., Nurperi Ayengin, 2014. Konuralp Beldesinin Mekânsal Kimlik Değişimi, *Düzce Üniversitesi Orman Fakültesi, Ormancılık Dergisi*, 10(1), (**2014)**, 72.

Karaca H., Side antik kentsel yerleşiminin kültürel peyzaj açısından değerlendirilmesi. *Doktora Tezi*, Anakara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, **(2008).**

Keleş R. *Kentleşme Politikası*, İmge Kitabevi, Ankara, **(1993).**

Kesim G., Köylü, P., ve Girti, P., Roma dönemi kent yerleşimleri ile Konuralp'in yer seçim kriterlerinin karşılaştırılması, Düzce Üniversitesi Orman Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü*, DÜBAP* ,05.05.01.215 Proje No, Basılmamış Rapor, **(2008**).

Keskin K., Sözlü görüşme, Aynalı Köyü, Düzce, **(2014).**

Kirchhoff T., Brand S. F., ve Hoheisel D., From cultural landscapes to resilient social-ecological systems: transformation of a classical or a novel approach. Ed: T. Plieninger, ve C. Bieling, *Resilience and The Cultural Landscape*, 49-65, Cambridge University Press, New York, **(2012), 49-65.**

Koçyiğit G.R., Gorbon F. Mimarlıkta yersizleşme ve yerin yeniden üretimi. *Tasarım+Kuram Dergisi*, (13), (**2012**), 95-113.

Koivupuu M., Printsmanni A., Palang H., From inventory to identity ? Constructing the Lahemaa National Park's (Estonia) regional cultural heritage, Ed: Marju Koivupuul, *Amsterdam University Press*, **(2010**), 115-133.

Kuban D., *Mimarlık Kavramları*, Yem Kitabevi, İstanbul, **(1990**).

Kuter N., Çankırı kenti açık ve yeşil alan varlığı içinde tarihi kent merkezinin kentsel peyzaj tasarımı açısından değerlendirilmesi, *Doktora Tezi*, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, (**2007**).

Lang J., *Creating Architectural Theory, The Role of Behavioral Sciences in Environmental Design*, Van Nostrand Reinhold, New york, (**1987)**.

Lewicka M., Place attachment, place identity and place memory: Restoring the forgotten city past, *Journal of Environmental Psychology* (28), (**2008),** 209-231.

Lynch K., *Kent İmgesi*, çeviri: İrem Başaran, T. İş Bankası Kültür Yayınları, **(2013**).

Madran E., Kentsel kimlik/Yapısal kimlik: Adana Örneği. *Güney Mimarlık,* (5), **(2011),** 5-10**.**

Madran E., Alptekin A. H., *Korumada Yeni Tanımlar Yeni Kavramlar Kültürel Peyzaj*. Mimarlar Odası Yayınları, Ankara, (**2009**).

Madran, E., Özgönül N., *Kültürel ve Doğal Değerlerin Korunması,* Mimarlar Odası, TMMOB Ankara, **(2005**).

Mansuroğlu S., Düzce ovasının optimal alan kullanım planlamasının üzerine bir araştırma. *Doktora Tezi*, Çukurova Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, (**1997)**.

Melnick R. Z., *Cultural Landscapes: Rural Historic Disticts in the National Park System*, Washington, D.C: Park Historic Architecture Division Cultural Resources Management U.S. Department of the Interior, **(1984**).

Memnon, *Herakleia Pontike Tarihi*, Çev: M. Arslan, Odin Yayıncılık, (**2007**).

Mitchell N., Rössler M., Tricaud P. M., *World heritage Cultural Landscapes A Handbook for Conservation and Management,* **(2009),** whc. unesco. org. (16.07.2014).

MTA 1/25 000 Ölçekli Jeoloji Haritaları. Maden Teknik Arama Enstitüsü, Jeoloji Etüdleri Dairesi Başkanlığı, Ankara, **(2008).**

Nalkaya S., Kentsel dönüşüm ve kent kimliği, *Yapı Dergisi*, (292), **(2006**), 39-43.

Nasar J. L., *The Evaluative Image of The City*, Sage Publications, London, **(1998).**

NİK, 1/25 000 Vector-WG84, Düzce, UTM36, *NİK İnşaat Tic. Ltd. Şti.*

Norberg-Schulz C., *Towards a Phenomenology of Architecture*, Rizzoli International Publications Inc., New York, **(1979**).

Ocakçı M., Kentsel doku, *Kentsel planlama-Ansiklopedik Sözlük*, Ed: M. Ersoy, Ninova Yayınları, **(2012**), 189.

Ocakçı M., Southworth M. (1995). Elements of urban identity: the case of the Beykoz district of İstanbul, *University of Berkeley*.

Ocakçı M.,Türk A.Y., Kentsel kimlik, Ed: M. Ersoy, *Kentsel Planlama-Ansiklopedik Sözlük*, Ninova Yayınları, **(2012**), 226-228.

Oktay D., How can urban context maintain urban identity and sustainability?:. *http://www.webjournal.unior.it - (II*) (**2006),** (Erişim tarihi: 20.11.2015).

Oktay D., Yerel bağlam ve kent kimliği: Ankara örneğinde bir tartışma, *TMMOB, Mimarlar Odası, Ankara Şubesi, Dosya*(10), (**2009**), 35-44.

Özak Ö.N, Gökmen P.G., Bellek ve mekân ilişkisi üzerine bir model önerisi *İTÜ Dergisi/a Mimarlık, Planlama, Tasarım*, 8(2), (**2009**), 145-15.

Özdemir Y. Düzce İl'çesinin çoğrafyası. *Y. Lisans Tezi*, Ankara üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (**1992**).

Özlü Z. *Batı Karadeniz'de Antik Bir Osmanlı kenti Prusias ad Hypium,* İtalik Yayınları, İstanbul, (**2009**)

Özsüle Z., Geleneksel yerleşimlerin korunması açısından kültürel peyzaj değerlendirilmesi: Mudanya örneği, *Doktora Tezi*, İstanbul Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, (**2005**).

Petruccıoli A., *Bellek Yitiminin Ardından; Akdeniz İslam kent Dokusunun Öğrettikleri*. Çev: B. Kütükcüoğlu, Yem Yayın, İstanbul, **(2008).**

Plieninger T., Bieling C., Connecting cultural landscapes to resilience, Ed : T. Plienger, C. Bieling, *Resilience and Cultural Landscape*, Cambridge University, New York, 3-27, **(2012).**

Rapoport A., On cultural landscapes, traditional dwellings and settlements review. *IASTE Berkeley (III),* (**1992**), 33-37.

Relph E. ,*Place and Placeness.*, Pion Ltd., London, (**1976**).

Rollas A., *Konuralp-Üskübü Kılavuzu*, Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu Bülteni, İstanbul. **(1966).**

Rubenstein H., *Pedestrian Malls, Streetscapes and urban Spaces,* John Wiley Inc. New Yok, **(1992).**

Sauer C. O., *Land and Life, A selection From The writings of Carl Ortwin Sauer*. Ed: J. Leighly, University of California Press, Berkeley **(1969**).

Silva D. K., Mapping meaning in the image: towrds managing the imageability of urban cultural landscapes, *Degree of Doctor*, The University of Wisconsin-Milwaukee (**2004**).

Tekeli İ., *Anadolu'da Yerleşme Sistemi ve Yerleşme Tarihleri*, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul, (**2011**).

Tölle A., Urban ıdentity policies in Berlin: from critical reconstruction to reconstructing the Wall, *Cities*, 27, **(2010),** 348-357.

Tuncer M., Kızılcahamam Soğuksu Milli Parkı kaynak değerleri. *Tabiat ve İnsan Dergisi*, 47, (2013), 11-24.

Turan A. İ., Kentsel tasarımda fiziksel kentkimliği kodlarının oluşturulması: İzmir Konak İlçesi, *Doktora Tezi*, Ege Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitiüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, (**2010**).

Tülek F., Bitinya-Paflagonya bölgeleri mozaik külliyat 2007 çalışması, *26. Araştırma* Sonuçları Toplantısı, *Ankara, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü*, (**2009)**, 141-146.

Türkyılmaz B. Z., Kurucu Y., Altınbaş Ü., Bolca M., Esetlili T., Özen F., Doğal sitlerin belirlenmesi ve sınıflandırılmasında coğrafi bilgi sisteminin kullanılabilirliği ve bir örnekleme alanında (Kaynaklar Beldesi-İzmir)veri tabanı oluşturma üzerinde araştırmalar, İzmir: *TÜBİTAK Proje No: 102Y046*, **(2005).**

Ünlü A., *Tasarımda Çevre İlişkileri*, İTÜ Mimarlık Fakültesi, İstanbul, (1993).

UTABİM, 1/25 000 ölçekli Toprak Haritaları. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı. Tarımsal Üretim Ve Geliştirme Genel Müdürlüğü. Uzaktan Algılama ve Tarım Arazileri Bilgi Merkezi – Utabim Ankara, (2008).

UTTA, Düzce İli 1/100 000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı, Düzce Merkez İlçesi Yakın Çevresi 1/25 000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı, *Araştırma Raporu*. Ankara, (2004).

Uzun F.V., Ihlara vadisi kültürel peyzaj alanında sürdürülebilir turizm, *Doktora Tezi,* Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, **(2012**).

Valk V. A., Planning the past lessons to be learned from protecting and developing the Dutch archeological-historical landscape, *The Cultural Landscape and Heritage Paradox,* Ed: T. Blomers, H. Kars, A. V. Valk, M. Wijnen, Amsterdam University Press. (**2010**), 21-53.

Worskett R., *The Character of Towns an approach of conservation*, William Clowes and Sons Ltd., London, **(1970).**

Yavuz M. C., Uluslararası destinasyon markası oluşturulmasında kimlik geliştirme süreci: Adana Örneği. *Doktora Tezi*, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. **(2007).**

Yavuzşefik Y., Çetin B., Kulaç Ş., Batı Karadeniz bölgesindeki anıt çınarlar. *TMMOB, Orman Mühendisliği Dergisi*, (43), **(2006),** 38-41.

Zeyrek T., Çelik G., *Prusias ad Hypium(Kieros),* Ege Yayınları, İstanbul, (**2005**).

6.EKLER

EK-1. Pilot Çalışma Anket Formu

Amaç: Konuralp kent kimliği öğelerinin tespiti.

1-Cinsiyetiniz? 1 □ Erkek 2 □ Kadın

2-Yaşınız? 1 □ 18-24 2 □ 25-34 3 □35-44 4 □ 45-60 5 □ 60+

3-Medeni haliniz? 1 □ Bekâr 2 □ Evli

4- Çocuğunuz var mı? Var ise kaç tane?

1 □ Yok 2□ 1-2 3 □ 3-4 4 □ 5+

5- Öğrenim düzeyiniz?

1 □ Okuryazar değil2 □ Diplomasız okur-yazar 3 □ İlkokul/ortaokul mezunu

4 □ Lise veya dengi okul mezunu 5□ Yüksekokul veya fakülte mezunu

6- Mesleğiniz?

1 □ Yok2 Memur3 □ İşçi4 □ Öğrenci5 □ Serbest meslek

6 □ Ev hanımı7 □ Emekli8 □ Çiftçi9 □ Diğer.....

7- Ailenizin aylık geliri?

1 □ Yok2 □ 0-1000 TL3 □ 1001 -2000TL

4 □ 2001-3 000 TL5 X 3001-5 0000TL 6 □ 5 000TL üzeri

8- Kaç yıldır Düzce'de oturuyorsunuz?

1 □ 0-52 □ 6-103 □ 11-154 □ 15+

9-Düzce'den önce yaşadığınız bölge?

1 □ Marmara 2 □ Ege3 □ İç Anadolu 4 □ Karadeniz 5 □ Akdeniz

6 □ Doğu Anadolu7 □ Güneydoğu Anadolu

10.Konuralp'e sonradan geldiyseniz geliş nedeniniz nedir? □

a) iş nedeniyle b) Eğitim nedeniyle c) Ailevi nedenlerd)
Diger(Belirtiniz)_____

11.Konuralp'e gelmeden önce bu kent hakkında bildikleriniz nelerdir? (ilk akla gelenler)

_____

12. Yaşadığınız mahalle-1.□Çiftepınarlar Mah. 2.□Terzialiler Mah. 3.□Orhangazi Mah. 4.□Murat Gökmen Mah. 5□.Murat Demir 6.□.Hüseyin Kıl 7.□Yörükler köyü

8.□ Kemal Işıldak Mah. 9. □Aynalı Köyü

13. Yaşadığınız çevreyi, mahalle veya sokağı nasıl tanımlarsınız.

1. □Yeşilin bol olduğu, sakin, trafik gürültüsünden uzak,

2.□Yoğun yapılaşmanın olduğu, trafik gürültüsü çok,

3.□Fabrika, imalathaneler var, mekanik gürültü çok, kötü kokuyor

4.□Kırsal alan,

5.□Diğer…

14.Mahallenizin en önemli özelliği ve diğer mahallelerden farkı nedir?

_____
_____

15.Yaşadığınız ev 1. □müstakil ev 2.□apartman dairesi

16.Yaşadığınız mahalle veya çevrenin **beğendiğiniz özelliklerini önem derecesine göre** sıralayınız. (Öncelik sırasına göre 1, 2, 3, 4, 5, 6,7 seklinde sıralayınız.)

Bahçem var, çiçek, meyve, sebze yetiştirebiliyorum	
Komşuluk ilişkileri iyi	
Doğal bir ortam	
Ulaşım sorunu yok, Okul veya işe yakın.	
Çok eskiden beri oturuyorum, sıkı bağlarım var	
Bakımlı, temiz	
Akrabalarıma yakın	
Diğer…….	

17.Yaşadığınız mahalle veya çevrenin beğenmediğiniz özelliklerini önem derecesine göre sıralayınız? (Öncelik sırasına göre 1, 2, 3, 4, 5, 6,7 seklinde sıralayınız.)

Alt yapı sorunları var	
Çevre bakımlı ve temiz değil	
Evler eski ve bakımsız	
Komşuluk ilişkileri zayıf	
Yoğun ve yüksek yapılaşma var	
park, rekreasyon alanı, çocuk oyun alanı vb. alanlar az	
Fabrikalardan gelen koku ve ya duman gibi rahatsız edici atıklar var	
Diğer	

18. Konuralp'i görmemiş bir arkadaşınıza Konuralp' i birkaç cümle ile hangi özellikleriyle anlatırsınız?_____

19.**Konuralp'**i dışarıdan gelen ve tanımayan bir misafirinizi gezdirmek, tanıtmak amacıyla **nerelere götürürsünüz, öncelik sırası ile yazınız.**

_____

20. Konuralp deyince aklınıza gelen **özellikleri** öncelik sırasına göre yazınız.

1. ……
2. ……
3. ……
4. ……

21.Konuralp ile ilgili aşağıda verilen fikirlerin düşüncenize uygun olanını işaretleyiniz

1. □ Doğal özellikleri

2 □Tarihi özellikleri (geleneksel doku, antik kent, Konuralp Türbesi vs.)

4□ Tarım

3 □Öğrenci/üniversite

5 □Sanayi

22.Sizce, günümüz Konuralp'i aşağıda sıralanan **özelliklerinden hangisi ile tanımlamaktadır**? (Size göre **en belirgin özellikten en az belirgin olana** doğru 1, 2, 3, 4, 5 şeklinde sıralayınız.)

	Artırılmalı	**Değişikliğe gerekyok**	**Azaltılmalı**
Geleneksel Evlerin korunması ile ilgili çalışmalar			
Kazı çalışmalarının hızla devam ederek antik kentin ortaya çıkarılması			
Antik Tiyatronun Restorasyonu ile ilgili çalışmalar			
Konuralp'in doğal ve tarihi özelliklerinin korunarak turizm potansiyelinin artırılması			
Orman Alanlarının korunması			
Kültür, Sanat Evleri yapılması ve Müzenin geliştirilmesi ile ilgili çalışmalar			
pirinç, … gibi yöresel ürünlerin korunması ve üretim artışının teşvik edilmesi			
Yoğun ve Yüksek Katlı Yapılaşma			
Sosyal Yaşam			
Karayoluyla Ulaşım/Toplu taşıma			
Meydanlar, Toplanma Alanları, çocuk parkı gibi kamusal alanların artırılması			
Kent Mobilyaları/Heykeller			
Sanayi Yatırımları			
Üniversite Yerleşkesi			

23.Eger karar veren yönetici konumunda olsa idiniz, Konuralp ile ilgili olarak, aşağıdakilerden **hangisine öncelik** verirdiniz? (Öncelik sırasında göre 1, 2, 3, 4, 5, seklinde sıralayınız.)

1□.Sanayi daha fazla geliştirirdim.
2. □Tarımsal yapıyı korumaya çalışırdım.
3□.Tarihi kimliğini ön plana çıkarırdım.
4. □Tarihi ve doğal özelliklerini koruyarak Turizm potansiyelini ön plana çıkarırdım.
5.□Bir üniversite kenti olarak geliştirirdim.
6. □Diğer……

24. Seçeneklerden sizin için doğru olan sütunu işaretleyiniz.

	Evet	**Kararsızım**	**Hayır**
Konuralp bir insan olsaydı, sıcakkanlı olurdu			
Konuralp bir insan olsaydı, keyfine düşkün olurdu			
Konuralp bir insan olsaydı, misafirperver olurdu			
Konuralp bir insan olsaydı, asabi olurdu			
Konuralp bir insan olsaydı, cömert olurdu			
Konuralp'ın özgün bir yemek kültürü vardır			
Konuralp'ın su kaynakları zengindir			
Konuralp, bölge ulaşım yolların kilit noktasındadır			
Konuralp kültürel açıdan kozmopolit bir yapıya sahiptir			
Konuralp'ın kentsel alt ve üst yapısı iyidir			
Konuralp, bir köy-kenttir			
Konuralp havası temiz, güzel manzarası olan bir tepedir			
Konuralp insanı sıcakkanlıdır			
Konuralp insanı asabidir			
Konuralp insanı merttir			
Konuralp insanı açık görüşlü, yeniliklere açıktır			
Konuralp insanı misafirperverdir			

EK-2. Anket Formu(Yerleşke)

Amaç: Konuralp kent kimliği öğelerinin tespiti. **Anket no:**

1-Cinsiyetiniz? 1 □ Erkek 2 □ Kadın **2-Yaşınız**? …….

3.Me**deni haliniz**? 1 □ Bekâr 2 □ Evli

4- Çocuğunuz var mı? Var ise sayısı? 1 □ Yok 2 . Var. ……

5- Öğrenim düzeyiniz?

1 □ Okuryazar değil2 □ Diplomasız okur-yazar 3 □ İlkokul/ortaokul mezunu

4 □ Lise veya dengi okul mezunu 5 □ Yüksekokul veya fakülte mezunu 6□Y.Lisans+

6- Mesleğiniz?

1 □ Yok2 □ Memur3 □ İşçi4 □ Öğrenci5 □ Serbest meslek6 □ Ev hanımı

7 □ Emekli8 □ Çiftçi9□Öğretim üyesi

7- Ailenizin aylık geliri? 1 □ Yok 2 □

8- Kaç yıldır Konuralp'te çalışıyorsunuz?.....

9.**Doğum Yeriniz**…….

10-Düzce'ye gelmeden önce Konuralp hakkında bildikleriniz nelerdir? (ilk akla gelenler)

1□.Tarihi bir kasaba 2□.Deprem afeti yaşamış bir yer 3□.Sakin, huzurlu, doğal bir yerleşim yeri

4□.Yeşil, havası temiz 5□.Üniversite Hastanesine yakın 6□.Bilgim yoktu

11.**Düzce' de yaşadığınız mahalle**-…….

12.Düzce'de yaşadığınız ev 1.□müstakil ev 2.□apartman dairesi

13. Sizce, günümüz Konuralp'i aşağıda sıralanan **özelliklerinden hangisi ile tanımlamaktadır**? (Size göre **en belirgin özellikten en az belirgin olana** doğru 1, 2, 3, 4, 5 şeklinde sıralayınız.)

1.Doğal özellikleri	
2.Tarihi özellikleri (geleneksel doku, antik kent, Konuralp Türbesi vs.)	
3.Tarım(pirinç, fındık vs.)	
4.Öğrenci/üniversite	
5.Sanayi	

14. Eğer karar veren yönetici konumunda olsaydınız, Konuralp ile ilgili olarak, aşağıdakilerden **hangisine öncelik** verirdiniz?

1.□Sanayi geliştirirdim. 3. □Tarihi ve doğal özelliklerini koruyarak Turizm potansiyelini geliştirirdim.

2.□. Bir üniversite kenti olarak geliştirirdim. 4.□Tarımsal yapıyı geliştirirdim.

15. Lütfen, Konuralp ile ilgili ankette yer alan önermelerin tümünü, önermeye **katılım derecenize göre, 1 ila 5 arasında (1, 2, 3, 4, 5, gibi) puan vererek derecelendiriniz.**

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Katılıyorum	Son Derece katılıyorum
	1	2	3	4	5
1. Konuralp Düzce tarihinin başladığı yerdir.					
2. Geleneksel tarihi evler korunmalıdır.					
3. Antik kent ortaya çıkarılmalı.					
4. Konuralp'in geleneksel dokusu hızla bozulmaktadır.					
5. Yeşil Alanlar azalmaktadır.					
6. pirinç, gibi yöresel ürünlerin korunması ve üretimi teşvik edilmelidir.					
7.Kültür, Sanat yapıları yapılmalı ve Müze geliştirilmeli					
8. Meydanlar, çocuk parkı gibi alanlar artırılmalı.					
9.Sosyal Yaşamı artıracak mekânlar olmalı.					
10. Belediye hizmetleri yetersiz.					
11.Üniversite Konuralp'ten kopuk, daha yoğun bir ilişki kurulmalı					
12.Yüksek ve yoğun yapılaşma gereklidir.					
13.Kent Mobilyaları/Heykeller olmalı.					
14.Konuralp'i seviyorum, burada çalışmaktan memnunum.					

16.Konuralp Beldesi Kimlik öğelerinin Konuralp'in kimliğine katkısını değerlendirmek amacıyla, aşağıdaki önermeleri, **Etkisiz, Çok Zayıf, Zayıf, İyi, Çok İyi (1,2,3,4,5**)her bir özellik için ilgili kutucuğu işaretleyiniz.

Kimlik Öğeleri Etkisi	Farkında değilim	Etkisiz	Çok Zayıf	Zayıf	İyi	Çok iyi
	0	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
1.Arazi Formunun Konuralp beldesi kimliğine etkisi Sıra dağlar (Dağların Form özelliği) Yörükler Tepesi Tepecik (AynalıKöyü), Manzara						
2.Akarsu (Melen ve Tabak çayı, kanal) Konuralp beldesi kimliğine etkisi; Su miktarı, Köprüler						
3. Bitki Örtüsü;Orman, tarlalar, Fındıklıklar, Ev bahçeleri						
4.Kültürel ve Dini Faktörler Konuralp beldesi kimliğine etkisi; Türbeler, camiiler, Mezarlıklar						
5.Yapılandırılmış Çevre Geleneksel Evler, Kampüs binaları, Villalar, Sanayi Tesisleri, Yeni yapılan apartmanlar, Eski hastane, Yeni hastane						
6.Yollar Akçakoca yolu, Köy yolları, Yeni yapılan hastane yolu						
7.Arkeolojik Değerler; Antik Tiyatro, Atlı Kapı, Yörükler Nekropolü, Tepecik Nekropolü, Antik Tiyatro, Su kemerleri, Sur duvarları, Roma köprüsü, Mozaikler						
8.Geçici Faktörler(sürekliliği olmayan) Çınar Ağaçları, Çeltik tarlaları, Kuş sesleri, Meşe Ağaçları, Ihlamur ağaçları, Hurma Ağaçları (sonbaharda), Ovada oluşan sis						

EK-3. Anket Formu(Konuralp)

Amaç: Konuralp kent kimliği öğelerinin tespiti **Anket no:**

1-Cinsiyetiniz? 1 □ Erkek 2 □ Kadın **2-Yaşınız**? ……..

3.Me**deni haliniz**? 1 □ Bekâr 2 □ Evli

4- Çocuğunuz var mı? Var ise sayısı? 1 □ Yok 2 . Var, ……

5- Öğrenim düzeyiniz?

1 □ Okuryazar değil2 □ Diplomasız okur-yazar 3 □ İlkokul/ortaokul mezunu

4 □ Lise veya dengi okul mezunu 5 □ Yüksekokul veya fakülte mezunu 6□Y.Lisans+

6- Mesleğiniz?

1 □ Yok2 □ Memur3 □ İşçi4 □ Öğrenci5 □ Serbest meslek6 □ Ev hanımı

7 □ Emekli8 □ Çiftçi9□Öğretim üyesi

7- Ailenizin aylık geliri? 1 □ Yok 2 □ ……

8- Kaç yıldır Konuralp'te oturuyorsunuz?.....

9.**Doğum Yeriniz**…….

10- Konuralp'e sonradan geldiyseniz geliş nedeniniz nedir?

1. □ İş nedeniyle 2. □Eğitim nedeniyle 3. □Yıllar önce aile büyüklerimiz göçmüş

4□.Diğer(Belirtiniz)_____

11.Konuralp'e gelmeden önce bu kent hakkında bildikleriniz nelerdir? (ilk akla gelenler)

1□.Tarihi bir kasaba 2□.Deprem afeti yaşamış bir yer 3□.Sakin, huzurlu, doğal bir yerleşim yeri

4□.Yeşil, havası temiz 5□.Üniversite Hastanesine yakın 6□.Bilgim yoktu

12. **Yaşadığınız mahalle**-1.□Çiftepınarlar Mah. 2.□Terzialiler Mah. 3.□Orhangazi Mah.

4.□Murat Gökmen Mah. 5.□Murat Demir 6.□Hüseyin Kıl 7.□Yörükler köyü

8.□ Kemal Işıldak Mah. 9. □Aynalı Köyü

13. Yaşadığınız mahalle veya sokağı nasıl tanımlarsınız(birden çok seçenek olabilir).

1.□Yeşilin bol olduğu, sakin, trafik gürültüsü yok, 5.□Tarihi bir çevre

2.□ Yeşili bol, ama trafik gürültüsü var, 6 .□Manzarası güzel

3. □Yoğun yapılaşmanın olduğu bir yer, 7.□Havası temiz ve güzel

4.□Fabrika, imalathaneler var, mekanik gürültü var, kötü kokuyor 8□ Kırsal alan

14.<u>Yaşadığınız ev</u> 1.□müstakil ev 2.□apartman dairesi

15.Yaşadığınız mahalle veya çevrenin **beğendiğiniz özelliklerini önem derecesine göre** sıralayınız. (<u>Öncelik sırasına göre 1, 2, 3, 4, 5, 6,7 seklinde sıralayınız</u>.)

1.Bahçem var, çiçek, meyve, sebze yetiştirebiliyorum	
2.Komşuluk ilişkileri iyi, genelde herkes birbirini tanır,	
3.Üniversite hastanesine yakın	
4.Tarihi özellikleri, eski bir yerleşim yeri	
5.Manzarası güzel	
6.Havası temiz, sağlıklı	
7.Deprem açısından zemini güvenli	

16.**Yaşadığınız mahalle veya çevrenin beğenmediğiniz** özelliklerini **önem derecesine göre** sıralayınız? (Öncelik sırasına göre 1, 2, 3, 4, 5, 6,7 seklinde sıralayınız.)

1.Alt yapı sorunları var	
2.Çevre bakımlı ve temiz değil	
3.Akcakoca yolunun geçmesi/ yeni üniversite yolunun geçmesi	
4.Komşuluk ilişkileri zayıf.	
5.Park, rekreasyon alanı, çocuk oyun alanı vb. alanlar az	
6. Yeni yapılaşma ile mahallenin konut dokusu değişiyor	
7.Fabrikalardan gelen koku ve ya duman gibi rahatsız edici atıklar var	

17. Eğer karar veren yönetici konumunda olsaydınız, Konuralp ile ilgili olarak, aşağıdakilerden **hangisine öncelik** verirdiniz?

1.□Sanayi geliştirirdim. 3. □Tarihi ve doğal özelliklerini koruyarak Turizm potansiyelini geliştirirdim.

2.□. Bir üniversite kenti olarak geliştirirdim. 4.□Tarımsal yapıyı geliştirirdim.

18. Lütfen, Konuralp ile ilgili ankette yer alan önermelerin tümünü, önermeye katılım derecenize göre, 1 ila 5 arasında (1, 2, 3, 4, 5, gibi) puan vererek derecelendiriniz.

	Kesinlikle Katılmıyorum	**Katılmıyorum**	**Fikrim yok**	**Katılıyorum**	**Son Derece katılıyorum**
	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1.Geleneksel tarihi evler korunmalıdır.					
2.Antik kent ortaya çıkarılmalı.					
3.Konuralp Düzce tarihinin başladığı yerdir					
4. Konuralp'in geleneksel dokusu hızla bozulmaktadır.					
5. Yeşil Alanlar azalmaktadır.					
6. pirinç, gibi yöresel ürünlerin korunması ve üretimi teşvik edilmelidir.					
7.Kültür, Sanat yapıları yapılmalı ve Müze geliştirilmeli					
8. Meydanlar, çocuk parkı gibi alanlar artırılmalı.					
9.Sosyal Yaşamı artıracak mekânlar olmalı.					
10. Belediye hizmetleri yetersiz.					
11.Üniversite Konuralp'ten kopuk, daha yoğun bir ilişki kurulmalı					
12.Yüksek ve yoğun yapılaşma gereklidir.					
13.Kent Mobilyaları/Heykeller olmalı.					
14.Konuralp'i seviyorum, burada yaşamaktan memnunum					

19.Konuralp Beldesi Kimlik öğelerinin Konuralp'in kimliğine katkısını değerlendirmek amacıyla, aşağıdaki önermeleri, Etkisiz**, Çok Zayıf, Zayıf, İyi, Çok İyi (1,2,3,4,5**)her bir özellik için ilgili kutucuğu işaretleyiniz.

Kimlik Öğeleri Etkisi	**Farkında değilim**	**Etkisiz**	**Çok Zayıf**	**Zayıf**	**İyi**	**Çok iyi**
	0	**1**	**2**	**3**	**4**	5
1.Arazi Formunun Konuralp beldesi kimliğine etkisi Sıra dağlar (Dağların Form özelliği) Yörükler Tepesi Tepecik (AynalıKöyü)**,** Manzara						
2.Akarsu (Melen ve Tabak çayı, Kurt suyu, kanal) Konuralp beldesi kimliğine etkisi Su miktarı, Köprüler						
3. Bitki Örtüsü Orman, tarlalar, Fındıklıklar, Ev bahçeleri						
4.Kültürel ve Dini Faktörlerin Konuralp beldesi kimliğine etkisi Türbeler, camiiler, Mezarlıklar						
5.Yapılandırılmış Çevre Geleneksel Evler, Kampüs binaları, Villalar, Sanayi Tesisleri, Yeni yapılan apartmanlar, Eski hastane, Yeni hastane						
6.Yollar Akçakoca yolu, Köy yolları, Yeni yapılan hastane yolu						
7.Arkeolojik Değerler Antik Tiyatro, Atlı Kapı, Yörükler Nekropolü, Tepecik Nekropolü, Antik Tiyatro, Su kemerleri, Sur duvarları, Roma köprüsü, Mozaikler						
8.Geçici Faktörler(sürekliliği olmayan) Çınar Ağaçları, Çeltik tarlaları, Kuş sesleri, Meşe Ağaçları, Ihlamur ağaçları, Hurma Ağaçları (sonbaharda), Ovada oluşan sis						

İlginiz ve sabrınız için teşekkür ederim...

EK-4. Sözlü Görüşmeler

Mehmet AKTEPE, 2014.

Doğum tarihi: 1932

Mesleği: Çiftçi

Tarih: 08.07. 2014

Yer: Aktepe/Murat Demir Mahallesi.

……arkasından geçiyor Eski Bağdat yolu, Zarifi'n fındıklığından geçiyor. Patika bir yol geçiyor. Beçi'ye giden patika yollarda çavuş taşı var. Çavuşlar köyünün arkasından Kazukoğlu' na giden yol ipek yoludur. Kurtsuyu' da Ermeniler yaşarmış. Orda mübadele olmuştur. Çingenelere(Romen) Kıpti deniyor. Şimdiki belediyenin olduğu yerde çingeneler yerleşmiş fakat görüntüsü hoş olmuyor diye o zamanki muhtar Ahmet Efendi para verip Melen'in diğer tarafında Çam köyünden yer satın alıp yerleştirmişlerdir. Halen orada yaşıyorlar. Kasabanın yerlisi Osmanlı eline geçtikten sonra Türk nüfus yerleştirmişlerdir. Özellikle Yığılca'dan gelmişlerdir. Biz Arhavi'den gelmişiz.

Buralardan tiyatroya kadar üzüm bağıydı. Gölçükbaşı camiinin olduğu yerden Beçi merasına otlamaya sürüler gidiyor ve sürülerin su içmesi için orada topraktan su yalağı oluşturuluyor. Bu yalağın olduğu yere Gölçükbaşı diyorlar. Ayrıca orda tarihi bir çeşmede var. Arhavililer yapmıştır.

Bizim buralara Çamlıtepe denir. Tek bir çam varmış. Arazi meşelik, doğal bitki örtüsü meşedir. Geriye kalan aşağıdaki koruluktur. Yerleştirilen köyler Kabalak, Osmanca, Düzköy 93 harbinde 1877 de devlet yerleştirmiştir. Biz kendimiz geldik, devlet yerleştirmedi.

Tabakhane deresi kenarında dabag yapıldığı için o adı almıştır. Ormanlarda meşe kesilir, balta ile parlatılır. Fransa'ya fıçı yapımı için gönderilirdi. Bizim dedelerimizde bir kereste tüccarının yanında çalışırdı.

Kütüğün parlaması balta ile yapılıyor, hızara girmiyor, el işçiliği var.

Buraya gelenler, fındık, kokulu üzümü, Karadeniz'den getiriyor.

Akçakoca ormanları Kastamonu'ya dayanırdı. Kastamonu'da köpekten sıkışan bir sincap atlaya atlaya Üsküdar'a inmiştir. O kadar sık ormandı. Ama bu insanlar gaddarlık yaptı bu ormanı bitirdi. Bitirenlerin biri de bizizdir. Zonguldak'tan bu tarafa hep kaba yapraklıdır.

Evler hep ahşaptır. Ama biz ahşaptan dizeme yapıp araya tuğla koyduk.

Tütün, buğday, mısır, pancar ovada yetişirdi. 1966 yılında tütünde küf hastalığı oldu, devlet tütünü ektirmedi. Osmanlı pirinci çok eskiden vardı. Bir dönem bırakıldı şimdi son zamanlarda yeniden başladı.

(Artemisin yanı)Koruluğun içi mezarlıktır. Mezarların üzerinde kiremitler vardı. Buralarda bir lahit vardı çocuklar içinde su biriktirirlerdi, sonra onu müzeye götürdüler.

Heykelin yanında babam resim çektirdi. Oğlan burada kolda, ama öbür kol yok, ne anlama geliyor. O bir tanrıça kolunda oğlan var karşısında büyük bir altıntop olsa gerek, gördüğünüz şekilde bu oğlan altıntoptan daha değerli mesajı veriyor. Üç günde tepecikten buraya getirmişler. Bir buçuk tonmuş. Babam koltuğunun altında kalmış. Burada kazı yapıyorlar, toprağı yavaş yavaş kazıyorlar, hâlbuki korkma kaz bu millet burayı kazdı, çok kazdı. Basamaklar daha devam ediyordu ama kasabalılar oradan iki taşı kaydırdılar, aşağıya yuvarladılar, ovaya taş sattılar. Ovada zemin bataklık, taşları temel yaptılar, sattılar. Biz satmadık.

Bayramları toplanılırdı, hastaneden müzeye kadar olan yolda bayram süresince toplanılırdı. Hıdırellezde, kuşcualtında toplanılırdı, 2-3 gün sürerdi.(tabakhane deresinin Düzköy tarafı) Düzce'den de gelirlerdi. Orada bir çeşme de vardı. Eskiden o derenin suyunda balık yetişir, içerdik. Şimdi kanalizasyon karışıyor.

Babamın yaşadığı ev, depremde zarar gördü. 3 katlı ahşap ev. Arası çingene tuğlası. Eskiden tabağhane deresinde köprüden aşağı 5 değirmen vardı.

Osmanlı döneminde dereden bir kol ayırmışlar yanında çamaşır yıkamak için yerler yapılmış orada Konuralp'iler çamaşır yıkardı.

Suterazileri dağları dolaşa dolaşa geliyor. Gülliye teyzenin evinin arkasından suyolu geçiyordu, ev yapılınca fosseptiği oraya verdiler. Son yıllarda yeni ev yapılınca tıkandı. Şimdi yine aynı suyu kullanıyoruz. Konuralp olarak Düzce'ye bağlanmayı kabul edemedik, kimliğimizi koruyamadık.

Timak, standard profilin öncesi, pulluk üretirdi. Bundan otuz yıl önce standardın oradan geçerken, bir Ankara'dan gelmiş mühendis sondaj yapıyordu. Beni çağırdı, buralar kimin dedi. Bizim Adnan'ın ve Attila'nın yeri var, Arslanoğulları, Yörükler var dedim. Burada ne eker biçerdiniz, dedi. Şekerpancarı ektiler elma kadar kaldı, Gündoğdu ektiler el ayası kadar kaldı, sumak ektiler parmak kadar kaldı, buğday ektiler ot bastı dedim. Burası 73

metre sondaj, çıkan envari göstereyim dedi, gördüm bilir misin ister inanın ister inanmayın bir meşe yaprağının yarısı duruyor, sapında yaprak, alt kapcuğu kırılmış oda duruyor.1000 senelik bu dedi. Sondaj 73 metrede 80 metrede Ankara'ya rapor yazacağım lapaya (çamura)rastladık dedi. Göz o kadar derinmiş ki, vadi burayı doldurmuş güneş üzerini kurutmuş, tabaka yapmış, araba geçince titriyor. Evleri var orda gece yatınca titriyorlar, araba Melen köprüsünü geçince ev titriyor. İşte böyle Düzce yokken Konuralp vardı.

Eski hastanenin orası mezarlıktı, halam orda, ne büyük karaağaçlar vardı. Belediyenin önünde (Türbenin) tekkenin oradan tekel ambarına kadar olan yerde büyük karaağaçlar vardı. Her bir ağaçta en az 10 leylek yuvası vardı. Kasaba bembeyaza bürünürdü. Ama ağaçlar kurudu, Karaağaç kalmadı, bir elektrik hattı geçti, o elektrik hattından sonra önce karaağaç gitti. Sonra ceviz azaldı. Yazın bir böcekler olurdu hayvan dışkısında bulunurdu o böcekler de yok oldu. Kaybolan böcekler var, sülüğü yiyen böcekler vardı onlarda yok oldu. Geçen gün 15 yıldır görmediğim bir böcek gördüm, nerden gelmişse gelmiş, tek tük Kayboldular.

Hastanenin önü pirenlik, arkası meşelikti. Yörükler tepeside pirenlik ti. Meraydı. Biz orda avlanırdık. Keklik, çulluk ganimet olurdu, domuz, tavşan, avcılar hep oraya gelirdi, bizim gözelerde avlanırlardı.

Beçi çobana denirmiş, oralarda koyun sürüleri vardı. Veziroğulları, Çatana'lar en az 1000 koyun vardı her birinin ayrı çobanı vardı.

Ayşe GÜROL,

Doğum tarihi: 1923

Mesleği: Ev hanımı

Tarih: 08.08.2014/

Yer: Yörükler Köyü

16 yaşından beri Yörükler köyünde yaşamış. Yörükler tepesi makilikmiş, kavlan denilen çınar ağaçları kendiliğinden Melen kenarında yetişiyor. Melen yatağı eskiye göre genişledi.

Eskiden eğlenceler, Hıdırellez kutlamaları anıt ağacın olduğu yerde yapılırdı. (anıt ağaç) O ağaca salıncaklar kurulurdu. Konuralp'te de Kuşcualtı denilen tabak deresinin kenarında bayram gibi kutlanırdı. Düzce'den de oraya gidilirdi.

Tütün ana gelirdi, buğday yetiştirilirdi. Şimdi ağırlıkla fındık yetiştiriliyor. Üniversite gelene kadar hayvancılık ve tütün ağırlıktaydı. 1893 Rus harbinden sonra gelip yerleşen Lazlar daha sonraları köyün ana yapısı Karadenizliler ve manavlar oluşturuyor. Eskiler arazileri satıp gitti, son zamanlarda yer alanlar, Üniversite nedeniyle arsa fiyatları arttığı için, zengin oldu dolayısıyla gidenler pişman.

Evler çoğunlukla kerpiç yapılırdı, çiteme evde çok vardı ama çoğunlukla bozuldu.

Üniversite yolundaki topraktan Pileki (toprak tepsi) yapılırdı. Ekmek yapımında kullanılan toprak tepsi, közün üzerinde ekmek pişiriliyor. Toprağı az miktar su ile sakız gibi yoğurarak elle şekil vererek yapardık. Gölgede serin yerde kuruturduk.

Elma, armut, kara üzüm, incir, erik, kendi ihtiyaçları için herkes bahçesinde yetiştirirdi. Hemen her bahçede 1 ceviz ağacı vardı. Karadenizlilerin bahçelerinde karayemiş var.

Ulaşım için at kullanılırdı, yukarı köylere atla gidilirdi.

Yol kenarı ahır ev girişin gerisinde olur , genelde.

Şuayip MUTLU..

Doğum tarihi: 1945

Mesleği: Emekli banka memuru

Tarih: 12.09.2015/

Yer: Murat Demir Mahallesi

Konuralp'te doğdum, jandarmanın yanındaki eski ilkokulda okudum. Benim için en güzel hali arnavut kaldırımlarının olduğu dönemdir. Ereğli demir çelik fabrikasından sonra önce karaağaçlar yok oldu sonra kestane ağaçları azalmaya başladı, şimdi fındıklar bile hastalıklı. Melen'den o kadar çok su akardı ki karşıya geçemezdik. Kuşcualtı toplanma yeriydi, Hıdırellezler orada kutlanırdı.

Yaşar ÖZCAN

Doğum tarihi: 1950

Mesleği: Emekli memur

Tarih: 12.09.2015/

Yer: Terzialiler Mahallesi

Tabağ deresinden bir kol ayırmışlar yanında çamaşır yıkamak için yerler yapılmış orada Konuralp'li kadınlar çamaşır yıkardı. Altında bir değirme vardı. 2000 li yıllara kadar mahalle sokakları taştı, sonradan söktüler.

Adı: Kenan KESKİN

Doğum tarihi: 1957

Mesleği: Tarih öğretmeni

Çalıştığı yer: Düzce Anadolu Lisesi

Tarih: 12.07.2014/

Yer: Aynalı Köyü/Konuralp

Konuralp Romalılar döneminde prensliktir. Ova M.S. 1000 yıllarına kadar büyük bölümü bataklık fakat dokuz değirmen köyü civarında tektonik hareketler nedeniyle çökme oldu ve küçük bir dere olan Melen'e doğru akmaya başlar ve bataklıklar kurur. Melen büyük akar bir dere olur. Üskübü dağ yamaçlarından ovaya kadar bağlıktır fakat Sezar dönemimde savaşlar nedeniyle askeri üs olarak kullanılmaya başlayınca bağlar bozulur, viraneleşir ve eski-bağ denilir ve bu günümüze üskübü olarak kalır. 1864 yıllarında Çerkezler gelmiştir. Bu nedenle bir dönem Çerkez-aynalı olarak anılmıştır. Çerkezler zaman içinde merkeze kayınca sayıları azalmıştır. Şu anda büyük çoğunluk manav dediğimiz yerli halk, Ordulular bulunmaktadır. Konuralp bey tarafından Osmanlı

hâkimiyetine geçtiğinde nüfusun büyük çoğunluğu Rum' lardan oluşmaktadır. Rumlar, ticaret ve zanaat işleri ile uğraşmaktadır. Var olan manav halk da tarımla uğraşmaktadır. 1924-1930 yılları arasında yapılan mübadelerle Rum nüfus Yunanistan'dan gelen Türk nüfusla yer değiştirmiştir. Kaymakcı ve Kadıoğlu köyleri ovanın en eski köy yerleşimleridir. Hatırlayabildiğim en eski tarımsal ürün tütündür. Uzun yıllar Türk tütünü ekilir, altın sarısı yapraklı düzce tütünü şeklinde anılır fakat işçiliği çok zordur. Daha sonraları Amerikan tütünü ekilir 1960 yıllarından sonra fındık ekilmeye başlanır. Halen en yoğun ürün fındıktır. Hayvancılıkta yaygındır. Çeltik ekilmektedir, Osmancık pirincinden daha kıymetlidir. Yaklaşık 4000 dönüm çeltik ekilmektedir.

Geçmişte İpekyolu buradan geçtiği için ticarette önemlidir. İpek yolu 500-600 metre köyün aşağısından geçmektedir. Halen bazı tarlalarda izleri görülür, bir kervanın (4-5metre) geçeceği genişlikte iri büyük taşlarla döşenmiş yoldur. Bu yolun varlığına rağmen o dönem nüfus azmış, Evliya çelebi seyahatnamesinde bu bölge için 'ağaç denizi' ifadesini kullanmıştır, sanırım yoğun ormanlık olduğu için yerleşimler kalabalık değildir. Ovada nüfus Kafkas göçmenlerinin yerleştirilmesi ile artmıştır.

Arkadaki dağlardan alttan akan 3 büyük nehir olduğunu büyüklerimizden hep duymuşuzdur.

Evler genelde 3 katlıdır. Alt giriş kat ahırdır, üstte 2 katta yaşanır. Genelde 5*10 ağaç dikmelerle kolonlar yapılır aralarına dolgu olarak 'çiteme' denilen duvarlar yapılır. Çiteme, ben yapan ustayı gördüğüm için çok iyi biliyorum. Genelde kestane ağacı suya atılır, acı suyu çıkar daha sonra ince ince dilimlenir. Bu ince dilimler içli-dışlı sepet gibi örülür. Çamur ve samanla karışık bir harçla sıvanır. Böylece duvarlar oluşturulur. Evlerin içini yaparken ortası ocaklıktır, ortada ocak yanardı biz küçükken, sağ tarafı hamamlık, sol tarafı yüklüktür. Halen böyle evler var ve kullanılıyor.

Bolu yanacak Düzce boğulacak..

Annem anlatır, Adamın biri hayır için kuyu açtırmak istiyor, şurada ilerde, ustayı aşağıya sarkıtıyor, adam bir ses duyuyor ve beni yukarı çekin diyor, çekince toprak çöküyor ve kazma kürek aşağıya düşüp suyla akıp gidiyor.

EK-5. Konuralp İmar Planı- 1984

EK-6. Konuralp Revize İmar Planı-2014.

EK-7. Kocaeli Kültür Varlıkları Koruma Bölge Kurul Kararı

KULTUR VE TURİZM BAKANLIĞI
KOCAELİ KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU
K A R A R

Toplantı Tarihi ve No : 30/04/2013 - 59
Karar tarihi ve No : 30/04/2013 - 960

Toplantı Yeri
Kocaeli

-I-

Düzce İli, Merkez İlçe, Konuralp Beldesinde bulunan Prusias ad Hypium antik kentinin belirlenmiş olan I. ve II. Derece Arkeolojik Sit Alanları güneyindeki alanın III. Derece Arkeolojik Sit Alanı olarak belirlenmesine ilişkin Kurulumuzun 20.03.2013 tarih ve 894 sayılı kararının düzeltilmesine ilişkin Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğünün 17.05.2013 tarih ve 76141 sayılı yazısı incelendi. Raportör raporu okundu, dosyası incelendi. Yapılan görüşmeler sonucunda;

Kurulumuzun 20.03.2013 tarih ve 894 sayılı kararının; 'Düzce İli, Merkez İlçe, Konuralp Beldesinde bulunan Prusias ad Hypium antik kentinin belirlenmiş olan I. ve II. Derece Arkeolojik Sit Alanı Sınırları dışında kalan ve kalıntıların gözlendiği belirtilen alanlara ilişkin Kurulumuzun 13/03/2013 tarih ve 889 sayılı kararında talep edilen paftaların hazırlanarak iletildiği 19.03.2013 tarihli raportör raporu okundu, dosyası incelendi. Yapılan görüşmeler sonucunda;

Düzce İli, Merkez İlçesi, Konuralp Beldesinde Bulunan Prusias ad Hypium antik kentinin sur içi kısmında belirlenmiş olan I. ve II. Derece Arkeolojik Sit Alanının güneyine doğru uzanan alanın sınırları karar eki paftada gösterildiği şekliyle III. Derece Arkeolojik Sit Alanı olarak belirlenmesine, Konuralp Beldesinde bulunan I., II. ve III. Derece Arkeolojik Sit Alanları için K.A.İ.P.'larının ivedilikle hazırlatılmasına, III. Derece Arkeolojik Sit Alanı olarak belirlenen sınırları karar eki paftada belirtilen alanda yapılaşma nizamı olarak;

- III. Derece Arkeolojik Sit Alanının içinden geçen Düzce – Akçakoca karayolunun kuzeyinde kalan alanda; Ayrık Nizam, 3 kat yapılaşma izni verilmesine, ön bahçe çekme mesafesi 5m, yan bahçe çekme mesafesi 3m, arka bahçe çekme mesafesi h/2, maksimum TAKS 0,30 olarak belirlenmesine,
- III. Derece Arkeolojik Sit Alanının içinden geçen Düzce – Akçakoca karayolunun kuzeyinde kalan, karar eki paftada A bölgesi olarak işaretli alanlarda 2 kat yapılaşma izni verilmesine, yapılaşma nizamı olarak; Ayrık Nizam, ön bahçe çekme mesafesi 5m, yan bahçe çekme mesafesi 3m, arka bahçe çekme mesafesi h/2, maksimum TAKS 0,30 olarak belirlenmesine,
- III. Derece Arkeolojik Sit Alanının içinden geçen Düzce – Akçakoca karayolunun kuzeyinde kalan, karar eki paftada B bölgesi olarak işaretli alanlarda 4 kat yapılaşma izni verilmesine, yapılaşma nizamı olarak; Ayrık Nizam, ön bahçe çekme mesafesi 5m, yan bahçe çekme mesafesi 3m, arka bahçe çekme mesafesi h/2, maksimum TAKS 0,30 olarak belirlenmesine,
- III. Derece Arkeolojik Sit Alanının içinden geçen Düzce – Akçakoca karayolunun kuzeyinde kalan, karar eki paftada, C bölgesi olarak işaretli alanda 5 kat yapılaşma izni verilmesine, yapılaşma nizamı olarak; Ayrık Nizam, ön bahçe çekme mesafesi 5m, yan bahçe çekme mesafesi 3m, arka bahçe çekme mesafesi h/2, maksimum TAKS 0,40 olarak belirlenmesine,
- III. Derece Arkeolojik Sit Alanının içinden geçen Düzce – Akçakoca karayolunun güneyinde kalan alanda; Ayrık Nizam, 2 kat, ön bahçe çekme mesafesi 5m, yan bahçe çekme mesafesi 3m, arka bahçe çekme mesafesi h/2, maksimum TAKS 0,30 olarak belirlenmesine,

Dosya No: 81.00.29

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
KOCAELİ KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU
K A R A R

Toplantı Tarihi ve No : 30/04/2013 - 59
Karar tarihi ve No : 30/04/2013 - 960

Toplantı Yeri
Kocaeli

mevcut plan notlarının geçersiz olduğuna, alana ilişkin onaylı 1/1000 ölçekli uygulama imar planındaki konut adaları, yeşil alan, otopark, park ve sosyal donatı alanları aynen korunacağına, plan notları yerine alana ilişkin Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği çerçevesinde uygulama yapılabileceğine, Konuralp Müze Müdürlüğünün 14.04.2011 tarihli raporunda uygulanmasında çelişkiler oluştuğu bahsedilen Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulunun 02.07.1987 tarih ve 3444 sayılı kararında belirtilen 'Ekli 1/1000 ölçekli halihazır haritalarda sınırları belirtilen I. ve II. Derece Arkeolojik Sit Alanları dışındaki yeni yapılanmalarda temel hafriyatının Bolu Müzesi Müdürlüğü uzmanları denetiminde yapılmasına' hükmünün geçerliliğini yitirdiğine, Konuralp Beldesinde bulunan tiyatro, sur kalıntıları, su kemerleri, roma dönemi köprü kalıntılarında bilimsel arkeolojik kazı çalışmalarının yapılmasının tavsiyesine, söz konusu kalıntıların rölöve, restitüsyon, restorasyon projelerinin ilgili birimlerce hazırlatılarak Kurulumuza sunulmasına karar verildi.' olarak düzeltilmesine karar verildi.

Aslı Gibidir
Taner AKSOY
Bölge Kurulu Müdürü

BAŞKAN
Yrd. Doç Dr. İbrahim AŞIK
imza

BAŞKAN YARDIMCISI
Doç. Dr. E. Özlem AYDIN
imza

ÜYE
Doç. Dr. Mehmet KÜÇÜKMEHMETOĞLU
imza

ÜYE
Zinnur BÜYÜKGÖZ
imza

ÜYE
Yrd. Doç. Dr. Nurperi AYENGİN
imza

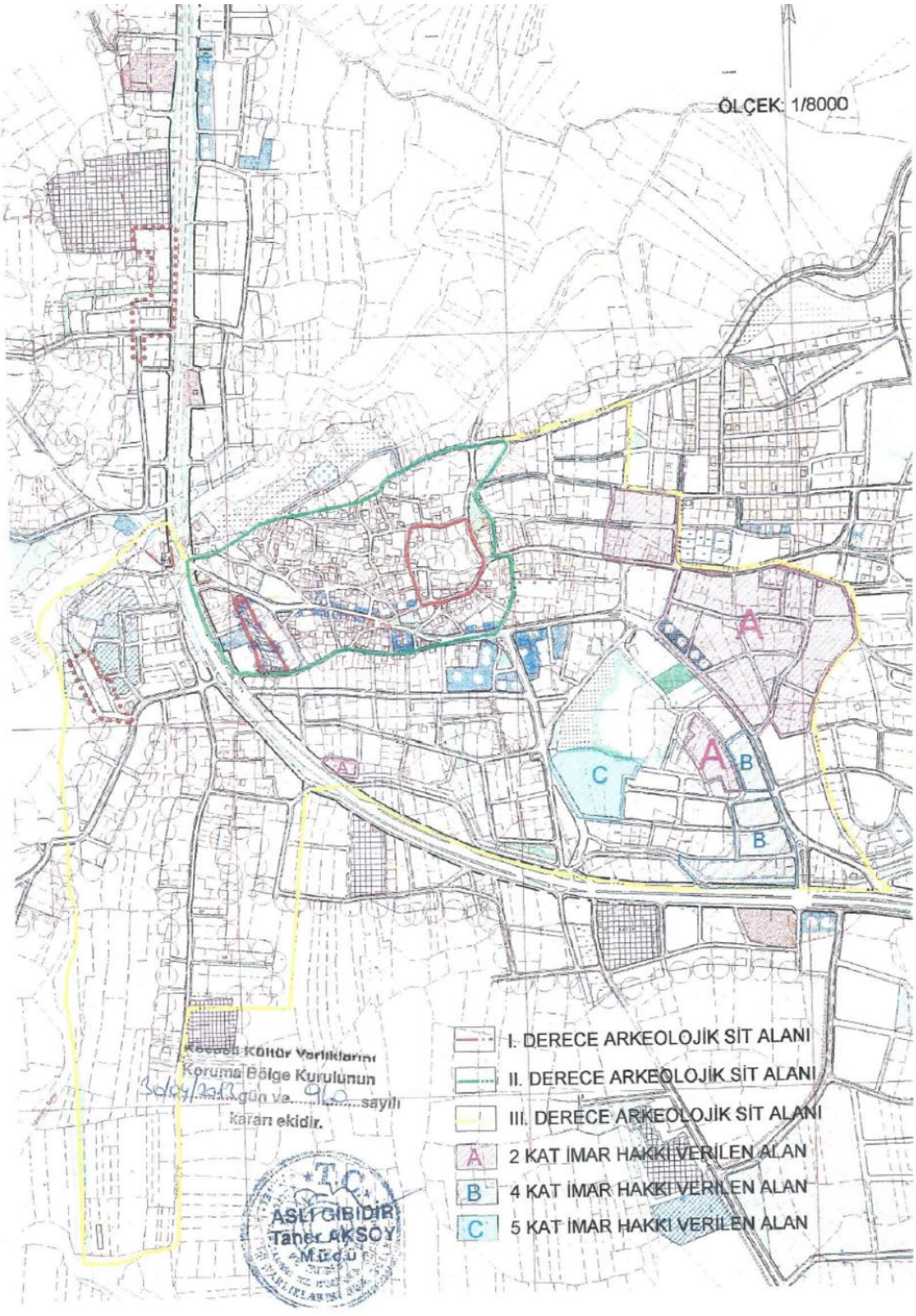
ÜYE
F. Türköz HAZNEDAR
imza

ÜYE
Serap PARLADI
imza

ÜYE
Konuralp Belediyesi Tem.
bulunmadı

ÜYE
Konuralp Müze Müdürlüğü Tem.
bulunmadı

Dosya No: 81.00.29

ÖLÇEK: 1/8000
A
A
B
C
B
I. DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI
II. DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI
III. DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI
A 2 KAT İMAR HAKKI VERİLEN ALAN
B 4 KAT İMAR HAKKI VERİLEN ALAN
C 5 KAT İMAR HAKKI VERİLEN ALAN
Korumaya Kültür Varlıklarını
Koruma Bölge Kurulunun
gün ve sayılı
kararı ekidir.
ASLI GİBİDİR
Taner AKSOY
Müdür

EK- 8. Mahalleye Göre Soru 15.1. Karşılaştırmalı Tablo.

			15.1. Bahçem Var, Çiçek, Meyve, Sebze Yetiştirebiliyorum							
			1	2	3	4	5	6	7	Total
12. Yaşadığınız Mahalle	Çiftepınarlar	% within 12. Yaşadığınız mahalle	27,4%	16,9%	5,6%	2,4%	4,8%	7,3%	35,5%	100,0%
		% within 15.1. Bahçem var, çiçek, meyve, sebze yetiştirebiliyorum	13,2%	30,0%	18,9%	6,3%	16,2%	22,0%	44,4%	21,0%
		% of Total	5,8%	3,6%	1,2%	0,5%	1,0%	1,5%	7,5%	21,0%
	Terzialiler	% within 12. Yaşadığınız mahalle	38,4%	16,4%	6,8%	15,1%	2,7%	12,3%	8,2%	100,0%
		% within 15.1. Bahçem var, çiçek, meyve, sebze yetiştirebiliyorum	10,9%	17,1%	13,5%	22,9%	5,4%	22,0%	6,1%	12,4%
		% of Total	4,7%	2,0%	0,8%	1,9%	0,3%	1,5%	1,0%	12,4%
	Orhangazi	% within 12. Yaşadığınız mahalle	29,6%	12,7%	5,6%	12,7%	9,9%	14,1%	15,5%	100,0%
		% within 15.1. Bahçem var, çiçek, meyve, sebze yetiştirebiliyorum	8,1%	12,9%	10,8%	18,8%	18,9%	24,4%	11,1%	12,0%
		% of Total	3,6%	1,5%	0,7%	1,5%	1,2%	1,7%	1,9%	12,0%
	B.Gökmen	% within 12. Yaşadığınız mahalle	40,0%	20,0%	22,5%	10,0%	2,5%		5,0%	100,0%
		% within 15.1. Bahçem var, çiçek, meyve, sebze yetiştirebiliyorum	6,2%	11,4%	24,3%	8,3%	2,7%		2,0%	6,8%
		% of Total	2,7%	1,4%	1,5%	0,7%	0,2%		0,3%	6,8%
	M.Demir	% within 12. Yaşadığınız mahalle	25,7%	11,4%	8,6%	14,3%	11,4%	5,7%	22,9%	100,0%
		% within 15.1. Bahçem var, çiçek, meyve, sebze yetiştirebiliyorum	3,5%	5,7%	8,1%	10,4%	10,8%	4,9%	8,1%	5,9%
		% of Total	1,5%	0,7%	0,5%	0,8%	0,7%	0,3%	1,4%	5,9%

Ek-8. Mahalleye Göre Soru 15.1. Karşılaştırmalı Tablo (Devam).

			15.1. Bahçem Var, Çiçek, Meyve, Sebze Yetiştirebiliyorum							
			1	2	3	4	5	6	7	Total
	H. Kıl	% within 12. Yaşadığınız mahalle	77,2%					3,8%	19,0%	100,0%
		% within 15.1. Bahçem var, çiçek, meyve, sebze yetiştirebiliyorum	23,6%					7,3%	15,2%	13,4%
		% of Total	10,3%					0,5%	2,5%	13,4%
	Yörükler	% within 12. Yaşadığınız mahalle	17,5%	7,9%	9,5%	19,0%	22,2%	12,7%	11,1%	100,0%
		% within 15.1. Bahçem var, çiçek, meyve, sebze yetiştirebiliyorum	4,3%	7,1%	16,2%	25,0%	37,8%	19,5%	7,1%	10,7%
		% of Total	1,9%	0,8%	1,0%	2,0%	2,4%	1,4%	1,2%	10,7%
	K. Işıldak	% within 12. Yaşadığınız mahalle	73,8%	16,4%		1,6%			8,2%	100,0%
		% within 15.1. Bahçem var, çiçek, meyve, sebze yetiştirebiliyorum	17,4%	14,3%		2,1%			5,1%	10,3%
		% of Total	7,6%	1,7%		0,2%			0,8%	10,3%
	Aynalı	% within 12. Yaşadığınız mahalle	75,0%	2,3%	6,8%	6,8%	6,8%		2,3%	100,0%
		% within 15.1. Bahçem var, çiçek, meyve, sebze yetiştirebiliyorum	12,8%	1,4%	8,1%	6,3%	8,1%		1,0%	7,5%
		% of Total	5,6%	0,2%	0,5%	0,5%	0,5%		0,2%	7,5%
Total	% within 12. Yaşadığınız mahalle		43,7%	11,9%	6,3%	8,1%	6,3%	6,9%	16,8%	100,0%
	% within 15.1. Bahçem var, çiçek, meyve, sebze yetiştirebiliyorum		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
	% of Total		43,7%	11,9%	6,3%	8,1%	6,3%	6,9%	16,8%	100,0%

EK-9. Mahalleye Göre Soru 15.2. Karşılaştırmalı Tablo.

			15.2. Komşuluk İlişkileri İyi Genelde Herkes Birbirini Tanır							Total
			1	2	3	4	5	6	7	
12. Yaşadığınız mahalle	Çiftepınarlar	% within 12. Yaşadığınız mahalle	13,7%	32,3%	22,6%	9,7%	6,5%	13,7%	1,6%	100,0%
		% within 15.2. Komşuluk ilişkileri iyi genelde herkes birbirini tanır	25,0%	17,2%	33,3%	20,0%	14,0%	26,2%	9,1%	21,1%
		% of Total	2,9%	6,8%	4,8%	2,0%	1,4%	2,9%	0,3%	21,1%
	Terzialiler	% within 12. Yaşadığınız mahalle	6,8%	30,1%	23,3%	16,4%	15,1%	6,8%	1,4%	100,0%
		% within 15.2. Komşuluk ilişkileri iyi genelde herkes birbirini tanır	7,4%	9,4%	20,2%	20,0%	19,3%	7,7%	4,5%	12,4%
		% of Total	0,8%	3,7%	2,9%	2,0%	1,9%	0,8%	0,2%	12,4%
	Orhangazi	% within 12. Yaşadığınız mahalle	10,0%	25,7%	10,0%	12,9%	18,6%	10,0%	12,9%	100,0%
		% within 15.2. Komşuluk ilişkileri iyi genelde herkes birbirini tanır	10,3%	7,7%	8,3%	15,0%	22,8%	10,8%	40,9%	11,9%
		% of Total	1,2%	3,1%	1,2%	1,5%	2,2%	1,2%	1,5%	11,9%
	B.Gökmen	% within 12. Yaşadığınız mahalle	27,5%	35,0%	15,0%	10,0%	7,5%		5,0%	100,0%
		% within 15.2. Komşuluk ilişkileri iyi genelde herkes birbirini tanır	16,2%	6,0%	7,1%	6,7%	5,3%		9,1%	6,8%
		% of Total	1,9%	2,4%	1,0%	0,7%	0,5%		0,3%	6,8%
	M. Demir	% within 12. Yaşadığınız mahalle	5,7%	17,1%	5,7%	11,4%	8,6%	37,1%	14,3%	100,0%
		% within 15.2. Komşuluk ilişkileri iyi genelde herkes birbirini tanır	2,9%	2,6%	2,4%	6,7%	5,3%	20,0%	22,7%	5,9%
		% of Total	0,3%	1,0%	0,3%	0,7%	0,5%	2,2%	0,8%	5,9%
	H.Kıl	% within 12. Yaşadığınız mahalle	12,7%	77,2%			6,3%	3,8%		100,0%
		% within 15.2. Komşuluk ilişkileri iyi genelde herkes birbirini tanır	14,7%	26,2%			8,8%	4,6%		13,4%
		% of Total	1,7%	10,4%			0,8%	0,5%		13,4%

EK-9. Mahalleye Göre Soru 15.2. Karşılaştırmalı Tablo (Devam).

			15.2. Komşuluk İlişkileri İyi Genelde Herkes Birbirini Tanır							
			1	2	3	4	5	6	7	Total
Yaşadığımız Mahalle	Yörükler	% within 12. Yasadıgınız mahalle	7,9%	20,6%	14,3%	25,4%	17,5%	11,1%	3,2%	100,0%
		% within 15.2. Komşuluk ilişkileri iyi genelde herkes birbirini tanır	7,4%	5,6%	10,7%	26,7%	19,3%	10,8%	9,1%	10,7%
		% of Total	0,8%	2,2%	1,5%	2,7%	1,9%	1,2%	0,3%	10,7%
	K. Işıldak	% within 12. Yasadıgınız mahalle	14,8%	65,6%	8,2%	1,6%	1,6%	8,2%		100,0%
		% within 15.2. Komşuluk ilişkileri iyi genelde herkes birbirini tanır	13,2%	17,2%	6,0%	1,7%	1,8%	7,7%		10,4%
		% of Total	1,5%	6,8%	0,8%	0,2%	0,2%	0,8%		10,4%
	Aynalı	% within 12. Yaşadığınız mahalle	4,5%	43,2%	22,7%	4,5%	4,5%	18,2%	2,3%	100,0%
		% within 15.2. Komşuluk ilişkileri iyi genelde herkes birbirini tanır	2,9%	8,2%	11,9%	3,3%	3,5%	12,3%	4,5%	7,5%
		% of Total	0,3%	3,2%	1,7%	0,3%	0,3%	1,4%	0,2%	7,5%
Total		% within 12. Yasadıgınız mahalle	11,5%	39,6%	14,3%	10,2%	9,7%	11,0%	3,7%	100,0%
		% within 15.2. Komşuluk ilişkileri iyi genelde herkes birbirini tanır	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	11,5%	39,6%	14,3%	10,2%	9,7%	11,0%	3,7%	100,0%

EK-10. Mahalleye Göre Soru 15.3. Karşılaştırmalı Tablo.

			15.3. Üniversite Hastanesi Yakın							
			1	2	3	4	5	6	7	Total
12. Yaşadığınız mahalle	Çiftepınarlar	% within 12. Yaşadığınız Mah.	6,5%	11,3%	12,1%	21,8%	18,5%	16,1%	13,7%	100,0%
		% within 15.3. Üniversite hastanesi yakın	13,3%	29,8%	9,7%	33,8%	24,2%	24,4%	24,6%	21,1%
		% of Total	1,4%	2,4%	2,6%	4,6%	3,9%	3,4%	2,9%	21,1%
	Terzialiler	% within 12. Yaşadığınız Mah.		2,7%	8,2%	17,8%	24,7%	28,8%	17,8%	100,0%
		% within 15.3. Üniversite hastanesi yakın		4,3%	3,9%	16,3%	18,9%	25,6%	18,8%	12,4%
		% of Total		0,3%	1,0%	2,2%	3,1%	3,6%	2,2%	12,4%
	Orhangazi	% within 12. Yaşadığınız Mah.	41,4%	14,3%	18,6%	8,6%	7,1%	8,6%	1,4%	100,0%
		% within 15.3. Üniversite hastanesi yakın	48,3%	21,3%	8,4%	7,5%	5,3%	7,3%	1,4%	11,9%
		% of Total	4,9%	1,7%	2,2%	1,0%	0,9%	1,0%	0,2%	11,9%
	B.Gökmen	% within 12. Yaşadığınız Mah.	7,5%	15,0%	15,0%	17,5%	20,0%	15,0%	10,0%	100,0%
		% within 15.3. Üniversite hastanesi yakın	5,0%	12,8%	3,9%	8,8%	8,4%	7,3%	5,8%	6,8%
		% of Total	0,5%	1,0%	1,0%	1,2%	1,4%	1,0%	0,7%	6,8%
	M. Demir	% within 12. Yaşadığınız Mah.	11,4%	5,7%	11,4%	17,1%	20,0%	11,4%	22,9%	100,0%
		% within 15.3. Üniversite hastanesi yakın	6,7%	4,3%	2,6%	7,5%	7,4%	4,9%	11,6%	6,0%
		% of Total	0,7%	0,3%	0,7%	1,0%	1,2%	0,7%	1,4%	6,0%
	H. Kıl	% within 12. Yaşadığınız Mah.		8,9%	73,4%	11,4%	3,8%	2,5%		100,0%
		% within 15.3. Üniversite hastanesi yakın		14,9%	37,4%	11,3%	3,2%	2,4%		13,4%
		% of Total		1,2%	9,9%	1,5%	0,5%	0,3%		13,4%

Ek-10. Mahalleye Göre Soru 15.3. Karşılaştırmalı Tablo (Devam).

			15.3. Üniversite Hastanesi Yakın							
Yaşadığınız mahalle	Yörükler	% within 12. Yasadıgınız Mah.	25,4%	1,6%	11,1%	7,9%	22,2%	20,6%	11,1%	100,0 %
		% within 15.3. Üniversite hastanesi yakın	26,7%	2,1%	4,5%	6,3%	14,7%	15,9%	10,1%	10,7%
		% of Total	2,7%	0,2%	1,2%	0,9%	2,4%	2,2%	1,2%	10,7%
	Kemal Işıldak	% within 12. Yasadıgınız Mah.		3,3%	51,7%	10,0%	8,3%	8,3%	18,3%	100,0 %
		% within 15.3. Üniversite hastanesi yakın		4,3%	20,0%	7,5%	5,3%	6,1%	15,9%	10,2 %
		% of Total		0,3%	5,3%	1,0%	0,9%	0,9%	1,9%	10,2 %
	Aynalı	% within 12. Yasadıgınız Mah.		6,8%	34,1%	2,3%	27,3%	11,4%	18,2%	100,0 %
		% within 15.3. Üniversite hastanesi yakın		6,4%	9,7%	1,3%	12,6%	6,1%	11,6%	7,5%
		% of Total		0,5%	2,6%	0,2%	2,0%	0,9%	1,4%	7,5%
Total		% within 12. Yaşadığınız Mah.	10,2%	8,0%	26,4%	13,6%	16,2%	13,9%	11,7%	100,0 %
		% within 15.3. Üniversite hastanesi yakın	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0 %
		% of Total	10,2%	8,0%	26,4%	13,6%	16,2%	13,9%	11,7%	100,0 %

EK-11. Mahalleye Göre Soru 15.4. Karşılaştırmalı Tablo.

		15.4. Tarihi Özellikleri, Eski Bir Yerleşim Yeri							
		1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**Total**
Çiftepınarlar	% within 12. Yaşadığınız Mah.	16,9%	12,1%	29,0%	13,7%	19,4%	6,5%	2,4%	100,0%
	% within 15.4. Tarihi özellikleri eski bir yerleşim yeri	38,9%	30,0%	40,4%	10,8%	28,6%	7,9%	6,0%	21,2%
	% of Total	3,6%	2,6%	6,1%	2,9%	4,1%	1,4%	0,5%	21,2%
Terzialiler	% within 12. Yaşadığınız mahalle	31,9%	18,1%	30,6%	6,9%	4,2%	6,9%	1,4%	100,0%
	% within 15.4. Tarihi özellikleri eski bir yerleşim yeri	42,6%	26,0%	24,7%	3,2%	3,6%	5,0%	2,0%	12,3%
	% of Total	3,9%	2,2%	3,8%	0,9%	0,5%	0,9%	0,2%	12,3%
Orhangazi	% within 12. Yaşadığınız mahalle	2,9%	15,7%	8,6%	17,1%	18,6%	30,0%	7,1%	100,0%
	% within 15.4. Tarihi özellikleri eski bir yerleşim yeri	3,7%	22,0%	6,7%	7,6%	15,5%	20,8%	10,0%	11,9%
	% of Total	0,3%	1,9%	1,0%	2,0%	2,2%	3,6%	0,9%	11,9%
B. Gökmen	% within 12. Yasadıgınız mahalle	17,5%	12,5%	15,0%	20,0%	10,0%	20,0%	5,0%	100,0%
	% within 15.4. Tarihi özellikleri eski bir yerleşim yeri	13,0%	10,0%	6,7%	5,1%	4,8%	7,9%	4,0%	6,8%
	% of Total	1,2%	0,9%	1,0%	1,4%	0,7%	1,4%	0,3%	6,8%
M. Demir	% within 12. Yaşadığınız mahalle		5,7%		14,3%	20,0%	34,3%	25,7%	100,0%
	% within 15.4. Tarihi özellikleri eski bir yerleşim yeri		4,0%		3,2%	8,3%	11,9%	18,0%	6,0%
	% of Total		0,3%		0,9%	1,2%	2,0%	1,5%	6,0%

Ek-11. Mahalleye Göre Soru 15.4. Karşılaştırmalı Tablo (Devam).

			15.4. Tarihi Özellikleri, Eski Bir Yerleşim Yeri							
	Hüseyin Kıl	% within 12. Yaşadığınız mahalle			12,7%	75,9%	7,6%	2,5%	1,3%	100,0%
		% within 15.4. Tarihi özellikleri eski bir yerleşim yeri			11,2%	38,0%	7,1%	2,0%	2,0%	13,5%
		% of Total			1,7%	10,2%	1,0%	0,3%	0,2%	13,5%
	Yörükler Köyü	% within 12. Yaşadığınız mahalle	1,6%	4,8%	3,2%	14,3%	14,3%	41,3%	20,6%	100,0%
		% within 15.4. Tarihi özellikleri eski bir yerleşim yeri	1,9%	6,0%	2,2%	5,7%	10,7%	25,7%	26,0%	10,8%
		% of Total	0,2%	0,5%	0,3%	1,5%	1,5%	4,4%	2,2%	10,8%
	Kemal Işıldak	% within 12. Yaşadığınız mahalle		1,7%	10,0%	43,3%	15,0%	13,3%	16,7%	100,0%
		% within 15.4. Tarihi özellikleri eski bir yerleşim yeri		2,0%	6,7%	16,5%	10,7%	7,9%	20,0%	10,2%
		% of Total		0,2%	1,0%	4,4%	1,5%	1,4%	1,7%	10,2%
	Aynalı Köyü	% within 12. Yaşadığınız mahalle			2,3%	37,2%	20,9%	25,6%	14,0%	100,0%
		% within 15.4. Tarihi özellikleri eski bir yerleşim yeri			1,1%	10,1%	10,7%	10,9%	12,0%	7,3%
		% of Total			0,2%	2,7%	1,5%	1,9%	1,0%	7,3%
Total		% within 12. Yaşadığınız mahalle	9,2%	8,5%	15,2%	27,0%	14,3%	17,2%	8,5%	100,0%
		% within 15.4. Tarihi özellikleri eski bir yerleşim yeri	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	9,2%	8,5%	15,2%	27,0%	14,3%	17,2%	8,5%	100,0%

EK-12. Mahalleye Göre Soru 15.5 Karşılaştırmalı Tablo.

			15.5. Manzarası Güzel							
			1	2	3	4	5	6	7	Total
12. Yaşadığınız mahalle	Çiftepınarlar	% Within 12. Yaşadığınız Mahalle	8,1%	13,7%	12,1%	29,0%	18,5%	16,1%	2,4%	100,0 %
		% Within 15.5. Manzarası Güzel	18,5%	18,7%	15,8%	32,4%	15,0%	40,0%	8,6%	21,1%
		% Of Total	1,7%	2,9%	2,5%	6,1%	3,9%	3,4%	0,5%	21,1%
	Terzialiler	% Within 12. Yaşadığınız Mahalle	9,6%	17,8%	15,1%	26,0%	17,8%	6,8%	6,8%	100,0 %
		% Within 15.5. Manzarası Güzel	13,0%	14,3%	11,6%	17,1%	8,5%	10,0%	14,3%	12,4%
		% Of Total	1,2%	2,2%	1,9%	3,2%	2,2%	0,8%	0,8%	12,4%
	Orhangazi	% Within 12. Yaşadığınız Mahalle	2,9%	22,9%	34,3%	15,7%	8,6%	10,0%	5,7%	100,0 %
		% Within 15.5. Manzarası Güzel	3,7%	17,6%	25,3%	9,9%	3,9%	14,0%	11,4%	11,9%
		% Of Total	0,3%	2,7%	4,1%	1,9%	1,0%	1,2%	0,7%	11,9%
	B. Gökmen	% Within 12. Yaşadığınız Mahalle	2,5%	10,0%	20,0%	10,0%	20,0%	22,5%	15,0%	100,0 %
		% Within 15.5. Manzarası Güzel	1,9%	4,4%	8,4%	3,6%	5,2%	18,0%	17,1%	6,8%
		% Of Total	0,2%	0,7%	1,4%	0,7%	1,4%	1,5%	1,0%	6,8%
	M.Demir	% Within 12. Yaşadığınız Mahalle	25,7%	14,3%	31,4%	11,4%	14,3%		2,9%	100,0 %
		% Within 15.5. Manzarası Güzel	16,7%	5,5%	11,6%	3,6%	3,3%		2,9%	5,9%
		% Of Total	1,5%	0,8%	1,9%	0,7%	0,8%		0,2%	5,9%
	Hüseyin Kıl	% Within 12. Yaşadığınız Mahalle		8,9%	5,1%	7,6%	69,6%	5,1%	3,8%	100,0 %
		% Within 15.5. Manzarası Güzel		7,7%	4,2%	5,4%	35,9%	8,0%	8,6%	13,4%
		% of Total		1,2%	0,7%	1,0%	9,3%	0,7%	0,5%	13,4%

EK-12. Mahalleye Göre Soru 15.5 Karşılaştırmalı Tablo (Devam).

			15.5. Manzarası Güzel							
			1	2	3	4	5	6	7	Total
Yaşadığınız Mahalle	Yörükler	% Within 12. Yaşadığınız Mahalle	31,7%	28,6%	9,5%	19,0%	3,2%	1,6%	6,3%	100,0%
		% Within 15.5. Manzarası Güzel	37,0%	19,8%	6,3%	10,8%	1,3%	2,0%	11,4%	10,7%
		% Of Total	3,4%	3,1%	1,0%	2,0%	0,3%	0,2%	0,7%	10,7%
	K,Işıldak	% Within 12. Yaşadığınız Mahalle	3,3%	4,9%	14,8%	16,4%	47,5%	3,3%	9,8%	100,0%
		% Within 15.5. Manzarası Güzel	3,7%	3,3%	9,5%	9,0%	19,0%	4,0%	17,1%	10,4%
		% Of Total	0,3%	0,5%	1,5%	1,7%	4,9%	0,3%	1,0%	10,4%
	Aynalı	% Within 12. Yaşadığınız Mahalle	6,8%	18,2%	15,9%	20,5%	27,3%	4,5%	6,8%	100,0%
		% Within 15.5. Manzarası Güzel	5,6%	8,8%	7,4%	8,1%	7,8%	4,0%	8,6%	7,5%
		% Of Total	0,5%	1,4%	1,2%	1,5%	2,0%	0,3%	0,5%	7,5%
Total		% Within 12. Yaşadığınız Mahalle	9,2%	15,4%	16,1%	18,8%	26,0%	8,5%	5,9%	100,0%
		% Within 15.5. Manzarası Güzel	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% Of Total	9,2%	15,4%	16,1%	18,8%	26,0%	8,5%	5,9%	100,0%

EK-13. Mahalleye Göre Soru 15.6 Karşılaştırmalı Tablo.

12. Yaşadığınız mahalle		15.6. Havası temiz sağlıklı							Total
		1	2	3	4	5	6	7	
Çiftepınarlar	% within 12. Yasadıgınız mahalle	11,3%	10,5%	11,3%	12,9%	24,2%	21,0%	8,9%	100,0%
	% within 15.6. Havası temiz sağlıklı	37,8%	17,8%	16,7%	19,8%	28,3%	15,8%	25,6%	21,1%
	% of Total	2,4%	2,2%	2,4%	2,7%	5,1%	4,4%	1,9%	21,1%
Terzialiler	% within 12. Yasadıgınız mahalle	9,6%	12,3%	13,7%	15,1%	30,1%	17,8%	1,4%	100,0%
	% within 15.6. Havası temiz sağlıklı	18,9%	12,3%	11,9%	13,6%	20,8%	7,9%	2,3%	12,4%
	% of Total	1,2%	1,5%	1,7%	1,9%	3,7%	2,2%	0,2%	12,4%
Orhangazi	% within 12. Yasadıgınız mahalle	2,8%	5,6%	16,9%	21,1%	23,9%	18,3%	11,3%	100,0%
	% within 15.6. Havası temiz sağlıklı	5,4%	5,5%	14,3%	18,5%	16,0%	7,9%	18,6%	12,1%
	% of Total	0,3%	0,7%	2,0%	2,5%	2,9%	2,2%	1,4%	12,1%
B.Gökmen	% within 12. Yasadıgınız mahalle		2,5%	2,5%	7,5%	12,5%	35,0%	40,0%	100,0%
	% within 15.6. Havası temiz sağlıklı		1,4%	1,2%	3,7%	4,7%	8,5%	37,2%	6,8%
	% of Total		0,2%	0,2%	0,5%	0,8%	2,4%	2,7%	6,8%
M.Demir	% within 12. Yasadıgınız mahalle	8,6%	28,6%	20,0%	20,0%	11,4%	8,6%	2,9%	100,0%
	% within 15.6. Havası temiz sağlıklı	8,1%	13,7%	8,3%	8,6%	3,8%	1,8%	2,3%	5,9%
	% of Total	0,5%	1,7%	1,2%	1,2%	0,7%	0,5%	0,2%	5,9%

EK-13. Mahalleye Göre Soru 15.6 Karşılaştırmalı Tablo (Devam).

			15.6. Havası temiz sağlıklı							
			1	2	3	4	5	6	7	Total
	Hüseyin Kıl	% Within 12. Yaşadığınız Mahalle	7,6%	3,8%	5,1%	1,3%	8,9%	69,6%	3,8%	100,0%
		% Within 15.6. Havası Temiz Sağlıklı	16,2%	4,1%	4,8%	1,2%	6,6%	33,3%	7,0%	13,4%
		% Of Total	1,0%	0,5%	0,7%	0,2%	1,2%	9,3%	0,5%	13,4%
	Yörükler	% Within 12. Yaşadığınız Mahalle	4,8%	31,7%	36,5%	12,7%	11,1%	3,2%		100,0%
		% Within 15.6. Havası Temiz Sağlıklı	8,1%	27,4%	27,4%	9,9%	6,6%	1,2%		10,7%
		% Of Total	0,5%	3,4%	3,9%	1,4%	1,2%	0,3%		10,7%
	K.Işıldak	% Within 12. Yaşadığınız Mahalle	1,7%	8,3%	10,0%	18,3%	15,0%	43,3%	3,3%	100,0%
		% Within 15.6. Havası Temiz Sağlıklı	2,7%	6,8%	7,1%	13,6%	8,5%	15,8%	4,7%	10,2%
		% Of Total	0,2%	0,8%	1,0%	1,9%	1,5%	4,4%	0,3%	10,2%
	Aynalı	% Within 12. Yaşadığınız Mahalle	2,3%	18,2%	15,9%	20,5%	11,4%	29,5%	2,3%	100,0%
		% Within 15.6. Havası Temiz Sağlıklı	2,7%	11,0%	8,3%	11,1%	4,7%	7,9%	2,3%	7,5%
		% Of Total	0,2%	1,4%	1,2%	1,5%	0,8%	2,2%	0,2%	7,5%
Total		% Within 12. Yaşadığınız Mahalle	6,3%	12,4%	14,3%	13,8%	18,0%	28,0%	7,3%	100,0%
		% Within 15.6. Havası Temiz Sağlıklı	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% Of Total	6,3%	12,4%	14,3%	13,8%	18,0%	28,0%	7,3%	100,0%

EK-14. Mahalleye Göre Soru 15.7 Karşılaştırmalı Tablo.

			15.7. Deprem açısından zemini güvenli							
			1	2	3	4	5	6	7	
12. Yaşadığınız mahalle	Çiftepınarlar	% within 12. Yasadıgınız mahalle	16,1%	3,2%	8,1%	8,9%	9,7%	21,0%	33,1%	100,0%
		% within 15.7. Deprem açısından zemini güvenli	33,9%	12,1%	20,4%	21,6%	21,4%	32,5%	15,8%	21,1%
		% of Total	3,4%	0,7%	1,7%	1,9%	2,0%	4,4%	7,0%	21,1%
	Terzialiler	% within 12. Yaşadığınız mahalle	4,1%	5,5%	2,7%	4,1%	6,8%	16,4%	60,3%	100,0%
		% within 15.7. Deprem açısından zemini güvenli	5,1%	12,1%	4,1%	5,9%	8,9%	15,0%	16,9%	12,4%
		% of Total	0,5%	0,7%	0,3%	0,5%	0,9%	2,0%	7,5%	12,4%
	Orhangazi	% within 12. Yaşadığınız mahalle	10,0%	7,1%	7,1%	11,4%	11,4%	8,6%	44,3%	100,0%
		% within 15.7. Deprem açısından zemini güvenli	11,9%	15,2%	10,2%	15,7%	14,3%	7,5%	11,9%	11,9%
		% of Total	1,2%	0,9%	0,9%	1,4%	1,4%	1,0%	5,3%	11,9%
	B. Gökmen	% within 12. Yaşadığınız mahalle	5,0%	10,0%	10,0%	25,0%	27,5%	7,5%	15,0%	100,0%
		% within 15.7. Deprem açısından zemini güvenli	3,4%	12,1%	8,2%	19,6%	19,6%	3,8%	2,3%	6,8%
		% of Total	0,3%	0,7%	0,7%	1,7%	1,9%	0,5%	1,0%	6,8%
	M.Demir	% within 12. Yaşadığınız mahalle	22,9%	17,1%	22,9%	11,4%	17,1%	2,9%	5,7%	100,0%
		% within 15.7. Deprem açısından zemini güvenli	13,6%	18,2%	16,3%	7,8%	10,7%	1,3%	0,8%	6,0%
		% of Total	1,4%	1,0%	1,4%	0,7%	1,0%	0,2%	0,3%	6,0%

EK-14. Mahalleye Göre Soru 15.7 Karşılaştırmalı Tablo (Devam).

			15.7. Deprem Açısından Zemini Güvenli							
			1	2	3	4	5	6	7	Total
	H. Kıl	% within 12. Yaşadığınız mahalle	3,8%	1,3%	5,1%	3,8%	1,3%	12,7%	72,2%	100,0%
		% within 15.7. Deprem açısından zemini güvenli	5,1%	3,0%	8,2%	5,9%	1,8%	12,5%	21,9%	13,4%
		% of Total	0,5%	0,2%	0,7%	0,5%	0,2%	1,7%	9,7%	13,4%
	Yörükler	% within 12. Yaşadığınız mahalle	11,1%	6,3%	15,9%	4,8%	9,5%	6,3%	46,0%	100,0%
		% within 15.7. Deprem açısından zemini güvenli	11,9%	12,1%	20,4%	5,9%	10,7%	5,0%	11,2%	10,7%
		% of Total	1,2%	0,7%	1,7%	0,5%	1,0%	0,7%	4,9%	10,7%
	K.Işıldak	% within 12. Yaşadığınız mahalle	6,7%		8,3%	8,3%	10,0%	23,3%	43,3%	100,0%
		% within 15.7. Deprem açısından zemini güvenli	6,8%		10,2%	9,8%	10,7%	17,5%	10,0%	10,2%
		% of Total	0,7%		0,9%	0,9%	1,0%	2,4%	4,4%	10,2%
	Aynalı	% within 12. Yaşadığınız mahalle	11,4%	11,4%	2,3%	9,1%	2,3%	9,1%	54,5%	100,0%
		% within 15.7. Deprem açısından zemini güvenli	8,5%	15,2%	2,0%	7,8%	1,8%	5,0%	9,2%	7,5%
		% of Total	0,9%	0,9%	0,2%	0,7%	0,2%	0,7%	4,1%	7,5%
Total		% within 12. Yaşadığınız mahalle	10,0%	5,6%	8,3%	8,7%	9,5%	13,6%	44,2%	100,0%
		% within 15.7. Deprem açısından zemini güvenli	100,0%	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0%	100,0%
		% of Total	10,0%	5,6%	8,3%	8,7%	9,5%	13,6%	44,2%	100,0%

EK-15. Mahalleye Göre Soru 16.1 Karşılaştırmalı Tablo.

			16.1. Alt yapı Sorunları var							
			1	2	3	4	5	6	7	Total
12. Yaşadığınız Mahalle	Çiftepınarlar	% Within 12. Yaşadığınız Mahalle	77,4%	13,7%	3,2%	2,4%	1,6%	0,8%	0,8%	100,0%
		% Within 16.1. Alt Yapı Sorunları Var	23,9%	18,3%	10,8%	10,3%	20,0%	20,0%	8,3%	21,1%
		% Of Total	16,3%	2,9%	0,7%	0,5%	0,3%	0,2%	0,2%	21,1%
	Terzialiler	% Within 12. Yaşadığınız Mahalle	64,4%	19,2%	8,2%	1,4%	1,4%	2,7%	2,7%	100,0%
		% Within 16.1. Alt Yapı Sorunları Var	11,7%	15,1%	16,2%	3,4%	10,0%	40,0%	16,7%	12,4%
		% Of Total	8,0%	2,4%	1,0%	0,2%	0,2%	0,3%	0,3%	12,4%
	Orhangazi	% Within 12. Yaşadığınız Mahalle	70,4%	21,1%	2,8%	1,4%	1,4%	1,4%	1,4%	100,0%
		% Within 16.1. Alt Yapı Sorunları Var	12,4%	16,1%	5,4%	3,4%	10,0%	20,0%	8,3%	12,1%
		% Of Total	8,5%	2,6%	0,3%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	12,1%
	B. Gökmen	% Within 12. Yaşadığınız Mahalle	47,5%	20,0%	20,0%	10,0%	2,5%			100,0%
		% Within 16.1. Alt Yapı Sorunları Var	4,7%	8,6%	21,6%	13,8%	10,0%			6,8%
		% Of Total	3,2%	1,4%	1,4%	0,7%	0,2%			6,8%

EK-15. Mahalleye Göre Soru 16.1 Karşılaştırmalı Tablo (Devam).

			16.1. Alt yapı Sorunları var							
			1	2	3	4	5	6	7	Total
	M. Demir	% within 12. Yaşadığınız mahalle	54,5%	15,2%	18,2%	3,0%	6,1%		3,0%	100,0%
		% within 16.1. Alt yapı Sorunları var	4,5%	5,4%	16,2%	3,4%	20,0%		8,3%	5,6%
		% of Total	3,1%	0,9%	1,0%	0,2%	0,3%		0,2%	5,6%
	H. Kıl	% within 12. Yaşadığınız mahalle	73,4%	15,2%	5,1%	2,5%	1,3%		2,5%	100,0%
		% within 16.1. Alt yapı Sorunları var	14,4%	12,9%	10,8%	6,9%	10,0%		16,7%	13,4%
		% of Total	9,9%	2,0%	0,7%	0,3%	0,2%		0,3%	13,4%
	Yörükler	% within 12. Yşsadığınız mahalle	73,0%	15,9%	6,3%	4,8%				100,0%
		% within 16.1. Alt yapı Sorunları var	11,4%	10,8%	10,8%	10,3%				10,7%
		% of Total	7,8%	1,7%	0,7%	0,5%				10,7%
	K. Işıldak	% within 12. Yaşadığınız mahalle	86,9%	3,3%	1,6%	3,3%	1,6%	1,6%	1,6%	100,0%
		% within 16.1. Alt yapı Sorunları var	13,2%	2,2%	2,7%	6,9%	10,0%	20,0%	8,3%	10,4%
		% of Total	9,0%	0,3%	0,2%	0,3%	0,2%	0,2%	0,2%	10,4%
	Aynalı	% within 12. Yaşadığınız mahalle	34,1%	22,7%	4,5%	27,3%	2,3%		9,1%	100,0%
		% within 16.1. Alt yapı Sorunları var	3,7%	10,8%	5,4%	41,4%	10,0%		33,3%	7,5%
		% of Total	2,6%	1,7%	0,3%	2,0%	0,2%		0,7%	7,5%
Total		% within 12. Yaşadığınız mahalle	68,4%	15,8%	6,3%	4,9%	1,7%	0,9%	2,0%	100,0%
		% within 16.1. Alt yapı Sorunları var	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0 %	100,0%
		% of Total	68,4%	15,8%	6,3%	4,9%	1,7%	0,9%	2,0%	100,0%

EK-16. Mahalleye Göre Soru 16.2 Karşılaştırmalı Tablo.

			16.2. Çevre Bakımlı Ve Temiz Değil							Total
			1	2	3	4	5	6	7	
12.Yaşadığınız mahalle	Çiftepınarlar	% within 12. Yaşadığınız mahalle	7,3%	43,5%	21,0%	5,6%	12,9%	5,6%	4,0%	100,0%
		% within 16.2. Çevre bakımlı ve temiz değil	32,1%	25,1%	19,3%	9,5%	22,9%	19,4%	17,9%	21,2%
		% of Total	1,5%	9,2%	4,4%	1,2%	2,7%	1,2%	0,9%	21,2%
	Terzialiler	% within 12. Yaşadığınız mahalle	4,1%	41,1%	21,9%	6,8%	15,1%	5,5%	5,5%	100,0%
		% within 16.2. Çevre bakımlı ve temiz değil	10,7%	14,0%	11,9%	6,8%	15,7%	11,1%	14,3%	12,5%
		% of Total	0,5%	5,1%	2,7%	0,9%	1,9%	0,7%	0,7%	12,5%
	Orhangazi	% within 12. Yaşadığınız mahalle	2,8%	47,9%	21,1%	8,5%	14,1%	4,2%	1,4%	100,0%
		% within 16.2. Çevre bakımlı ve temiz değil	7,1%	15,8%	11,1%	8,1%	14,3%	8,3%	3,6%	12,1%
		% of Total	0,3%	5,8%	2,6%	1,0%	1,7%	0,5%	0,2%	12,1%
	B.Gökmen	% within 12. Yaşadığınız mahalle	17,5%	37,5%	32,5%	10,0%			2,5%	100,0%
		% within 16.2. Çevre bakımlı ve temiz değil	25,0%	7,0%	9,6%	5,4%			3,6%	6,8%
		% of Total	1,2%	2,6%	2,2%	0,7%			0,2%	6,8%
	M.Demir	% within 12. Yaşadığınız mahalle	3,0%	45,5%	12,1%	27,3%	3,0%	6,1%	3,0%	100,0%
		% within 16.2. Çevre bakımlı ve temiz değil	3,6%	7,0%	3,0%	12,2%	1,4%	5,6%	3,6%	5,6%
		% of Total	0,2%	2,6%	0,7%	1,5%	0,2%	0,3%	0,2%	5,6%

EK-16. Mahalleye Göre Soru 16.2 Karşılaştırmalı Tablo(Devam).

			16.2. Çevre Bakımlı Ve Temiz Değil							
			1	2	3	4	5	6	7	Total
	Hüseyin Kıl	% within 12. Yaşadığınız mahalle	1,3%	5,1%	50,6%	17,7%	13,9%	6,3%	5,1%	100,0%
		% within 16.2. Çevre bakımlı ve temiz değil	3,6%	1,9%	29,6%	18,9%	15,7%	13,9%	14,3%	13,5%
		% of Total	0,2%	0,7%	6,8%	2,4%	1,9%	0,9%	0,7%	13,5%
	Yörükler Köyü	% within 12. Yaşadığınız mahalle		44,4%	7,9%	23,8%	12,7%	7,9%	3,2%	100,0%
		% within 16.2. Çevre bakımlı ve temiz değil		13,0%	3,7%	20,3%	11,4%	13,9%	7,1%	10,8%
		% of Total		4,8%	0,9%	2,6%	1,4%	0,9%	0,3%	10,8%
	Kemal Işıldak	% within 12. Yaşadığınız mahalle		37,3%	20,3%	16,9%	8,5%	6,8%	10,2%	100,0%
		% within 16.2. Çevre bakımlı ve temiz değil		10,2%	8,9%	13,5%	7,1%	11,1%	21,4%	10,1%
		% of Total		3,8%	2,0%	1,7%	0,9%	0,7%	1,0%	10,1%
	Aynalı Köyü	% within 12. Yaşadığınız mahalle	11,4%	29,5%	9,1%	9,1%	18,2%	13,6%	9,1%	100,0%
		% within 16.2. Çevre bakımlı ve temiz değil	17,9%	6,0%	3,0%	5,4%	11,4%	16,7%	14,3%	7,5%
		% of Total	0,9%	2,2%	0,7%	0,7%	1,4%	1,0%	0,7%	7,5%
Total		% within 12. Yaşadığınız mahalle	4,8%	36,7%	23,0%	12,6%	11,9%	6,1%	4,8%	100,0%
		% within 16.2. Çevre bakımlı ve temiz değil	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	4,8%	36,7%	23,0%	12,6%	11,9%	6,1%	4,8%	100,0%

EK-17. Mahalleye Göre Soru 16.3 Karşılaştırmalı Tablo.

			16.3. Akçakoca Yolunun/Üniversite Yolunun Geçmesi							Total
			1	2	3	4	5	6	7	
12. Yasadıgınız mahalle	Çiftepınarlar	% within 12. Yasadıgınız mahalle			8,1%	32,3%	18,5%	27,4%	13,7%	100,0 %
		% within 16.3. Akçakoca /üniversite yolunun geçmesi			18,5%	26,0%	19,5%	19,0%	28,3%	21,2%
		% of Total			1,7%	6,8%	3,9%	5,8%	2,9%	21,2%
	Terzialiler	% within 12. Yasadıgınız mahalle	1,4%	2,7%	5,5%	23,3%	23,3%	38,4%	5,5%	100,0 %
		% within 16.3. Akçakoca /üniversite yolunun geçmesi	20,0%	12,5%	7,4%	11,0%	14,4%	15,6%	6,7%	12,5%
		% of Total	0,2%	0,3%	0,7%	2,9%	2,9%	4,8%	0,7%	12,5%
	Orhangazi	% within 12. Yasadıgınız mahalle	1,4%	2,8%	7,0%	14,1%	26,8%	40,8%	7,0%	100,0 %
		% within 16.3. Akçakoca /üniversite yolunun geçmesi	20,0%	12,5%	9,3%	6,5%	16,1%	16,2%	8,3%	12,1%
		% of Total	0,2%	0,3%	0,9%	1,7%	3,2%	4,9%	0,9%	12,1%
	B.Gökmen	% within 12. Yasadıgınız mahalle			5,0%	30,0%	32,5%	27,5%	5,0%	100,0 %
		% within 16.3. Akçakoca /üniversite yolunun geçmesi			3,7%	7,8%	11,0%	6,1%	3,3%	6,8%
		% of Total			0,3%	2,0%	2,2%	1,9%	0,3%	6,8%
	M.Demir	% within 12. Yasadıgınız mahalle		3,0%	3,0%	3,0%	12,1%	51,5%	27,3%	100,0 %
		% within 16.3. Akçakoca /üniversite yolunun geçmesi		6,3%	1,9%	0,6%	3,4%	9,5%	15,0%	5,6%
		% of Total		0,2%	0,2%	0,2%	0,7%	2,9%	1,5%	5,6%

EK-17. Mahalleye Göre Soru 16.2 Karşılaştırmalı Tablo. (Devam).

			16.3. Akçakoca Yolunun/Üniversite Yolunun Geçmesi							
			1	2	3	4	5	6	7	Total
	H. Kıl	% Within 12. Yaşadığınız Mahalle		3,8%	10,1%	41,8%	11,4%	25,3%	7,6%	100,0%
		% Within 16.3. Akçakoca /Üniversite Yolunun Geçmesi		18,8%	14,8%	21,4%	7,6%	11,2%	10,0%	13,5%
		% Of Total		0,5%	1,4%	5,6%	1,5%	3,4%	1,0%	13,5%
	Yörükler	% Within 12. Yaşadığınız Mahalle			3,2%	12,7%	36,5%	41,3%	6,3%	100,0%
		% Within 16.3. Akçakoca/Üniversite Yolunun Geçmesi			3,7%	5,2%	19,5%	14,5%	6,7%	10,8%
		% Of Total			0,3%	1,4%	3,9%	4,4%	0,7%	10,8%
	K. Işıldak	% Within 12. Yaşadığınız Mahalle	1,7%	8,5%	18,6%	30,5%	8,5%	16,9%	15,3%	100,0%
		% Within 16.3. Akçakoca /Üniversite Yolunun Geçmesi	20,0%	31,3%	20,4%	11,7%	4,2%	5,6%	15,0%	10,1%
		% Of Total	0,2%	0,9%	1,9%	3,1%	0,9%	1,7%	1,5%	10,1%
	Aynalı	% Within 12. Yaşadığınız Mahalle	4,5%	6,8%	25,0%	34,1%	11,4%	9,1%	9,1%	100,0%
		% Within 16.3. Akçakoca /Üniversite Yolunun Geçmesi	40,0%	18,8%	20,4%	9,7%	4,2%	2,2%	6,7%	7,5%
		% Of Total	0,3%	0,5%	1,9%	2,6%	0,9%	0,7%	0,7%	7,5%
Total		% Within 12. Yaşadığınız Mahalle	0,9%	2,7%	9,2%	26,3%	20,1%	30,5%	10,2%	100,0%
		% Within 16.3. Akçakoca /Üniversite Yolunun Geçmesi	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% Of Total	0,9%	2,7%	9,2%	26,3%	20,1%	30,5%	10,2%	100,0%

EK-18. Mahalleye Göre Soru 16.4 Karşılaştırmalı Tablo.

			16.4. Komşuluk İlişkileri Zayıf							
			1	2	3	4	5	6	7	Total
12. Yaşadığınız Mahalle	Çiftepınarlar	% Within 12. Yasadıgınız Mahalle	0,8%	3,2%	8,1%	6,5%	16,9%	26,6%	37,9%	100,0%
		% Within 16.4. Komşuluk İlişkileri Zayıf	14,3%	33,3%	25,6%	15,7%	25,6%	23,9%	18,5%	21,3%
		% Of Total	0,2%	0,7%	1,7%	1,4%	3,6%	5,7%	8,1%	21,3%
	Terzialiler	% Within 12. Yasadıgınız Mahalle			4,1%	4,1%	16,4%	31,5%	43,8%	100,0%
		% Within 16.4. Komşuluk İlişkileri Zayıf			7,7%	5,9%	14,6%	16,7%	12,6%	12,5%
		% Of Total			0,5%	0,5%	2,1%	3,9%	5,5%	12,5%
	Orhangazi	% Within 12. Yasadıgınız Mahalle	1,4%	1,4%	7,0%	11,3%	8,5%	23,9%	46,5%	100,0%
		% Within 16.4. Komşuluk İlişkileri Zayıf	14,3%	8,3%	12,8%	15,7%	7,3%	12,3%	13,0%	12,2%
		% Of Total	0,2%	0,2%	0,9%	1,4%	1,0%	2,9%	5,7%	12,2%
	B.Gökmen	% Within 12. Yasadıgınız Mahalle	2,5%	2,5%	2,5%	10,0%	10,0%	22,5%	50,0%	100,0%
		% Within 16.4. Komşuluk İlişkileri Zayıf	14,3%	8,3%	2,6%	7,8%	4,9%	6,5%	7,9%	6,9%
		% Of Total	0,2%	0,2%	0,2%	0,7%	0,7%	1,5%	3,4%	6,9%
	M. Demir	% Within 12. Yasadıgınız Mahalle		3,1%	3,1%	9,4%	25,0%	28,1%	31,3%	100,0%
		% Within 16.4. Komşuluk İlişkileri Zayıf		8,3%	2,6%	5,9%	9,8%	6,5%	3,9%	5,5%
		% Of Total		0,2%	0,2%	0,5%	1,4%	1,5%	1,7%	5,5%

EK-18. Mahalleye Göre Soru 16.4 Karşılaştırmalı Tablo(Devam).

			16.4. Komşuluk İlişkileri Zayıf							
			1	2	3	4	5	6	7	Total
	H. Kıl	% Within 12. Yaşadığınız Mahalle	1,3%	2,5%	2,5%	5,1%	7,6%	5,1%	75,9%	100,0%
		% Within 16.4. Komşuluk İlişkileri Zayıf	14,3%	16,7%	5,1%	7,8%	7,3%	2,9%	23,6%	13,6%
		% Of Total	0,2%	0,3%	0,3%	0,7%	1,0%	0,7%	10,3%	13,6%
	Yörükler	% Within 12. Yaşadığınız Mahalle		1,6%	4,8%	19,0%	15,9%	28,6%	30,2%	100,0%
		% Within 16.4. Komşuluk İlişkileri Zayıf		8,3%	7,7%	23,5%	12,2%	13,0%	7,5%	10,8%
		% Of Total		0,2%	0,5%	2,1%	1,7%	3,1%	3,3%	10,8%
	K. Işıldak	% Within 12. Yaşadığınız Mahalle	1,8%	1,8%	8,8%	8,8%	12,3%	19,3%	47,4%	100,0%
		% Within 16.4. Komşuluk İlişkileri Zayıf	14,3%	8,3%	12,8%	9,8%	8,5%	8,0%	10,6%	9,8%
		% Of Total	0,2%	0,2%	0,9%	0,9%	1,2%	1,9%	4,6%	9,8%
	Aynalı	% Within 12. Yaşadığınız Mahalle	4,5%	2,3%	20,5%	9,1%	18,2%	31,8%	13,6%	100,0%
		% Within 16.4. Komşuluk İlişkileri Zayıf	28,6%	8,3%	23,1%	7,8%	9,8%	10,1%	2,4%	7,5%
		% Of Total	0,3%	0,2%	1,5%	0,7%	1,4%	2,4%	1,0%	7,5%
Total		% Within 12. Yaşadığınız Mahalle	1,2%	2,1%	6,7%	8,7%	14,1%	23,7%	43,6%	100,0%
		% Within 16.4. Komşuluk İlişkileri Zayıf	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% Of Total	1,2%	2,1%	6,7%	8,7%	14,1%	23,7%	43,6%	100,0%

EK-19. Mahalleye Göre Soru 16.5 Karşılaştırmalı Tablo.

			16.5. Park Rekreasyon Alanı Çocuk Alanı Az							Total
			1	2	3	4	5	6	7	
12. Yasadığınız mahalle	Çiftepınarlar	% Within 12. Yaşadığınız Mahalle	10,5%	27,4%	30,6%	11,3%	6,5%	6,5%	7,3%	100,0%
		% Within 16.5. Park Rekreasyon Alanı Çocuk Alanı Az	13,8%	19,2%	24,2%	24,6%	15,4%	27,6%	40,9%	21,1%
		% Of Total	2,2%	5,8%	6,5%	2,4%	1,4%	1,4%	1,5%	21,1%
	Terzialiler	% Within 12. Yaşadığınız Mahalle	26,0%	24,7%	32,9%	8,2%	5,5%		2,7%	100,0%
		% Within 16.5. Park Rekreasyon Alanı Çocuk Alanı Az	20,2%	10,2%	15,3%	10,5%	7,7%		9,1%	12,4%
		% Of Total	3,2%	3,1%	4,1%	1,0%	0,7%		0,3%	12,4%
	Orhangazi	% Within 12. Yaşadığınız Mahalle	18,3%	12,7%	36,6%	18,3%	5,6%	7,0%	1,4%	100,0%
		% Within 16.5. Park Rekreasyon Alanı Çocuk Alanı Az	13,8%	5,1%	16,6%	22,8%	7,7%	17,2%	4,5%	12,1%
		% Of Total	2,2%	1,5%	4,4%	2,2%	0,7%	0,9%	0,2%	12,1%
	B. Gökmen	% Within 12. Yaşadığınız Mahalle		12,5%	22,5%	20,0%	17,5%	22,5%	5,0%	100,0%
		% Within 16.5. Park Rekreasyon Alanı Çocuk Alanı Az		2,8%	5,7%	14,0%	13,5%	31,0%	9,1%	6,8%
		% Of Total		0,9%	1,5%	1,4%	1,2%	1,5%	0,3%	6,8%
	M. Demir	% Within 12. Yaşadığınız Mahalle	14,7%	17,6%	32,4%	17,6%	14,7%		2,9%	100,0%
		% Within 16.5. Park Rekreasyon Alanı Çocuk Alanı Az	5,3%	3,4%	7,0%	10,5%	9,6%		4,5%	5,8%
		% Of Total	0,9%	1,0%	1,9%	1,0%	0,9%		0,2%	5,8%

EK-19. Mahalleye Göre Soru 16.5 Karşılaştırmalı Tablo (Devam)

			16.5. Park Rekreasyon Alanı Çocuk Alanı Az							
			1	2	3	4	5	6	7	Total
12. Yaşadığınız mahalle	H.Kıl	% Within 12. Yaşadığınız Mahalle	24,1%	73,4%	1,3%			1,3%		100,0%
		% Within 16.5. Park Rekreasyon Alanı Çocuk Alanı Az	20,2%	32,8%	0,6%			3,4%		13,4%
		% Of Total	3,2%	9,9%	0,2%			0,2%		13,4%
	Yörükler	% Within 12. Yaşadığınız Mahalle	25,4%	23,8%	39,7%	6,3%	3,2%		1,6%	100,0%
		% Within 16.5. Park Rekreasyon Alanı Çocuk Alanı Az	17,0%	8,5%	15,9%	7,0%	3,8%		4,5%	10,7%
		% Of Total	2,7%	2,6%	4,3%	0,7%	0,3%		0,2%	10,7%
	K.Işıldak	% Within 12. Yaşadığınız Mahalle	6,7%	45,0%	26,7%	5,0%	11,7%	3,3%	1,7%	100,0%
		% Within 16.5. Park Rekreasyon Alanı Çocuk Alanı Az	4,3%	15,3%	10,2%	5,3%	13,5%	6,9%	4,5%	10,2%
		% Of Total	0,7%	4,6%	2,7%	0,5%	1,2%	0,3%	0,2%	10,2%
	Aynalı Köyü	% Within 12. Yaşadığınız Mahalle	11,4%	11,4%	15,9%	6,8%	34,1%	9,1%	11,4%	100,0%
		% Within 16.5. Park Rekreasyon Alanı Çocuk Alanı Az	5,3%	2,8%	4,5%	5,3%	28,8%	13,8%	22,7%	7,5%
		% Of Total	0,9%	0,9%	1,2%	0,5%	2,6%	0,7%	0,9%	7,5%
Total		% Within 12. Yaşadığınız Mahalle	16,0%	30,1%	26,7%	9,7%	8,8%	4,9%	3,7%	100,0%
		% Within 16.5. Park Rekreasyon Alanı Çocuk Alanı Az	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% Of Total	16,0%	30,1%	26,7%	9,7%	8,8%	4,9%	3,7%	100,0%

EK-20. Mahalleye Göre Soru 16.6 Karşılaştırmalı Tablo

			16.6. Yeni Yapılanma İle Mahallenin Konut Dokusu Değişiyor							Total
			1	2	3	4	5	6	7	
12. Yaşadığınız Mahalle	Çiftepınarlar	% Within 12. Yaşadığınız Mahalle	4,8%	5,6%	21,8%	24,2%	21,0%	21,0%	1,6%	100,0 %
		% Within 16.6. Yeni Yapılanma İle Konut Dokusu Değişiyor	27,3%	16,7%	23,5%	21,0%	19,8%	25,2%	6,7%	21,2%
		% Of Total	1,0%	1,2%	4,6%	5,1%	4,4%	4,4%	0,3%	21,2%
	Terzialiler	% Within 12. Yaşadığınız Mahalle	5,5%	9,6%	21,9%	38,4%	12,3%	9,6%	2,7%	100,0 %
		% Within 16.6. Yeni Yapılanma İle Konut Dokusu Değişiyor	18,2%	16,7%	13,9%	19,6%	6,9%	6,8%	6,7%	12,5%
		% Of Total	0,7%	1,2%	2,7%	4,8%	1,5%	1,2%	0,3%	12,5%
	Orhangazi	% Within 12. Yaşadığınız Mahalle	2,8%	14,1%	16,9%	32,4%	22,5%	11,3%		100,0 %
		% Within 16.6. Yeni Yapılanma İle Konut Dokusu Değişiyor	9,1%	23,8%	10,4%	16,1%	12,2%	7,8%		12,1%
		% Of Total	0,3%	1,7%	2,0%	3,9%	2,7%	1,4%		12,1%
	B. Gökmen	% Within 12. Yaşadığınız Mahalle			10,0%	10,0%	27,5%	25,0%	27,5%	100,0 %
		% Within 16.6. Yeni Yapılanma İle Konut Dokusu Değişiyor			3,5%	2,8%	8,4%	9,7%	36,7%	6,8%
		% Of Total			0,7%	0,7%	1,9%	1,7%	1,9%	6,8%
	M.Demir	% Within 12. Yaşadığınız Mahalle	23,5%	14,7%	26,5%	29,4%	2,9%	2,9%		100,0 %
		% Within 16.6. Yeni Yapılanma İle Konut Dokusu Değişiyor	36,4%	11,9%	7,8%	7,0%	0,8%	1,0%		5,8%
		% Of Total	1,4%	0,9%	1,5%	1,7%	0,2%	0,2%		5,8%

EK-20. Mahalleye Göre Soru 16.6 Karşılaştırmalı Tablo (Devam).

			16.6. Yeni Yapılanma İle Mahallenin Konut Dokusu Değişiyor							
			1	2	3	4	5	6	7	Total
Yaşadığınız Mahalle	Hüseyin Kıl	% within 12. Yaşadığınız mahalle			13,9%	16,5%	35,4%	31,6%	2,5%	100,0 %
		% within 16.6. Yeni yapılanma ile mahallenin konut dokusu değişiyor			9,6%	9,1%	21,4%	24,3%	6,7%	13,5 %
		% of Total			1,9%	2,2%	4,8%	4,3%	0,3%	13,5 %
	Yörükler Köyü	% within 12. Yaşadığınız mahalle	1,6%	9,5%	31,7%	25,4%	22,2%	7,9%	1,6%	100,0 %
		% within 16.6. Yeni yapılanma ile mahallenin konut dokusu değişiyor	4,5%	14,3%	17,4%	11,2%	10,7%	4,9%	3,3%	10,8 %
		% of Total	0,2%	1,0%	3,4%	2,7%	2,4%	0,9%	0,2%	10,8 %
	Kemal Işıldak	% within 12. Yaşadığınız mahalle		5,2%	15,5%	24,1%	34,5%	15,5%	5,2%	100,0 %
		% within 16.6. Yeni yapılanma ile mahallenin konut dokusu değişiyor		7,1%	7,8%	9,8%	15,3%	8,7%	10,0%	9,9%
		% of Total		0,5%	1,5%	2,4%	3,4%	1,5%	0,5%	9,9%
	Aynalı Köyü	% within 12. Yaşadığınız mahalle	2,3%	9,1%	15,9%	11,4%	13,6%	27,3%	20,5%	100,0 %
		% within 16.6. Yeni yapılanma ile mahallenin konut dokusu değişiyor	4,5%	9,5%	6,1%	3,5%	4,6%	11,7%	30,0%	7,5%
		% of Total	0,2%	0,7%	1,2%	0,9%	1,0%	2,0%	1,5%	7,5%
Total		% within 12. Yaşadığınız mahalle	3,8%	7,2%	19,6%	24,4%	22,4%	17,6%	5,1%	100,0 %
		% within 16.6. Yeni yapılanma ile mahallenin konut dokusu değişiyor	100,0%	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
		% of Total	3,8%	7,2%	19,6%	24,4%	22,4%	17,6%	5,1%	100,0 %

EK-21. Mahalleye Göre Soru 16.7 Karşılaştırmalı Tablo

			16.7. Fabrikalardan gelen koku veya atıklar							Total
			1	2	3	4	5	6	7	
12. Yaşadığınız mahalle	Çiftepınarlar	% within 12. Yaşadığınız mahalle	0,8%	5,6%	7,3%	20,2%	20,2%	12,9%	33,1%	100,0 %
		% within 16.7. Fabrikalardan gelen koku veya atıklar	2,9%	13,5%	17,0%	29,1%	22,7%	18,4%	24,8%	21,1%
		% of Total	0,2%	1,2%	1,5%	4,3%	4,3%	2,7%	7,0%	21,1%
	Terzialiler	% within 12. Yaşadığınız mahalle		6,8%	6,8%	16,4%	23,3%	11,0%	35,6%	100,0 %
		% within 16.7. Fabrikalardan gelen koku veya atıklar		9,6%	9,4%	14,0%	15,5%	9,2%	15,8%	12,4%
		% of Total		0,9%	0,9%	2,0%	2,9%	1,4%	4,4%	12,4%
	Orhangazi	% within 12. Yaşadığınız mahalle	2,8%	7,0%	8,5%	14,1%	21,1%	9,9%	36,6%	100,0 %
		% within 16.7. Fabrikalardan gelen koku veya atıklar	5,9%	9,6%	11,3%	11,6%	13,6%	8,0%	15,8%	12,1%
		% of Total	0,3%	0,9%	1,0%	1,7%	2,6%	1,2%	4,4%	12,1%
	B.Gökmen	% within 12. Yaşadığınız mahalle	32,5%	27,5%	7,5%	10,0%	10,0%	2,5%	10,0%	100,0 %
		% within 16.7. Fabrikalardan gelen koku veya atıklar	38,2%	21,2%	5,7%	4,7%	3,6%	1,1%	2,4%	6,8%
		% of Total	2,2%	1,9%	0,5%	0,7%	0,7%	0,2%	0,7%	6,8%
	M. Demir	% within 12. Yaşadığınız mahalle	8,8%	8,8%	8,8%	5,9%	29,4%	5,9%	32,4%	100,0 %
		% within 16.7. Fabrikalardan gelen koku veya atıklar	8,8%	5,8%	5,7%	2,3%	9,1%	2,3%	6,7%	5,8%
		% of Total	0,5%	0,5%	0,5%	0,3%	1,7%	0,3%	1,9%	5,8%

EK-21. Mahalleye Göre Soru 16.7 Karşılaştırmalı Tablo (Devam).

			16.7. Fabrikalardan Gelen Koku Veya Atıklar							
12. Yaşadığınız Mahalle	H. Kıl	% Within 12. Yaşadığınız Mahalle	1,3%	2,5%	16,5%	19,0%	26,6%	27,8%	6,3%	100,0%
		% Within 16.7. Fabrikalardan Gelen Koku Veya Atıklar	2,9%	3,8%	24,5%	17,4%	19,1%	25,3%	3,0%	13,5%
		% of Total	0,2%	0,3%	2,2%	2,6%	3,6%	3,7%	0,9%	13,5%
	Yörükler	% within 12. Yaşadığınız Mahalle		12,7%	6,3%	15,9%	6,3%	11,1%	47,6%	100,0%
		% within 16.7. Fabrikalardan Gelen Koku Veya Atıklar		15,4%	7,5%	11,6%	3,6%	8,0%	18,2%	10,7%
		% of Total		1,4%	0,7%	1,7%	0,7%	1,2%	5,1%	10,7%
	K.Işıldak	% within 12. Yaşadığınız Mahalle	1,7%	5,1%	10,2%	10,2%	22,0%	33,9%	16,9%	100,0%
		% within 16.7. Fabrikalardan Gelen Koku Veya Atıklar	2,9%	5,8%	11,3%	7,0%	11,8%	23,0%	6,1%	10,1%
		% of Total	0,2%	0,5%	1,0%	1,0%	2,2%	3,4%	1,7%	10,1%
	Aynalı	% within 12. Yaşadığınız Mahalle	29,5%	18,2%	9,1%	4,5%	2,3%	9,1%	27,3%	100,0%
		% within 16.7. Fabrikalardan Gelen Koku Veya Atıklar	38,2%	15,4%	7,5%	2,3%	0,9%	4,6%	7,3%	7,5%
		% of Total	2,2%	1,4%	0,7%	0,3%	0,2%	0,7%	2,0%	7,5%
Total		% within 12. Yaşadığınız Mahalle	5,8%	8,9%	9,0%	14,7%	18,7%	14,8%	28,1%	100,0%
		% within 16.7. Fabrikalardan Gelen Koku Veya Atıklar	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		% of Total	5,8%	8,9%	9,0%	14,7%	18,7%	14,8%	28,1%	100,0%

EK-22. Mahalle Bazında Değiştirilmek İstenen Olgu Tamhane Tablosu.

(I) Yaşadığınız Mahalle	(J) 12. Yaşadığınız Mahalle	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
					Lower Bound	Upper Bound
Murat Demir	Çiftepınarlar	,272	,102	,291	-,07	,61
	Terzialiler	,185	,107	,965	-,17	,54
	Orhangazi	,631*	,103	,000	,29	,98
	B. Gökmen	,054	,110	1,000	-,31	,42
	Hüseyin Kıl	,056	,141	1,000	-,40	,52
	Yörükler Köyü	,606*	,114	,000	,23	,98
	Kemal Işıldak	,025	,127	1,000	-,39	,44
	Aynalı Köyü	-,171	,163	1,000	-,71	,37
Hüseyin Kıl	Çiftepınarlar	,216	,123	,954	-,19	,62
	Terzialiler	,128	,128	1,000	-,29	,54
	Orhangazi	,575*	,124	,000	,17	,98
	B. Gökmen	-,003	,130	1,000	-,43	,42
	Murat Demir	-,056	,141	1,000	-,52	,40
	Yörükler Köyü	,550*	,133	,002	,12	,98
	Kemal Işıldak	-,031	,145	1,000	-,50	,44
	Aynalı Köyü	-,228	,177	1,000	-,81	,35
Yörükler Köyü	Çiftepınarlar	-,334*	,090	,011	-,63	-,04
	Terzialiler	-,422*	,096	,001	-,74	-,11
	Orhangazi	,025	,092	1,000	-,27	,32
	B. Gökmen	-,553*	,099	,000	-,88	-,23
	Murat Demir	-,606*	,114	,000	-,98	-,23
	Hüseyin Kıl	-,550*	,133	,002	-,98	-,12
	Kemal Işıldak	-,581*	,118	,000	-,97	-,19
	Aynalı Köyü	-,778*	,156	,000	-1,30	-,26
Kemal Işıldak	Çiftepınarlar	,247	,107	,568	-,10	,60
	Terzialiler	,159	,112	,998	-,21	,53
	Orhangazi	,606*	,108	,000	,25	,96
	B. Gökmen	,028	,115	1,000	-,35	,40
	Murat Demir	-,025	,127	1,000	-,44	,39
	Hüseyin Kıl	,031	,145	1,000	-,44	,50
	Yörükler Köyü	,581*	,118	,000	,19	,97
	Aynalı Köyü	-,197	,166	1,000	-,75	,35

EK-22. Mahalle Bazında Değiştirilmek İstenen Olgu Tamhane Tablosu(Devam).

(I) Yaşadığınız mahalle	(J) 12. Yaşadığınız mahalle	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
					Lower Bound	Upper Bound
Çiftepınarlar	Terzialiler	-,087	,082	1,000	-,35	,18
	Orhangazi	,359*	,077	,000	,11	,61
	B. Gökmen	-,219	,085	,352	-,50	,06
	Murat Demir	-,272	,102	,291	-,61	,07
	Hüseyin Kıl	-,216	,123	,954	-,62	,19
	Yörükler Köyü	,334*	,090	,011	,04	,63
	Kemal Işıldak	-,247	,107	,568	-,60	,10
	Aynalı Köyü	-,444	,148	,134	-,94	,05
Terzialiler	Çiftepınarlar	,087	,082	1,000	-,18	,35
	Orhangazi	,447*	,084	,000	,17	,72
	B. Gökmen	-,131	,092	,998	-,43	,17
	Murat Demir	-,185	,107	,965	-,54	,17
	Hüseyin Kıl	-,128	,128	1,000	-,54	,29
	Yörükler Köyü	,422*	,096	,001	,11	,74
	Kemal Işıldak	-,159	,112	,998	-,53	,21
	Aynalı Köyü	-,356	,152	,552	-,86	,15
Orhangazi	Çiftepınarlar	-,359*	,077	,000	-,61	-,11
	Terzialiler	-,447*	,084	,000	-,72	-,17
	B. Gökmen	-,578*	,087	,000	-,86	-,29
	Murat Demir	-,631*	,103	,000	-,98	-,29
	Hüseyin Kıl	-,575*	,124	,000	-,98	-,17
	Yörükler Köyü	-,025	,092	1,000	-,32	,27
	Kemal Işıldak	-,606*	,108	,000	-,96	-,25
	Aynalı Köyü	-,803*	,149	,000	-1,30	-,30
Bayram Gökmen	Çiftepınarlar	,219	,085	,352	-,06	,50
	Terzialiler	,131	,092	,998	-,17	,43
	Orhangazi	,578*	,087	,000	,29	,86
	Murat Demir	-,054	,110	1,000	-,42	,31
	Hüseyin Kıl	,003	,130	1,000	-,42	,43
	Yörükler Köyü	,553*	,099	,000	,23	,88
	Kemal Işıldak	-,028	,115	1,000	-,40	,35
	Aynalı Köyü	-,225	,153	,997	-,74	,29

EK-22. Mahalle Bazında Değiştirilmek İstenen Olgu Tamhane Tablosu(Devam).

(I)Yaşadığınız Mahalle Devam	(J) 12. 2Yaşadığınız mahalle	Mean Difference (I-J	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
					Lower Bound	Upper Bound
Aynalı Köyü	Çiftepınarlar	,444	,148	,134	-,05	,94
	Terzialiler	,356	,152	,552	-,15	,86
	Orhangazi	,803*	,149	,000	,30	1,30
	B. Gökmen	,225	,153	,997	-,29	,74
	Murat Demir	,171	,163	1,000	-,37	,71
	Hüseyin Kıl	,228	,177	1,000	-,35	,81
	Yörükler Köyü	,778*	,156	,000	,26	1,30
	Kemal Işıldak	,197	,166	1,000	-,35	,75

*. The mean difference is significant at the 0.05 level.

EK-23. Oturma Sürelerine Göre Önermelerin Kruskal Wallis Testi Tablosu

Oturma Suresi		N	Mean Rank	Oturma Suresi		N	Mean Rank
18.2. Antik kent ortaya çıkarılmalı	1982 öncesi	255	316,47	**18.9. Sosyal yaşamı arttıracak mekânlar olmalıdır.**	1982 öncesi	255	305,06
	1982-1997 arası	130	274,32		1982-1997 arası	130	269,72
	1997-2003 arası	38	273,34		1997-2003 arası	38	278,91
	2003-2014 arası	161	282,87		2003-2014 arası	161	307,00
	son bir yılda gelenler	4	219,25		son bir yılda gelenler	4	71,50
	Total	588			Total	588	
18.3. Konuralp Düzce tarihinin başladığı yerdir	1982 öncesi	255	344,00	**18.11. Üniversite Konuralp'ten kopuk, daha yoğun ilişki kurmalı**	1982 öncesi	255	299,79
	1982-1997 arası	130	288,02		1982-1997 arası	130	272,62
	1997-2003 arası	38	250,37		1997-2003 arası	38	230,54
	2003-2014 arası	161	234,84		2003-2014 arası	161	322,10
	son bir yılda gelenler	4	169,88		son bir yılda gelenler	4	165,50
	Total	588			Total	588	
18.7. Kültür sanat yapıları yapılmalı ve müze geliştirilmelidir	1982 öncesi	255	310,00	**18.14. Konuralp'i seviyorum, burada yaşamaktan memnunum**	1982 öncesi	254	343,11
	1982-1997 arası	130	260,20		1982-1997 arası	130	290,97
	1997-2003 arası	38	276,29		1997-2003 arası	38	277,28
	2003-2014 arası	161	306,15		2003-2014 arası	160	223,71
	son bir yılda gelenler	4	125,00		son bir yılda gelenler	4	171,50
	Total	588			Total	586	

EK-24. Mesleklere Göre Önermelerin Kruskal Wallis Testi Tablosu

6. Meslek		N	Mean Rank	6. Meslek		N	Mean Rank
18.1. Geleneksel tarihi evler korunmalıdır	İşsiz	25	259,56	18.8. Meydanlar çocuk parkı gibi alanlar arttırılmalıdır.	İşsiz	25	292,68
	Memur	50	312,55		Memur	50	267,22
	İşçi	99	293,93		İşçi	99	271,91
	Öğrenci	91	318,29		Öğrenci	91	318,00
	Serbest Meslek	93	283,01		Serbest Meslek	93	282,75
	Ev Hanımı	98	232,04		Ev Hanımı	98	288,53
	Emekli	98	315,24		Emekli	98	327,52
	Çiftçi	26	376,02		Çiftçi	26	320,29
	Öğretim Üyesi	10	443,50		Öğretim Üyesi	10	281,45
	Total	590			Total	590	
18.2. Antik kent ortaya çıkarılmalı	İşsiz	25	233,74	18.9. Sosyal yaşamı arttıracak mekânlar olmalıdır.	İşsiz	25	241,52
	Memur	50	304,78		Memur	50	269,95
	İşçi	99	301,32		İşçi	99	264,70
	Öğrenci	91	300,84		Öğrenci	91	356,25
	Serbest Meslek	93	299,46		Serbest Meslek	93	296,65
	Ev Hanımı	98	239,21		Ev Hanımı	98	251,58
	Emekli	98	328,07		Emekli	98	334,36
	Çiftçi	26	321,42		Çiftçi	26	313,60
	Öğretim Üyesi	10	425,50		Öğretim Üyesi	10	302,15
	Total	590			Total	590	
18.3. Konuralp Düzce tarihinin başladığı yerdir	İşsiz	25	266,90	18.10. Belediye hizmetleri yetersiz	İşsiz	25	257,00
	Memur	50	294,49		Memur	50	279,50
	İşçi	99	300,34		İşçi	99	312,23
	Öğrenci	91	221,95		Öğrenci	91	272,54
	Serbest Meslek	93	326,42		Serbest Meslek	93	287,85
	Ev Hanımı	98	264,02		Ev Hanımı	98	286,81
	Emekli	98	346,05		Emekli	98	329,21
	Çiftçi	26	363,85		Çiftçi	26	302,90
	Öğretim Üyesi	10	341,35		Öğretim Üyesi	10	321,70
	Total	590			Total	590	
18.4. Konuralp'in geleneksel dokusu hızla bozulmaktadır	İşsiz	25	206,76	18.11. Üniversite konuralpten kopuk, daha yoğun ilişki kurmalı	İşsiz	25	202,34
	Memur	50	285,97		Memur	50	289,92
	İşçi	99	268,65		İşçi	99	257,43
	Öğrenci	91	305,57		Öğrenci	91	373,01
	Serbest Meslek	93	329,40		Serbest Meslek	93	286,05
	Ev Hanımı	98	269,36		Ev Hanımı	98	255,65
	Emekli	98	321,49		Emekli	98	321,83
	Çiftçi	26	293,46		Çiftçi	26	338,81
	Öğretim Üyesi	10	430,60		Öğretim Üyesi	10	335,60
	Total	590			Total	590	

EK-24. Katılımcıların Mesleklerine Göre Konuralp'e İlişkin Tutumların Analizi Kruskal Wallis Testi Tablosu (Devam).

	6. Meslek	N	Mean Rank	6. Meslek		N	Mean Rank
18.5. Yeşil alan azalmaktadır	İşsiz	25	220,98	18.12. Yüksek ve yoğun yapılaşma gereklidir	İşsiz	25	322,34
	Memur	50	321,50		Memur	50	225,96
	İşçi	99	215,85		İşçi	99	342,21
	Öğrenci	91	306,90		Öğrenci	91	363,78
	Serbest Meslek	93	304,94		Serbest Meslek	93	294,53
	Ev Hanımı	98	282,23		Ev Hanımı	98	273,46
	Emekli	98	357,59		Emekli	98	250,24
	Çiftçi	26	347,92		Çiftçi	26	294,02
	Öğretim Üyesi	10	334,05		Öğretim Üyesi	10	164,65
	Total	590			Total	590	
18.6. Pirinç gibi yöresel ürünlerin korunması ve üretimi teşvik edilmelidir	İşsiz	25	374,94	18.13. Kent mobilyaları/heykeller olmalıdır	İşsiz	25	301,82
	Memur	50	300,81		Memur	49	245,18
	İşçi	97	345,88		İşçi	99	303,59
	Öğrenci	91	261,52		Öğrenci	91	344,75
	Serbest Meslek	93	282,55		Serbest Meslek	93	292,43
	Ev Hanımı	98	274,20		Ev Hanımı	98	292,29
	Emekli	98	277,55		Emekli	98	280,70
	Çiftçi	26	285,77		Çiftçi	26	259,25
	Öğretim Üyesi	10	362,40		Öğretim Üyesi	10	267,80
	Total	588			Total	589	
18.7. Kültür sanat yapıları yapılmalı ve müze geliştirilmelidir	İşsiz	25	238,00	18.14. Konuralpi seviyorum, burada yaşamaktan memnunum	İşsiz	25	246,68
	Memur	50	267,06		Memur	50	274,41
	İşçi	99	268,01		İşçi	99	309,39
	Öğrenci	91	340,63		Öğrenci	91	239,56
	Serbest Meslek	93	295,74		Serbest Meslek	93	300,27
	Ev Hanımı	98	245,80		Ev Hanımı	96	276,70
	Emekli	98	338,72		Emekli	98	349,79
	Çiftçi	26	333,27		Çiftçi	26	358,98
	Öğretim Üyesi	10	406,00		Öğretim Üyesi	10	274,80
	Total	590			Total	588	

EK-25. Mahallelere Göre Önermelerin Kruskal Wallis Testi Tablosu.

12. Yaşadığınız Mahalle		N	Mean Rank	12. Yaşadığınız Mahalle		N	Mean Rank
18.1. Geleneksel tarihi evler korunmalıdır	Çiftepınarlar	124	335,37	18.8. Meydanlar çocuk parkı gibi alanlar arttırılmalıdır.	Çiftepınarlar	124	325,35
	Terzialiler	73	345,10		Terzialiler	73	330,62
	Orhangazi	71	304,70		Orhangazi	71	329,61
	B. Gökmen	40	280,23		B.Gökmen	40	338,15
	Murat Demir	35	369,29		Murat Demir	35	277,40
	Hüseyin Kıl	79	182,49		Hüseyin Kıl	79	259,63
	Yörükler Köyü	63	366,21		Yörükler Köyü	63	344,00
	Kemal Işıldak	61	247,42		Kemal Işıldak	61	222,97
	Aynalı Köyü	44	209,51		Aynalı Köyü	44	169,22
	Total	**590**			**Total**	**590**	
18.2. Antik kent ortaya çıkarılmalı	Çiftepınarlar	124	348,85	18.9. Sosyal yaşamı arttıracak mekânlar olmalıdır.	Çiftepınarlar	124	360,21
	Terzialiler	73	354,08		Terzialiler	73	370,17
	Orhangazi	71	310,71		Orhangazi	71	363,13
	B. Gökmen	40	299,20		B. Gökmen	40	380,03
	Murat Demir	35	358,70		Murat Demir	35	287,06
	Hüseyin Kıl	79	163,80		Hüseyin Kıl	79	105,25
	Yörükler Köyü	63	342,87		Yörükler Köyü	63	376,39
	Kemal Işıldak	61	229,80		Kemal Işıldak	61	175,39
	Aynalı Köyü	44	229,50		Aynalı Köyü	44	202,28
	Total	**590**			**Total**	**590**	
18.3. Konuralp Düzce tarihinin başladığı yerdir	Çiftepınarlar	124	307,69	18.10. Belediye hizmetleri yetersiz	Çiftepınarlar	124	329,37
	Terzialiler	73	335,10		Terzialiler	73	308,34
	Orhangazi	71	308,44		Orhangazi	71	264,82
	B. Gökmen	40	267,95		B.Gökmen	40	331,65
	Murat Demir	35	287,34		Murat Demir	35	285,61
	Hüseyin Kıl	79	272,69		Hüseyin Kıl	79	349,09
	Yörükler Köyü	63	349,74		Yörükler Köyü	63	280,13
	Kemal Işıldak	61	245,61		Kemal Işıldak	61	225,02
	Aynalı Köyü	44	238,56		Aynalı Köyü	44	226,75
	Total	**590**			**Total**	**590**	

EK-25. Katılımcıların Yaşadığı Mahalleye Göre Konuralp'e İlişkin Tutumların Analizi Kruskal Wallis Testi Tablosu(Devamı).

12. Yaşadığınız Mahalle		N	Mean Rank	12. Yaşadığınız Mahalle		N	Mean Rank
18.4. Konuralp'in geleneksel dokusu hızla bozulmaktadır	Çiftepınarlar	124	330,30	18.11. Üniversite Konuralp'ten kopuk, daha yoğun ilişki kurmalı	Çiftepınarlar	124	343,39
	Terzialiler	73	262,84		Terzialiler	73	349,56
	Orhangazi	71	336,99		Orhangazi	71	388,22
	B. Gökmen	40	243,31		B. Gökmen	40	321,86
	Murat Demir	35	363,94		Murat Demir	35	248,16
	Hüseyin Kıl	79	238,93		Hüseyin Kıl	79	178,11
	Yörükler Köyü	63	349,48		Yörükler Köyü	63	382,71
	Kemal Işıldak	61	242,72		Kemal Işıldak	61	192,75
	Aynalı Köyü	44	275,11		Aynalı Köyü	44	163,25
	Total	**590**			**Total**	**590**	
18.5. Yeşil alan azalmaktadır	Çiftepınarlar	124	370,28	18.12. Yüksek ve yoğun yapılaşma gereklidir	Çiftepınarlar	124	277,86
	Terzialiler	73	284,99		Terzialiler	73	358,50
	Orhangazi	71	318,06		Orhangazi	71	377,34
	B. Gökmen	40	316,64		B. Gökmen	40	295,05
	Murat Demir	35	312,43		Murat Demir	35	190,17
	Hüseyin Kıl	79	184,12		Hüseyin Kıl	79	240,09
	Yörükler Köyü	63	380,64		Yörükler Köyü	63	358,07
	Kemal Işıldak	61	220,54		Kemal Işıldak	61	274,25
	Aynalı Köyü	44	215,09		Aynalı Köyü	44	232,18
	Total	**590**			**Total**	**590**	
18.6. Pirinç gibi yöresel ürünlerin korunması ve üretimi teşvik edilmelidir	Çiftepınarlar	124	297,92	18.13. Kent mobilyaları/heykeller olmalıdır	Çiftepınarlar	123	241,54
	Terzialiler	73	232,37		Terzialiler	73	307,64
	Orhangazi	69	232,40		Orhangazi	71	376,72
	Murat Gökmen	40	249,81		Murat Gökmen	40	277,53
	Murat Demir	35	333,03		Murat Demir	35	310,07
	Hüseyin Kıl	79	424,56		Hüseyin Kıl	79	287,27
	Yörükler Köyü	63	264,59		Yörükler Köyü	63	324,87
	Kemal Işıldak	61	305,84		Kemal Işıldak	61	303,44
	Aynalı Köyü	44	288,91		Aynalı Köyü	44	254,91
	Total	**588**			**Total**	**589**	
18.7. Kültür sanat yapıları yapılmalı ve müze geliştirilmelidir	Çiftepınarlar	124	363,10	18.14. Konuralp'i seviyorum, burada yaşamaktan memnunum	Çiftepınarlar	124	298,67
	Terzialiler	73	358,38		Terzialiler	73	351,89
	Orhangazi	71	351,76		Orhangazi	70	370,45
	B. Gökmen	40	378,00		B.Gökmen	40	395,20
	Murat Demir	35	322,53		Murat Demir	35	227,63
	Hüseyin Kıl	79	121,85		Hüseyin Kıl	79	162,18
	Yörükler Köyü	63	382,10		Yörükler Köyü	63	318,13
	Kemal Işıldak	61	174,59		Kemal Işıldak	60	209,08
	Aynalı Köyü	44	168,80		Aynalı Köyü	44	348,59
	Total	**590**			**Total**	**588**	

EK-26. Gelir Seviyesine Göre Önermelerin Kruskal Wallis Testi Tablosu.

Grup gelir		N	Mean Rank	Grup gelir		N	Mean Rank
18.1. Geleneksel tarihi evler korunmalıdır	0-1000 TL	74	217,42	18.8. Meydanlar çocuk parkı gibi alanlar	0-1000 TL	74	216,91
	1001-2000 TL	259	276,70		1001-2000 TL	259	278,89
	2001-3000 TL	115	276,43		2001-3000 TL	115	276,81
	3001-4000 TL	41	221,09		3001-4000 TL	41	245,30
	4001-5000 TL	24	238,25		4001-5000 TL	24	251,13
	5000 TL ve üstü	17	375,79		5000 TL ve üstü	17	265,50
	Total	530			Total	530	
18.2. Antik kent ortaya çıkarılmalı	0-1000 TL	74	191,07	18.9. Sosyal yaşamı arttıracak mekânlar	0-1000 TL	74	164,12
	1001-2000 TL	259	270,29		1001-2000 TL	259	280,98
	2001-3000 TL	115	291,69		2001-3000 TL	115	293,18
	3001-4000 TL	41	248,74		3001-4000 TL	41	273,07
	4001-5000 TL	24	272,48		4001-5000 TL	24	264,33
	5000 TL ve üstü	17	370,00		5000 TL ve üstü	17	267,09
	Total	530			Total	530	
18.4. Konuralp'in geleneksel dokusu hızla bozulmaktadır	0-1000 TL	74	238,18	18.11. Üniversite Konuralp'ten kopuk, daha yoğun	0-1000 TL	74	172,85
	1001-2000 TL	259	250,19		1001-2000 TL	259	275,61
	2001-3000 TL	115	298,00		2001-3000 TL	115	300,07
	3001-4000 TL	41	275,33		3001-4000 TL	41	290,88
	4001-5000 TL	24	267,00		4001-5000 TL	24	279,38
	5000 TL ve üstü	17	372,03		5000 TL ve üstü	17	200,15
	Total	530			Total	530	
18.5. Yeşil alan azalmaktadır	0-1000 TL	74	222,46	18.12. Yüksek ve yoğun yapılaşma gereklidir	0-1000 TL	74	225,69
	1001-2000 TL	259	250,96		1001-2000 TL	259	280,19
	2001-3000 TL	115	298,50		2001-3000 TL	115	286,15
	3001-4000 TL	41	309,93		3001-4000 TL	41	249,82
	4001-5000 TL	24	291,13		4001-5000 TL	24	262,29
	5000 TL ve üstü	17	307,76		5000 TL ve üstü	17	117,62
	Total	530			Total	530	
18.6. Pirinç gibi yöresel ürünlerin korunması ve üretimi tesvik	0-1000 TL	74	326,97	18.14.Konuralp'i seviyorum, burada yaşamaktan	0-1000 TL	74	180,70
	1001-2000 TL	257	263,94		1001-2000 TL	259	286,31
	2001-3000 TL	115	250,87		2001-3000 TL	115	279,08
	3001-4000 TL	41	197,16		3001-4000 TL	40	278,19
	4001-5000 TL	24	229,15		4001-5000 TL	24	256,88
	5000 TL ve üstü	17	305,56		5000 TL ve üstü	17	192,41
	Total	528			Total	529	
18.7. Kültür sanat yapıları yapılmalı ve müze geliştirilmelidir	0-1000 TL	74	173,41				
	1001-2000 TL	259	283,26				
	2001-3000 TL	115	284,73				
	3001-4000 TL	41	250,60				
	4001-5000 TL	24	252,10				
	5000 TL ve üstü	17	320,53				
	Total	530					

EK-27. Oturma Süresine Göre Önermelerin Kruskal Wallis Testi Tablo.

Gruplandırılmış Oturma Süresi		N	Mean Rank
19.2. Akarsuların kimliğe etkisi	1982 öncesi	255	306,73
	1982-1997 arası	129	304,95
	1997-2003 arası	38	247,97
	2003-2014 arası	160	277,43
	Son bir yılda gelenler	4	156,25
	Toplam	586	
19.4. Kültürel ve dini faktörlerin etkisi	1982 öncesi	255	316,75
	1982-1997 arası	130	298,70
	1997-2003 arası	38	269,68
	2003-2014 arası	160	260,17
	Son bir yılda gelenler	4	274,88
	Toplam	587	
19.8. Geçici faktörler	1982 öncesi	255	322,46
	1982-1997 arası	130	285,27
	1997-2003 arası	38	286,63
	2003-2014 arası	160	256,14
	Son bir yılda gelenler	4	347,88
	Toplam	587	

Ek-28. Mesleğe Göre Önermelerin Kruskal Wallis Testi Tablo.

Meslek		N	Mean Rank	Meslek		N	Mean Rank
19.1. Arazi formunun kimliğe etkisi	İşsiz	25	357,10	19.5. Yapılandırılmış çevre	İşsiz	25	311,54
	Memur	50	262,47		Memur	50	254,16
	İşçi	99	356,31		İşçi	99	356,99
	Öğrenci	91	279,54		Öğrenci	91	297,34
	Serbest Meslek	92	322,21		Serbest Meslek	92	299,11
	Ev Hanımı	98	247,37		Ev Hanımı	98	295,25
	Emekli	98	270,37		Emekli	98	239,47
	Çiftçi	26	290,12		Çiftçi	26	311,10
	Öğretim Üyesi	10	306,75		Öğretim Üyesi	10	284,85
	Total	589			Total	589	
19.2. Akarsuların kimliğe etkisi	İşsiz	25	295,36	19.7. Arkeolojik değerler	İşsiz	25	371,62
	Memur	50	254,70		Memur	50	271,38
	İşçi	99	357,75		İşçi	99	319,77
	Öğrenci	91	315,66		Öğrenci	91	317,68
	Serbest Meslek	91	311,99		Serbest Meslek	92	280,55
	Ev Hanımı	98	256,35		Ev Hanımı	98	279,39
	Emekli	98	258,29		Emekli	98	274,37
	Çiftçi	26	304,71		Çiftçi	26	269,37
	Öğretim Üyesi	10	215,70		Öğretim Üyesi	10	324,70
	Total	588			Total	589	
19.3. Bitki örtüsü	İşsiz	25	320,94	19.8. Geçici faktörler	İşsiz	25	378,36
	Memur	50	241,08		Memur	50	264,44
	İşçi	99	355,98		İşçi	99	296,85
	Öğrenci	91	281,90		Öğrenci	91	269,91
	Serbest Meslek	92	298,39		Serbest Meslek	92	282,78
	Ev Hanımı	98	270,07		Ev Hanımı	98	283,66
	Emekli	98	289,21		Emekli	98	324,05
	Çiftçi	26	277,94		Çiftçi	26	353,65
	Öğretim Üyesi	10	329,50		Öğretim Üyesi	10	235,80
	Total	589			Total	589	
19.4. Kültürel ve dini faktörlerin etkisi	İşsiz	25	304,60				
	Memur	50	232,14				
	İşçi	99	320,97				
	Öğrenci	91	284,82				
	Serbest Meslek	92	294,77				
	Ev Hanımı	98	297,15				
	Emekli	98	309,14				
	Çiftçi	26	338,44				
	Öğretim Üyesi	10	150,40				
	Total	589					

EK-29. Mahallelere Göre Kimlik Ögelerinin Kruskal Wallis Testi Tablosu.

12. Yaşadığınız Mahalle		N	Mean Rank	12. Yaşadığınız Mahalle		N	Mean Rank
19.1. Arazi formunun kimliğe etkisi	Çiftepınarlar	124	195,84	19.5. Yapılandırılmış çevre	Çiftepınarlar	124	205,93
	Terzialiler	73	332,10		Terzialiler	73	301,98
	Orhangazi	71	324,58		Orhangazi	71	401,08
	B.Gökmen	40	327,49		B. Gökmen	40	228,11
	Murat Demir	34	314,28		Murat Demir	34	271,43
	Hüseyin Kıl	79	315,14		Hüseyin Kıl	79	324,36
	Yörükler Köyü	63	368,27		Yörükler Köyü	63	371,36
	Kemal Işıldak	61	226,48		Kemal Işıldak	61	304,43
	Aynalı Köyü	44	374,66		Aynalı Köyü	44	267,17
	Total	589			Total	589	
19.2. Akarsuların kimliğe etkisi	Çiftepınarlar	124	241,22	19.6. Yollar	Çiftepınarlar	124	337,44
	Terzialiler	73	379,99		Terzialiler	73	339,40
	Orhangazi	70	356,34		Orhangazi	71	284,60
	B. Gökmen	40	351,89		B.Gökmen	40	249,86
	Murat Demir	34	203,93		Murat Demir	34	238,76
	Hüseyin Kıl	79	207,79		Hüseyin Kıl	79	318,06
	Yörükler Köyü	63	415,10		Yörükler Köyü	63	285,03
	Kemal Işıldak	61	211,91		Kemal Işıldak	61	277,15
	Aynalı Köyü	44	319,76		Aynalı Köyü	44	200,65
	Total	588			Total	589	
19.3. Bitki örtüsü	Çiftepınarlar	124	227,31	19.7. Arkeolojik değerler	Çiftepınarlar	124	265,02
	Terzialiler	73	314,73		Terzialiler	73	328,40
	Orhangazi	71	296,83		Orhangazi	71	332,73
	B. Gökmen	40	284,61		B. Gökmen	40	311,08
	Murat Demir	34	301,01		Murat Demir	34	288,18
	Hüseyin Kıl	79	320,01		Hüseyin Kıl	79	371,97
	Yörükler Köyü	63	368,38		Yörükler Köyü	63	317,87
	Kemal Işıldak	61	254,59		Kemal Işıldak	61	224,66
	Aynalı Köyü	44	360,91		Aynalı Köyü	44	180,43
	Total	589			Total	589	
19.4. Kültürel ve dini faktörlerin etkisi	Çiftepınarlar	124	335,76	19.8. Geçici faktörler	Çiftepınarlar	124	278,76
	Terzialiler	73	344,89		Terzialiler	73	337,32
	Orhangazi	71	306,75		Orhangazi	71	308,41
	B. Gökmen	40	384,75		B. Gökmen	40	342,56
	Murat Demir	34	134,78		Murat Demir	34	182,37
	Hüseyin Kıl	79	324,13		Hüseyin Kıl	79	394,38
	Yörükler Köyü	63	348,37		Yörükler Köyü	63	321,29
	Kemal Işıldak	61	183,76		Kemal Işıldak	61	190,43
	Aynalı Köyü	44	146,11		Aynalı Köyü	44	221,61
	Total	589			Total	589	

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Soyadı, adı : Kaya Tanrıverdi Ayşegül
Uyruğu : T.C
Doğum tarh ve yeri : 24.07.1965 /Erzurum
Telefon :0 532 5049260
e-mail :aysegulkaya@duzce.edu.tr

A-Eğitim

Derece	**Eğitim Birimi**	**Mezuniyet Tarihi**
Lise	Erzurum Anadolu Lisesi	1983
Lisans	ODTÜ Mimarlık Fak. Mimarlık Böl.	1988
Y.Lisans	A.Ü.Fen Bilimleri Enstitüsü	1991-1993
Doktora	D.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü	2012-2016

B-Mesleki deneyim

Yıl	**Yer**	**Görev**
1989	Emlak Bankası Toplu Konut İnşaat- İstihkak Kontrol Müdürlüğü	Mimar
2002-2005	Düzce Bayındırlık ve İskân Md.	İmar ve Proje Şube Md. V

1.Düzce 1/100 000 ve 1/ 25 000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı çalışmasında kontrollük.

2.Efteni kaplıca Turizm Alanı Mevzii İmar planı

2005-2007 Düzce Bayındırlık ve İskân Md. Yapım Şube Md. V

1.Dünya Bankası Vali Konağı ve Çevre Düzenlemesi proje yapım ve Kontrollük İşi

2.Kalıcı konutlar 100 kişilik Yurt ve Lise Binası Yapım İşi

3.Kalıcı konutlar Kız Meslek Lisesi Binası,

4.Kaynaşlı Hükümet Konağı

5.Kaynaşlı Lisesi

6.Gümüşova Kreş yapımı,

7.Akçakoca Hükümet Konağı,

8.Düzce Hükümet Konağı

2007-2013 Düzce Üniv. Yapı İşleri ve Teknik Daire Bşk. Daire Başkanı

1. Düzce Üniversite Yerleşkesi 1/5000 Nazım İmar Plan,

1/1000 Uygulama imar Planı Yapım İşi

2.Düzce Üniversite Yerleşkesi Vaziyet Planı yapım işi

3. Yarı Olimpik Yüzme Havuzu Proje Tadilatı ve İnşaat yapım işi

4. 2000 kişilik Tribün ve Altı Kulvarlı Futbol Sahası proje ve inşaat yapım işi,

5.Mühendislik Fakültesi A ve B blok proje ve inşaat yapım işi,

6. Merkezi Araştırma Laboratuvarı proje yapımı ve inşaat yapımı işi,

7. Teknik Eğitim Fakültesi A blok yapım işi,

8.Rektörlük ve İdari Birimler proje ve inşaat yapım işi

9. Alt yapı İkmal İnşaatı (2007 yılı) 1200 kişilik Açık Amfi Tiyatro projelendirme ve yapım işi.

10. Alt yapı İkmal İnşaatı (2009) yılı Tören Alanı, Heliport Pisti yapım işi,

11. Alt yapı İkmal İnşaatı (2010 yılı) Yerleşke Geo- Duvar, Tesisat galerisi, Elektrik Orta Gerilim hattı, Kapalı Spor Salon çevresi peyzaj düzenleme işi,

12. Fen ve Edebiyat Fakültesi 2011-2012 A ve B blok yapım işi Proje yapım ve inşaat yapım işlerinde;

kontrol amiri olarak görev yapmak

Yabancı Dil; KPDS 65

C-Yayınlar-bildiriler

Ulusal hakemli ve diğer bilimsel dergilerde yapılan yayınlar

Güçlü, K., **Kaya A.,.** Yenişehir 3 Nolu Gecekondu Önleme Bölgesi ve Toplu Konut Alanının Açık Yeşil Alanlarının İrdelenmesi Üzerine Bir Araştırma. Atatürk Üni. Zir. Fak. Der. 25(2), 1995.

Kaya A., Demir Z., Ayengin N., 2014 "Konuralp Beldesinin Mekânsal Kimlik Değişimi" Düzce Üniversitesi Orman Fakültesi, Ormancılık Dergisi, cilt:10,sayı:1, s 72,2014.

Kaya A.T., Demir Z., 2015 "Konuralp Arkeolojik Sit Alanlarındaki Değişim ve Sorunlar" Düzce Üniversitesi Orman Fakültesi Ormancılık Dergisi: cilt: 11, Sayı: 2, Sayfa:111-122 Düzce

Uluslararası bilimsel etkinliklere ait kitaplarda yayınlanan bildiri özeti

Demir Z., **Kaya, A..** 2015 "The Analysis and Evaluation of University Campus Areas in Terms of the Urban Equipments - Example of Duzce University" MACODESU 2015 1st International Conference on Sea and Coastal Development in the Frame of Sustainability, September, 18-20, 2015 Trabzon, Turkey. Pp: 73.

D.Eğitimler

1.'Tarihi Doku ve Mahallelerde Canlandırma Stratejileri ve Projeleri' Çekül Akademi-Tarihi Kentler Birliği, Aralık,2012

2.'Kültürel Miras Yönetimi ve Arkeopark Uygulamaları' Çekül Akademi- Tarihi Kentler Birliği, Nisan,2013.

3.'Tarihi Çevre Koruma ve Kentsel Peyzaj Tasarımı İlişkisi' Çekül Akademi- Tarihi Kentler Birliği, Ekim,2013.

4. Arc Gıs Eğitimi DUYEM, Doç. Dr. Abdürrahim Aydın, 2013.

5.'Sürdürülebilir Planlamada Ekoloji: Yeni Bir Planlama Anlayışına Giriş'. Çekül Akademi- Tarihi Kentler Birliği, Haziran,2014.

6.'Kent Kimliği ve Kentlilik Bilinci'. Çekül Akademi- Tarihi Kentler Birliği, Kasım,2014.

E. Verilen dersler

1.Peyzaj Konstrüksiyonu, Orman Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı, 1999-2000.

2.Mimarlık Bilgisi, Orman Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, 2013-2014.

3.Peyzaj Mimarlığı Uygulama Teknikleri, Orman Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü,2013-2014.

4.Mimarlık Tarihi, Sanat Tasarım Fakültesi, Mimarlık Fakültesi,2013-2014.

5.Mimari Tasarım, 1. Sanat Tasarım Fakültesi, Mimarlık Fakültesi,2013-2014.

6. Mimari Tasarım, 2. Sanat Tasarım Fakültesi, Mimarlık Fakültesi,2014-2015.

F. Projeler

1.Prusias ad Hypıum (Konuralp) Beldesinin Turizm Girişimciliği Kapasitesinin Artırılması, Doğu Marmara Kalkınma Ajansı, TR42/13/DFD/0052 , MARKA projesi. Araştırmacı. Tamamlandı.

2.Prusias ad Hypıum Antik Tiyatro Bilimsel Kazı çalışması, Mimar, 2013-2014. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı.

3. Kent Kimliği Oluşumunda Kültürel Peyzajın Rolü, Dübap, 2014.02.01.280 no'lu proje, 26.12.2014-26.12.2015, Araştırmacı, tamamlandı.